

KALLELSE

Nämnd Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum och tid 2018-01-09 Klockan 08:00

Plats Mötesrum Sunnanö, kommunkontoret, Östhammar

Besök Nr **ÄRENDELISTA**

Föredragande

8.00	1	Redovisning av status när det gäller byggnation, upphandling och projektering Frösåkersskolan, nya förskolor	Helen Åsbrink
Lasse Karlsson
	2	Reglemente för kommunstyrelsen, antagande	Inger Modig Lind
	3	Delegationsordning för kommunstyrelsen, antagande	Inger Modig Lind
	4	Kommunfullmäktiges arbetsordning/Revidering	Inger Modig Lind
10.15	5	Gammelbyn 1:144, markanvisningsavtal, antagande	Torsten Blomé
10.30	6	Ansökan om en ny 130 kV kraftledning mellan Danne-mora – Gimo – Harg i Östhammar kommun/Yttrande	Eddie Lundgren
9.30	7	Justering av VA-taxan, bruksavgift år 2018 och 2019, antagande	Lena Blad, Gästrike Vat-
ten
	8	Taxa för uthyrning av skolans lokaler 2018, anmälningsä-
rende	
	9	Rapportering av räddningsnämndens internkontrollplan
2017 och internkontrollplan för 2018, anmälningsärende	
	10	Verksamhetsplan och budget 2018 för gemensamma rädd-
ningsnämnden, anmälningsärende	
	11	Lokalförsörjningsplan för räddningsnämnden, anmäl-
ningsärende	
	12	Riktlinjer för IT-utrustning till förtroendevalda i Östham-
mars kommun, antagande	
	13	Anskaffningsbeslut, IT-utrustning till förtroendevalda i
Östhammars kommun	

08.30	14	Statliga särskilda medel för främjande av kollektivtrafik landsbygd	Marie Berggren
	15	Granskning av förslag till detaljplan för Frösåkersskolan, del av Gammelbyn 1:70	
	16	Svar på motion från Pär-Olof Olsson (M) angående bolagisering av Östhammarshem	
	17	Svar på motion från Allan Kruukka (M) om kommunens service och regeltillämpning	
08.45	18	Landsbygdsriksdagen 2020, ansökan och avsiktsförklaring	Ulf Andersson

Sekreterare Maria Wallin

Ordförande Jacob Spangenberg (C)

1

Dnr KS-2018-9

Dpl 904

Redovisning av status när det gäller byggnation, upphandling och projektering
Frösåkersskolan, nya förskolor

Teknisk chef Helen Åsbrink och Gatu- och fastighetschef Lasse Karlsson in-
bjuds till sammanträdet.

Arbetsutskottets beslut

2

Dnr KS-2018-3

Dpl 003

Reglemente för kommunstyrelsen, antagande

Handling A

Kommunstyrelsens reglemente har reviderats med anledning av att ny kommunallag träder i kraft den 1 januari 2018.

Revideringen avser främst paragraf ändringar samt tillägg under kommunstyrelsens uppgifter med anledning av att kommunfullmäktige beslutat om ny inköpsorganisation.

Ändringar och tillägg i dokumentet är markerade med röd text.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar uppdaterat reglemente för kommunstyrelsen att gälla fr o m den 1 februari 2018.

Arbetsutskottets förslag

3

Dnr KS-2018-4

Dpl 003

Delegationsordning för kommunstyrelsen, antagande

Handling B

Delegationsordning för kommunstyrelsen har reviderats. Revideringen avser främst paragraf ändringar med anledning av att ny kommunallag träder i kraft den 1 januari 2018 samt ändringar avseende upphandlingsärenden med anledning av kommunfullmäktigesbeslut om ny centraliserad inköpsorganisation fr o m den 1 januari 2018.

Ändringar och tillägg i dokumentet är markerade med röd text.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar delegationsordning för kommunstyrelsen att gälla fr o m den 1 februari 2018.

Arbetsutskottets förslag

4

Dnr KS-2017-964

Dpl 003

Arbetsordning för kommunfullmäktige/Revidering

Handling C

Kommunfullmäktiges arbetsordning har reviderats.

Ändringar har främst gjorts med anledning av att ny kommunallag träder i kraft den 1 januari 2018. Paragrafhänvisningar har justerats och formaliaändringar har skett.

Även kommunfullmäktiges beslut om att införa medborgarmotion har intagits i arbetsordningen.

Ändringar och tillägg i dokumentet är markerade med röd text.

Kommunfullmäktiges presidiums förslag

Kommunfullmäktige antar föreliggande förslag till arbetsordning för kommunfullmäktige att gälla fr o m den 1 februari 2018.

Arbetsutskottets förslag

5 Dnr KS-2016-425 Dpl 216

Gammelbyn 1:144, markanvisningsavtal, antagande**Handling D**

Markanvisningsavtal med JGEW Bostad AB gick ut 2017-12-31. Gammelbyn 1:144 tillhör detaljplan för Kristinelundsområdet som har ändrats genom enkelt förfarande under 2017. Detaljplansändringen har dock överklagats till mark- och miljödomstolen vilket försenar planens laga kraft. Det är därmed rimligt att nytt avtal med exploatören ingås. Bolaget har bytt namn till JW Bostad AB.

JW Bostad AB önskar nytt markanvisningsavtal på fastighet Gammelbyn 1:144. Området ligger inom detaljplan 1:99 Kristinelund i Östhammar. På området ämnar JW Bostad AB att uppföra hyreshus. Området är 6368 m².

Tekniska kontoret föreslår markanvisning av Gammelbyn 1:144 till JW Bostad AB i enlighet med bifogat markanvisningsavtal.

Arbetsutskottets förslag

6

Dnr KS-2014-394

Dpl 900

Ansökan om en ny 130 kV kraftledning mellan Dannemora – Gimo – Harg i Östhammar kommun/Yttrande

2017-102434

Handling E¹⁻⁸

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution AB har ansökt hos Energimarknadsinspektionen (Ei) om tillstånd att bygga och använda en kraftledning (nätkoncession för linje). Ansökan avser en 145 kV ledning från station Dannemora till station Harg i Östhammars kommun i Uppsala län. Det är Ei som avgör om ledningen ska få tillstånd. Östhammars kommun är obligatorisk remissinstans enligt 8 § elförordningen (2013:208). Östhammars kommuns svar krävs för att ett beslut ska kunna fattas av Ei.

Den befintliga, cirka 32 kilometer långa, 70 kV ledningen som går mellan Dannemora, Gimo och Harg i Östhammar kommun ingår i regionnätet, vars uppgift är att transportera el från stamnätet, d.v.s. elens "motorvägar" genom Sverige. Lokalnätet är ett finmaskigare nät som försörjer hushåll, mindre industrier och övriga elanvändare. I vissa fall ansluts större elanvändare, såsom industrier, direkt till regionnätet.

Ledningen ingår i regionnätet och är viktig för strömförsörjningen av främst nämnda orter och deras närområde men även för regionen som helhet. Ledningen utgör reserv vid avbrott på andra viktiga ledningar och är därmed viktig för strömförsörjningen av hela regionen från Norrtälje i söder, Uppsala i väster, till Forsmark i norr.

Syfte

Enligt ansökan från Vattenfall är nuvarande 70 kV kraftledning som byggdes år 1915 i stort behov av förnyelse då den nuvarande ledningen har nått sin tekniska livslängd och inte uppfyller dagens krav på säkerhet och försörjningsstabilitet. Därför vill Vattenfall förstärka och uppgradera den nuvarande 70 kV ledningen till en ny 130 kV ledning. En uppgradering är önskvärd av Vattenfall för att öka kapaciteten och förstärka regionnätet men också sett ur ett kostnadsskäl, då 70 kV komponenter utgått som internationell standard vilket kommer försvåra och på sikt omöjliggöra att få ta g på reservdelar till 70 kV ledningar.

Förslag till beslut

Östhammar kommun yttrar sig över ansökan om nätkoncession för rasering av befintlig 70 kV ledning samt nybyggnad av 130 kV ledning mellan Dannemora – Gimo – Harg i enlighet med strategienhets tjänsteutlåtande.

Arbetsutskottets förslag

7

Dnr KS-2018-5

Dpl 548

Justering av VA-taxan, brukningsavgift år 2018 och 2019, antagande

Handling F¹⁻⁵

Gästrike Vatten AB tog över VA-verksamheten för Östhammars kommun från 1 maj 2017. Fortfarande pågår arbete med att dokumentera status inom samtliga delar i Östhammar Vatten AB samt identifiera nuvarande och kommande behov. Under senhösten 2017 har en genomlysning av nu gällande taxenivå och intäkter från debiterade mängder genomförts som intäktsunderlag för budget 2018 och kommande år. I beräkningen har antagits att den försålda mängden ligger kvar på samma nivå som 2017. En översyn har även utförts av kostnader och behov av åtgärder samt att en tidplan för genomföranden upprättats. Utifrån detta arbete konstateras att brukningstaxan behöver höjas.

En taxejustering föreslås ske från 1 april, vilket medför en intäktsökning med 15 % år 2018. Även budgeten för 2019 är underfinansierad och därför föreslås en taxejustering från 1 januari som ger en intäktsökning med 10 % år 2019. Höjningen för en villa med medelförbrukning på 150 kubikmeter per år som är ansluten till både vatten och avlopp (typhus A) är ca 120 kr per månad inklusive moms 2018 och ca 137 kr per månad inklusive moms 2019. För ett flerfamiljshus med 15 lägenheter som förbrukar 2 000 kubik per år (typhus B) blir höjningen ca 950 kr per månad inklusive moms 2018 och ca 1 038 kr per månad inklusive moms 2019.

Att kostnaderna ökat i förhållande till tidigare år beror delvis på att kostnader för tex IT, administrativa resurser, underlagskartor och information tidigare var en del av hela kommunens administration och därmed inte belastade VA-verksamheten i samma omfattning. Genom ökad fokusering på VA-verksamheten har även åtgärder prioriterats upp för att uppfylla gällande lagkrav och ökad kvalitet.

Utöver den löpande verksamheten kommer enbart högt prioriterade åtgärder att genomföras. De prioriterade åtgärderna är främst en följd av tidigare års föreläggande samt för att avhjälpa brister i en säker arbetsmiljö med fokus på brandskydd, skalskydd och elsäkerhet. Dessutom genomförs åtgärder för ökad kunskap om ledningsnät genom digitalisering av kartdata samt utredningar för att tillse att produktionen av dricksvatten är möjlig.

Aktiviteter för kommande år har prioriterats för att säkerställa uppdraget som VA-huvudman och samtidigt minimalt belasta bolagets ekonomi. Det medför att det stora behovet av åtgärder som finns för VA-verksamheten har förskjutits under planperioden.

Förslag till beslut

- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 april 2018 höja VA-taxans brukningsavgift från 28,25 kr/m³ till 32,49 kr/m³
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 april 2018 höja VA-taxans fasta avgift i enlighet med bilaga 1
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 januari 2019 höja VA-taxans brukningsavgift från 32,49kr/m³ till 34,76 kr/m³
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 januari 2019 höja VA-taxans fasta avgift i enlighet med bilaga 2

Samtliga priser är exkl moms.

Arbetsutskottets förslag

8	Dnr KS-2017-960	Dpl 308
	Dnr BUN-2017-108	Dpl 308

Taxa för uthyrning av skolans lokaler 2018, anmälningsärende

Handling G

Kommunfullmäktige har delegerat till barn- och utbildningsnämnden att årligen fastställa taxor vid uthyrning av skolans lokaler, och att taxorna revideras med samma uppräkningsmetod som barn- och utbildningsnämndens lokaler i samband med fastställande av nämndens årliga budgetram.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2017-12-14

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att bestämmelser och avgifter vid uthyrning av skol- och barnomsorgslokaler för 2018 fastställs i enlighet med förslag daterat 2017-12-14.

Arbetsutskottets förslag

9

Dnr KS-2017-962

Dpl 003

Rapportering av räddningsnämndens internkontrollplan 2017 och
internkontrollplan för 2018, anmälningsärende

Handling H¹⁻²

Den gemensamma räddningsnämndens rapport av genomförd internkontrollplan
2017 och internkontrollplan för 2018 med tillhörande riskanalys föreligger.

Arbetsutskottets förslag

10

Dnr KS-2017-963

Dpl 041

Verksamhetsplan och budget 2018 för gemensamma räddningsnämnden, anmälningsärende

Handling I

Räddningsnämnden, Uppsala kommun har 2017-12-13, § 88 fastställt budgetförslag till verksamhetsåret 2018 samt antagit verksamhetsplan för räddningsnämndens verksamhet 2018.

Budget och verksamhetsplan 2018 för den gemensamma räddningsnämnden föreligger.

Arbetsutskottets förslag

11

Dnr KS-2017-967

Dpl 174

Lokalförsörjningsplan för räddningsnämnden, anmälningsärende**Handling J**

Räddningsnämnden fick i uppdrag av Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner att under 2017 ta fram en lokalförsörjningsplan för nämndens verksamhet. Uppdraget kom från ägarsamrådet som kommunerna hade 2016-05-09. Planeringsperioden omfattar åren 2017- 2020.

Arbetsutskottets förslag

12

Dnr KS-2017-936

Dpl 003

Riktlinjer för IT-utrustning till förtroendevalda i Östhammars kommun, antagande

Handling K

Syfte

Förtroendevalda i kommunen har möjlighet att rekvirera ut en bärbar dator. Syftet med utrustningen är att förtroendevald ska kunna ta del av information, främst i form av kallelser och handlingar till sammanträden genom PDF dokument som publiceras digitalt i nämndens arbetsrum på webben, stället för att få handlingarna utskickade på papper. Uppkoppling krävs för nedladdning av handlingen.

Allmän information

Varje rekvirerad utrustning är knuten till person, vilket innebär att innehavaren får använda den så länge politiska uppdrag inom Östhammars kommun sker.

Utrustningen är för personligt bruk och får inte disponeras av andra. Filer och program som förtroendevald anses nödvändiga i sitt arbete får installeras på utrustningen, så länge det inte strider mot några upphovsrättsregler och att licenser finns för programvaran. Kommunen tar inte ansvar för fel som uppkommer via handhavande, exempelvis egna installationer av program på datorn. Vid sådana fel återställs utrustningen till sin ursprungsconfiguration. IT-enheten har således rätt att vid behov rensa hårddisken och/eller ominstallera datorn. Det är därför viktigt att innehavaren tar säkerhetskopior på de filer och dokument som sparas på hårddisken.

Utrustningen tillhandahålls endast i form av bärbar dator. IT-enheten bestämmer vilken mjukvara som ska ingå. Politiska gruppledare har möjlighet att få tillgång till Office. Huvudprincipen är att utrustningen levereras utan mobilabonnemang (3G/4G). För nedladdning av handlingar används eget nätverk eller trådlöst nätverk inom kommunens lokaler (kommunkontoret, socialförvaltningen, skolor, sporthallar, Storbrunn och bibliotek).

Livslängden på utrustning beräknas till 4 år och följer mandatperioden. Efter avslutat uppdrag eller avslutad mandatperiod återlämnas utrustningen. Möjlighet till köp av utrustning medges ej. Förtroendevalda som fortsätter med politiska uppdrag inom Östhammars kommun efter mandatskiftet erhåller ny utrustning.

Förtroendevalda som under slutet av pågående mandatperiod erhållit utrustning, behåller densamma tills nästa mandatskifte.

Rutiner och genomförande

Utrustning till förtroendevalda finns iordningställda och leverensklara i slutet av augusti för kommunfullmäktige och december för styrelse och nämnder, samma år som det allmänna valet sker.

IT-enheten tillsammans med politikersamordnare arrangerar utbildningstillfällen och tillhandahåller ett utbildningspaket till förtroendevalda.

Utrustning till förtroendevalda levereras i samband med utbildningstillfälle under september månad för kommunfullmäktige, samma år som det allmänna valet sker. För styrelse och nämnder sker leverans och utbildningstillfälle under januari månad, året efter.

Ansvarsförbindelse tecknas i samband med utbildnings- och leveranstillfället.

Arbetsutskottets förslag

13

Dnr KS-2017-969

Dpl 053

Anskaffningsbeslut, IT-utrustning till förtroendevalda

Förtroendevalda i kommunen har möjlighet att rekquirera ut en bärbar dator. Syftet med utrustningen är att förtroendevald ska kunna ta del av information, främst i form av kallelser och handlingar till sammanträden genom PDF dokument som publiceras digitalt i nämndens arbetsrum på webben, stället för att få handlingarna utskickade på papper.

Livslängden på utrustning beräknas till 4 år och följer mandatperioden.

Kommunen behöver anskaffa ny IT-utrustning till förtroendevalda inför ny mandatperiod och ha den iordningställd och leveransklar i slutet av augusti månad nästa år.

<u>Nämnd</u>	<u>Antal förtroendevalda</u>
Barn- och utbildningsnämnden	18
Bygg- och miljönämnden	18
Kommunfullmäktige & Referensgruppen	90
Kommunstyrelsen	22
Kultur- och fritidsnämnden	14
Lokal Säkerhetsnämnd	26
MK-gruppen	11
Socialnämnden	18
Säkerhetsgruppen	11
Revision	5
<u>Summa</u>	<u>233 stycken</u>

Det finns förtroendevalda som har haft uppdrag i flera nämnder under denna mandatperiod och kommunen har uppskattningsvis tillhandahållit totalt 116 stycken utrustningar.

I Östhammars kommun finns 10 stycken politiska gruppledare.

Mjukvara som kommer att paketeras till samtliga förtroendemannas utrustning är;

- Windows 10 Professional
- Adobe Reader

Mjukvara som kommer att paketeras till de förtroendevalda som behöver skrivprognos är;

- Windows 10 Professional
 - Adobe Reader
 - Microsoft Office
-

Förslag till beslut

Östhammars kommuns IT-enhet upphandlar ca 150 stycken bärbara datorer och 10 Office licenser till en uppskattad kostnad av 550 000 kronor.

Arbetsutskottets förslag

14

Dnr KS-2018-6

Dpl 483

Statliga särskilda medel för främjande av kollektivtrafik landsbygd

Handling L**Bakgrund**

För att ytterligare främja den regionala tillväxten och goda levnadsvillkor på Sveriges landsbygd föreslår regeringen en utökning av den satsning på kollektivtrafik i landsbygd som aviserades 2016. Det innebär att avsätta medel för hela landet 2018-2020 utökas med 167 miljoner kr. Planupprättare och RKM spelar in genomförbara åtgärder som prioriteras i en tregradig skala. Region Uppsala kommer att hantera arbetet gemensamt mellan förvaltningarna.

Trafikverket använder sig av jordbruksverkets definition av landsbygdskommun vilket innebär att endast fyra kommuner är utpekade i länet att kvala in. Dessa är Tierp, Heby, Östhammar och Enköping. Det kan vara möjligt för andra kommuner att få in objekt om det tydligt kan argumenteras att det gäller landsbygd enligt Trafikverkets syn.

Inspelade åtgärder prioriteras i en tregradig skala. Förbättringsåtgärder kan vara för järnvägar i landsbygd, samt investeringar som främjar ökat kollektivtrafikresande med buss. Avsätta medel för hela landet är:

2018: 85 miljoner kronor

2019: 40 miljoner kronor

2020: 42 miljoner kronor

Den totala summan är 167 miljoner kronor. Det är en mindre satsning än föregående gång (2016-2019), där det då avsattes 850 miljoner kronor.

Syfte

Syftet är att skapa åtgärder som syftar till att stärka möjligheterna till kollektivt resande på landsbygden. Vidare är syftet att:

- Medlen ska gå till fysiska infrastrukturåtgärder i landsbygd
 - Åtgärderna ska resultera i en anläggningstillgång för Trafikverket dvs. det ska inte röra sig om en anläggning som efter färdigställande övertas av kommun etc.
 - Åtgärder är möjliga att genomföra längs hela det statliga väg- och järnvägsnätet
 - Åtgärderna ska vara genomförbara inom den aktuella tidsperioden (2018-2020).
-

Förslag till beslut

Östhammar kommun föreslås lyfta objekten som presenteras under mötet, vilka är:

1) Marmavägen, *Alunda* (Mellan Idrottsvägen & Akademivägen)

Föreslagna åtgärder: Tillgänglighetsanpassning, allmän uppfräschning, modern busskur, sittplatser så som bänk eller liknande

2) Hummelvägen, *Öregrund* (Busshållplatsen är precis i början av Hummelvägen ute på Västergatan)

Föreslagna åtgärder: Tillgänglighetsanpassning, allmän uppfräschning, tillgång till GC-väg för att slippa gå i väggrenen, om möjligt

3) Hargshamn Storvägen, *Hargshamn* (I korsningen Hargsvägen/Storvägen)

Föreslagna åtgärder: Tillgänglighetsanpassning, allmän uppfräschning, eventuell förtydlig av hållplatsläget så som att flytta busskuren,

4) Hargshamn, Gimovägen, *Hargshamn* (I korsningen Hargshamn/Gimovägen)

Föreslagna åtgärder: Tillgänglighetsanpassning, allmän uppfräschning,

Arbetsutskottets förslag

15

Dnr KS-2017-624 Dpl 313
Dnr BMN-2017-134

Granskning av förslag till detaljplan för Frösåkersskolan, del av
Gammelbyn 1:70

Granskningstid: 4 januari -18 januari 2018.

Planområdet omfattar Frösåkersskolans nuvarande område. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra uppförandet av en ny skolbyggnad i fyra våningar. Ett område med natur kommer att sparas som en grön buffertzon mot de boende norr om skolområdet.

Planhandlingar finns på denna
länk <http://www.osthammar.se/sv/dokument/detaljplaner/frosakersskolan/>.

Arbetsutskottets förslag

16

Dnr KS-2017-871

Dpl 913

Svar på motion från Pär-Olof Olsson (M) angående bolagisering av Östhammarshem

Handling M¹⁻³

Moderata fullmäktigegruppen genom Pär-Olof Olsson Gruppledare (M) yrkar i motion daterad 2017-11-08

- Att en utredning startas snarast med ett uttalat syfte att bolagisera Östhammarshem.
- Att försälja delar av beståndet för att snabbt möta behovet av nya bostäder för de målgrupper som har svårt att köpa sin bostad.

Kommunfullmäktiges beslut

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Yttranden från Stiftelsen Östhammarshems daterat 2017-12-13 och Jacob Spangenberg (C) daterat 2018-01-03 föreligger.

Arbetsutskottets förslag

17	Dnr KS-2017-111	Dpl 915
	Dnr KS-2017-328	Dpl 913

Svar på motion från Allan Kruukka (M) om kommunens service och regeltillämpning

Handling I, KSAU 2017-12-19

Handling N

Allan Kruukka (M) har inkommit med en motion om kommunens service och regeltillämpning med hänvisning till den av Svenskt näringsliv årliga genomförda rankingen av Företagsklimatet och anger två av de mest besvärade parametrarna som försämrats.

Motionären yrkar att

- det utreds varför resultatet för dessa parametrar är så dåligt och sjunkande
- återkomma med konkreta åtgärder för en radikal förbättring

Kommunfullmäktiges beslut 2017-02-14

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanställning daterat 2017-11-27 över inkomna yttranden med anledning av motionen föreligger.

Arbetsutskottets beslut

Ärendet utgår och behandlas i kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-01-09.

Yttrande från Jacob Spangenberg (C) daterat 2018-01-02 föreligger.

Arbetsutskottets förslag

18

Dnr KS-2017-893

Dpl 901

Landsbygdsriksdagen 2020, ansökan och avsiktsförklaring

Handling O

Den 14 - 17 maj 2020 har Uppsala Konsert och Kongress preliminärbokats för Landsbygdsriksdagen i Uppsala län.

I ett första skede har Hela Sverige ska leva Uppsala län bjudit in till ett första möte. Där deltog Uppsala kommun, Heby kommun, Tierps kommun, Älvkarleby kommun, Destination Uppsala och Sveriges lantbruksuniversitet SLU, för att diskutera förutsättningarna för att få hit Landsbygdsriksdagen till 2020. Beslut om vem som får arrangera Landsbygdsriksdagen 2020 tas av riksorganisationen Hela Sverige ska leva under våren 2018. En intresseanmälan ska därför skickas in under ledning av Hela Sverige ska leva Uppsala län.

För att få en så stark ansökan som möjligt är det en fördel om så många kommuner, myndigheter och organisationer ställer sig bakom ansökan och antar en avsiktsförklaring. Från kommunerna ska avsiktsförklaringen helst vara förankrad politiskt. Sista dag att skicka in avsiktsförklaringen är 31 januari 2018

Bakgrund

1988 var första gången Landsbygdsriksdagen anordnades, sedan dess har den genomförts vartannat år runt om i Sverige. Varje konferens har olika teman och vanligtvis brukar det komma cirka 1000-1200 deltagare. Landsbygdsriksdagen är ett tillfälle för alla landsbygdens aktörer att träffas och diskutera utvecklingsfrågor som är viktiga för att hela Sverige ska leva. Under Landsbygdsriksdagen möts politiker på nationell, regional och lokal nivå tillsammans med tjänstemän från olika myndigheter och organisationer, lokala utvecklingsgrupper och föreningar med olika kunskap och bakgrund.

Skrivelse från näringslivschef Ulf Andersson daterat 2018-01-02 föreligger.

Arbetsutskottets förslag

REGLEMENTE FÖR KOMMUNSTYRELSEN

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

KOMMUNSTYRELSENS ÖVERGRIPANDE UPPGIFTER

Ledningsfunktionen

§ 1

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

§ 2

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bl a:

1. utvecklingen av den kommunala demokratin
2. personalpolitiken och jämställdhet i arbetslivet
3. den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten
4. mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
5. Långsiktig energiplanering samt främjandet av god energihushållning
6. miljövårds- och naturvårdspolitiken, införandet av miljöledning i kommunens egen organisation samt att verka för en god miljö i kommunen
7. trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning

8. informationsverksamheten
9. arbetet med att utveckla det kommunala regelverket
10. arbetet med att effektivisera administrationen och övrig organisation
11. utvecklingen av informationsteknik- system och kommunikation
12. utvecklingen av medborgar- och brukarinflytande
13. krisberedskapsfrågor

Kommunstyrelsen skall vidare med uppmärksamhet följa:

14. socialtjänsten och verka för att socialtjänstlagens mål kan uppfyllas samt verka för att övrig för verksamheten reglerad lagstiftning uppfylles
15. den kommunala hälso- och sjukvården och verka för en god kommunal hälso- och sjukvård
16. skolväsendet och verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas
17. Kultur- och fritidspolitiken och verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen
18. kommunal teknik och lokala trafikfrågor

Styrfunktionen

§ 3

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

1. leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd
2. övervaka att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt
3. tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
4. ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna och cheferna för nämndkontoren

5. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag, som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi, och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
6. tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i
7. utfärda riktlinjer för personalpolitik och personaladministration.

KOMMUNSTYRELSENS ÖVRIGA VERKSAMHETER

Ekonomisk förvaltning

§ 4

Kommunstyrelsen skall ha hand om kommunens medelsförvaltningen och därvid följa av kommunfullmäktige meddelade föreskrifter härför.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i rätt tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bl a att:

1. ansvara för den ekonomiska förvaltningen av kommunens fasta egendom som ej anförtrotts annan nämnd
2. ansvara för den lösa egendom som ej anförtrotts annan nämnd
3. tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
4. handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden.
5. svara för kommunens upphandlingspolicy med regler och anvisningar

Arbetsgivarpolitiken

§ 5

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen leder, samordnar och utvecklar arbetsgivarpolitiken inom kommunen. Kommunen ska arbeta för likabehandling, mångfald, inkludering och jämställdhet i arbetslivet samt mot olaga diskriminering i arbetslivet.

Bland annat ska styrelsen föra kommunens talan i mål och ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och ska bland annat:

- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
- förhandla på kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11 – 14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden,
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
- besluta om stridsåtgärd,
- lämna uppdrag enligt 6 kap 3 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter,
- besluta om anställningsstopp som omfattar mer än en nämnd,
- besluta om angelägna kommunövergripande arbetsmiljö- och hälsofrågor,
- utfärda riktlinjer och anvisningar inom det personalpolitiska området.

Kommunstyrelsens arbetsutskott är kommunens pensionsmyndighet.

Personalansvar

§ 6

Styrelsen är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning. Styrelsen har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag för de frågor som anges i 8 § i detta reglemente.

§ 7

Kommunstyrelsen som verksamhetsansvarig nämnd

Kommunstyrelsen ansvarar för teknisk verksamhet;

1. Kommunens mark och fastigheter
2. Gator, parker och allmän platsmark samt skog och annat markinnehav
3. Vatten och avloppsverksamhet
4. Avfallshantering och renhållningsverksamhet

5. Måltidsverksamhet
6. Handläggning av bostadsanpassningsbidrag

§ 8

Uppgifter enligt speciallagstiftning

Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd

Kommunstyrelsen är förmedlingsorgan för låne- och bidragsgivning till bostadsförsörjningens främjande

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglemente.

Kommunstyrelsen svarar för kommunens anslagstavla.

Kommunstyrelsen svarar för registrering och tillstånd enligt lotterilagen.

Kommunstyrelsen är registeransvarig för de personregister som styrelsen för i sin verksamhet och förfogar över.

§ 9

Övrig verksamhet

Kommunstyrelsen har vidare hand om:

1. sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen,
2. gymnasieskola som bedrivs inom ramen för Gimo utbildnings AB (Wilhelm Haglunds gymnasium),
3. driften av egen regin i daglig verksamhet,
4. kommunens centrala informations- kommunikations samt IT verksamhet,
5. inköps- och upphandlingsverksamhet
6. konsumentvägledningen,
7. utveckling av kommunstyrelsens regelverk och utformningen av kommunfullmäktiges handlingar,
8. granskning, informations- och kunskapsuppbyggnad i frågan om slutförvar för använt kärnbränsle

9. Trygg i Östhammars kommun
10. pensionärsråd och rådet för funktionsnedsatta (KPR och KRF)
11. utvecklingsgrupperna
12. internationella kontakter och EU-frågor
13. **gästhamnar**
14. trafikuppgifter som avses i 1 § Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafik-frågor
15. de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 10

Kommunstyrelsen skall besluta i följande grupper av ärenden:

1. vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som kommunfullmäktige angivit.
2. ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen.
3. låne- och bidragsgivning avseende bostadsförsörjningen.
4. styrelsens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.
5. sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.
6. avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige.
7. utöva kommunens beslutanderätt i ärenden angående heraldiska vapen.
8. rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna.

9. köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel med en kostnadsram på köp och försäljningspris på högst 1 000 000 kronor (en miljon kronor) och ett taxeringsvärde på högst 750 000 kronor (sjuhundrafemtiotusen kronor)

Köp, försäljning eller byte av mark som enligt översiktsplan eller detaljplan ska användas till gator, vägar eller annan infrastruktur.

10. Upplåtelse av nyttjanderätt samt arrendeavtal till kommunens mark i högst 10 år.

ANSVAR OCH RAPPORTERINGSSKYLDIGHET

§ 11

Kommunstyrelsen skall se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Kommunstyrelsen skall regelmässigt till kommunfullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

KOMMUNSTYRELSENS ARBETSFORMER

Sammansättning

§ 12

Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter och 11 ersättare.

Ersättarnas tjänstgöring

§ 13

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde skall en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt skall ersättarna tjänstgöra enligt den av kommunfullmäktige mellan dem bestämda turordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersät-

tare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

§ 14

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Inkallande av ersättare

§ 15

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska själv kalla sin personlige ersättare. Om den personlige ersättaren inte kan delta i sammanträdet anmäls detta till kommunstyrelsens sekreterare eller någon annan anställd vid kommunstyrelsens kansli som kallar ersättare. Den ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

Även de ersättare, som inte tjänstgör, får närvara vid sammanträdena och har rätt att delta i överläggningarna. Ordförande i kommunstyrelsen medges rätt att bevilja icke tjänstgörande ersättare rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Ersättare för ordföranden

§ 16

Om varken ordföranden, 1:e vice ordföranden eller 2:e vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den ledamot som varit ledamot i kommunstyrelsen längst tid ordförandens uppgifter.

Om ordförande p g a sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget under längre tid får styrelsen utse en annan ledamot som ersättare för ordförande.

Sammanträdena

§ 17

Tidpunkt

Kommunstyrelsen sammanträder på dag och tid som styrelsen bestämmer.

§ 18

Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen skall vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen skall på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fyra dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingarna som tillhör ett ärende på föredragningslistan skall bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelsen ske på annat sätt.

När varken ordföranden, 1:e vice ordföranden eller 2:e vice ordförande kan kalla till sammanträde skall den ledamot som varit ledamot i kommunstyrelsen längst tid göra detta.

Öppna sammanträden

§ 19

Styrelsen medges rätt att besluta om dess sammanträden ska vara offentliga och i och med det även besluta om en allmänhetens frågestund ska hållas i anslutning till sammanträdet.

Ordföranden

§ 20

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att:

1. närmast kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
3. främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder
4. representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall

Kommunalråd

§ 21

Nyvalda kommunfullmäktige utser på det första sammanträdet under mandatperioden kommunalråd till det antal fullmäktige beslutar.

Kommunstyrelsens ordförande är finanskommunalråd. Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande är andre majoritetsråd och kommunstyrelsens 2:e vice ordförande är oppositionsråd.

Kommunalråd skall ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen.

Kommunalråden får närvara och delta i överläggningarna men inte i besluten vid sammanträden i nämnder även om kommunalråden inte är ledamöter eller ersättare i nämnderna. Kommunalråden har i sådant fall att iaktta gällande sekretessbestämmelser. Vid behandlingen av ärenden enligt socialtjänstlagen som rör enskilda får inte kommunalråden delta i eller närvara vid handläggningen.

Justering av protokoll

§ 22

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Kommunstyrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen justerar den.

Reservation

§ 23

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen skall ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen skall lämnas senast vid den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Delgivning

§ 24

Delgivning med kommunstyrelsen sker med ordföranden, kommunchef eller annan anställd som styrelsen bestämmer.

Undertecknande av handlingar

§ 25

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av kommunstyrelsen skall undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordförande och kontrasigneras av anställd som styrelsen bestämmer.

I övrigt bestämmer kommunstyrelsen vem som skall underteckna handlingar.

Utskott

§ 26

Kommunstyrelsen ska tillsätta ett tekniskt utskott samt får i övrigt tillsätta de utskott som styrelsen bestämmer och fastställa deras uppgifter.

Utskotten kan vara av beredande och/eller ha egna beslutsbefogenheter. Sådana beslutsbefogenheter fastställs i styrelsens delegationsordning.

Har styrelsen beslutat att tillsätta utskott skall bestämmelserna nedan gälla.

§ 27

Styrelsen väljer för den tid styrelsen bestämmer bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

§ 28

Ersättare skall närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare skall inkallas till tjänstgöring i den av styrelsen vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskott, som inte utsetts vid proportionellt val, skall fyllnadsval snarast förrättas.

§ 29

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer. Sammanträden skall också hållas när ordförande anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 30

Styrelsens ärenden skall, om så erfordras, beredas av ett utskott. Efter sin beredning skall utskottet regelmässigt framlägga förslag till beslut.

§ 31

Tekniskt utskott

Tekniskt utskott ska bestå av fem (5) ledamöter och fem (5) ersättare.

Teknisk utskott fullgör de trafikuppgifter som avses i 1 § Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.

§ 32

Medborgarmotion

Den som är folkbokförd i kommunen kan skapa eller stödja en medborgarmotion om något i Östhammars kommun i kommunens e-tjänst medborgarmotion. När en medborgarmotion skapas är det viktigt att förslagsställaren skriver ett förslag som andra kan ta ställning till och stödja om de vill.

Om minst 1 % av kommunens folkbokförda invånare skriver under medborgarmotionen överlämnas medborgarmotionen till kommunstyrelsen som beslutar hur motionen ska hanteras.

Möjligheten att stödja en medborgarmotion ges under max sex månader.

När medborgarmotionen har utretts och beslut ska fattas kommer förslagsställaren att bjudas in till det sammanträde med kommunstyrelsen då medborgarmotionen ska behandlas och förslagsställaren ges rätt att delta i överläggningen i ärendet rörande medborgarmotionen.

Om medborgarmotionen inte genererat namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda eller fler under en sexmånaders period så avslutas namnsamlingen. Detta noteras på webben och redovisning sker till kommunfullmäktige vid tre tillfällen per år förslagsvis januari, maj, oktober och förslagsställaren informeras brevlades.

Delegationsordning för Kommunstyrelsen

Delegering

Allmänt om delegering

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande ledning och samordning av kommunens verksamheter, men också för ekonomi och budget. Kommunstyrelsen bereder ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige.

Nämnderna beslutar i frågor som rör verksamheten och i frågor som de enligt lagstiftning ska handha samt i frågor som fullmäktige har delegerat till nämnderna.

Att delegera innebär att överflytta beslutanderätt. Delegering kan ske både från kommunfullmäktige till nämnd och från nämnd till utskott, en ledamot eller en ersättare och en anställd i kommunen. Den som får beslutanderätten kallas delegat.

Ej blandad delegering

Blandad delegering till en förtroendevald och en anställd är inte tillåten, eftersom en delegering till flera personer förutsätter att samtliga är förtroendevalda och utgör ett utskott. En nämnd får alltså inte delegera till två eller flera förtroendevalda att besluta tillsammans. I så fall måste dessa utgöra ett utskott. Två eller flera anställda kan inte heller ges gemensam beslutanderätt. Flera anställda kan inte ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra. I så fall måste beslutanderätten fördelas, exempelvis efter ansvarsområden, beredningsnivåer eller geografiska områden. Det är vanligt att nämnden i delegationsordningen anger en viss kategori/grupp av tjänstemän, exempelvis biståndshandläggare, miljöinspektör. En sådan delegation måste kompletteras med ett förtydligande, som fördelar ärendena inom respektive ärendegrupp på varje enskild tjänsteman. För att bl.a. uppfylla kraven vid granskning av ansvar ska man, efter att ha tagit del av delegationsordningen och eventuellt förtydligande, finna endast en tjänsteman som haft rätt att avgöra ett visst ärende.

När kommunstyrelsen eller en nämnd delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i kommunstyrelsens eller nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett kommunstyrelsens eller nämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens eller nämndens beslut.

Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till kommunstyrelsen eller nämnden. Kommunstyrelsen och respektive nämnd beslutar när och hur anmälan ska ske. Anmälan ska tillgodose kommunstyrelsens och nämndernas informations- och kontrollbehov. Anmälan har också betydelse för beräkning av överklagandetiden (laglighetsprövning enligt kommunallagen).

Bestämmelser om delegation framgår i kommunallagens **6 kapitel §§ 37-39**.

Jäv

Delegat får inte fatta beslut i ärenden där han eller hon är jävig. Enligt kommunallagens regler är en anställd eller förtroendevald jävig om bland annat saken angår honom själv eller närstående, eller om ärendets utgång kan förväntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående.

Jäv kan även föreligga om det i övrigt finns någon särskild omständighet är ägnad att rubba förtroende till hans opartiskhet i ärendet. Därutöver finns fler jävsgrunder angivna i **kommunallagens 6 kapitel §§28-32**. Vid jäv får den anställda eller förtroendevalda inte delta i handläggningen eller i beslutet av ärendet.

Undantag

I enlighet med kommunallagens **6 kapitel 38 §** får beslutanderätten inte delegeras i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Grundprinciper

Huvudregeln är att delegat avgör ärendet. Vid tveksamhet kan alltid ärendet på delegatens initiativ överlämnas till kommunstyrelsen eller nämnden för avgörande. Rätt att besluta på delegation innebär inte att du är skyldig att besluta.

Ansvar för beslut på tjänstemannanivå vilar alltid på en tjänsteman, den som fattat beslutet. Det hindrar inte att denne konfererar med annan tjänsteman för att få referensmaterial/underlag för beslut.

Beslut som fattas på delegation är ett slutgiltigt beslut på kommunstyrelsens eller nämndens vägnar. Det kan inte ändras annat än genom överprövning av delegaten själv eller genom överklagande där så är möjligt. Kommunstyrelsen eller nämnden kan dock föregripa delegatens beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över. Kommunstyrelsen eller nämnden kan också om den finner anledning till det, återta rätten att fatta beslut på delegation.

Anmälan av beslut

Beslut ska förtecknas på särskild lista. På lista ska framgå datum för beslut, vad beslutet avser/ärende, och delegaten.

Alla beslut fattade på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen eller nämnden vid nästkommande sammanträde. Rapporteringen ska avse de beslut som fattats sedan föregående sammanträde.

Samtliga beslut rörande personal, anställning, uppsägning och avsked återfinns inom kommunstyrelsens delegationsordning i personalfrågor och ska återrapporteras **till kommunstyrelsen**. Återrapportering sker på blankett framtagen av lednings- och verksamhetsstöd. Blanketten inlämnas till lednings- och verksamhetsstöd senast 7 dagar innan kommunstyrelsens sammanträde.

Registrering i kommunstyrelsens eller nämndens protokoll

Rapportering av beslut antecknas under särskild paragraf i kommunstyrelsens eller nämndens protokoll. Av paragrafen ska framgå vilka beslut som anmäls, under vilken tidsperiod besluten fattats samt vem som är delegat.

Vidaredelegation och anmälan

Förvaltningschef kan ges rätt att vidaredelegera beslut i vissa ärendegrupper. I beslut om vidaredelegation ska anges vem som beslutar vid förfall för ordinarie delegat. Beslut fattade på vidaredelegation ska anmälas till förvaltningschefen som i sin tur anmäler till kommunstyrelsen/nämnden. (KL 7:6)

Brådskanie ärenden

Nämnden får uppdra åt ordförande eller en annan ledamot som kommunstyrelsen/nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskanie, att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall anmälas vid styrelsens/nämndens nästa sammanträde. (KL 6:39).

Det är viktigt att möjligheten till ordförandebeslut i brådskanie ärenden inte används slentrianmässigt. Det ska i princip vara en sådan situation där alternativet till ordförandebeslut är att kalla nämnden till extra sammanträde.

Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut

I kommunen fattas både så kallade verkställighetsbeslut som delegationsbeslut. Det är viktigt att känna till vad de två olika begreppen betyder och skillnaden mellan de två.

I kommunstyrelsens och nämndernas delegationsordning regleras enbart de så kallade **delegationsbesluten**. Endast de är ”beslut” i kommunallagens mening. Ett delegationsbeslut kännetecknas av att beslutsfattaren måste göra vissa självständiga överväganden och bedömningar och i normalfallet finns det för delegationsbeslut alternativa lösningar. Ett delegationsbeslut kan överklagas.

Vid **verkställande** beslut är däremot ställningstagandet ofta styrt av riktlinjer, tidigare nämndbeslut, avtal med mera. Exempel på verkställighetsbeslut är avgiftsdebitering enligt en redan fastställd taxa eller tilldelning av en förskoleplats enligt en klar turordningsprincip. Rätten för anställda att vidta sådana åtgärder grundas inte på delegation utan följer istället av den arbetsfördelning mellan de förtroendevalda och de anställda som måste finnas för att den kommunala verksamheten ska fungera.

Gränsdragningen mellan verkställighetsbeslut och delegationsbeslut kan vara svår att dra och kan slutligen komma att prövas i domstol. Frågan om vilket slags beslut det är har bland annat betydelse för den enskildes möjligheter att överklaga med laglighetsprövning. Ett verkställighetsbeslut kan nämligen inte överklagas genom laglighetsprövning så som ett delegationsbeslut kan.

Nr	Ärende	Författ- ning / avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
	Allmänna ärenden			
	Besluta i ärenden som är så brådsåkande att kommunstyrelsens avgörande inte kan avvaktas. Gäller även beslut i ärenden av mindre vikt eller av icke principiell natur.	KL 6:39		Kommunstyrelsens ordförande
	Utfärdande av fullmakt att föra kommunens talan inför domstol och andra myndigheter, vid förrättningar av skilda slag samt ingående av förlikning			Kommundirektör Ersättare: kommunstyrelsens ordförande
	Yttrande över enklare remisser där sakkunskap efterfrågas, enkäter och dyl.			Sakkunnig tjänsteman
	Beslut att inte yttra sig över remisser			Ksau
	Yttranden som på grund av ärendets innehåll kan bedömas utan behandling i KS			Förvaltningschef
	Kommunstyrelsens förtroendevaldas deltagande i kurser, konferenser och dylikt			
	Upp till en vecka			Kommunstyrelsens ordförande Ersättare: kommunstyrelsens vice ordförande
	En vecka eller därutöver			Ksau
	Registrering av lotterier enligt lotterilagen			Kommundirektör med rätt till vidaredelegation
	Myndighetsprövning av begäran om utlämnande av allmän handling hos kommunstyrelsen	TF 2:14 OSL		Kommunjurist och förvaltningschef inom respektive enhet Ersättare: Kommundirektör
	Avgöra om ett besvär kommit	FL 24§		Kommunjurist

in i rätt tid samt avvisa för sent inkommet överklagande

Ersättare: kommundirektör

Polisanmälan av brott mot kommunen

Kommundirektör och Förvaltningschef inom respektive enhet med rätt till vidaredelegation

Ekonomiska ärenden

Placering av donationsmedel

Administrativ chef med rätt till vidaredelegation

Utdelning ur donationsfonder

Ksau

Utdelning av kommunala stipendier i den mån detta ej delegerats till annan kommunalt organ

Ksau

Yttrande över folkbokföringsärende/skatteärende

Administrativ chef med rätt till vidaredelegation

Överklagande av folkbokföringsärende/skatteärende

Administrativ chef med rätt till vidaredelegation

Besluta i ärenden om icke periodiska återkommande bidragsansökningar upp till 10.000 kronor

Samråd ska med övriga kommunalråd innan beslut fattas

Kommunstyrelsens ordförande

Anstånd med betalning av kommunens fordringar i högst sex (6) månader samt avskrivning av kommunens fordringar intill ett belopp av 10.000 kronor

Administrativ chef med rätt till vidaredelegation

Anstånd med betalning av kommunens fordringar över sex (6) månader samt avskrivning av kommunens fordringar intill ett belopp av 50.000 kronor för varje särskilt fall

Ksau

Ansökan om externa medel (inkl EU-medel) för projekt- och utvecklingsarbete m m

Kommundirektör

Fastställande av förteckning

Administrativ chef med rätt

över beslutsattestanter och ersättare inom kommun styrelsens förvaltning

till vidaredelegation

Godkännande av ersättning från försäkringsbolag

Administrativ chef med rätt till vidaredelegation
Ersättare: Kommundirektör

Beslut om avgiftsbefrielse för ideella föreningar avseende bygglov- och bygganmälan, rivning samt strandskyddsdispens

Villkor se
KF § 8/2010-02-16
KS § 110/2016-05-03

Kultur- och fritidschef
Ersättare: Utvecklingsledare inom kultur och fritidsförvaltningen

Beslut ska anmälas till KS och delges lednings- och verksamhetsstöd (ekonomi)

Beslut om ansökan om medel till utvecklingsprojekt från utvecklingsgrupperna

KS
§211/2016

Ansökan kan göras fyra gånger per år (januari, april, augusti, november), via avsett formulär

Chef för Strategienheten

Fastigheter, tomter, försäljning, uthyrning

Försäljning av bostadstomter i enlighet med fastställd taxa

Teknisk chef

Försäljning av industritomter upp till 3000 kvm inom detaljplanlagt område i enlighet med fastställd taxa

Teknisk chef

Upplåtelse av nyttjanderätt till kommunens mark i högst två år

Teknisk chef med rätt till vidaredelegation

Uthyrning av lägenheter och lokaler samt inhyrning av lägenheter och lokaler för kommunal verksamhet

Teknisk chef med rätt till vidaredelegation

Yttrande till bygg- och miljönämnden angående ansökan om bygglov

Teknisk chef med rätt till vidaredelegation

Föra talan vid lantmäteriförrättningar med rätt att ingå överenskommelser i dessa ärenden

Teknisk chef med rätt till vidaredelegation

Besluta i bostadsanpassningsärenden enligt bostadsanpassningslagen

Lag(1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag mm.

Teknisk chef med rätt till vidaredelegation

Upphandling, anskaffnings - och tilldelningsbeslut

Anskaffningsbeslut av budgeterade medel upp till 800 000 kronor

Upphandlingschef och Förvaltningschef inom respektive enhet

Anskaffningsbeslut av budgeterade medel över 800 000 kronor

Ksau

Anskaffningsbeslut ramavtal oavsett belopp

Upphandlingschef

Besluta om att delta i samordnade upphandlingar

Upphandlingschef

Tilldelningsbeslut i upphandlingar upp till 800 000 kronor, över 800 000 kronor samt ramavtals upphandlingar

Upphandlingschef

Fatta beslut i ärenden som gäller anskaffning av batterier till elfordon i kommunens gemensamma fordonspark

KS
§209/2016

Beslutet avser tecknande av hyresavtal gällande batterier till elfordon enligt ramavtal.

Enhetschef för kommunservice

Kommunstyrelsen som lönemyndighet

Beslut om beviljande av kommunalt lönebidrag

Enhetschef för enheten för arbete och sysselsättning

Skydds-, säkerhets och totalförsvarsärenden

Yttrande angående antagande av hemvärnsmän

Kommunstyrelsens ordförande
Ersättare 1:e vice ordförande i kommunstyrelsen

Trafikuppgifter

Trafikuppgifter som avses i Lag 1§ Lag

Tekniskt utskott

(1978:234) om nämnder för
vissa trafikfrågor

(1978:234)
om nämnder
för vissa
trafikfrågor.

Lag
(1975:88)
med be-
myndig-
ande att
meddela
föreskrifter
om trafik,
transporter
och kom-
munikat-
ioner, p8

Avge yttrande över regionala
och statliga myndigheters ären-
den angående trafikföreskrifter
(exempelvis hastighetsbegräns-
ningar)

Teknisk chef

Beslut om tillfälliga lokala tra-
fikföreskrifter

Teknisk chef med rätt till
vidaredelegation

Beslut om undantag från lokala
trafikföreskrifter avseende
långa, breda, tunga transporter
med stöd av trafikförordningen

13 kap. 3§
punkt 14.
Trafikför-
ordningen
(1998:1276)

Teknisk chef med rätt till
vidaredelegation

Beslut om undantag från övriga
trafikföreskrifter med stöd av
trafikförordningen.

13 kap. 3§
Trafikför-
ordningen
(1998:1276)

Teknisk chef med rätt till
vidaredelegation

Beslut om särskilda undantag
för rörelsehindrade (parkerings-
tillstånd) med stöd av trafikför-
ordningen

13 kap. 8§
Trafikför-
ordningen
(1998:1276)

Teknisk chef med rätt till
vidaredelegation

Beslut om uppsättning av såd-
ana vägmärken och skyltar som
enligt vägmärkesförordningen
ej kräver lokal trafikföreskrift

Teknisk chef med rätt till
vidaredelegation

Besluta om lokala trafikföre-
skrifter där tekniskt utskott
fattar principbeslut om delega-

Teknisk chef

tens beslutanderätt endast innefattar tillämpning eller verkställighet av den antagna principen

Delegation

	Ansk. beslut	Tilldelningsbeslut	Avtalstecknande	Ev. överprövning
Anskaffning >800 '	KS	Upphandlingschef	Nämnd	Upphandlingschef
Anskaffning <800 '	Upphandlingschef Förv. Chef	Upphandlingschef	Upphandlingschef Förv Chef	Upphandlingschef
Anskaffning ramavtal oavsett belopp	Upphandlingschef	Upphandlingschef	Upphandlingschef	Upphandlingschef Ers: Ksau/Tu
Delta i samordnade Upphandlingar	Upphandlingschef		Upphandlingschef	

Anskaffningsbeslut: Beslut att påbörja upphandling

Tilldelningsbeslut: Val av leverantör i upphandlingen

Avtalstecknande: Signera det slutgiltiga avtalet

Kommunledningsförvaltningen

**ARBETSORDNING FÖR KOMMUNFULLMÄKTIGE I ÖSTHAMMARS
KOMMUN**

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. (5 kap 63-64 §§ KL)

Antalet ledamöter och ersättare (5 kap 5 § KL), (14 kap 16-17 §§ VL)**§ 1**

Kommunfullmäktige har 49 ledamöter.

I vallagen och även kommunallagen finns det bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordföranden, Presidium (5 kap 11 § KL)**§ 2**

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer kommunfullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen skall förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av oktober månad.

Presidiet väljs för kommunfullmäktiges löpande mandatperiod.

§ 3

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i kommunfullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidentpost, bör kommunfullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgift.

Presidiets uppgifter

§5

En del av presidiets uppgifter preciseras nedan.

- Presidiet planerar, leder och ansvarar för fullmäktiges sammanträden,
- Presidiet kallar till överläggningar med den kommunala revisionen och med gruppledarna för de politiska partierna i fullmäktige,
- Presidiet är kommunfullmäktiges kontakt till den kommunala revisionen,
- Presidiet introducerar nya ledamöter t.ex. genom olika utbildningsprogram,
- Presidiet ansvarar för miniseminarium och utbildningar för ledamöter och ersättare,
- Presidiet ansvarar för uppvaktningar av den förtroendevalda organisationen.

Tid och plats för sammanträdena (5 kap 12 och 13-14 §§ KL)

§ 6

Ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige hålls på dag och tid som kommunfullmäktige bestämmer för varje år.

Första sammanträdet med det nyvalda kommunfullmäktige hålls under oktober på dag och tid som kommunfullmäktige bestämmer.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

Om det är påkallat av särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena besluta, att visst sammanträde ska hållas på annan dag än den som kommunfullmäktige har bestämt.

Dag för extra sammanträde bestäms av ordföranden efter samråd med vice ordförandena, om inte kommunfullmäktige självt beslutar därom. Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden. Av begäran ska det eller de ärenden framgå som skall behandlas.

Uppgift om beslut enligt 5:12 2:a stycket ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen tillkännages på kommunens anslagstavla och inom samma tid sändas till varje ledamot och ersättare i kommunfullmäktige.

Sammanträdestiden för kommunfullmäktige är begränsad till kl 23.00. Ordföranden har att besluta om sammanträdet skall fortsätta efter kl 23.00.

§ 7

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde skall ställas in låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet.

Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

§ 8

Kommunfullmäktiges sammanträden hålls i lokal och på ort som presidiet bestämmer.

Tillkännagivande av sammanträden (5 kap 13 § KL)

§ 9

Fullmäktiges sammanträden ska tillkännages på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

Annonsering om sammanträde med kommunfullmäktige ska ske i de två gratis-tidningar som ges ut i kommunen och ska omfatta information angående allmänhetens frågestund ett urval av de ärenden som ska behandlas (föredragningslistan) samt information om webbsändningar och webbsida.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

§ 10

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan ordförande/fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta. Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver inte någon kungörelse utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Handlingar till sammanträdena

§ 11

Ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

Kommunstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende skall tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 17-21 §§ KL)

§ 12

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av sammanträdet, ska snarast anmäla detta till gruppledaren.

Vad som här har sagts om ledamot gäller även ersättare som redan har kallats att tjänstgöra.

Om ledamot utan att i förväg ha anmält förhinder uteblir från sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är närvarande vid sammanträdet och står i tur att tjänstgöra.

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl får inträde ske under pågående handläggning av ett ärende, exempelvis om ingen ersättare har kunnat utses och majoriteten påverkas.

Placeringsordning

§ 13

Vid kommunfullmäktiges sammanträden intar presidiet, kommunfullmäktiges sekreterare och kommundirektören särskilda platser vid presidiebordet. Ledamöter i kommunfullmäktige intar de platser som särskilt anvisas de.

Media intar särskilt anvisade platser.

Allmänheten och icke tjänstgörande ersättare ska anvisas platser väl avgränsade från ordinarie ledamöter och tjänstgörande ersättare.

Upprop

§ 14

Upprop sker via ett digitalt mötessystem.

Varje ledamot och ersättare har tilldelats en bärbar dator eller en läsplatta där användarna loggar in och närvaron på så sätt registreras.

Upprop förrättas även vid början av sammanträde som efter längre avbrott fortsätter vid senare tidpunkt. Upprop avslutas med klubbslag.

Ledamot som infinner sig vid sammanträdet efter det att uppropet har avslutats, skall anmäla sig hos ordföranden, som tillkännager närvaron och låter ledamoten tjänstgöra.

Ledamot och tjänstgörande ersättare får inte annat än tillfälligtvis lämna sammanträdet utan att anmäla detta till ordföranden.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anses att det behövs.

Föredragningsordning (5 kap 52 § KL)

§ 15

Vid sammanträde handläggs ärendena i den ordning de står på ärendelistan. Kommunfullmäktiges ordförande får besluta om ändring av ordningsföljden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Yttranderätt vid sammanträdena (4 kap 22, 5 kap 39-41 §§ KL)

§ 16

Ordförande och vice ordförande i nämnd

Ordföranden och vice ordförande i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden och vice ordförande i en kommunfullmäktigeberedning får delta i överläggningen, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.

Ordföranden i en nämnd eller i kommunfullmäktigeberedningen eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

§ 17

Förtroendevalda revisorer

Kommunens revisorer får delta i överläggningen när kommunfullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

§ 18

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och kommunfullmäktigeberedningen, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ 19

Kommundirektör och kommunfullmäktiges sekreterare

Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Kommunfullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

§ 20

Frågeställare och förslagsställare

Vid behandlingen av fråga under allmänhetens frågestund bereds frågeställaren möjlighet att yttra sig under frågestunden.

Den som har väckt ett ärende genom **medborgarmotion** har rätt att yttra sig med anledning av svaret på **medborgarmotionen om motionen ska behandlas av kommunfullmäktige i enlighet med kommunfullmäktiges beslut §136/2017-12-12.**

Berednings initiativrätt (5 kap 22 § 1 st 4 p)

§ 21

Beredning som har tillsatts av kommunfullmäktige har rätt att väcka ärende hos kommunfullmäktige, om kommunfullmäktige beslutar det.

Talarordning, talartid och ordningen vid sammanträdena (KL 5 kap 43 §)

§ 22

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar får ordet i den ordningen han/hon har anmält sig och blivit uppropad. Anförande ska hållas från särskild anvisad plats.

§ 23

Talartiden vid varje debattinlägg under kommunfullmäktiges sammanträden maximeras till fem minuter förutom replik.

Talartiden för gruppledaren vid inledningsanförande vid behandling av budgetärenden maximeras till femton minuter. Talartiden för ordförande i nämnd maximeras till tio minuter.

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare har anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet, då begäran om att få göra inlägget framställs.

§ 24

Skulle någon i sitt yttrande avlägsna sig från ämnet, får ordföranden med klubbslag fästa talarens uppmärksamhet på det. Om talaren inte rättar sig efter ordförandens erinran, får ordföranden ta från honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordförande kan visa ut den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får han upplösa sammanträdet.

Yrkanden

§ 25

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Den ledamot som har framställt ett yrkande ska inlämna det skriftligt.

Bifalls och avslagsyrkanden behöver ej inlämnas skriftligt.

Propositionsordning (5 kap 53, 57 §§ KL)

§ 26

Ordföranden får vägra proposition, om han anser att ett framställt förslag eller yrkande strider mot lag eller annan författning. Om någon yrkar att proposition ändå skall ställas och detta yrkande bifalls, får ordföranden inte vidare vägra proposition.

Ordföranden skall vägra proposition, om han anser att ett framställt förslag eller yrkande innebär ett nytt ärende, varvid ordförandens beslut blir gällande. Detta är inte tillämpligt i ärende som inte behöver beredas.

Deltagande i beslut (4 kap 25 § 1 st KL)

§ 27

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunfullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstning (4 kap 25 § 2 st, 5 kap 54-56, 58 §§ KL)

§ 28

Vid omröstning avges rösterna efter upprop. Upprop sker enligt uppropsslistan. Ordföranden uppropas och avger sin röst sist.

Avgiven röst får inte ändras efter det att uppropet och avgivande av röster har förklarats avslutade genom klubbslag.

Ledamot eller tjänstgörande ersättare, som inte varit närvarande vid uppropet, får efter denna tidpunkt inte utöva sin rösträtt.

Före varje omröstning skall ordföranden anmoda justeringsmännen att anteckna de avgivna rösterna.

Valsedlar

§ 29

Vid val som inte är proportionellt, skall valsedel för att bli giltig:

1. vara enkel, sluten, omärkt och fri från all tvetydighet i fråga om namn,
2. uppta lika många valbara namn som valet avser.

Personer med samma tillnamn skiljs åt genom sina förnamn eller dessas begynnelsebokstäver. Om det är ovisst vem som åsyftas med något namn på valsedel, skall valsedel kasseras.

Om valsedel vid proportionellt val gäller särskilda bestämmelser.

Allmänhetens frågestund

§ 30

Allmänheten har rätt att ställa frågor till någon av kommunfullmäktiges ledamöter, ordföranden och vice ordförande i kommunstyrelsen, nämnder, bolag och stiftelse samt till kommunens revisorer och chefstjänstemän.

Allmänhetens frågestund hålls **efter upprop när sammanträdet öppnats** under högst 45 min.

Frågor inlämnas till **lednings- och verksamhetsstöd** senast 6 dagar innan sammanträdet.

Frågorna får inte gälla myndighetsutövning mot enskild.

Frågan ska vara kortfattad och bör helst nedtecknas på särskilt underlag som finns att tillgå på kommunens hemsida och på kommunkontoret.

Ordföranden avgör efter samråd med vice ordförandena om en fråga får ställas, i vilken ordning de ska behandlas och vem som har att besvara frågan om det inte framgår av frågan.

Ordföranden läser upp frågan vid kommunfullmäktiges sammanträde.

Frågeställaren ska vara närvarande vid det sammanträde där frågan ställs och besvaras.

Frågeställaren bereds möjlighet att yttra sig under frågestunden.

Svaret ska vara kortfattat.

Debattinlägg av fullmäktiges ledamöter får ej förekomma under frågestunden.

Information

§ 31

Information till kommunfullmäktige kan lämnas från kommunalråden, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar och kommunala bolag vid inledningen av sammanträdet.

Motion (5 kap 22 § p 2, 35 § KL)

§ 32

Motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter i kommunfullmäktige. Frågor av olika beskaffenhet får inte behandlas i samma motion.

Vid överlämnande av motion bereds motionären att vid kommunfullmäktiges sammanträde lämna en kort presentation av motionen.

Ersättare får väcka motion endast vid sammanträde då han/hon tjänstgör som ledamot.

Kommunstyrelsen ska årligen vid kommunfullmäktiges **andra sammanträde under våren och det andra sammanträdet under hösten** redovisa de motioner, som ännu inte är färdigberedda.

Medborgarmotion

§ 33

Den som är folkbokförd i kommunen kan skapa eller stödja en medborgarmotion om något i Östhammars kommun i kommunens e-tjänst medborgarmotion. När en medborgarmotion skapas är det viktigt att förslagsställaren skriver ett förslag som andra kan ta ställning till och stödja om de vill.

Medborgarmotionen granskas innan den publiceras på webbsidan för att se att den följer de regler som gäller för medborgarmotioner. Andra kan skriva under en motion först efter att den publicerats.

Om minst 1 % av kommunens folkbokförda invånare skriver under medborgarmotionen kommer den att överlämnas till kommunstyrelsen som beslutar hur motionen ska hanteras.

För medborgarmotion gäller:

- Medborgarmotionen ska vara skriftlig och ha uppgift om förslagsställarens namn, adress och telefonnummer.
- Medborgarmotionen ska handla om sådant som fullmäktige eller någon av nämnderna har befogenhet att besluta om. Om ärendet handlar om ett klagomål eller ett förslag till ändring i kommunens verksamhet vänder man sig till Östhammar Direkt.
- Namn på personer som inte kan antas ha gett sitt medgivande till publicering får inte publiceras.
- Om medborgarmotionen inte överensstämmer med kommunens riktlinjer och regler kan kommunen välja att inte publicera den eller ta bort den, om den redan publicerats. Kommunen förbehåller sig rätten att ta bort motioner utan att meddela avsändaren.
- Medborgarmotionen får inte handla om myndighetsutövning mot en enskild person eller ha odemokratisk eller rasistisk innebörd
- Möjligheten att stödja en medborgarmotion ges under max sex månader.
- En medborgarmotion får inte handla om myndighetsutövning mot en enskild person eller ha odemokratisk eller rasistisk innebörd
- Varje medborgarmotion får bara handla om ett ämne.
- När medborgarmotionen har utretts och beslut ska fattas kommer förslagsställaren att bjudas in till fullmäktige eller till den nämnd som tagit hand om ärendet.
- Falska underskrifter på en medborgarmotion kan leda till att kommunen tar bort namninsamlingen.
- Förslagsställaren ges möjlighet att själv presentera sin medborgarmotion när den behandlas av fullmäktige.
- Om medborgarmotionen inte genererat namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda eller fler under en sexmånaders period så avslutas namninsamlingen. Detta noteras på webben, informeras om vid kommunfullmäktige vid tre tillfällen per år förslagsvis januari, maj, oktober och förslagsställaren informeras brevlades.

Interpellation (5 kap 59-63 §§ KL)**§ 34**

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare framställa interpellation gäller följande utöver vad som stadgas i kommunallagen.

1. Interpellationen ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
2. Interpellation ska avlämnas till **lednings- och verksamhetsstöd** senast arbetsdagen före sammanträdesdagen då den är avsedd att framställas.
3. **Interpellation som inlämnats i enlighet med punkt 2 besvaras vid nästa sammanträde.**
4. Interpellationer som inlämnas senast 10 dagar innan sammanträdesdagen bör besvaras skriftligen på det sammanträde som den läggs fram.
5. Interpellanten bör ges tillfälle att senast dagen före det sammanträde, då interpellationen ska besvaras, ta del av svaret i skriftlig form.
6. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör intas i **tillkännagivandet** om sammanträdet.
7. Kommunstyrelsens ordförande får överlämna interpellation som framställts till honom till annan ledamot av styrelsen som på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen eller till ledamot i styrelsen för aktiebolag, ekonomisk förening eller stiftelse som har utsetts av kommunfullmäktige. Överlämnandet förutsätter att ledamoten har förklarat sig beredd att besvara interpellationen.
8. Ersättare får framställa interpellation endast vid sammanträde då han tjänstgör som ledamot. Vidare förutsätts att interpellationen genom ersättarens försorg då är tillgänglig för kommunfullmäktiges ledamöter. Ersättare får delta i debatt när interpellationen besvaras.

Fråga (5 kap 64 § KL)

§ 35

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare framställa frågor, gäller följande utöver vad som stadgas i kommunallagen.

1. Frågan ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
2. Fråga ska avlämnas till lednings- och verksamhetsstöd senast arbetsdagen före sammanträdesdagen då den är avsedd att framställas.
3. Frågan ska kunna besvaras utan större beredning.
4. Den tillfrågade ska närvara vid sammanträdet.
5. Frågan bör besvaras vid det sammanträde vid vilket den har ställts.

6. I debatt med anledning av frågan får endast den som framställt frågan och den tillfrågade delta.

Ordförandens remissrätt

§ 36

Motion eller annat ärende, som ska prövas av kommunfullmäktige och inkommer mellan två kommunfullmäktigesammanträden, får ordföranden eller på dennes uppdrag kommunchefen remittera till kommunstyrelsen för beredning.

Om ärendet inte har överlämnats till kommunfullmäktiges prövning vid nästa sammanträde, ska ordföranden då göra anmälan om remissen.

Kommunfullmäktige beslutar om remiss för beredning av motion eller annat ärende som inte har remitterats med stöd av bestämmelserna i första stycket.

Valberedning

§ 37

Vid första sammanträdet efter det att val av kommunfullmäktige har ägt rum väljer kommunfullmäktige för löpande mandatperiod en valberedning bestående av minst en ledamot och en ersättare från varje parti representerat i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige väljer samtidigt och för samma tid bland valberedningens ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Valberedningen ska upprätta förslag till alla val som förekommer hos kommunfullmäktige utom val av kommunfullmäktiges presidium och valberedning.

I fråga om förfarandet vid fattande av beslut, förande av protokoll mm gäller för valberedningen vad den själv bestämmer.

Kommunfullmäktige kan dock besluta att förrätta val utan föregående beredning.

Protokollsjustering (5 kap 69 § KL)

§ 38

Sedan upprop förrättats väljer kommunfullmäktige två ledamöter att jämte ordföranden justera protokollet och i förekommande fall biträda ordföranden med rösträkning.

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justering av protokollet från sammanträdet.

Kommunfullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan kommunfullmäktige justerar den.

Reservation (4 kap 27 § KL)

§ 39

En ledamot som reserverar sig mot ett beslut bör vid reservationen ange om reservationen är muntlig eller skriftlig.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast två dagar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Expediering mm

§ 40

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar kommunfullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i kommunfullmäktiges namn, om inte kommunfullmäktige beslutar annat.

Sekreterare

§ 41

Som sekreterare hos kommunfullmäktige och valberedningen tjänstgör kommunjuristen, om inget annat påkallas av omständigheterna. Ersättare för sekreteraren utses av kommundirektören.

Denna arbetsordning träder i kraft den **1 februari 2018**.

Markanvisningsavtal

Mellan **Östhammars kommun 212000-0290**, Box 66 742 21 Östhammar, nedan kallad kommunen och **JW Bostad AB 556961-2681**, Kungsgatan 10, 111 43 Stockholm, nedan kallad JW Bostad.

§ 1 Bakgrund

Det aktuella området ligger inom detaljplan 1_99 Kristinelund. Detaljplan antogs 2012 och därefter har det särskilda boendet Edsvägen 16 byggts upp. Under år 2016 upprättades en dialog mellan kommunen och JW Bostad om förvärv av fastighet Gammelbyn 1:144 för byggnation av hyresbostäder. Innan förvärv har JW Bostad för avsikt att genomföra en mindre planändring av krav på takvinkel inom aktuell detaljplan.

Föregående markanvisningsavtal med JGEW upphörde 2017-12-31. JGEW har bytt namn till JW Bostad under perioden.

Enligt paragraf 2, avsnitt *Giltighet*, i originalavtalet kan kommunen förlänga avtalet om rimliga skäl föreligger. Den planerade detaljplansändringen har blivit överklagad och detaljplanens lagakrafts datum är därmed uppskjutet i väntan på beslut från Mark och miljödomstolen.

§ 2 Omfattning och syfte

- **Syfte**

Avtalets syfte är att ge JW Bostad ensamrätt att under tiden för avtalet förhandla om förvärv och utveckling av hyresbostäder på fastighet Gammelbyn 1:144.

Avtalet motiverar investering i ovannämnd planändring samt planering av byggnation inom området. I avtalet framgår även förutsättningarna för att markanvisningen ska fullföljas med en marköverlåtelse.

Området bör utvecklas med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet som tydliga mål.

- **Objekt**

Fastighet Gammelbyn 1:144 omfattande 6368m².

- **Giltighet**

Detta avtal gäller från 2018-02-01 till 2018-12-31.

Detta markanvisningsavtal är till alla delar förfallet utan rätt till någon form av ersättning för någon av parterna om; marköverlåtelse avtal mellan JW Bostad och kommunen inte tecknats senast 2018-12-31. Kommunen har dock möjlighet att förnya markanvisningen efter detta datum om rimliga skäl för detta föreligger.

- **Avgränsning**

Markanvisningen innebär inte ett ställningstagande gällande planfrågor. Avtalet ger således inga garantier gällande byggrätter.

Separat avtal gällande detaljplansändring avseende ändring av takvinkel tecknas av JW Bostad med Bygg- och miljöförvaltningen.

§3 Förutsättningar

- **Utformning**

Områdets planerade utformning ska redovisas för kommunen och samsyn ska etableras innan marköverlåtelse blir aktuell.

- **Överlåtelse av mark**

Bygglovsansökan ska lämnas till Bygg- och miljöförvaltningen innan marköverlåtelseavtal skrivs.

Överlåtelse sker efter att JW Bostad och kommunen kommit överens om överlåtelse av mark och avtal om detta tecknats.

§4 Ekonomi

- **Köpesumma**

Köpesumman kommer att regleras utifrån värdering utförd av Forum Fastighetsekonomi AB, Bilaga 2 VU, Kristinelund, 2016-08-22. Priset regleras således till 800 kr/kvm BTA. Priset sätts utifrån fastighetens maximala BTA. Köpesumma för fastigheten är 2 037 760 kr.

Vatten & Avlopp

VA anslutningsavgift tillkommer enligt gällande taxa vid anslutningstillfället.

Väg

Väg längst med fastigheten är redan utbyggd och sköts i kommunal regi.

Övrigt

I övrigt bekostar kommunen ingen utveckling inom fastighetens gränser.

§ 5 Överlåtelse av avtal

Detta avtal får inte överlåtas till annan part utan kommunens skriftliga medgivande.

§ 6 Avtalets giltighet

Avtalet gäller under förutsättning av Kommunfullmäktiges godkännande.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit ett vardera.

Östhammars kommun

JW Bostad AB

Ort och datum

Ort och datum

.....

Östb., 2/1, 2018
.....

Jacob Spangenberg

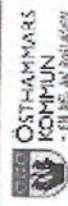
.....

.....

.....

Helen Åsbrink

.....

Östhammars kommun

Skala 1:2200

Datum 09-05-2016

Handwritten signature

Markanvisningsavtal

Mellan **Östhammars kommun 212000-0290**, Box 66 742 21 Östhammar, nedan kallad kommunen och **JW Bostad AB 556961-2681**, Kungsgatan 10,111 43 Stockholm, nedan kallad JW Bostad.

§ 1 Bakgrund

Det aktuella området ligger inom detaljplan 1_99 Kristinelund. Detaljplan antogs 2012 och därefter har det särskilda boendet Edsvägen 16 byggts upp. Under år 2016 upprättades en dialog mellan kommunen och JW Bostad om förvärv av fastighet Gammelbyn 1:144 för byggnation av hyresbostäder. Innan förvärv har JW Bostad för avsikt att genomföra en mindre planändring av krav på takvinkel inom aktuell detaljplan.

Föregående markanvisningsavtal med JGEW upphörde 2017-12-31.
JGEW har bytt namn till JW Bostad under perioden.

Enligt paragraf 2, avsnitt *Giltighet*, i originalavtalet kan kommunen förlänga avtalet om rimliga skäl föreligger. Den planerade detaljplansändringen har blivit överklagad och detaljplanens lagakrafts datum är därmed uppskjutet i väntan på beslut från Mark och miljödomstolen.

§ 2 Omfattning och syfte

▪ Syfte

Avtalets syfte är att ge JW Bostad ensamrätt att under tiden för avtalet förhandla om förvärv och utveckling av hyresbostäder på fastighet Gammelbyn 1:144.

Avtalet motiverar investering i ovannämnd planändring samt planering av byggnation inom området. I avtalet framgår även förutsättningarna för att markanvisningen ska fullföljas med en marköverlåtelse.

Området bör utvecklas med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet som tydliga mål.

• Objekt

Fastighet Gammelbyn 1:144 omfattande 6368m².

• Giltighet

Detta avtal gäller från 2018-02-01 till 2018-12-31.

Detta markanvisningsavtal är till alla delar förfallet utan rätt till någon form av ersättning för någon av parterna om; marköverlåtelse avtal mellan JW Bostad och kommunen inte tecknats senast 2018-12-31. Kommunen har dock möjlighet att förnya markanvisningen efter detta datum om rimliga skäl för detta föreligger.

- **Avgränsning**

Markanvisningen innebär inte ett ställningstagande gällande planfrågor. Avtalet ger således inga garantier gällande byggrätter.

Separat avtal gällande detaljplansändring avseende ändring av takvinkel tecknas av JW Bostad med Bygg- och miljöförvaltningen.

§3 Förutsättningar

- **Utformning**

Områdets planerade utformning ska redovisas för kommunen och samsyn ska etableras innan marköverlåtelse blir aktuell.

- **Överlåtelse av mark**

Bygglovsansökan ska lämnas till Bygg- och miljöförvaltningen innan marköverlåtelseavtal skrivs.

Överlåtelse sker efter att JW Bostad och kommunen kommit överens om överlåtelse av mark och avtal om detta tecknats.

§4 Ekonomi

- **Köpesumma**

Köpesumman kommer att regleras utifrån värdering utförd av Forum Fastighetsekonomi AB, Bilaga 2 VU, Kristinelund, 2016-08-22. Priset regleras således till 800 kr/kvm BTA. Priset sätts utifrån fastighetens maximala BTA. Köpesumma för fastigheten är 2 037 760 kr.

Vatten & Avlopp

VA anslutningsavgift tillkommer enligt gällande taxa vid anslutningstillfället.

Väg

Väg längst med fastigheten är redan utbyggd och sköts i kommunal regi.

Övrigt

I övrigt bekostar kommunen ingen utveckling inom fastighetens gränser.

§ 5 Överlåtelse av avtal

Detta avtal får inte överlåtas till annan part utan kommunens skriftliga medgivande.

§ 6 Avtalets giltighet

Avtalet gäller under förutsättning av Kommunfullmäktiges godkännande.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit ett vardera.

Östhammars kommun

JW Bostad AB

Ort och datum

Ort och datum

.....

Östbo 18.01.02
.....

Jacob Spangenberg

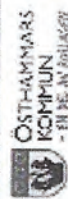
J [REDACTED]

.....

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Helen Åsbrink

.....

Östhammars kommun

Skala 1:2200

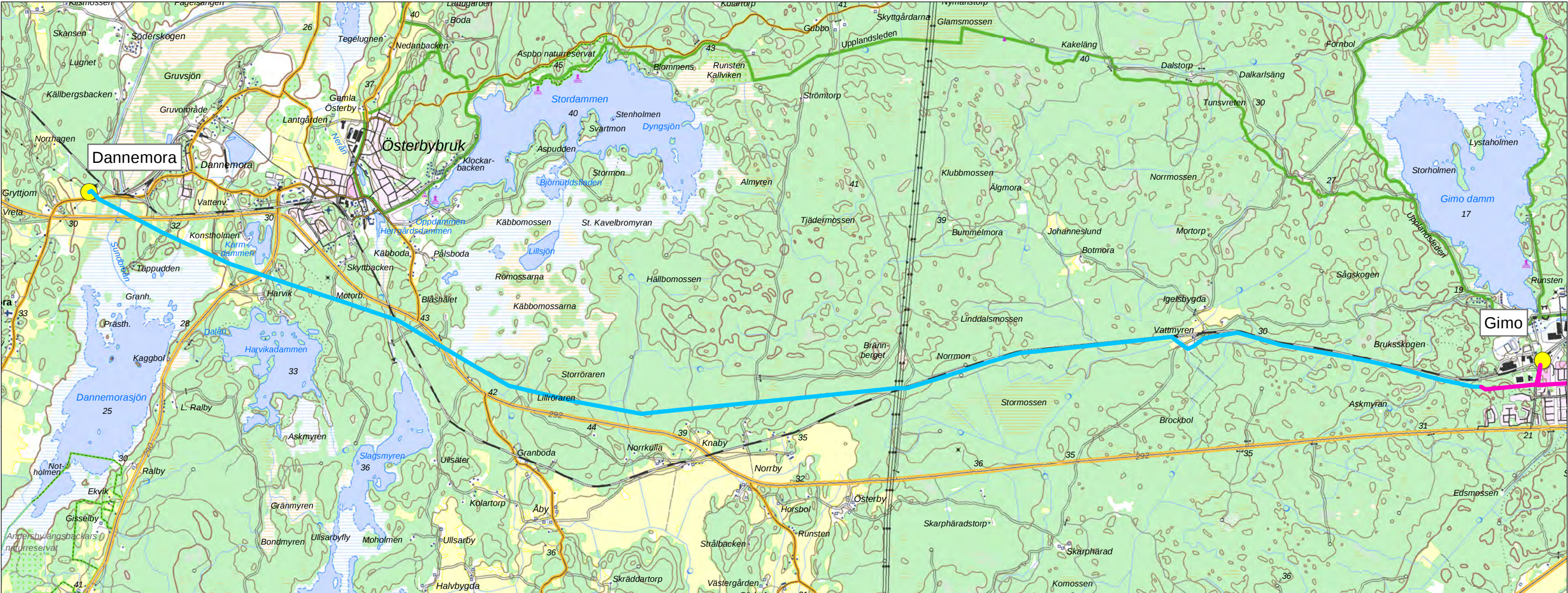
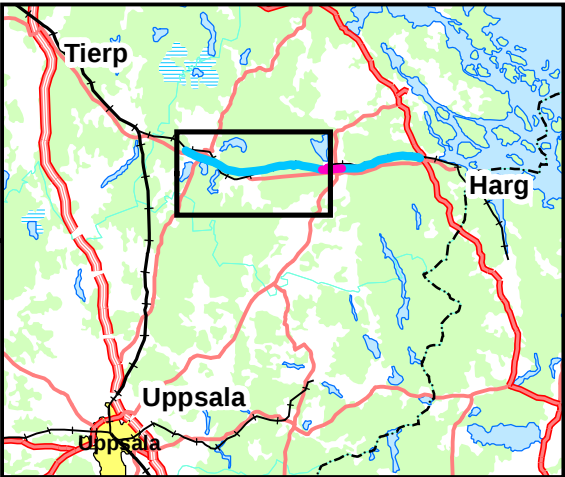
Datum 09-05-2016

© Lantmätarämbetet

Handwritten signature

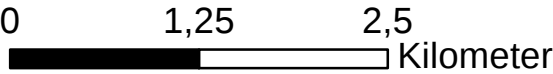
Koncessionskarta

Nätkoncession för linje
130kV Dannemora- Gimo- Harg
Östhammar kommun

Teckenförklaring

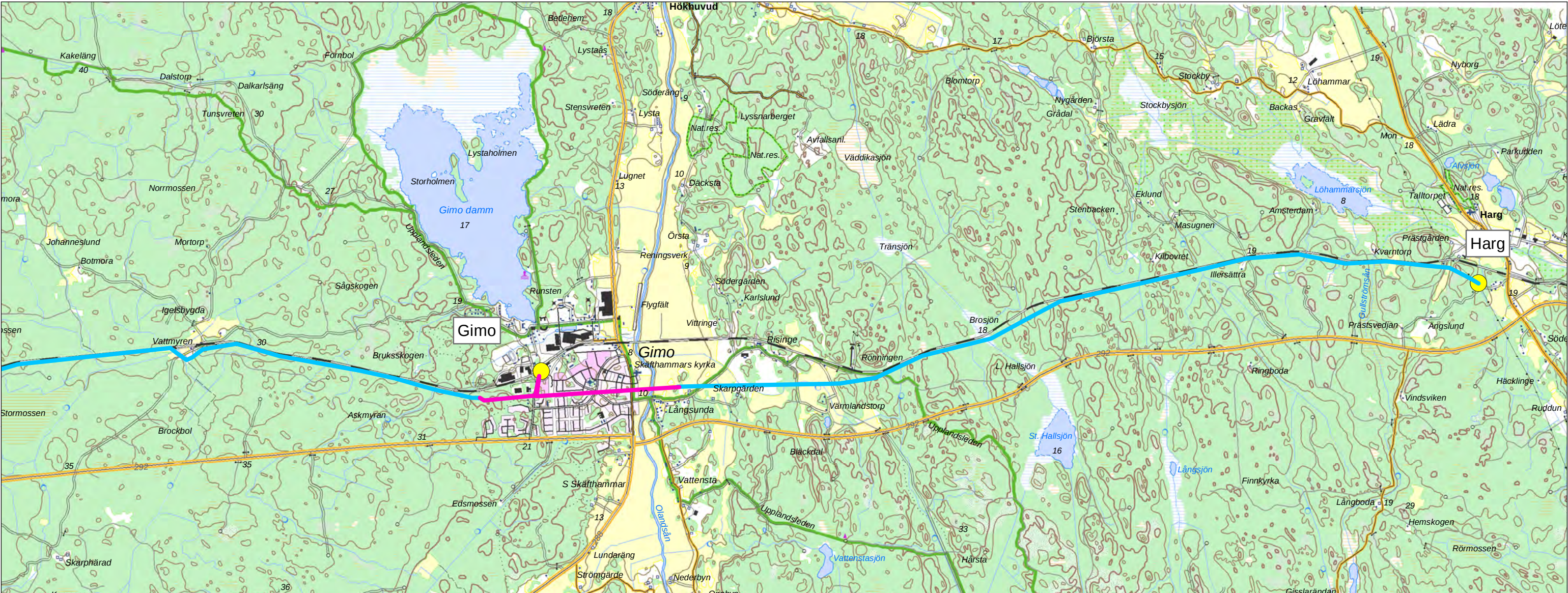
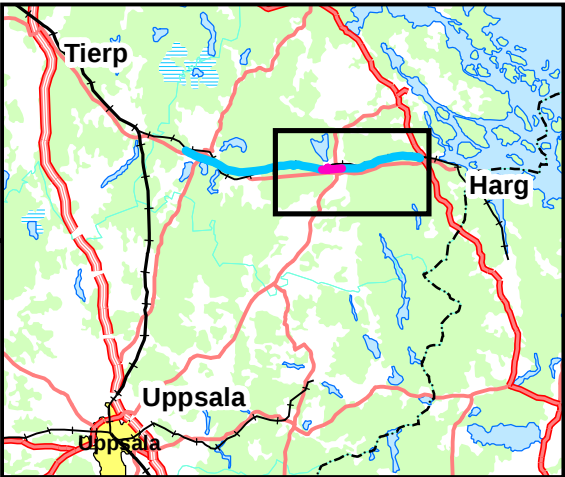
- 130 kV Luftledning för vilken koncession söks
- 130 kV Markkabel för vilken koncession söks
- Befintlig station

Skala	A3 1:50 000	Datum	2017-01-23
Kartnummer	1 (2)	Uppdrag nr	6035036,6040905

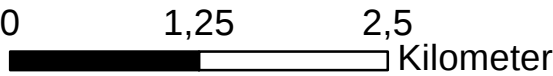
Koncessionskarta

Nätkoncession för linje
130kV Dannemora- Gimo- Harg
Östhammar kommun

Teckenförklaring

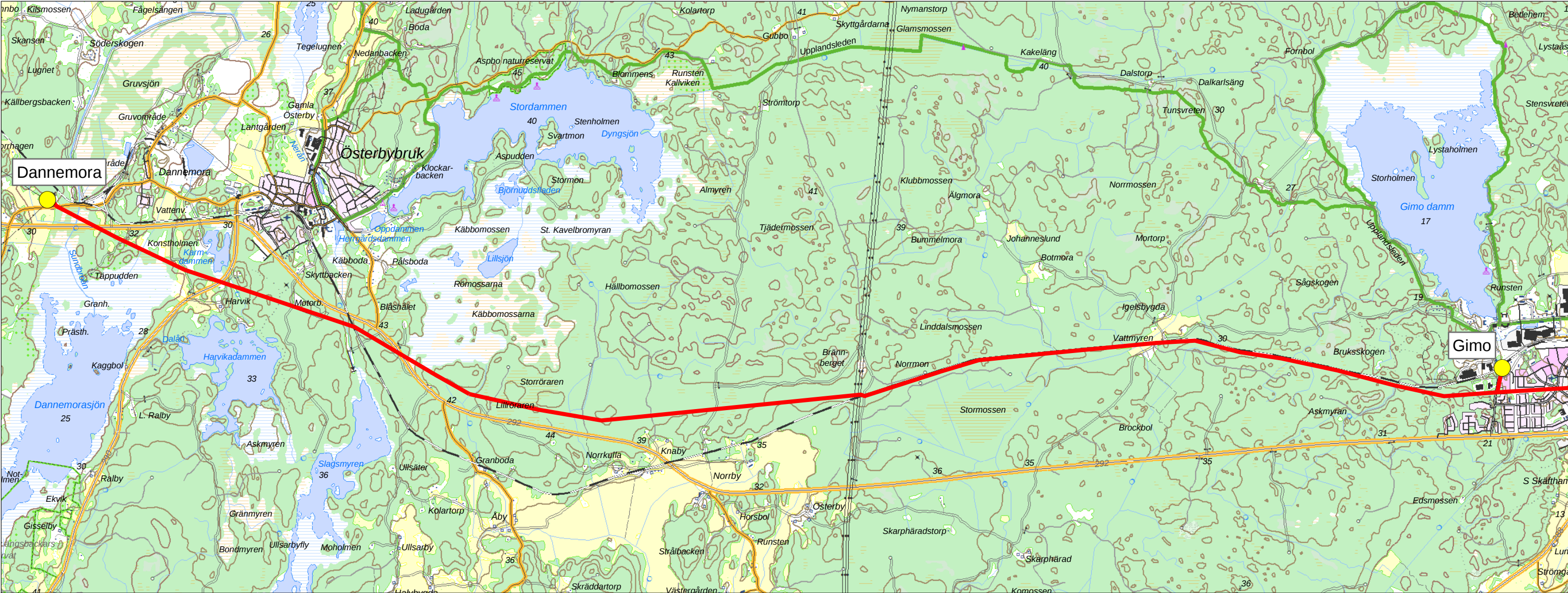
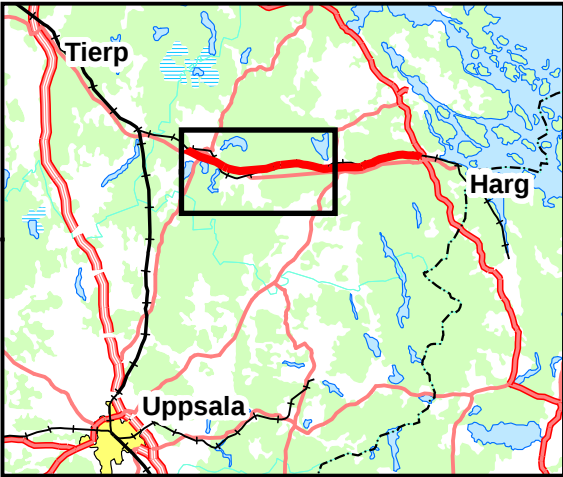
- 130 kV Luftledning för vilken koncession söks
- 130 kV Markkabel för vilken koncession söks
- Befintlig station

Skala	A3 1:50 000	Datum	2017-01-23
Kartnummer	2 (2)	Uppdrag nr	6035036,6040905

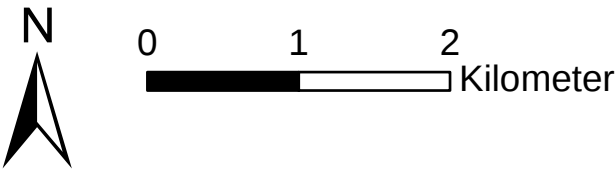
Rasering av 130 kV ledning ÄL2S1, ÄL2S2
Anläggningsnr 731Fab

Dannemora- Gimo- Harg
Östhammar kommun

Teckenförklaring

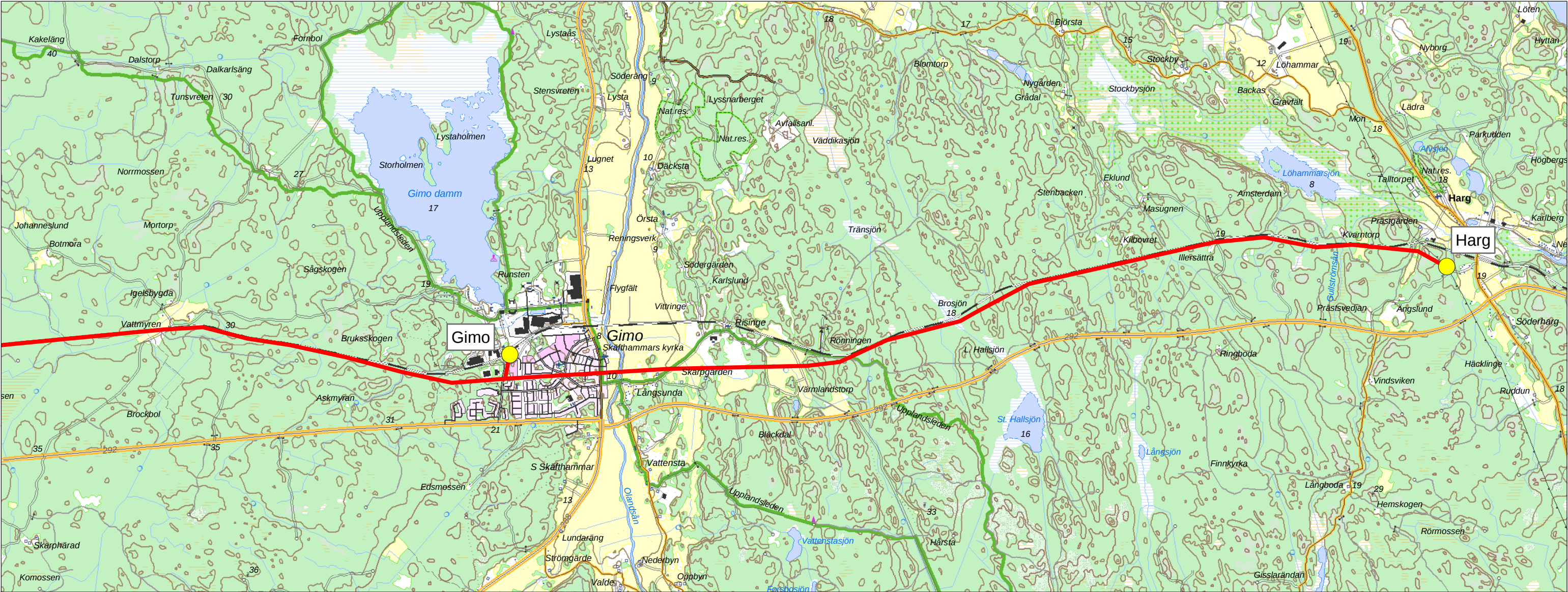
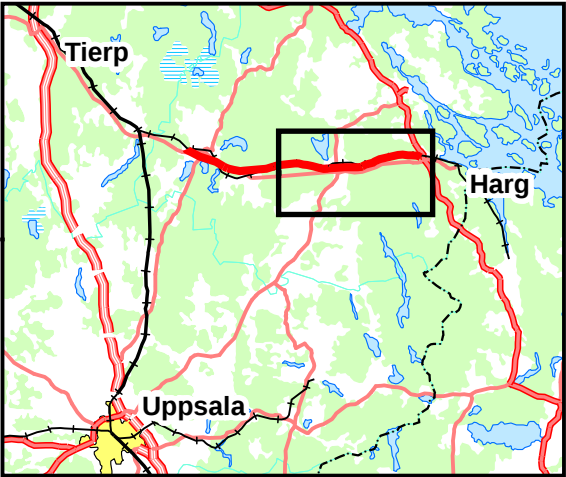
- Befintlig 130 kV ledning ÄL2S1, ÄL2S2
- Befintlig station

Skala	A3 1:50 000	Datum	2017-08-09
Kartnummer	1 (2)	Uppdrag nr	6035036,6040905

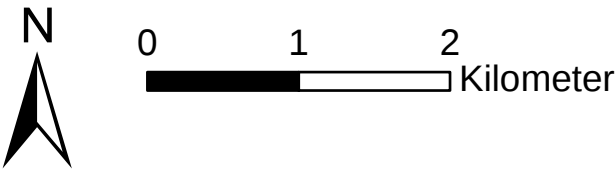
Rasering av 130 kV ledning ÄL2S1, ÄL2S2
Anläggningsnr 731Fab

Dannemora- Gimo- Harg
Östhammar kommun

Teckenförklaring

- Befintlig 130 kV ledning ÄL2S1, ÄL2S2
- Befintlig station

Skala	A3	1:50 000	Datum	2017-08-09
Kartnummer	2 (2)		Uppdrag nr	6035036,6040905

Miljökonsekvensbeskrivning

enligt 6 kapitlet miljöbalken

**Ny 130 kV ledning
Dannemora-Gimo-Harg
Östhammars kommun, Uppsala län**

Vattenfall Eldistribution AB

Juni 2017

Projektorganisation:

Vattenfall Eldistribution AB
169 56 SOLNA
Telefonväxel: 08-739 50 00
Org.nr: 556417-0800

Projektledare
Tillstånd och rättigheter
Projektledare genomförande

ÅF-Industry AB
169 99 Stockholm
www.afconsult.com

Projektledare
MKB, kartor
Kraftledningsteknik
Markkabelteknik
Kvalitetsgranskning MKB

Foton, illustrationer och kartor har, om inte annat anges, tagits fram av ÅF-Industry AB och Vattenfall Eldistribution AB

Icke teknisk sammanfattning

Vattenfall Eldistribution AB äger en 70 kV ledning som går mellan transformatorstationerna Dannemora, Gimo och Harg i Östhammars kommun, Uppsala län. Ledningen som byggdes för ca 100 år sedan är en central ledning för regionens elförsörjning. Vattenfall har gjort en kapacitetsbehovsanalys för regionen och bedömt att det föreligger behov av förstärkning och uppgradering till en ny 130 kV ledning. Detta innebär att 70 kV ledningen kommer att rivas och ersättas av ny 130 kV ledning.

Utredningsarbetet har i ett första skede omfattat alternativa stråk för 130 kV ledningen, för vilka det hölls ett samråd under september 2015. Efter genomfört samråd och en samlad bedömning av miljö- och tekniska förutsättningar samt inkomna yttranden valdes ett stråk för utbyggnadsförslag. Ett samrådsunderlag utarbetades och samråd hölls om det valda utbyggnadsförslaget under försommaren och hösten 2016.

Under sommaren 2016 genomfördes en naturvärdesinventering samt en arkeologisk utredning inom utbyggnadsförslaget.

Utbyggnadsförslaget för planerad 130 kV ledning sträcker sig från Dannemora i väster, via Gimo, till Harg i öster. Förslaget följer till stor del den befintliga 70 kV kraftledningens sträckning utom vid Vattmyren där ny sträckning föreslås. Utbyggnadsförslaget är indelat i sektion 1-6, där luftledning kommer uppföras i sektion 1-4 samt 6. I sektion 5 förläggs ledningen som markkabel.

I huvudsak kommer befintlig ledningsgata att nyttjas i skogsmark varför miljökonsekvensen generellt bedöms bli liten. I västra delen av ledningssträckningen finns en 20 kV luftledning. Vattenfall avser att markförlägga 20 kV ledningen i annan sträckning än nuvarande. Det innebär att befintlig ledningsgata kan återanvändas för den nya ledningen och därmed undviks intrång och påverkan på de bevarandevärden som finns utmed denna sträcka. Stor hänsyn kommer att tas till skyddsvärd natur och kulturhistoriska lämningar genom att ett antal försiktighetsåtgärder föreslagits. Projektet bedöms vara förenligt med gällande detalj- och översiktsplaner samt berörda miljömål.

Innehållsförteckning

Bilagor	6
1 Inledning	7
1.1 Bakgrund och syfte	7
1.2 Orientering och geografisk avgränsning	8
1.3 Uppgradering av regionnätet i Uppland	8
1.4 Vattenfall Eldistribution AB.....	9
1.5 Metod	10
1.6 Avgränsning av utredningsområde	11
2 Tillstånd och samråd	12
2.1 Nätkoncession för linje	12
2.2 Samrådsprocessen.....	12
2.3 Genomförda samråd	13
2.4 Markupplåtelse och ledningsrätt.....	13
2.5 Tidplan.....	14
3 Alternativ.....	15
3.1 Nollalternativ	15
3.2 Alternativa stråk och stråkval	15
3.2.1 Avförda alternativ i tidigt skede.....	15
3.2.2 Avförda alternativ.....	16
3.3 Val av utbyggnadsförslag.....	17
3.4 Beskrivning av utbyggnadsförslag	18
4 Teknik.....	26
4.1 Befintlig luftledning	26
4.2 Ny 130 kV ledning	26
4.2.1 Luftledning.....	26
4.2.2 Markkabel och förläggning.....	28
4.2.3 Förläggning av markkabel	30
4.3 Magnetfält, elektriska fält och säkerhet.....	30
4.4 Magnetfält från aktuell ledning	32
5 Planeringsförutsättningar	35
5.1 Nationella miljömål och miljökvalitetsnormer	35
5.2 Miljökvalitetsnormer	35

6	Miljökonsekvenser	36
6.1	Områden av riksintresse	36
6.2	Bebyggelse och boendemiljö	37
6.3	Landskapsbild	40
6.4	Naturmiljö	42
6.4.1	Rödlistade arter	43
6.4.2	Allmänt hänsynstagande	44
6.4.3	Samlad bedömning av konsekvenser på naturvärdesobjekt	54
6.5	Kulturmiljö	55
6.6	Rekreation och friluftsliv	64
6.7	Infrastruktur	66
6.8	Naturresurser	66
6.9	Planförhållanden	68
6.9.1	Översiktsplan	68
6.9.2	Detaljplan	68
6.10	Tidsbegränsad påverkan under byggskedet	69
7	Samlad bedömning	70
7.1	Miljökonsekvenser	70
7.2	Miljömålsuppfyllelse	70
8	Fortsatt arbete	72
8.1	Arkeologisk utredning steg 2	72
8.2	Dispens från strandskydd	72
8.3	Dispens från biotopskydd	72
8.4	Dispens från vattenskyddsområde	72
9	Rivning av befintlig ledning	72
9.1	Ledningens sträckning	72
9.2	Teknisk beskrivning - rivning	72
9.3	Transporter	74
9.4	Miljöpåverkan	74
9.5	Försiktighetsåtgärder	74
10	Referenser	75

Ny 130 kV ledning Dannemora-Gimo-Harg

Bilagor

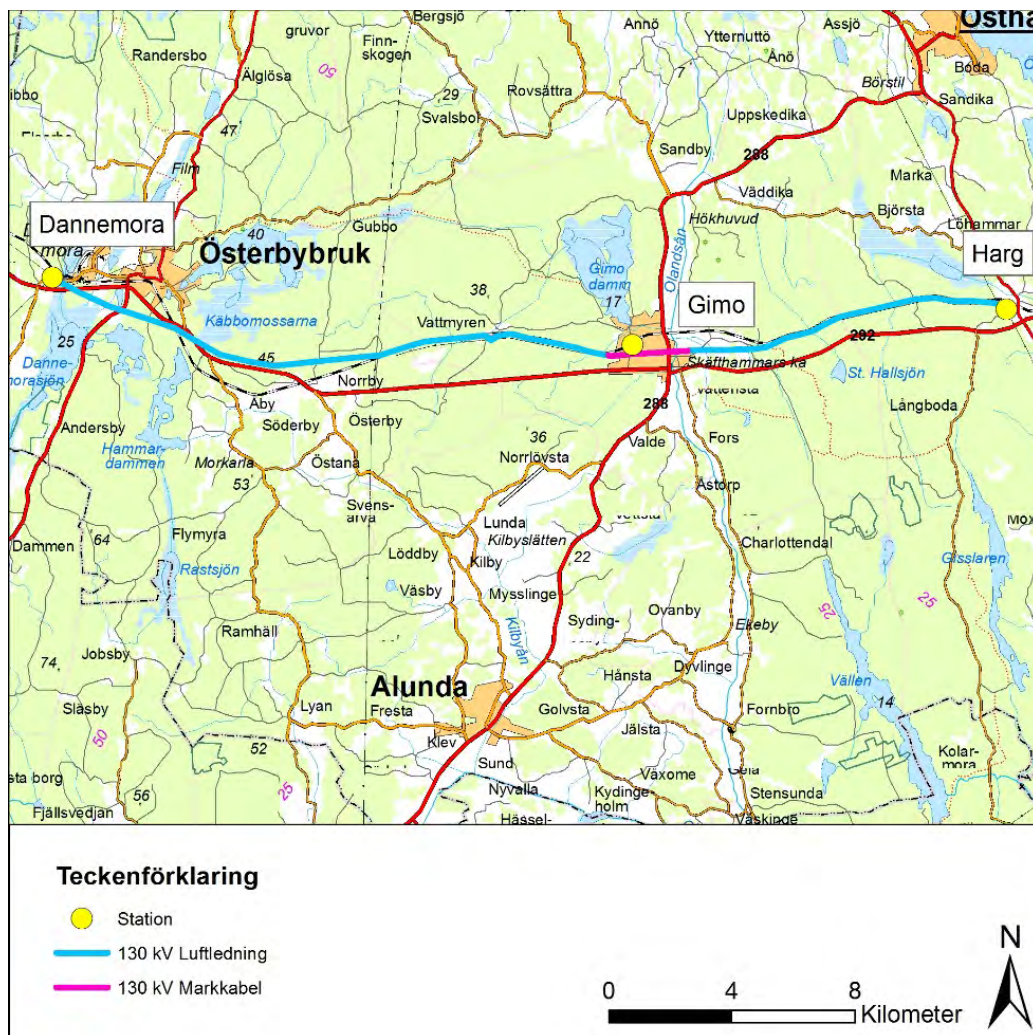
1. Naturvärdesinventering
2. Arkeologisk utredning
3. Samrådsredogörelse för alternativa stråk, 2015 03 21
4. Samrådsredogörelse för utbyggnadsförslag 2016 09 20
5. Beslut om betydande miljöpåverkan
6. Karta kulturmiljö
7. Karta naturmiljö

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Vattenfall Eldistribution AB äger en 70 kV ledning som går mellan transformatorstationerna Dannemora, Gimo och kopplingsstation i Harg i Östhammars kommun, Uppsala län, se figur 1. Ledningen är viktig och central för regionens elförsörjning. Den byggdes för ca 100 år sedan och är i stort behov av förnyelse. Vattenfall har i sin analys för kapacitetsbehov för regionen gjort bedömningen att det även föreligger ett behov av förstärkning och uppgradering till en 130 kV ledning.

Syftet med denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är att beskriva den påverkan som projektet kan medföra för människor, miljö och hushållningen med naturresurser. MKB utgör bilaga till koncessionsansökan för ledningen.

Figur 1. Översiktskarta över utbyggnadsförslag (Dannemora-Gimo-Harg) (Bakgrundskarta Lantmäteriet).

1.2 ***Orientering och geografisk avgränsning***

Utbyggnadsförslaget sträcker sig från befintlig transformatorstation väster om Dannemora, via Gimo, till befintlig kopplingsstation vid Harg. Utbyggnadsförslaget för den nya 130 kV ledningen följer i stort sett befintlig ledningssträckning för 70 kV ledningen.

1.3 ***Uppgradering av regionnätet i Uppland***

Vattenfall driver och ansvarar för regionnätet, d.v.s. 20 – 130 kV ledningarna, i bl.a. Uppland. Regionnätet har som uppgift att transportera el från stamnätet, d.v.s. elens "motorvägar" genom Sverige. Lokalnätet är ett finmaskigare nät som försörjer hushåll, mindre industrier och övriga elanvändare. I vissa fall ansluts större elanvändare, såsom industrier, direkt till regionnätet.

Vattenfall äger den befintliga, ca 32 kilometer långa, 70 kV ledningen som går mellan Dannemora, Gimo och Harg i Östhammars kommun, Uppsala län. Ledningen ingår i regionnätet och är viktig för strömförsörjningen av främst nämnda orter och deras närområde men även för regionen som helhet. Ledningen utgör reserv vid avbrott på andra viktiga ledningar och är därmed viktig för strömförsörjningen av hela regionen från Norrtälje i söder, Uppsala i väster, till Forsmark i norr. Ledningen, som byggdes 1915, är i stort behov av förnyelse vilket innebär att den måste rivas i sin helhet och byggas upp i nytt utförande. Den 100-åriga ledningen har uppnått sin tekniska livslängd och uppfyller inte dagens krav på säkerhet och försörjningsstabilitet.

Spänningen 70 kV är unik för vissa delar av Sverige och Vattenfall avser att successivt övergå till den internationella standardspänningen 130 kV. Denna övergång sker för att öka kapaciteten och förstärka regionnätet men även p.g.a. de kostnadsskäl en standardanläggning med standardkomponenter innebär. Utvecklingen av 70 kV komponenter har avstannat och det kommer att bli svårare och framöver ej möjligt att köpa reservdelar för denna spänning eftersom den 2014 utgått som internationell standard. Att öka spänningsnivån till 130 kV ger ett mer robust elnät som är bättre rustat för framtida behov med fortsatt stabil och trygg elförsörjning av regionen. Övergången till 130 kV kommer att genomföras efterhand som befintliga ledningar behöver förnyas eller då nätet behöver förstärkas med en ny ledning. I samband med förnyelsen av befintlig 70 kV ledning planerar Vattenfall därför att bygga den nya ledningen för standardspänningen 130 kV. Eftersom övergången till 130 kV standard kommer att ske under en längre period kommer ledningen till en början att drivas med 70 kV till dess att alla stationer och anslutande ledningar i regionnätet har uppgraderats till 130 kV.

1.4 **Vattenfall Eldistribution AB**

Vattenfall Eldistribution AB (Vattenfall) bedriver elnätsverksamhet i Sverige och har cirka 900 000 kunder. Kunderna utgörs av allt från mycket små kunder till landets största företag och består av såväl uttagskunder som producenter som matar in ström på Vattenfalls elnät. Sammanlagt överförs ca 71 TWh/år. Uppdraget är att ständigt förbättra pålitligheten och effektiviteten i företagets elnät för att kunna erbjuda kunderna hållbara och tillförlitliga energilösningar. Företaget bedriver ett omfattande miljöarbete och är ISO 14001 certifierat sedan 2005.

Företaget har cirka 660 anställda, i huvudsak i Solna, Luleå och Trollhättan. Utöver detta upphandlas underhålls- och byggentreprenader för ca 3 miljarder per år. Elnätet omfattar spänningsnivåerna 0,4 kV – 130 kV, indelat i lokal- och regionnät. Den sammanlagda ledningslängden är cirka 177 000 kilometer, vilket motsvarande ca 4 varv runt jorden. Företaget omsätter ca 9,3 miljarder och investerar årligen ca 3 miljarder i verksamheten.

Vattenfalls miljöarbete

Vattenfall har en miljöpolicy och en vision att vara ett av de företag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energidistribution och arbetar utifrån ett certifierat miljöledningssystem enligt ISO14001:2004. Det övergripande miljömålet för Vattenfall är att arbeta för ständiga förbättringar så att riskerna för utsläpp och läckage till luft, mark och vatten minskar från anläggningarna. Miljöfrågor ingår som en naturlig del vid utredning, projektering, arbetssätt och upphandling.

Vattenfalls säkerhetsarbete

I ellagen (1997:857) återfinns starkströmsförordningen (1957:601) och Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter (ELSÄK-FS 1999:5) regleras vilka avstånd som en kraftledning ska hålla till närliggande bostäder.

Vattenfalls riktlinje är generellt att ny kraftledningsgata ska vara trädsäker för att inte riskera att träd faller över ledningen. För att svara upp mot detta kan enstaka höga träd utanför kraftledningsgatan även behöva avverkas.

1.5 **Metod**

Planeringsunderlag och information om bevarandevärden och intressen har inhämtats från länsstyrelsen, Östhammars kommun, Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet.

Inventeringar och utredningar

Inför arbetet med att ta fram miljökonsekvensbeskrivningen utfördes en naturvärdesinventering samt en arkeologisk utredning.

Resultaten av inventeringarna används främst för att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekterna som den planerade ledningen kan medföra på kultur- och naturintressen samt ge underlag till försiktighetsåtgärder. Inventering och utredning utgör underlag till detaljprojektering och byggskede. En arkeologisk utredning steg 2 kommer att utföras inför planerad stolpplacering inom delar av sträckningen.

En naturvärdesinventering enligt Svensk Standard SS 199000: 2014, genomfördes under sommaren 2016. Ett flertal områden med klass 2 och klass 3 identifierades längs med ledningssträckningen. Naturvärdesinventeringen återfinns i sin helhet i bilaga 1.

Den arkeologiska utredningen steg 1 genomfördes under sommaren 2016. Vid utredningen framkom sammanlagt 40 sedan tidigare ej kända objekt. Dessa består främst om bebyggelse lämningar, skogsbruks lämningar, röjningsrösen och dammvallar. Den arkeologiska utredningen återfinns i sin helhet i bilaga 2.

Justering av ledningssträckningen för att undvika konsekvenser på kultur- eller naturmiljö har inte bedömts vara nödvändig.

Bedömningsgrunder

En bedömning av verksamhetens konsekvenser görs genom en sammanvägning av det berörda intressets värde och ingreppets eller påverkans omfattning. De negativa konsekvenserna beskrivs i fem graderingar: stora, måttliga-stora, måttliga, liten-måttliga eller liten, se Tabell 1. I kapitel 7.1 visas verksamhetens sammantagna konsekvenser enligt graderingen i nedanstående tabell och utifrån konsekvensbedömningen i kapitel 6.

Tabell 1. Bedömningsgrunder

Intressets värde	Graden av störning		
	Stor	Måttlig	Liten
Högt värde (Natura 2000, riksintresse, reservat)	Stor konsekvens	Måttlig – stor konsekvens	Måttlig konsekvens
Måttligt värde (regionalt värde, nyckelbiotop)	Måttlig – stor konsekvens	Måttlig konsekvens	Liten – måttlig konsekvens
Lågt värde (lokalt värde, skogligt naturvärde, sumpskog)	Måttlig konsekvens	Liten – måttlig konsekvens	Liten konsekvens

1.6 **Avgränsning av utredningsområde**

Ett utbredningsområde omfattande en ca 100 meter bred zon på ömse sidor har generellt studerats. I vissa intresseområden så som naturvärden och arkeologi har avgränsningarna begränsats eftersom den nya ledningen i huvudsak kommer att anläggas i eller i anslutning till befintlig ledningsgata. Naturvärdesinventeringen har avgränsats till ett område av ca 20 meter på ömse sidor om befintlig ledningsgata. Den arkeologiska utredningen har omfattat ett område ca 50 meter norr om och ca 60 meter söder om befintlig ledning.

2 Tillstånd och samråd

2.1 *Nätkoncession för linje*

För att bygga eller använda elektriska starkströmsledningar i Sverige krävs enligt ellagen (1997:857) ett tillstånd, s.k. nätkoncession för linje. En nätkoncession gäller normalt tillsvidare. Ansökan om nätkoncession ska bl.a. innehålla en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). MKB:n ska beskriva den planerade ledningens direkta och indirekta konsekvenser på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, samt annan hushållning med material, råvaror och energi. I arbetet inför upprättandet av MKB:n sker samråd om planerna för ledningen med bl.a. berörda fastighetsägare, myndigheter, organisationer och allmänhet. Samrådet och innehållet i MKB:n regleras i 6 kap. miljöbalken. Koncessionsansökan ska även innehålla kartor och en teknisk beskrivning. Ansökan lämnas till Energimarknadsinspektionen (prövningsmyndigheten) som i sin tur inhämtar yttranden från myndigheter, berörda länsstyrelser och kommuner samt fastighetsägare och andra sakägare. Efter beredning av ärendet fattar myndigheten beslut om koncession kan beviljas. Koncessionsbeslutet kan överklagas till Mark- och miljödomstolen.

2.2 *Samrådsprocessen*

Första steget i tillståndprocessen är att ta fram ett samrådsunderlag som beskriver flera utredningsstråk. Underlaget beskriver syftet med projektet, redovisar lokalisering, omfattning och utformning av studerade alternativ (lokalisering och teknik) samt dess förutsedda miljöpåverkan. Samråd sker med länsstyrelse, kommuner, särskilt berörda myndigheter samt med de som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten. Annonsering av samrådet genomförs och alla som vill har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Efter samrådstiden upprättar Vattenfall en samrådsredogörelse som skickas till berörd länsstyrelse. I redogörelsen redovisas de synpunkter som kommit in tillsammans med Vattenfalls kommentarer. Med stöd av samrådsredogörelsen beslutar länsstyrelsen om den planerade ledningen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Efter att den första samrådsprocessen har genomförts upprättas ett nytt samrådsunderlag som beskriver ett eller flera utbyggnadsförslag (dvs. förslag till sträckning för ledningen). Samråd sker med berörda fastighetsägare, myndigheter och intresseorganisationer. Annonsering genomförs och alla som vill har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Efter samråden sammanställs den slutliga MKB:n där förordat utbyggnadsförslag fastställts.

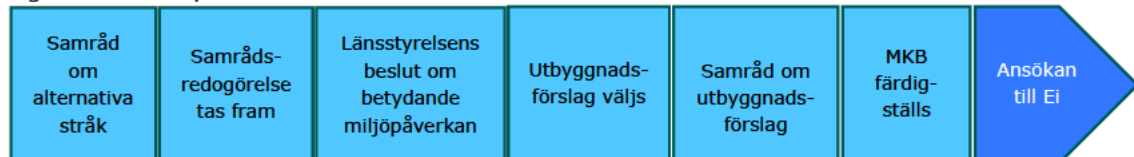
Samråden dokumenteras i en samrådsredogörelse där inkomna synpunkter sammanställs tillsammans med Vattenfalls kommentarer. Samrådsredogörelsen biläggs ansökan om koncession för ledningen.

2.3 **Genomförda samråd**

Vattenfall har genomfört samråd enligt 6 kap 4§ miljöbalken. Inkomna yttranden och Vattenfalls bemötande har dokumenterats i samrådsredogörelser, se bilaga 3 och 4.

Samrådsprocessen genomfördes i två steg, se figur 2. Den mörkblå rutan markerar var i processen projektet befinner sig i nuläget.

Figur 2. Samrådsprocessen.

Samråd om alternativa stråk genomfördes under september 2015. Annonsering har skett i Uppsala Nya tidning samt lokaltidningen Östra Uppland. Samrådsmöte hölls i Gimo 3:e september 2015.

Samråd om ett utbyggnadsförslag genomfördes under tiden 20 juni till 18 augusti 2016. Annonsering har skett i Uppsala Nya tidning samt lokaltidningen Östra Uppland. Samrådsmöte hölls i Gimo den 20 juni 2016.

Länsstyrelsen beslutade den 2 maj 2016 att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan, se bilaga 5.

2.4 **Markupplåtelse och ledningsrätt**

För att få börja bygga ledningen krävs förutom koncession och andra nödvändiga tillstånd även tillträde till berörda fastigheter. Vattenfall avser att teckna mark-upplåtelseavtal med berörda fastighetsägare. När beslut om koncession föreligger avses avtalen läggas till grund för upplåtelse av ledningsrätt vid förrättning enligt ledningsrättslagen. I de fall avtal inte kan träffas kommer rätten att säkras inför byggstart genom ansökan om förtida tillträde hos Lantmäteriet så snart koncession har erhållits.

Fastighetsägaren ersätts med ett engångsbelopp för det intrång ledningen medför. Ersättning ges även för de fall tillfälliga skador upp-kommer i samband med anläggningsarbeten.

När koncession beviljats lämnas en ansökan om ledningsrätt in till Lantmäterimyndigheten för att säkerställa rätten till marken oavsett om berörda fastigheter byter ägare eller om fastighetsindelningen förändras. Ledningsrätt söks enligt ledningsrättslagen (1973:1 144) och gäller på obegränsad tid.

2.5 **Tidplan**

En översiktlig tidplan för projektet fram till idrifttagning redovisas i Figur 3. Tidplanen kan komma att ändras.

Figur 3. Tidplan.

3 Alternativ

3.1 Nollalternativ

Nollalternativet innebär att ingen förstärkning av regionnätet sker och att ledningen med spänningen 70 kV därmed bibehålls. Förnyelsebehovet av befintlig ledning kvarstår, vilket innebär att ledningen måste förnyas i sin helhet för att kunna användas på ett säkert sätt utan risk för skada för tredje man. Ledningen är fortsatt viktig för orternas och regionens strömförsörjning.

Ombyggnadsåtgärderna görs normalt inom ramen för gällande koncession och med stöd av gällande markrättigheter. I detta fall är det inte möjligt att bygga ledningen med samma stolptyp som befintlig ledning är uppförd med.

Stolptyperna har utvecklats och förbättrats sedan ledningen togs i drift år 1915 med avseende på bl.a. anläggningsteknik, miljö och arbetsmiljö samt ekonomi. Även säkerhetsföreskrifterna har förändrats under åren vilket även bidrar till att det i dagsläget inte är möjligt att bygga ledningen med den gamla stolptypen. Förändring av stolptyp kräver normalt ny koncession varför nollalternativet i praktiken blir att befintlig 70 kV ledning rivs och inte ersätts. Nollalternativet innebär därmed att Gimo och närområdet inte kan försörjas med ström samt att regionens strömförsörjning försämras betydligt med mycket stor risk för strömbavbrott.

3.2 Alternativa stråk och stråkval

3.2.1 Avförda alternativ i tidigt skede

I ett tidigt skede avfördes alternativ som innebar förläggning av markkabel hela sträckningen från Dannemora till Harg via Gimo. Alternativet avfärdades p.g.a. drift- och säkerhetsaspekter att förlägga markkabel en sträcka av ca 30 kilometer. Kostnaden för förläggning av kabel bedöms uppgå till ca 370-380 Mkr som kan jämföras med kostnaden för en luftledning på ca 70-80 Mkr på sträckan utanför Gimo. Vattenfall bedömer att merkostnaden för markkabelalternativ utanför tätorten Gimo, uppskattningsvis ca 300 Mkr, inte är rimlig sett till nyttan.

Ett annat förslag var att bygga ny luftledning längs med länsväg 292 från Dannemora till Gimo. Förslaget innebar att ett flertal bostäder skulle komma nära bebyggelse vid Dannemora samt påverkan på landskapsbilden och att ny ledningsgata behöver tas upp i skogsmark.

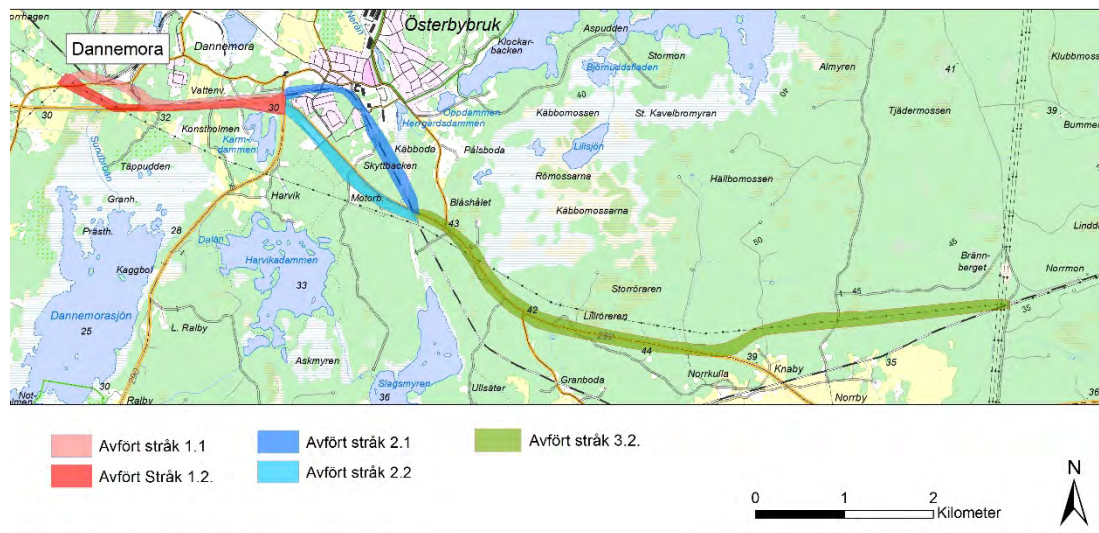
Dessutom avfördes alternativ med luftledning genom tätbebyggt område i Gimo av främst utrymmesskäl.

3.2.2 Avförda alternativ

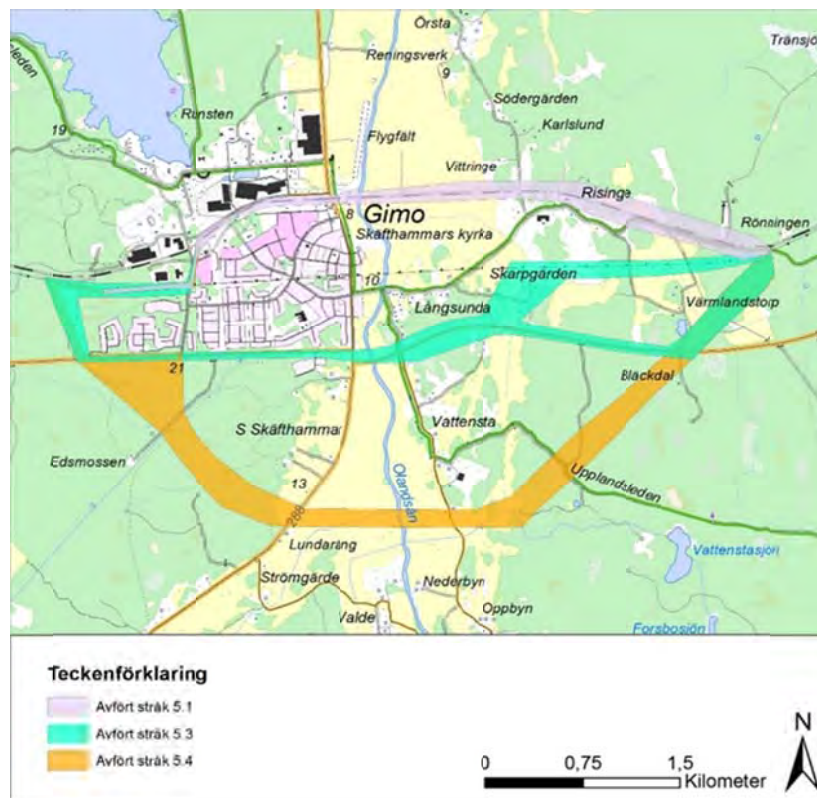
I det första samrådsunderlaget (juni 2015) presenterades flera stråk.

Efter samrådet från juni till och med september 2015 avfördes stråk 1.1 och 1.2 p.g.a. att de inte är förenliga med gällande planer samt tekniska svårigheter att bygga ledningen. Det innebär att även 2.1 och 2.2 avfördes då dessa geografiskt hör ihop med ovan nämnda stråkförslag, se figur 4. En sträckning med ny ledning i dessa stråk skulle även påverka flera korsningar med annan infrastruktur samt lokaliseras nära bebyggelse.

I sektion 3 avfördes stråkförslag 3.2 med motivering att en ny ledningssträckning utmed vägen medför att ny ledningsgata behöver tas upp i skogsmark och därmed ta mer mark i anspråk.

Figur 4. Avförda alternativ i sektion 1, 2 och 3.

Figur 5. Avförda stråk 5 genom Gimo tätort.

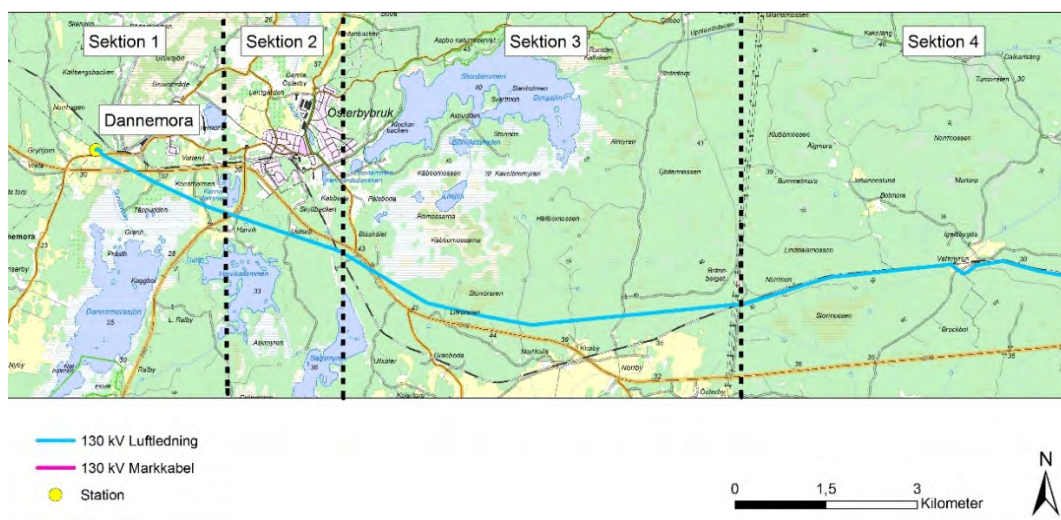
I sektion 5 (figur 5) avfördes stråkförslag 5.1, 5.3 och 5.4. Stråk 5.1 avfördes p.g.a. utrymmesskäl och tekniska svårigheter utmed järnvägen. Stråkförslag 5.3 avfördes då kommunen har andra utvecklingsplaner för området. En kraftledning genom området skulle innebära en begränsning för vidare etablering inom området. Stråkförslag 5.4 avfördes efter att flera yttranden ansett att den visuella påverkan över slätten skulle bli stor. Dessutom innebär förslaget att luftledningssträckan skulle ge ökat intrång i skogs- och jordbruksmark.

3.3 Val av utbyggnadsförslag

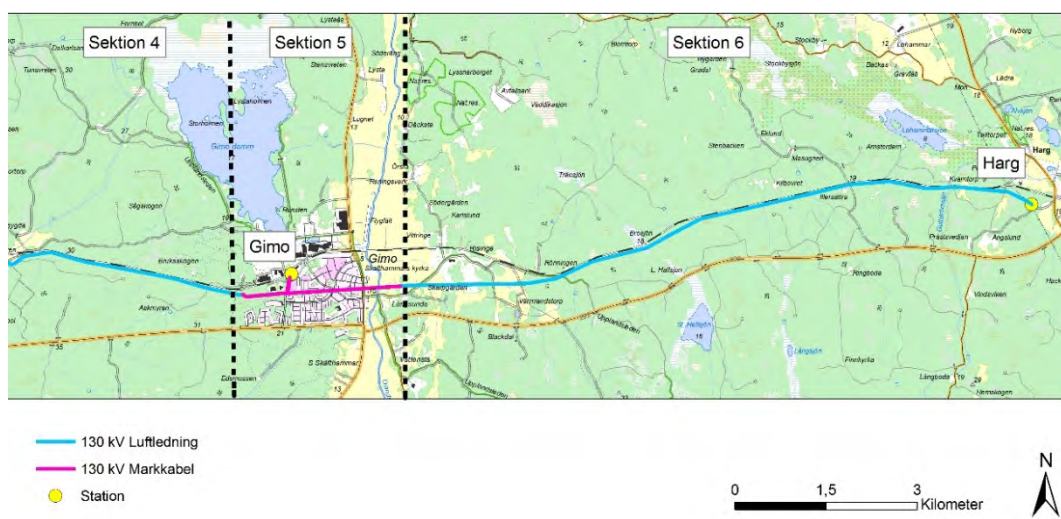
Efter en samlad bedömning av inkomna yttranden i samrådet för alternativa stråk och tekniska, miljömässiga och ekonomiska aspekter valdes ett stråk för utbyggnadsförslag. Utbyggnadsförslaget presenterades i ett samrådsunderlag och följer till stora delar den befintliga 70 kV ledningen. Förslaget innebär att en ny luftledning byggs på merparten av sträckan och att markkabel förläggs genom tätbebyggt område i Gimo.

Utbyggnadsförslaget är indelat i 6 olika sektioner utmed den befintliga 70 kV ledningens lokalisering beroende på området infrastruktur och landskapets karaktär, se figur 6 och Figur 7. Beskrivning av utbyggnadsförslaget i kap 3.1 och miljökonsekvenserna i kap 6 redovisas utöver denna sektionsindelning.

Ny 130 kV ledning Dannemora-Gimo-Harg

Figur 6. Utbyggnadsförslag sektion 1, 2, 3 och del av 4.

Figur 7. Utbyggnadsförslag sektion del av 4, 5 och 6.

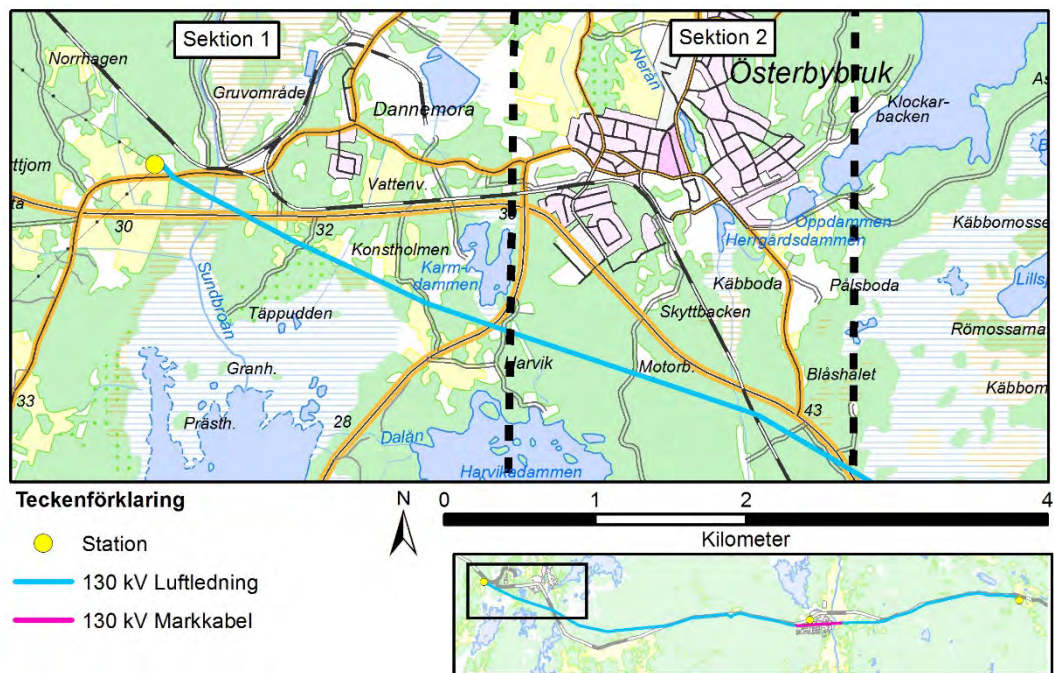
3.4 Beskrivning av utbyggnadsförslag

Sektion 1

Utbyggnadsförslaget utgår från stationen i Dannemora i sektion 1 och följer befintlig ledningsgata till länsväg 290. Sektionen är ca 2,6 kilometer. Ca 300 meter söder om station Dannemora ansluter en 20 kV ledning och går parallellt med befintlig 70 kV ledning österut ca 7 kilometer. 20 kV ledningen kommer att flyttas och förläggas som kabel i annan sträckning för att ge utrymme att bygga den nya 130 kV ledningen parallellt och söder om befintlig 70 kV. Det innebär att ledningsgatan inte behöver breddas på denna sträcka.

Sektion 2

Sektion 2 omfattar sträckan mellan länsväg 290 och länsväg 292, ca 700 meter öster om passagen av järnvägen. Sektionen är ca 2,4 kilometer. Området består av morän och barrblandskog. Utbyggnadsförslaget följer söder om befintlig ledning i sin helhet. 20 kV ledningen kommer att flyttas och förläggas som kabel i annan sträckning för att ge utrymme att bygga den nya 130 kV ledningen parallellt och söder om befintlig 70 kV ledning. Ledningen passerar en motorbana. Kraftledningsgatan kommer inte att behöva breddas.

Figur 8. Utbyggnadsförslag sektion 1 & 2.

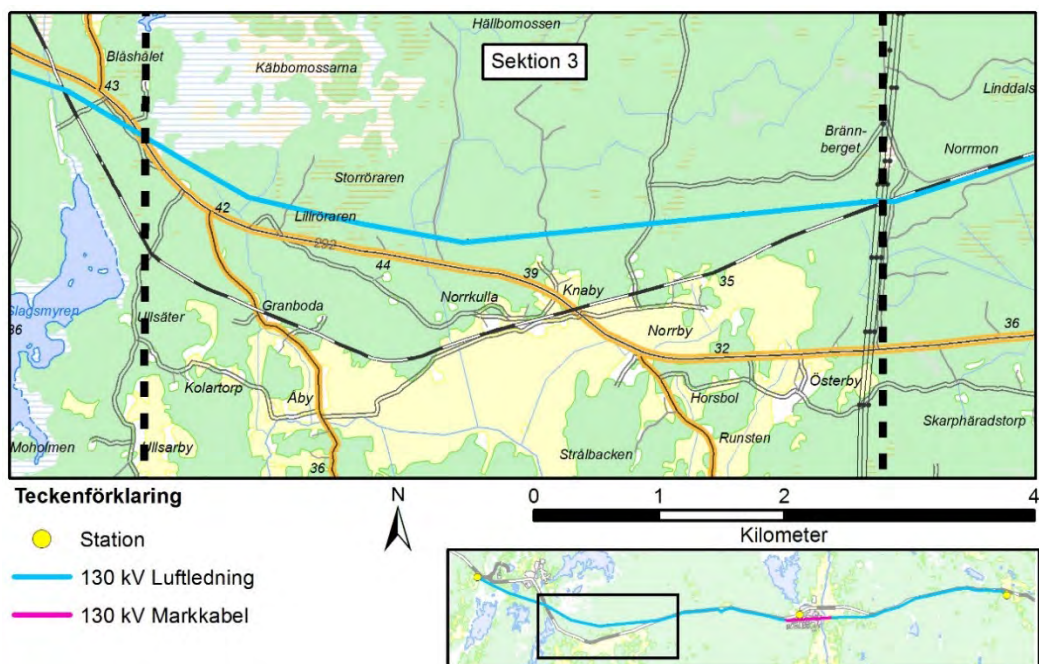
Figur 9. Befintlig 70 kV ledning parallellt med 20 kV ledning i sektion 2.

Sektion 3

Sektion 3 omfattar en sträcka på ca 6 kilometer mellan passagen av länsväg 292 och korsningen med Svenska kraftnäts 400 kV ledningar. Utbyggnadsförslaget planeras att uppföras parallellt och söder om befintlig 70 kV ledningen. Efter ca 1,7 kilometer från gränsen till sektion 2 avviker 20 kV ledningen från befintlig 70 kV ledning. Området utgörs av moränlandskap med blandskog.

Kraftledningsgatan kommer att behöva breddas ca 10 meter. I gränsen mellan sektion 3 och 4 korsar utbyggnadsförslaget tre stycken 400 kV ledningar.

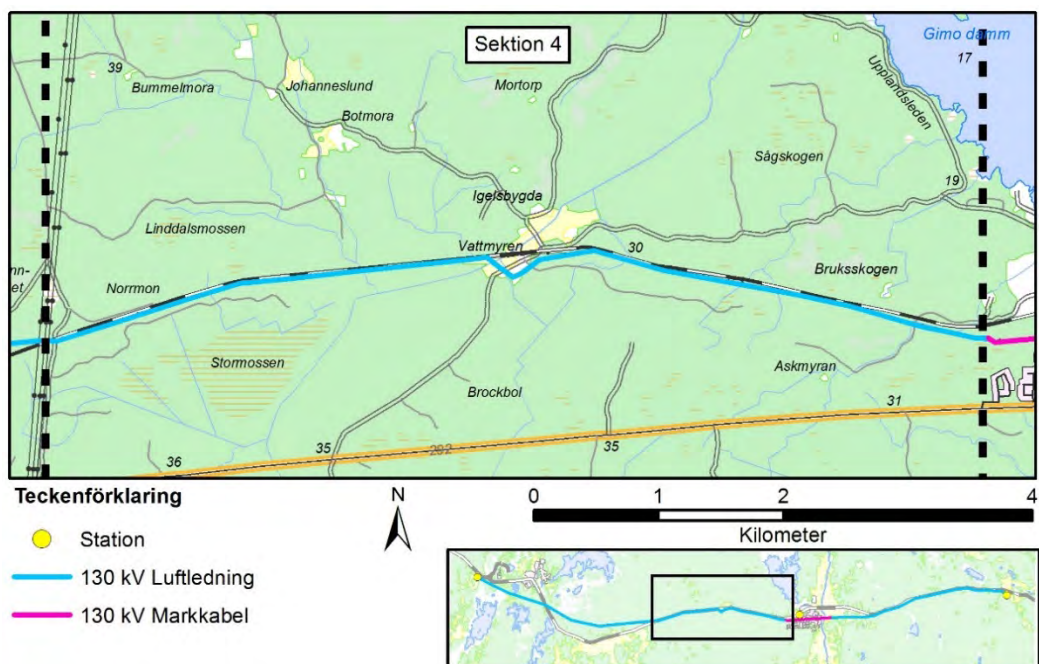
Ny 130 kV ledning Dannemora-Gimo-Harg

Figur 10. Utbyggnadsförslag sektion 3.

Sektion 4

Sektion 4 omfattar sträckan mellan korsningen av Svenska kraftnäts 400 kV ledningar och Gimo tätort. Marken består av morän med inslag av torv och skogen utgörs av gran- och tallskog. I Sektion 4 följer utbyggnadsförslaget söder om järnvägen och befintlig 70 kV ledning. Sektionen är ca 7,8 kilometer. Befintlig kraftledningsgata kommer att behöva breddas ca 10 meter. Vid Vattmyren viker utbyggnadsförslaget av från befintlig ledningsgata och kommer att gå i ny sträckning ca 90 meter söder därom.

Figur 11. Utbyggnadsförslag sektion 4.

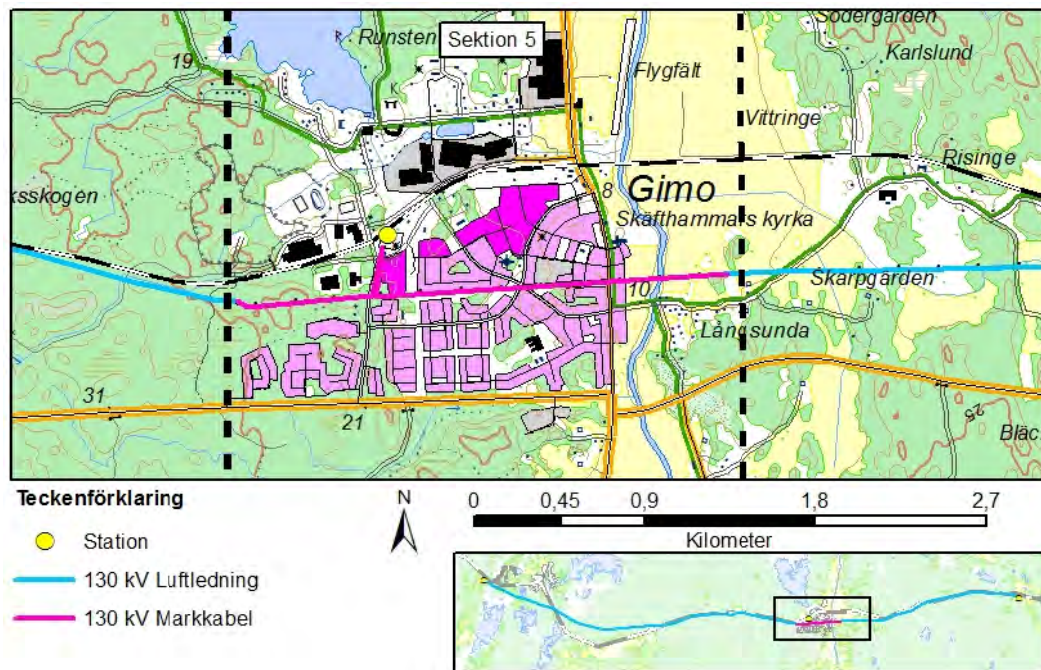

Figur 12. Vattmyren i sektion 4.

Sektion 5

Sektion 5 omfattar sträckan genom Gimo tätort, med början ca 400 meter väster om bebyggelse i Gimo, till öster om Olandsån. Utbyggnadsförslaget planeras som markkabel på en sträcka av ca 3,2 kilometer och kommer att följa befintlig ledningsgata. Gång- och cykelbanor kan komma att användas för att förlägga markkabeln i den omfattning det är möjligt med hänsyn till befintliga ledningar. Korsandet av Olandsån planeras att utföras genom borring under förutsättning att de geologiska förhållandena medger det. Styrk borring innebär ex. att ett hål under eller förbi det aktuella hindret borrar och därefter dras ett eller flera plaströr bakvägen genom hålet där kablarna dras in. Markkabeln kommer att förläggas ytterligare ca 300 meter öster om Olandsån genom odlingsmark till ett område med inslag av åkerholmar där ledningen övergår från markkabel till luftledning.

Ny 130 kV ledning Danneborra-Gimo-Harg

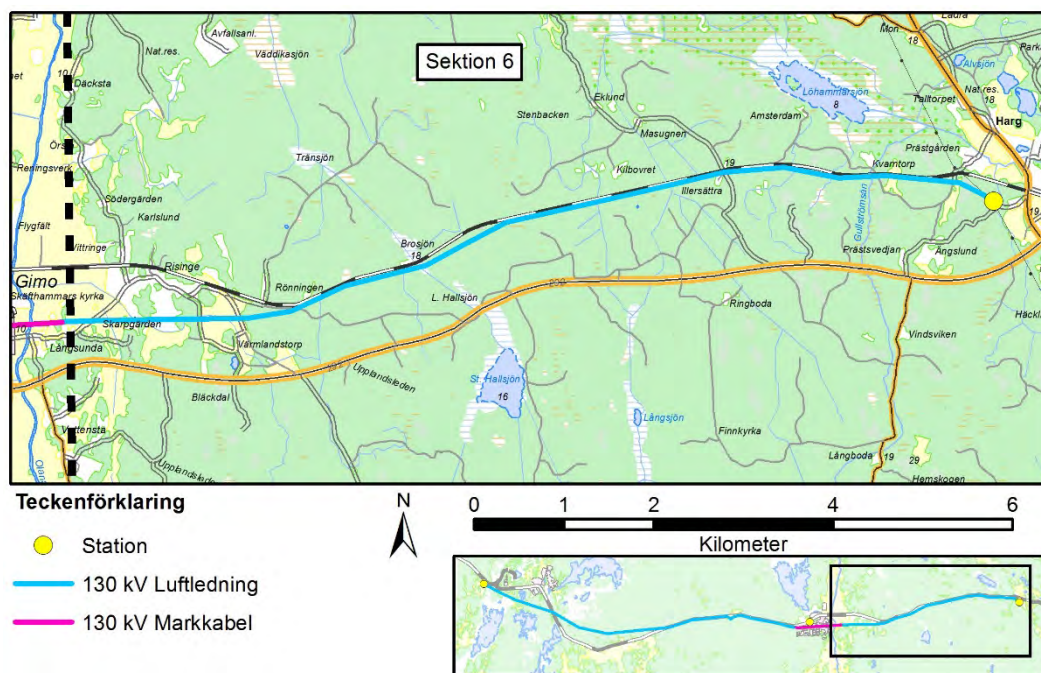
Figur 13. Utbyggnadsförslag sektion 5.

Figur 14. Olandsån i sektion 5, vy norrut.

Sektion 6

Sektion 6 sträcker sig från jordbruksområdet med åkerholmar öster om Olandsån till kopplingsstationen i Harg och följer i huvudsak befintlig ledningsgata söder om järnvägen på en sträcka av ca 11,2 kilometer. Området består till största delen av morän och domineras av barrblandskog. Befintlig kraftledningsgata kommer att behöva breddas ca 10 meter.

Figur 15. Utbyggnadsförslag sektion 6.

Figur 16. Befintlig ledning strax väster om kopplingsstationen i Harg, vy österut.

4 Teknik

4.1 Befintlig luftledning

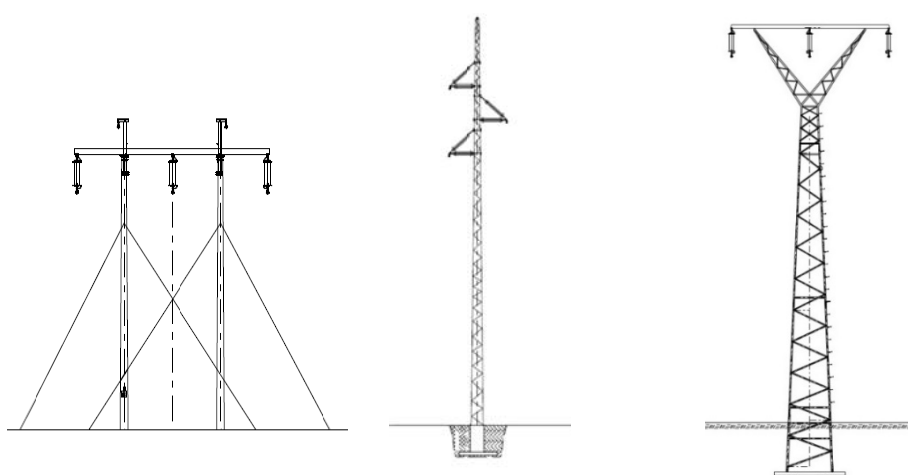
Den befintliga 70 kV luftledningen går mellan transformatorstationen Dannemoåsa, via Gimo, till kopplingsstationen i Harg. Sträckan är ca 3,5 kilometer.

Ledningen är i huvudsak byggd med fackverksstolpar med betongfundament.

4.2 Ny 130 kV ledning

Uppskattningsvis 30 kilometer av den nya luftledningen avser Vattenfall att bygga som luftledning. I första hand avses saltimpregnerade portalstolpar av trä att användas, val av teknik kan dock förändras inför en ev. byggstart. I trånga tekniskt komplicerade passager eller över jordbruksmark kan andra stolptyper användas. På en sträcka av ca 3,2 kilometer genom Gimo tätort planeras ledningen förläggas med markkablar.

4.2.1 Luftledning

Portalstolpe

Fasavstånd: ca 4,5 m
Stolphöjd (normalstolpe): ca 15-20 m
Material: trä, stål eller komposit
Spannlängd (normalspann): ca 150 m
Skogsgata: ca 40 m

Stålrörs- eller Gitterstolpe

Fasavstånd: ca 4 m
Stolphöjd (normalstolpe): ca 16-29 m
Material: stålgerat eller stålrör
Spannlängd (normalspann): ca 170-250 m
Skogsgata: ca 32 m

Y-stolpe

Fasavstånd: ca 5 m
Stolphöjd (normalstolpe): ca 15-30 m
Material: stål
Spannlängd (normalspann): ca 170-
Skogsgata: ca 38 m

Figur 17. Alternativa stolptyper (bilderna är inte skalnliga).

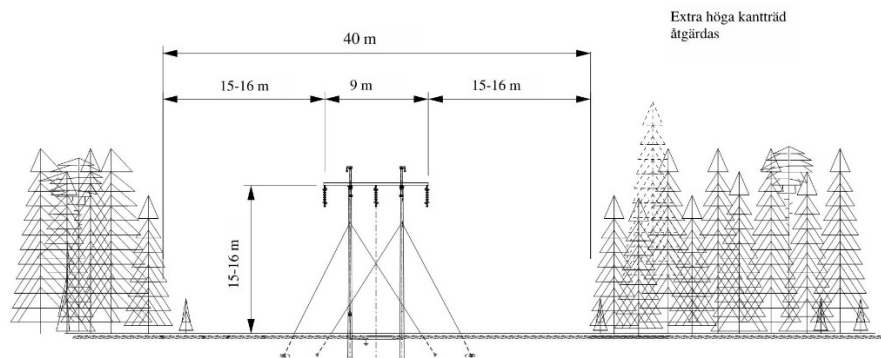
Stolparnas höjd och avståndet mellan stolparna (spannlängd) beror på landskapets topografi. Figur 17 ovan visar vilka mått som är aktuella för en normalstolpe. Där ledningen byter riktning används vinkelstolpar som, beroende på vinkel och markförutsättningar, är något kraftigare och har extra staglinor.

En normal portalstolpe stagas i saltimpregnerade träslipers. I jordbruksmark föreslås ledningen att uppföras som enbent gitterstolpe av stål där fundamentet utgörs av betong.

Andra typer av stolpar kan komma att användas beroende på möjligheten att minska kraftledningsgatans bredd och undvika känsliga områden. Stolptyper kommer att utredas och fastslås inom ramen för detaljprojekteringen.

Ledningsgata och markbehov

Luftledningen kräver en skogsgata med en bredd av ca 40 m, där all högväxande vegetation tas bort (se figur 18). Utanför skogsgatan kan enstaka, höga träd komma att behöva fällas för att undvika att de faller på ledningen, s.k. farliga kanträd.

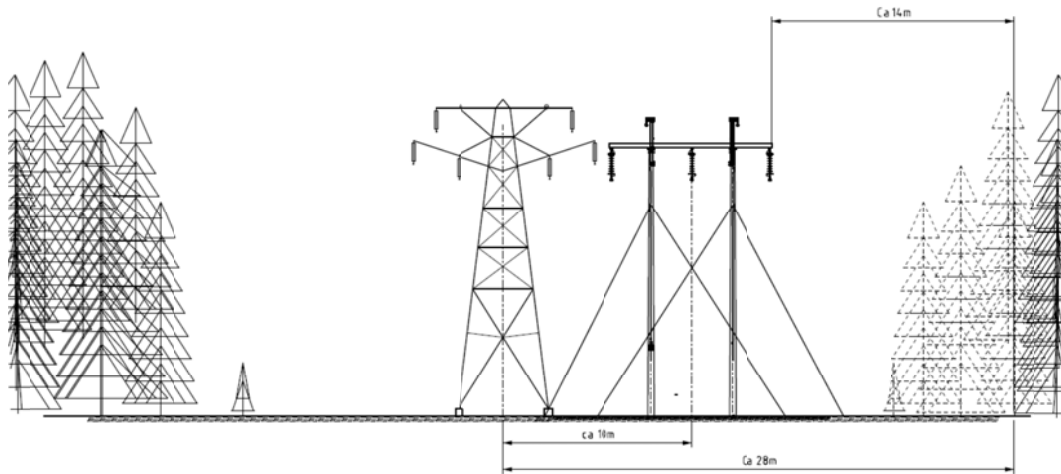

Figur 18. Principskiss som visar skogsgata och ungefärliga mått för en 130 kV ledning med s.k. portalstolpsutförande.

Åtgärder för att begränsa behov av ny mark

Där den nya ledningen byggs parallellt med den befintliga 70 kV ledningen kan huvuddelen av befintlig ledningsgata återanvändas. För att säkerställa elförsörjningen i regionen måste befintlig ledning vara i drift under tiden den nya ledningen byggs. För att minimera markintrånget planeras att en fasomläggning utförs av den befintliga 70 kV ledningen. På detta sätt kan den nya 130 kV ledningen byggas närmare trots fortsatt drift av den befintliga 70 kV ledningen, se figur 19 nedan.

För sektion 1, 2 och delar av sektion 3, totalt en sträcka av ca 7 kilometer, går den befintliga 70 kV ledningen parallellt och norr om en 20 kV ledning. För 20 kV ledningen gäller områdeskoncession. För att minimera behov av att ta mark i anspråk planerar Vattenfall att riva 20 kV ledningen och markförlägga denna i annan sträckning. Genom att befintlig 20 kV och 70 kV ledning kommer att rivas kan den nya 130 kV ledningen nyttja hela denna ledningsgata varför breddning därför inte behövs på den sträckan.

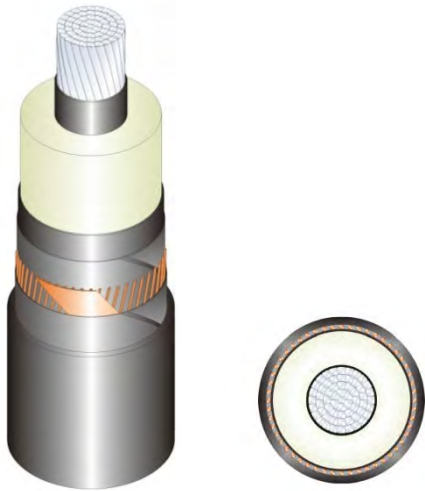
Figur 19. Teknisk lösning med fasomläggning för att begränsa behov av att ta mark i anspråk för ledningsgata. Breddning av ledningsgatan kommer att bli ca 10 meter.

Underhåll av ledningsgata

Ledningsgatan kräver underhåll och den röjs kontinuerligt från träd, sly och buskar. Rökning sker ungefär var åttonde år men intervallet beror på hur snabbt vegetationen växer. Så snart utgångsunktet genomförs rökning av växtlighet och träd i våtmarker för hand, främst för att undvika körskador och risk för grumling av vattendrag. Måste fordon användas ska underhållsåtgärder utföras så att risken för körskador samt utsläpp av drivmedel och oljor minimeras. Krav på hanteringen och försiktighetsåtgärder regleras i entreprenidupphandlingen och i entreprenörens egenkontroll. Vid besiktning kan passage av bäckar eller mindre vattendrag med terrängfordon varaoundvikligt. Ingen körning får ske över vattendrag utan att tillfällig bro eller annan lämplig försiktighetsåtgärd tillämpas. Detta för att skydda vattendragens känsliga miljö.

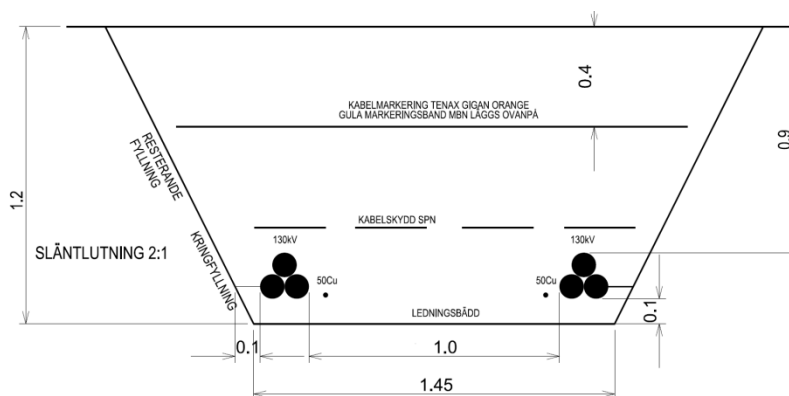
4.2.2 Markkabel och förläggning

I Gimo tätort kommer ledningen att förläggas som markkabel då utrymmet för en luftledning är begränsat. För att klara samma överföringsförmåga som motsvarande luftledning krävs att två stycken markkabel förband förläggs i mark. Varje förband består av tre enledarkablar som grupperas i triangelform. En enledarkabel har en diameter om ca 12 cm. Kabelns ledare består av aluminium som isoleras av ett hölje av plast (polyeten "PEX"). Kabeln består vidare av ett hölje av koppartråd som fungerar som en jordad skärm. Runt kabeln ligger en mekaniskt skyddande plastmantel av polyeten, se figur 20.

Figur 20. Markkabels uppbyggnad och genomskärning.

Kabelförbanden läggs i gemensamt schakt som är ca 1,2 meter djupt. Förbanden läggs med ett inbördes avstånd om ca 1 meter. Det innebär att schaktbotten kommer att bli ca 1,5 meter bred. Schaktets bredd vid markytan är ca 2,5 meter. Måtten kan variera beroende på markförhållanden. Se figur 21 för schematiskt tvärsnitt av en kabelgrav.

Figur 21. Typsektionen visar kabelgrav för 130 kV med två kabelförband.

Skyddsfyllningen runt kablarna kommer normalt att bestå av sand eller en blandning av sand och stenmjöl. Direkt ovanpå skyddsfyllningen och centrerad över kablarna förläggs kabelskydd av lämplig typ. I samband med återfyllning förläggs också varningsband/varningsnät på ett djup av ca 0,2 - 0,3 meter ner i fyllnaden. Banden/näten skall vid framtida schakt över kabeldiket varsla om kablarnas existens.

I driftskedet kommer området ovanför kabelförbanden inte att röjas regelbundet. Vegetation kommer dock att avverkas om behov föreligger för t ex åtkomst till kablarna eller för att förhindra att kablarna riskerar att påverkas av rötter.

Arbetsområdet definieras generellt som den totala bredd som behövs för att utföra schaktningen av kabeldiket. I arbetsområdet inräknas förutom själva kabeldiket även den arbetsväg som behövs för maskiner och annan utrustning

samt det utrymme som behövs bredvid diket för att tillfälligt lägga upp återanvändbara schaktmassor.

4.2.3 Förläggning av markkabel

Arbetet med kabelförläggningen kommer att utföras successivt för att i möjligaste mån begränsa tiden med öppet kabeldike. Snarast efter det att en delsträcka schaktas så kommer skyddsfyllning i botten på diket att utföras, kablarna förläggas och kabeldiket omgående fyllas igen för att undvika skador på exponerade kablar, ras av dikeskanter, dräneringspumpning och långvarig trafikavstängning.

Vid schaktning kommer normalt schaktmassor lämpliga för återfyllning av kabeldiket att läggas vid sidan om arbetsvägen varvid arbetsområdet under byggtiden kommer att erhålla en bredd på ca 12 meter. Lämpliga platser där schaktmassor tillfälligt kan läggas vid sidan är t.ex. områden med icke skyddsvärd vegetation, platser där synintrycken av en bred korridor inte är avgörande, områden där återväxt sker snabbt, öppna platser som ängar och åkermark.

I en korridor på ca 5-8 meter centrerad över kabeldiket kommer en återväxt av större träd inte att tillåtas, däremot kommer mindre träd och buskar att tillåtas, vilket medför att den visuella påverkan begränsas. Asfalterade vägar samt cykel- och gångbanor kommer att återställas enligt Trafikverkets och respektive vägförvaltares instruktioner och anvisningar.

Vid förläggning i åkermark kommer djupare förläggning på nominellt 1,2 meter att användas för att undvika kabelskador p.g.a. större plogar, tunga maskiner etc. och i dessa fall förläggs inga varningsband/nät. På grund av det utökade förläggningsdjupet så kommer kabeldikets bredd i markplanet att öka.

Återanvändning av vegetationsskiktet kommer i möjligaste mån ske för återställningen av grönytor. Schakten startas därför upp med att det organiska fertila jordlagret grävs upp i en korridor på 3-4 meter centrerad över kabeldikets centrumlinje. Jorden sparas separerat från andra massor vid sidan av diket eller transporteras tillfälligt till upplagsplatser för att minska arbetsområdets bredd vid särskilt trånga passager. Efter borttagandet av ytskiktet schaktas de underliggande oorganiska schaktmassorna upp och läggs vid sidan av diket eller lastas på lastbil/dumper för senare återanvändning.

4.3 **Magnetfält, elektriska fält och säkerhet**

Begreppet elektromagnetiska fält (EMF) används som ett samlingsnamn för elektriska och magnetiska fält. Dessa fält uppkommer t ex vid generering, överföring och användning av el. Fälten finns överallt i vår miljö, både ute i samhället och i våra hem, och härstammar bl.a. från kraftledningar och elapparater.

För kraftledningar är det spänningsskillnaden mellan fasledare och mark som ger upphov till det elektriska fältet kring ledningen. Det elektriska fältet brukar mätas i

enheten kilovolt per meter (kV/m). Elektriska fält av någon storlek finns praktiskt taget bara kring högspänningsanläggningar. Fältet avskärmas lätt av t ex växter och byggnadsmaterial och därmed orsakar kraftledningar i princip inget elektriskt fält inomhus. Markförlagda kablar orsakar normalt inget elektriskt fält i omgivningen. Det elektriska fältet anses därför inte vara relevant att redovisa och diskutera i detta samrådsunderlag.

Magnetiska fält mäts i enheten mikrottesla (μT). Fälten alstras av den ström som flyter i ledningen och varierar med strömmens variation. Den resulterande fältstyrkan beror förutom på strömmens storlek även på ledningarnas inbördes placering och avståndet mellan dem. Magnetfältet avtar normalt med kvadraten på avståndet till ledningen men avskärmas inte av normala byggnadsmaterial. I hus nära kraftledningar är magnetfälten, mot den bakgrunden, ofta högre än vad som är vanligt i övrigt.

Människan är anpassad till att leva i jordens magnetfält, vilket är ett statiskt fält, d.v.s. det varierar inte över tiden. Det magnetfält som skapas kring elektriska anläggningar avsedda för växelström alstrar däremot ett fält som varierar med samma frekvens som strömmen. Så vitt man vet påverkas inte människan av statiska fält i nivå med jordens. Däremot skapar ett varierande magnetfält svaga elektriska strömmar i kroppen.

I Sverige är det Strålsäkerhetsmyndigheten som är ansvarig myndighet för dessa frågor. På deras hemsida finns bl.a. deras allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält, se www.stralsakerhetsmyndigheten.se.

Trots mångårig forskning runt om i världen finns ännu inga säkra, entydiga resultat som visar om växlande magnetfält påverkar oss människor negativt. Mot bakgrund av detta bedöms inte EMF ha betydande miljöeffekt.

Det vetenskapliga underlaget anses fortfarande inte tillräckligt gediget för att man ska kunna sätta ett gränsvärde. I stället har fem myndigheter – Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Folkhälsomyndigheten och Strålsäkerhetsmyndigheten - tagit fram en vägledning för beslutsfattare som rekommenderar följande:

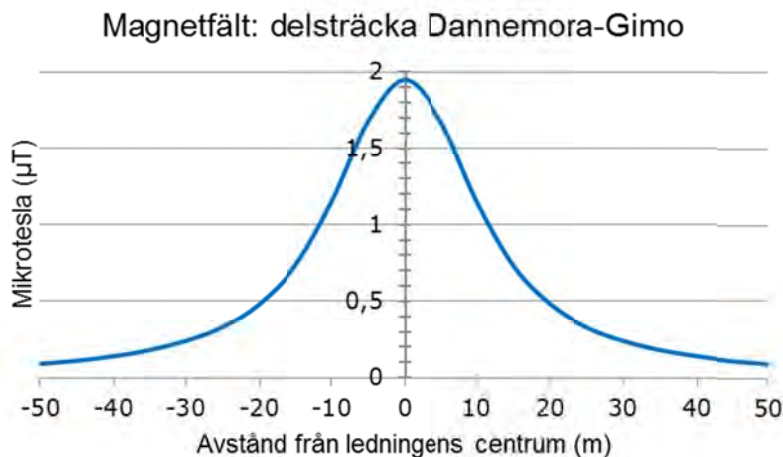
- *Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.*
- *Undvika att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.*
- *Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.*

Vattenfall skall i sitt agerande följa denna av myndigheterna formulerade försiktighetsprincip.

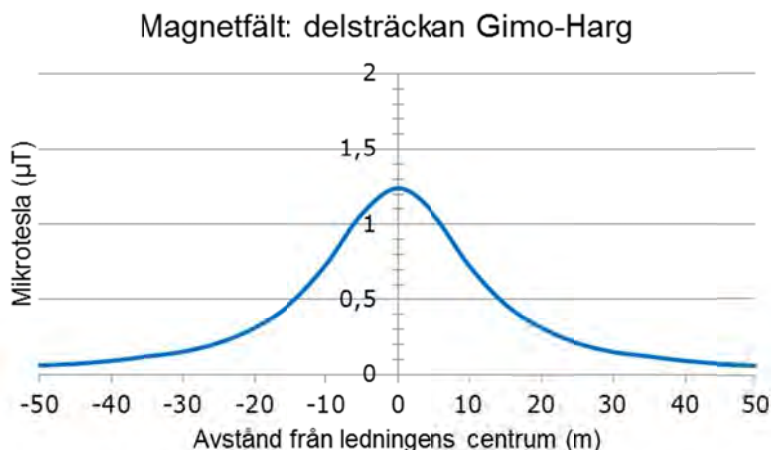
4.4 Magnetfält från aktuella ledningar

Vid beräkning av magnetfält används ett medelvärde under ett år, "årsmedelsrömlast", för den aktuella ledningen. Detta är ett genomsnittligt värde av den ström som kommer att överföras på ledningen. Eftersom ledningen är tänkt att drivas med 70 kV, har magnetfältet beräknats för denna spänning. När spänningen höjs till 130 kV innebär det att strömmen sjunker och magnetfältet minskar därmed. Magnetfältet, som framgår av diagrammen nedan, är angivet 1,5 meter ovan mark.

Nedan redovisas hur magnetfältet ser ut kring ledningen portalstolpsutförande med ett fasavstånd om 4 meter (figur 22 och figur 23). Om en annan stolptyp väljs där faserna t.ex. hänger i form av en liksidig triangel, blir magnetfältets utbredning mindre.

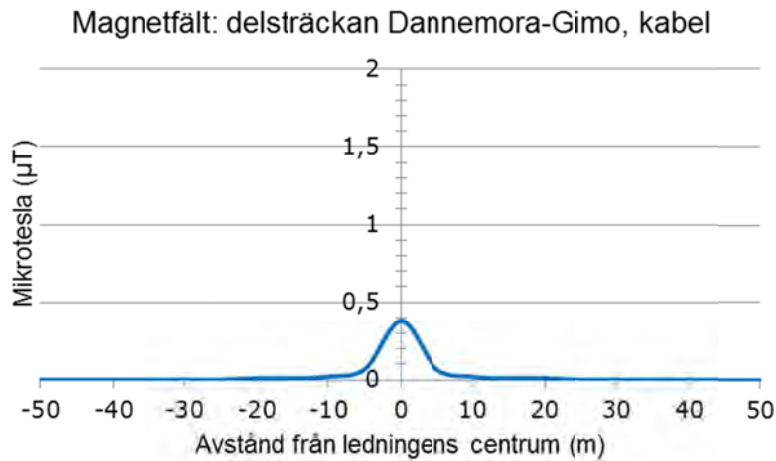

Figur 22. Diagram som visar det beräknade magnetfältets utbredning i sidled för delsträckan Dannemora-Gimo, sektion 1-4. Nollpunkten på x-axeln visar magnetfältet rakt under ledningen.

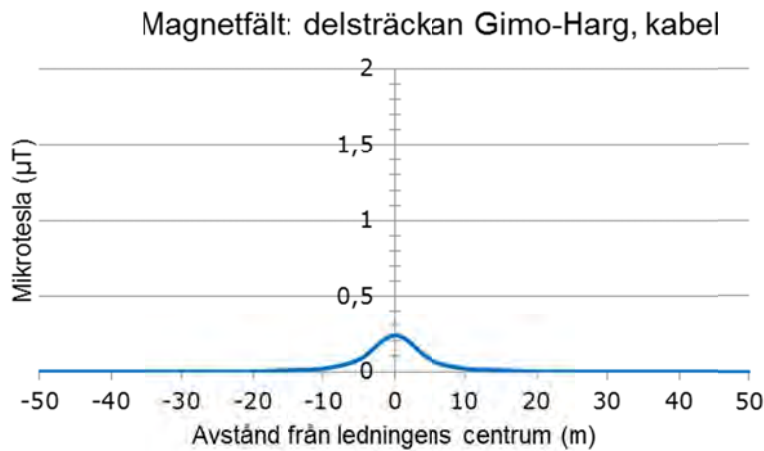

Figur 23. Diagram som visar det beräknade magnetfältets utbredning i sidled för delsträckan Gimo-Harg, sektion 6. Nollpunkten på x-axeln visar magnetfältet rakt under ledningen.

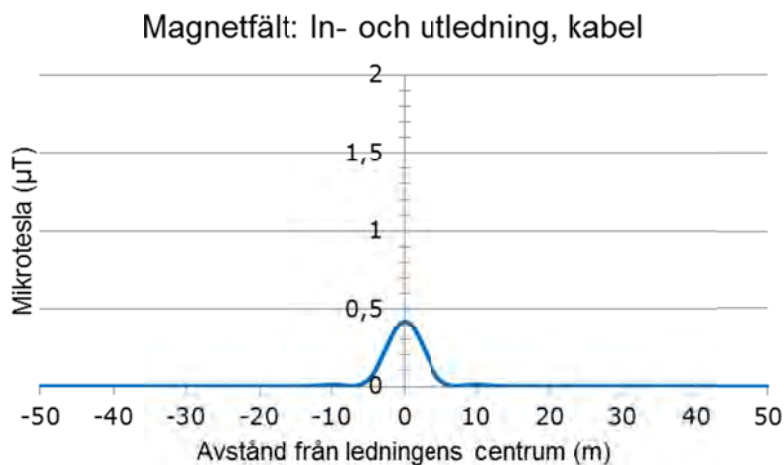
Magnetfältet kring en markförlagd kabel blir mer begränsat eftersom kablarna förläggs tätare intill varandra i triangel.

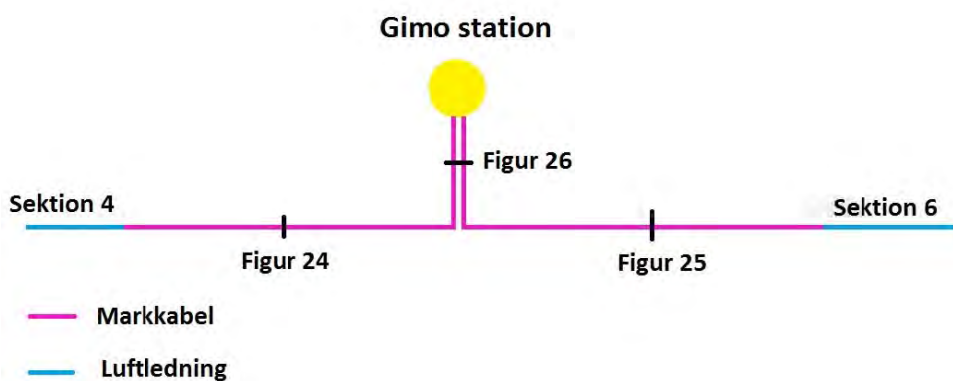
Figur 24. Diagram som visar det beräknade magnetfältets utbredning i sidled för markkabel, delsträckan mellan övergången från luftledning fram till avgreningen till station Gimo, se figur 27 nedan. Nollpunkten på x-axeln visar magnetfältet rakt ovanför ledningen.

Figur 25. Diagram som visar det beräknade magnetfältets utbredning i sidled för markkabel, delsträckan från avgreningen till stationen i Gimo mot sektion 6, se figur 27 nedan. Nollpunkten på x-axeln visar magnetfältet rakt ovanför ledningen.

Figur 26. Diagram som visar det beräknade magnetfältets utbredning i sidled för markkabel med in- och utledning i samma kabelgrav för avgränsningen till station Gimo, se figur 27 nedan. Nullpunkten på x-axeln visar magnetfältet rakt ovanför ledningen.

Figur 27. Schematisk skiss som hänvisar till respektive figur som redovisar magnetfält från markkabel genom Gimo i sektion 5.

5 Planeringsförutsättningar

5.1 *Nationella miljömål och miljökvalitetsnormer*

Riksdagen antog år 1999 16 st. nationella miljömål. Målen syftar till att främja en ekologisk och långsiktigt hållbar samhällsbyggnadsutveckling. Nedanstående mål bedöms vara relevanta för projektet:

Säker strålmiljö	Levande skogar
Levande sjöar & vattendrag	Rikt odlingslandskap
Grundvatten av god kvalitet	God bebyggd miljö
Myllrande våtmarker	

5.2 *Miljökvalitetsnormer*

I samband med att miljökvalitetsmålen togs fram utarbetades även nationella miljökvalitetsnormer i syfte att reglera vilken kvalitet miljön ska uppnå till en viss tidpunkt. Av de övergripande normer som finns framtagna är det normen om vattenkvalité som berörs av projektet. Det vattendrag som berörs av utbyggnadsförslaget är Olandsån, där den ekologiska statusen är måttlig och den kemiska statusen ej uppnår god status. Både Dannemorasjön och Karmdammen ligger nära ledningssträckningen. Dannemorasjöns ekologisk status är måttlig och den kemiska statusen uppnår ej god status. Karmdammens vattenstatus är okänd.

Vattenkvalitén i de sjöar som omfattas av miljökvalitetsnormerna bedöms inte påverkas permanent av en etablering. Under driftsfasen föreligger ingen risk för negativ påverkan.

6 Miljökonsekvenser

6.1 Områden av riksintresse

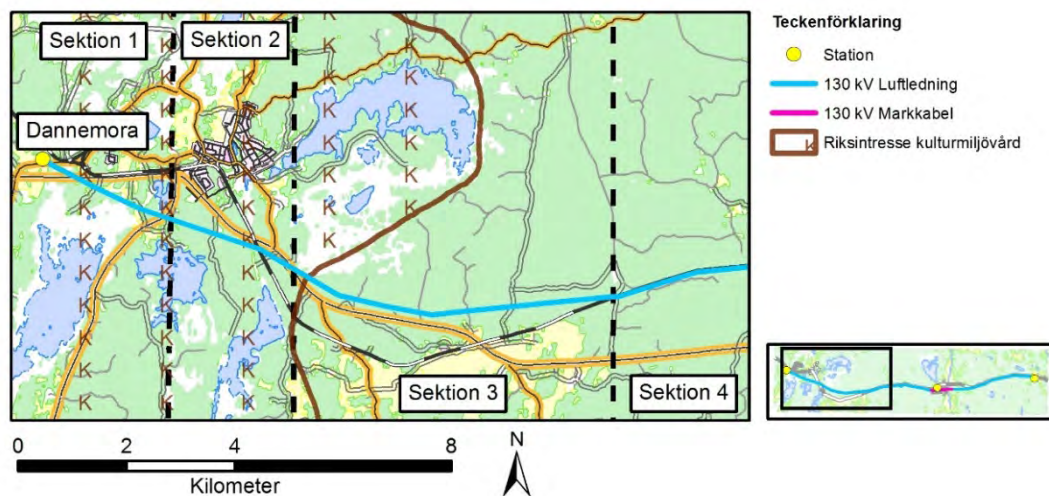
De riksintressen som ledningen korsar omfattar två områden av riksintresse för kulturmiljövård. Riksintressena berörs i huvudsak i sektion 1 och 2 samt i sektion 6.

Sektion 1 och 2

Förutsättningar

I sektion 1 och 2 går utbyggnadsförslaget ca 5 kilometer genom riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap 6§ miljöbalken.

Riksintresset omfattar Dannemora-Österbybruk (ID K21) och är utpekad som *teknikhistoriskt intressant industrilandskap av enastående betydelse för svensk järnhantering*, se figur 28. Lämningar efter gruvverksamheten består av anläggningar i form av dagbrott av medeltida ursprung samt industri- och bostadsbebyggelse.

Figur 28. Riksintresse kulturmiljö sektion 1 & 2.

Miljökonsekvenser

Utbyggnadsförslaget sträcker sig i befintlig kraftledningsgata genom det berörda riksintresset. Inga kulturhistoriska byggnader eller tekniska industriobjekt kopplade till järnhantering kommer att påverkas. Helhetsbilden av kulturmiljöområdet kommer att bli oförändrad. Påverkan bedöms bli liten.

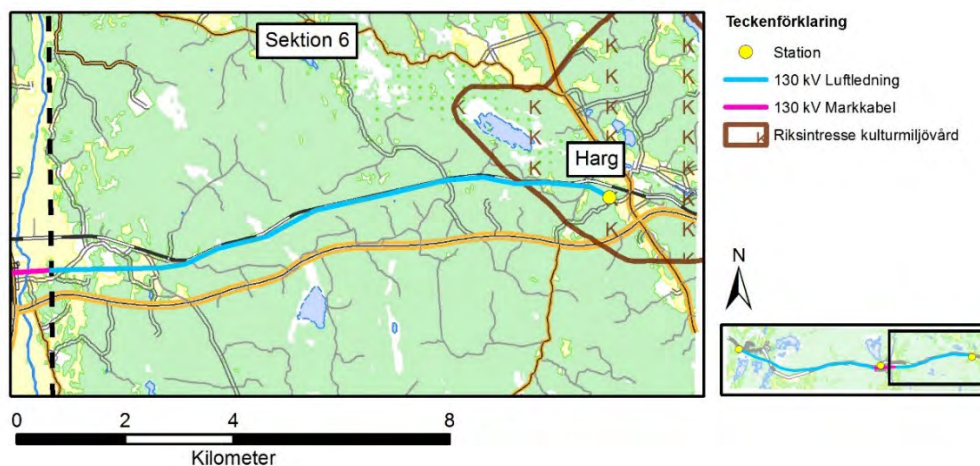
Försiktighetsåtgärder

Inga åtgärder föreslås

Sektion 6

Förutsättningar

I sektion 6 och närmast kopplingsstationen Harg går ledningen ca 1,7 kilometer genom riksintresseområdet för kulturmiljövård. Riksintresset omfattar Hargs bruk som är intressant ur ett arkitektur- och teknikhistoriskt perspektiv. Hargs bruk (ID K23) är en stor bruksherrgård från 1700-talet med park och trädgård. Lämningar av järnbruket med bland annat bruksdammar, bostäder och magasinsbyggnader finns.

Figur 29. Riksintresse kulturmiljö sektion 6.

Miljökonsekvenser

Inom riksintresseområdet följer ledningen järnvägen i skogsmark och är en del av den industriella prägel som området har. Då ledningen följer den befintliga ledningen kommer helhetsbilden av kulturmiljöområdet att bli oförändrad. Påverkan bedöms därmed bli liten.

Försiktighetsåtgärder

Inga åtgärder föreslås.

6.2 Bebyggelse och boendemiljö

I begreppet ingår hur ledningen påverkar boendemiljön i form av ljud och magnetfält. Inom utbyggnadsförslaget finns ett fåtal bostadshus nära den planerade luftledningen i sektionerna 1-4 och 6. Inom sektion 5 förläggs ledningen som markkabel. Förutsättningar och konsekvenser beskrivs därför samlat för alla sektioner nedan.

Förutsättningar

Sektion 1

Inga närbelägna bostadshus finns inom sektionen.

Sektion 2

Inom sektion finns närmaste bostadshus på fastigheten [REDACTED], beläget ca 55 meter från befintlig ledning.

Sektion 3

Inga närbelägna bostadshus finns inom sektionen.

Sektion 4

Vid Vattmyren, finns två bostadshus nära och på ömse sidor om befintlig 70 kV ledning [REDACTED] (ca 10 meter) söder om ledningen och fastigheten [REDACTED] (ca 30 meter) norr om ledningen och järnvägen. En placering av utbyggnadsförslaget i befintlig ledningsgata innebär att myndigheternas formulerade försiktighetsprincip för magnetfält vid bostad inte kan innehållas för fastigheten [REDACTED]

Sektion 5

Genom Gimo tätort planeras den nya 130 kV ledningen förläggas som markkabel i befintlig kraftledningsgata. Avståndet till närmaste bostäder från befintlig ledning är ca 15 meter.

Sektion 6

Inom sektion 6 finns närmaste bostadshus ca 45 meter norr om befintlig ledning [REDACTED]

Miljökonsekvenser

Från luftledningar kan ljudeffekter (koronauraddningar) kring ledarna uppstå i samband med fuktigt väder. Detta innebär att ett sprakande ljud kan upplevas vid fuktig väderlek omedelbart under eller i närheten av ledningen. På en ren och torr elektrisk ledning är koronauraddningarna mycket liten och det så kallade koronajudet är då normalt inte hörbart. Det är främst vid fuktigt väder till exempel i dimma och regn som koronaaktiviteten kan vara "sprakande" till sin karaktär.

Det ljud som alstras av den aktuella ledningen bedöms medföra mycket små konsekvenser för närboende.

Sektion 2

Utbyggnadsförslaget kommer att lokaliseras ca 45 meter från bostadshus och är i enlighet med myndigheternas formulerade försiktighetsprincip för magnetfält.

Sektion 4

För att innehålla försiktighetsprincipen för magnetfält vid bostadshus i Vattmyren föreslås att utbyggnadsförslaget viker av från befintlig ledningssträckning och går i ny sträckning ca 90 meter från befintlig ledningsgata. Avståndet mellan utbyggnadsförslag och bostadshus på fastigheten [REDACTED] blir därmed ca 95 meter och till bostad på fastigheten [REDACTED] ca 85 meter. Föreslagen

ledningssträckning är placerad i enlighet med myndigheternas formulerade försiktighetsprincip för magnetfält vid bostad.

Sektion 5

Jämfört med nuvarande luftledning kommer magnetfältets utbredning vid markkabel att minska väsentligt. Ledningen är placerad i enlighet med Strålsäkerhetsmyndighetens formulerade försiktighetsstrategi för magnetiska fält vid bostad.

Sektion 6

Utbyggnadsförslaget är placerad ca 55 meter från bostad vid fastigheten Harg 16:9 och är förenligt med myndigheternas formulerade försiktighetsprincip för magnetfält.

Försiktighetsåtgärder

Utbyggnadsförslaget har justerats vid Vattmyren så att avståndet till bostad ökar. Inga andra åtgärder är motiverade.

Figur 30. Befintlig ledning i Gimo tätort som kommer att rivas.

6.3 Landskapsbild

Förutsättningar

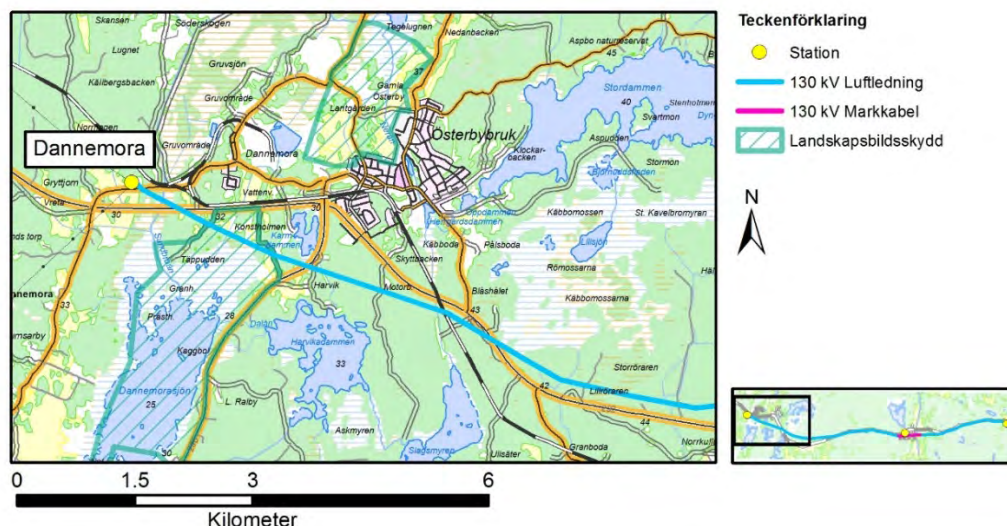
Sektion 1-4

Utbyggnadsförslaget berör ett flackt skogslandskap med mindre inslag av öppen jordbruksmark som sätter sin prägel på landskapet. Skogsmarkerna varierar med inslag av barrskogsområden med höga boniteter på kalkrika marker, vilket är ett resultat av inlandsisens transport av kalkrik berggrund. Även lövskogar förekommer samt magra skogsmarker med tunna jordar och hållmarker.

Utbyggnadsförslaget följer den befintliga kraftledningsgatan för befintliga 70 kV och 20 kV ledningar från Dannemora station och österut på en total sträcka av ca 7 kilometer. På denna sträcka kommer 20 kV ledningen att rivas och förläggas som kabel i annan sträckning för att inte behöva bredda den befintliga ledningsgatan. Övrig sträcka kommer befintlig ledningsgata generellt behöva breddas ca 10 meter.

Dannemorassjön är utpekat som ett landskapsbildsskyddat område enligt 19§ i gamla naturvårdslagen, se figur 31. En justering av den nya ledningen norrut utanför det landskapsskyddet området har avfärdats främst av planmässiga skäl. Ledningen berör området i sektion 1 på en sträcka av ca 1 kilometer.

Vid Vattmyren kommer utbyggnadsförslaget att delvis gå över öppen mark och anläggas på ett större avstånd från bostadshus än den nuvarande ledningen.

Figur 31. Landskapsbildsskyddat område i Sektion 1.

Miljökonsekvenser

Den nya ledningen kommer att byggas med portalstolpe i trä med en normal stolphöjd av ca 15-20 meter och blir till stor del skymd av skogsmark. Ändring av stolptyp medför en förändrad landskapsbild jämfört med nuvarande. Även där en breddning sker av kraftledningsgatan blir påverkan högst marginell. Sammantaget bedöms konsekvenserna på landskapsbilden bli liten då den nya ledningen inte kommer att dominera eller exponeras mer mot omgivningen än nuvarande ledning. Inom det landskapsbildsskyddade området bedöms ingen breddning av ledningsgatan att ske, den nya ledningen kommer därmed ersätta befintlig ledning. Miljökonsekvenserna på landskapsbilden bedöms bli liten.

Figur 32. Befintlig kraftledningsgata inom landskapsbildsskyddat område.

Sektion 5

Förutsättningar

I sektion 5 blir den nya ledningen förlagd med markkabel genom Gimo tätort på en total sträcka av ca 3,2 kilometer. Den befintliga luftledningen som går genom tätorten och över Olandsån kommer att tas bort.

Miljökonsekvenser

Utbyggnadsförslaget innebär att markkabel ersätter befintlig luftledning på sträckan genom Gimo vilket innebär en tydlig visuell förändring av nuvarande landskapsbild.

Sektion 6

Förutsättningar

Utbyggnadsförslaget sträcker sig parallellt med järnvägen genom ett landskap i huvudsak bestående av skog, så när som på ca 1,5 kilometer öppet jordbrukslandskap.

I samrådet har det framkommit önskemål om att uppföra ledningen med ostagade stolpar för att minska intrång i jordbruksmark. På en sträcka av ca 1,5 kilometer i den västra delen av sektion 6 planeras därför ledningen att uppföras med ca 20- 25 meter höga gitterstolpar utan stag. På övrig ledningssträcka genom skogslandskapet kommer ledningen att uppföras med portalstolpar med en höjd av ca 15 – 20 meter. Ledningsgatan kommer att behöva breddas ca 10 meter.

Miljökonsekvenser

I jordbrukslandskapet kommer utbyggnadsförslaget, liksom befintlig ledning, innebära en förändrad landskapsbild i form av att enbenta gitterstolpar ersätter nuvarande ledningsstolpar. Huvuddelen av ledningssträckan kommer att gå genom skogsmark långt från bebyggelse. Den totala påverkan på landskapsbilden bedöms bli liten.

6.4 *Naturmiljö*

Sträckningen berör få större sammanhängande naturvärdesområden. I tidigare avsnitt konstateras att sträckningen inte korsar något riksintresse för naturmiljö. Detsamma gäller även naturvärden som Natura 2000- områden, naturreservat och nationalparker. Mindre naturvärdesområden som nyckelbiotoper, sumpskogar m.fl. har identifierats i naturinventering. Biotopskyddade åkerholmar finns inom och i närheten av befintlig lednings ledningsgata. Vid ingrepp i dessa krävs dispensansökan till Länsstyrelsen.

Generellt sett medför en luftledning ett större markintrång än markkabel i och med att luftledning kräver en bredare skogsgata. Emellertid kan en luftledning ge mindre påverkan på kulturmiljö då fornlämningar kan undvikas genom val av placering av stolpplatser.

För förespråkad sträckning finns redan en befintlig ledningsgata upptagen som den nya ledningen till stor del kommer att följa. Där befintlig 20 kV ledning sträcker i samma ledningsgata som befintlig 70 kV kommer inte ledningsgatan att behöva breddas, återstående sträckning medför en breddning av befintlig ledningsgata med ca 8-10 meter. Anläggande av den nya 130 kV ledning medför därför ett mindre markanspråkstagande för breddning av befintlig/anläggande av ny ledningsgata jämfört med en sträckning i ny korridor. En nybyggnation av luftledning innebär att befintlig ledningsgata regelbundet avverkas och underhålls. Generellt sker röjning var åttonde år, beroende på växtligheten kan avverkning genomföras med ett kortare eller längre intervall.

Markkabeln förläggs i mark genom schaktning, sprängningar kan även bli aktuella med tillkommande masshantering. Markkabel innebär även att en permanent kabelgata på 4-6 meter behöver upptas inom vilken inget får byggas.

I bilaga 6 redovisas en karta med identifierade naturvärden längs med ledningens sträckning.

6.4.1 Rödlistade arter

Artdatabanken vid Sveriges Lantbruksuniversitet i Uppsala (SLU) samlar in, lagrar, utvärderar och tillhandahåller information om svenska rödlistade växt- och djurarter. Rödlistning är en klassificering av hotade arter. Syftet är att kartlägga och klargöra olika arters sällsynthet, den risk de löper att försvagas eller utrotas, och vilka åtgärder som krävs för att säkerställa överlevnad. Arterna delas in i olika hotkategorier: "nationellt utdöd" (RE), "akut hotad" (CR), "starkt hotad" (EN), "sårbar" (VU), "nära hotad" (NT) och "livskraftig" (LC).

Sedan 2015 finns för aktuellt område inrapporterade observationer av fåglar i kategorierna nära hotad (nötkråka, bivråk, kornknarr, hussvala, backsvala, rördrom, sädgås, duvhök, svart rödstjärt, sånglärka, havsörn), sårbar (tornseglare, rosenfink, sävsparv, brunand, svarttärna, stjärtand, gråtrut). Merparten av observationerna har gjorts i närheten av Klardammen, norr om sektion 1. Under naturinventeringen påträffades även gulsparr (VU), hackspett (NT), sånglärka (NT), buskskvätta (NT) och småfläckig sumphöna (VU).

Luftledningar i landskapet medför en risk för fåglar i närområdet. Fåglar kan kollidera med kraftledningar eller dödas genom strömgenomföring. Till ringmärkningscentralen inrapporterade uppgifter om dödsorsak till följd av att fåglar förolyckats p.g.a. kraftledningar tyder mycket på att risken är starkt sammankopplad till lokalnätledningar. I samrådet har det inte framkommit att

sträckningen berör något känsligt område ur fågelsynpunkt. Vattenfall bedömer att ledningens sträckning inte motiverar någon ytterligare försiktighetsåtgärd.

Rödlistade kärlväxter knutna till ängs- och betesmarker har hittats i området; fältgentiana (EN), korskovall (NT), solvända (NT) och backklöver (NT). Ask (EN) förekommer även i några objekt i området. Elva rödlistade svampar (NT) samt två rödlistade lavar har även identifierats under naturinventeringen.

6.4.2 Allmänt hänsynstagande

Vattenfalls allmänna strategi gällande var och hur kraftledningar ska placeras utgår från att, i möjligaste mån, undvika våtmarker. Är möjligheterna för detta begränsade ska dock projektering och arbete inom våtmark genomföras med hänsyn till det aktuella områdets förutsättningar.

Hydrologiska risker vid markarbeten inom våtmarker är delvis beroende av vilken typ av våtmark som berörs. Generellt kan sägas att körsador och kompaktering (minskad infiltrationsförmåga i mark) utgör de vanligaste riskerna vid anläggande av luftledningar i våtmark.

Placering av ledningsstolpar sker så att arbete inom våtmark kan undvikas i så hög utsträckning som möjligt. Sammantaget bedömer Vattenfall att en installation av kraftledningsstolpar i en våtmark innebär relativt små ingrepp. Även om det sker en lokal kompaktering kring ledningsstolpen i samband med pålning/schaktning, bedömer Vattenfall att detta medför en väldigt lokal och marginell inverkan på en våtmarks hydrologiska förhållanden. Denna bedömning förutsätter dock att ingen ytterligare kompaktering sker i anslutning till utfört arbete.

För att undvika körsador samt risken för att nya vattenvägar skapas används tryckavlastande metoder. Detta kan innebära utplacering av risbäddar, stockmattor eller liknande hjälpmedel för att uppnå rätt resultat. Uppstår körsador ska de återställas. Maskiner vilka är verksamma inom och i nära anslutning till våtmarken ska ha tekniska förutsättningar för att kunna undvika körsador. Vilka hjälpmedel detta medför avgörs från fall till fall, men kan bl.a. utgöras av larvfötter med en viss dimensionering eller larvfötter med inbyggda pontoner för ytterligare tryckavlastning.

Vid fordonspassage av vattendrag ska tillfälliga eller permanenta broar användas. Körning i vattendrag får endast ske om det är tekniskt eller miljömässigt motiverat eller vid akuta situationer. Vid sådan körning ska naturmiljön skyddas genom utläggande t.ex. virke eller ris. När arbetet är klart ska tillfälliga broar och utlagt skydd avlägsnas.

Underhållsröjning av ledningsgatan sker, som utgångspunkt, för hand i syfte att ha så liten påverkan på naturmiljön som möjligt. Måste fordon användas ska underhållsåtgärder utföras så att risken för utsläpp av drivmedel och oljor

minimeras. Krav på hantering och försiktighetsåtgärder regleras i entreprenadupphandlingen och i entreprenörens egenkontroll.

Detta hänsynstagande utgör en bas för Vattenfalls förslag till försiktighetsåtgärder. Nedan redovisas förslag till försiktighetsåtgärder med förtydliganden kring vad detta innebär för respektive sektion.

Sektion 1

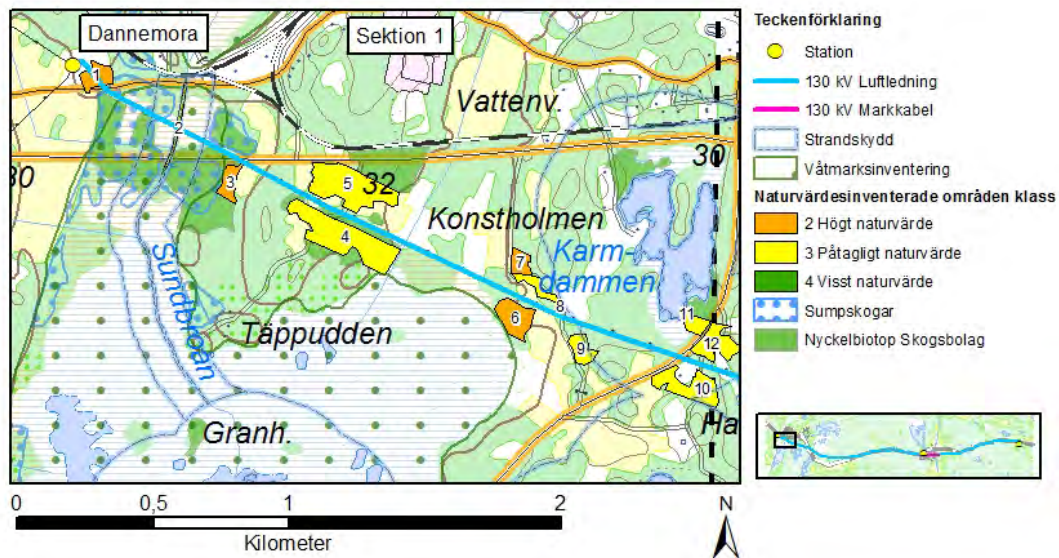
Förutsättningar

Området består i huvudsak av morän bevuxen med barrblandskog och mindre inslag av ädellövsskog. Små partier av öppen mark förekommer.

Utbyggnadsförslaget går igenom ett område med naturvårdsprogram av klass 2, Dannemora-Österbybrukområdet, genom hela sektion 1. Områdets bevarandevärden omfattar ädellövträd, djur- och fågelliv, gruv- och bruksmiljöer, sevärdheter och förutsättningar för strövande i skog och mark.

Från stationen i Dannemora till passagen över länsväg 292 går ledningen genom ett, i huvudsak, blötare parti, se figur 33. Dannemorasjön är upptagen i våtmarksinventeringen, området omfattar även nyckelbiotoper, sumpskogar och vattendraget Sundbroån. Vattendraget omfattas av strandskydd om 100 meter. Dannemorasjön och Karmdammen omfattas av utökat strandskydd om 300 meter. Ett antal nyckelbiotoper är belägna på ömse sidor om befintlig ledningsgata vid länsväg 292. Nyckelbiotoperna är beskrivna som "Vitryggsområde" (Skogens pärlor, 2014).

Naturvärdesinventeringen har identifierat fyra objekt nr 1, 3, 6, 7 av högt naturvärde och sex objekt nr 2, 4, 5, 8, 9, 10 av påtagligt naturvärde. Merparten av objekten utgörs av blandskog med inslag av ädellöv och då främst ek. Av dessa objekt korsar ledningsgatan naturvärdesobjekt 1 och 2. Naturvärdesobjekt nr 1 är beläget mellan en väg och station Dannemora och utgörs av ett parkliknande område med gamla ekar. Naturvärdesobjekt nr 2 utgör ett mindre vattendrag (Sundbroån) som utbyggnadsförslaget korsar strax norr om länsväg 292. Sektion 1 omfattar även hänsynstagande till dricksvattentäkt, se avsnitt 6.8

Figur 33. Naturmiljö i sektion 1.

Miljökonsekvenser

Våtmarksområde mellan stationen i Dannemora och länsvägen berörs av den nya ledningsbyggnationen inom vilket 2-3 nya stolppar kan behöva placeras. Området är sedan tidigare påverkat av vägar och har därigenom blivit dränerat. Vattenfall har föreslagit försiktighetsåtgärder för att negativ påverkan ska kunna undvikas.

20 kV ledningen ansluter till den befintliga ledningsgatan ca 300 meter sydost om Dannemora station. Mellan denna punkt och stationen kan ledningsgatan ev. behöva breddas ca 10 meter på den södra sidan av ledningsgatan. Vattenfall tittar på tekniska lösningar för att undvika breddning i nyckelbiotop och sumpskogar längs denna sträcka.

Befintlig 20 kV ledning kommer att rivas och förläggas som kabel i annan sträckning. Detta innebär att resten av ledningsgatan i sektionen inte behöver breddas och naturvärdesobjekt belägna på ömse sidor om ledningsgatan inte kommer att påverkas annat än vad röjning av nuvarande ledningsgata medför på naturvärdenas utbredning. De naturvärden som riskerar att påverkas utgör därför naturvärden i ledningsgatan, d.v.s. i naturinventeringen utpekade naturvärde 1 och 2. Även Naturvårdsprogrammet Dannemora – Österbybruk påverkas därigenom endast marginellt eftersom den nya ledningen kommer att uppföras i befintlig ledningsgata. Naturinventeringen rekommenderar ett allmänt hänsynstagande till objekt med höga naturvärden.

I direkt anslutning till stationen i Dannemora berör utbyggnadsförslaget flera gamla ekar, naturvärdesobjekt nr 1. Ekarna är idag beskurna för att inte påverka befintlig ledning. Den befintliga ledningen kommer att behöva vara i drift när den nya 130 kV ledningen uppförs varför enstaka ekar kan behöva beskuras hårdare. Däremot bedömer Vattenfall, som även är markägare till ekarna, att inga ekar

behöver avverkas. Detta hänsynstagande anser Vattenfall ligga i linje med naturvärdesinventeringens rekommendation.

Riskerna för påverkan på vattendraget i naturvärdesobjekt 2 Sundbroån är starkt kopplat till anläggningsfasen för ny och rivningsfas av befintlig ledning. Vattenfall har föreslagit försiktighetsåtgärder för att negativ påverkan ska kunna undvikas på objektet.

Försiktighetsåtgärder

Hänsynstaganden enl. 6.4.2. innebär att körskador ska förebyggas enl. beskriven teknik. Uppstår körskador ska de återställas.

På en sträcka av ca 300 meter mellan Dannemora station och länsvägen kommer Vattenfall att utreda möjligheten att ta den befintliga 70 kV ledningen ur drift för att nuvarande ledningsgata ska kunna hållas intakt utan ytterligare breddningsbehov för att ge plats åt den nya ledningen. Detta skulle medföra en mindre påverkan på våtmarken samt ekskogen. För att minimera påverkan på ekskogsbeståndet kommer stolpplacering och val av stolptyp anpassas till den trånga passagen mellan ekar och befintlig ledning.

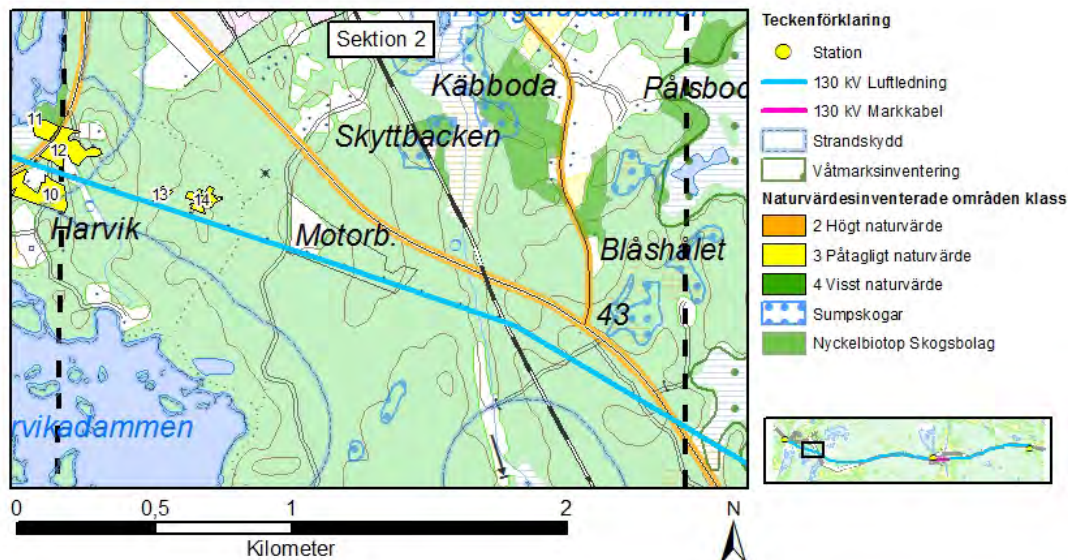
Vid fordonspassage i våtmarksområde samt över Sundbroån ska tillfälliga eller permanenta broar användas. Passage över Sundbroån medför även anläggande av slamficka för att minimera grumlingspåverkan. När arbetet är klart ska tillfälliga broar och utlagt skydd avlägsnas.

Sektion 2

Förutsättningar

Utbyggnadsförslaget går igenom ett naturvårdsprogram av klass 2, Dannemora-Österbybrukområdet genom hela sektion 2.

I anslutning till utbyggnadsförslaget identifierades tre naturvärdesobjekt nr 12, 13, 14) av påtagligt naturvärde, se figur 34. Dessa består av lövsumpskog, aspskog och triviallövskog med bl.a. inslag av ek. Samtliga områden ligger norr om och utanför den befintliga kraftledningsgatan.

Figur 34. Naturmiljö i sektion 2.

Miljökonsekvenser

Naturvärdena påverkas endast marginellt vid det regelbundna underhållet av ledningsgatan. Eftersom befintlig 20 kV ledning kommer att rivas kommer befintlig kraftledningsgata inte att behöva breddas vilket innebär att naturvärdesobjekten inte påverkas.

Försiktighetsåtgärder

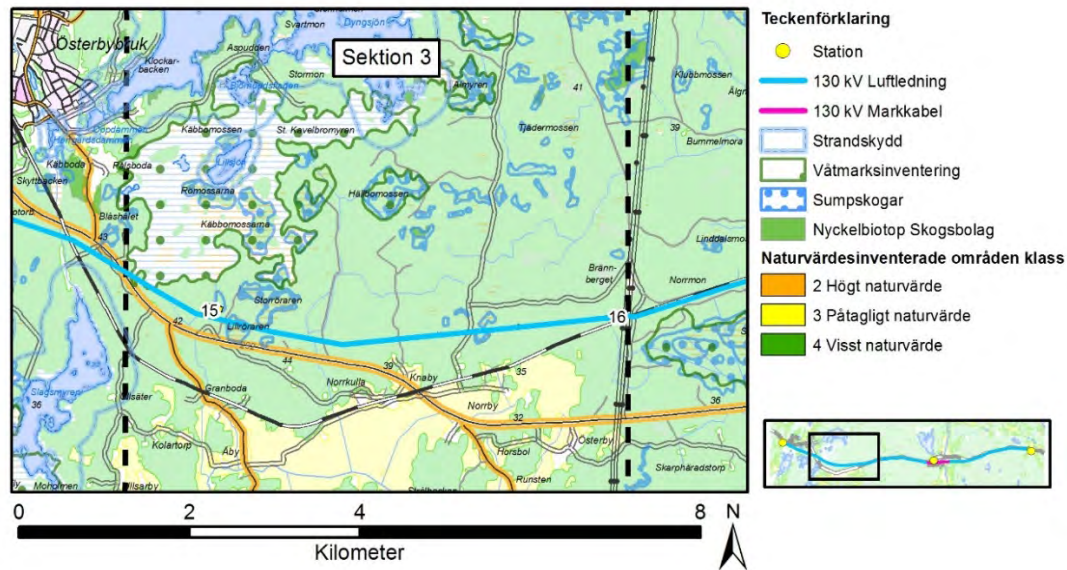
Inga förslag till försiktighetsåtgärder utöver allmänna hänsynstaganden.

Sektion 3

Förutsättningar

Utbyggnadsförslaget kommer att passera i utkanten av en sumpskog på en sträcka av ca 300 meter som är påverkad sedan tidigare av kraftledningsgatan. Ledningen tangerar ytterligare några mindre sumpskogsområden. Sumpskogarna består till största del av kärr-, mosse- eller strandskog med en majoritet av sumpskogsområdena registrerade som preliminärklass 3.

Två naturvärdesobjekt nr 15 och nr 16 har identifierats. Objekt nr 15 består av barrblandskog och ligger norr om och något utanför befintlig kraftledningsgata. Objekt nr 16 (Fältgentiana) som ligger i kraftledningsgatan ca 150 meter väster om Svenska kraftnäts 400 kV ledningar. Två fältgentianaexemplar växer i kraftledningsgatan och objektet har klassats som av högt naturvärde då den är rödlistad som starkt hotad.

Figur 35. Naturmiljö sektion 3.

Miljökonsekvenser

I mitten av sektion 3 delar befintliga kraftledningar upp sig i två separata ledningsgator. För den nya 130 kV ledningen innebär detta att befintlig ledningsgata för 70 kV behöver breddas ca 10 meter.

De sumpskogsområden som tangeras av befintlig kraftledningsgata får en liten påverkan genom främst spårbildning i våtmarken förutsatt att inga försiktighetsåtgärder vidtas.

Naturvärdesobjekt nr 16 med fältgentiana ligger i befintlig kraftledningsgata. Naturinventeringen identifierar att den är känslig för all form av körskador. Den samlade bedömningen är att med föreslagna försiktighetsåtgärder bedöms ledningens konsekvenser för våtmarken och fältgentiana bli liten.

Försiktighetsåtgärder

Vid anläggande av ledning över sumpskog bör hänsynstaganden beskrivna i avsnitt 6.4.2. användas för att undvika körskador. Stopplaceringen bör anpassas så att påverkan på sumpskogen minimeras.

Placering av stolpar kan utföras på ömse sidor om naturvärdesobjekt nr 16. Inför anläggnings- och avvecklingsfas kommer naturvärdesobjektet att markeras för att undvika risken för skador. Eftersom objektet är relativt väl avgränsat bör transport i ledningsgatan anpassas så att objektet ej påverkas.

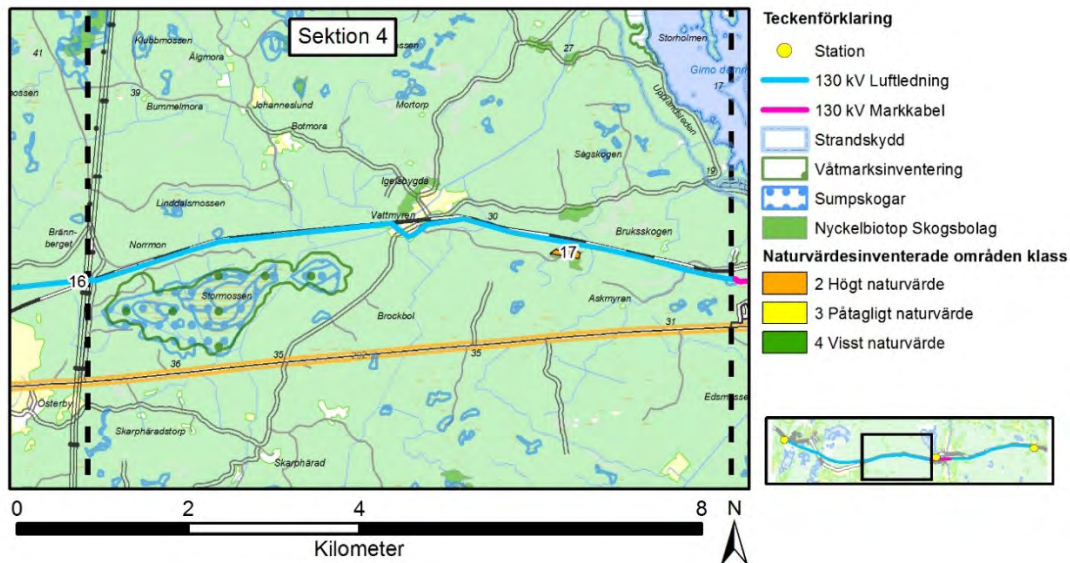
Sektion 4

Förutsättningar

Sektion 4 omfattar få naturvärden. Vid Vattmyren kommer ca 500 meter av ledningens sträckning att frångå befintlig ledningsgata p.g.a. hänsyn till

närliggande bostäder. Detta avsteg från befintlig ledningsgata beskrivs utförligare under avsnitt 6.5.

Sträckningen medför att den södra sidan av den befintliga ledningsgatan kommer att behöva breddas ca 10 meter. Ett nyckelbiotopområde är beläget ca 20 meter från befintlig ledningsgata och utbyggnadsförslaget bedöms inte påverka detta. Området är identifierat i naturvärdesinventeringen, nr 17, som barrblandskog med inslag av örtrik fältflora av naturvärdesklass 2.

Figur 36. Naturmiljö sektion 4.

Miljökonsekvenser

Skog inom ca 10 meter söder om befintlig ledningsgata kommer att avverkas, ny ledningsgata söder om Vattmyren behöver avverkas för en ca 500 meter lång sträcka. Markanspråkstagande berör inga naturvärdesområden.

Utbyggnadsförslaget kommer att gå ca 10 meter från nyckelbiotopen och naturvärdesobjekt nr 17 bedöms inte påverkas.

Försiktighetsåtgärder

Inga åtgärder föreslås

Sektion 5

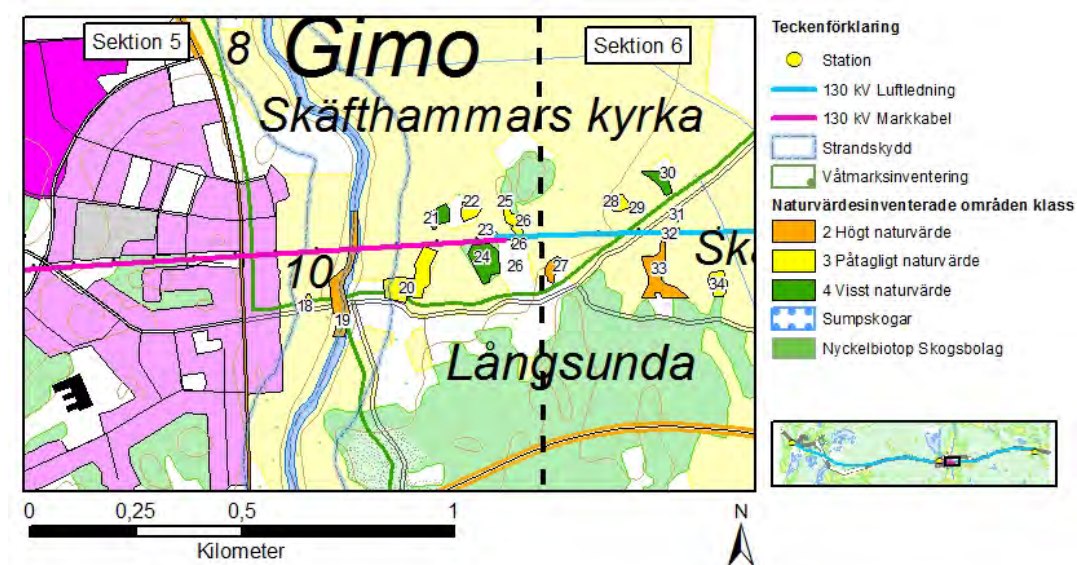
Förutsättningar

Ledningssträckan inom sektion 5 planeras att utföras med markkabel, för att övergå till luftledning öster om Gimo tätort i gränsområdet till sektion 6. Förläggning med kabel under Olandsån planeras att ske genom borring i det fall att tjockleken på bottensedimentet bedömts möjliggöra en rörförläggning. Om ex. styrd borring inte kan utföras finns alternativa borrhingsmetoder som ex. hammarboring. Om inte de geotekniska förhållanden under vattendraget

möjliggör borring är en tidigare uppgång från kabel till luftledning den återstående lösningen.

Olandsån är i naturvärdesinventeringen, objekt nr 19, klassad som klass 2 av högt naturvärde. Rödlstade arter som gulspurv, mindre hackspett och sånglärka har observerats i ån. Vattendraget omfattas av strandskydd om 100 meter.

Öster om Gimo tätort finns fyra naturvärdesobjekt, som är delvis påverkade av befintlig ledning. Objekten utgörs av åkerholmar med blandskog och är i naturvärdesinventeringen bedömd som klass 3 (objekt nr 23, 25), respektive klass 4 (objekt nr 24, 26).

Figur 37. Naturmiljö i del av sektion 5.

Miljökonsekvenser

Om borring kan användas vid korsandet under Olandsån kommer kabeln att förläggas under vattenmiljön utan att denna påverkas. Anläggningsarbetet innebär en kortare påverkan som inte bedöms ha någon betydande påverkan på ån inkl. fågel- och fiskfauna. Vegetationen på de fyra åkerholmarna är sedan tidigare påverkad av befintlig luftledning. Kabeldragningen är planerad att genomföras i närheten till åkerholmarna nr 23 och nr 24. Vid en förläggning av kabeln på den södra sidan av befintlig ledning kommer markanspråk och schaktarbeten innebära en viss påverkan på främst objekt 24. Samtidigt innebär markförläggning med kabel att storleken på nuvarande ledningsgata kan reduceras.

Dispens för ingrepp i biotopskyddat område kan bli aktuell om breddning av kraftledningsgatan behövs. Detaljprojektering av ledningen kommer att klargöra om behov av att söka dispens finns.

Försiktighetsåtgärder

I detaljprojektering kommer hänsyn tas vid placering av kabelstolpe för övergång mellan luftledning och markkabel för att minimera påverkan på åkerholmar öster om Gimo. Vid förläggning av markkabel kan schaktning och uppläggning av massor anpassas så att påverkan på åkerholmar minimeras.

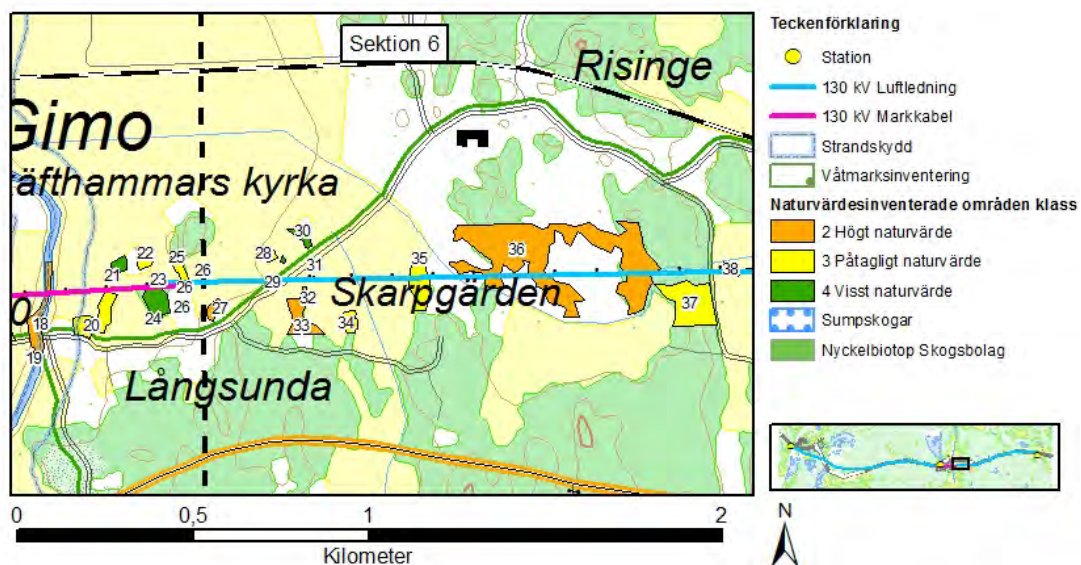
Sektion 6

Förutsättningar

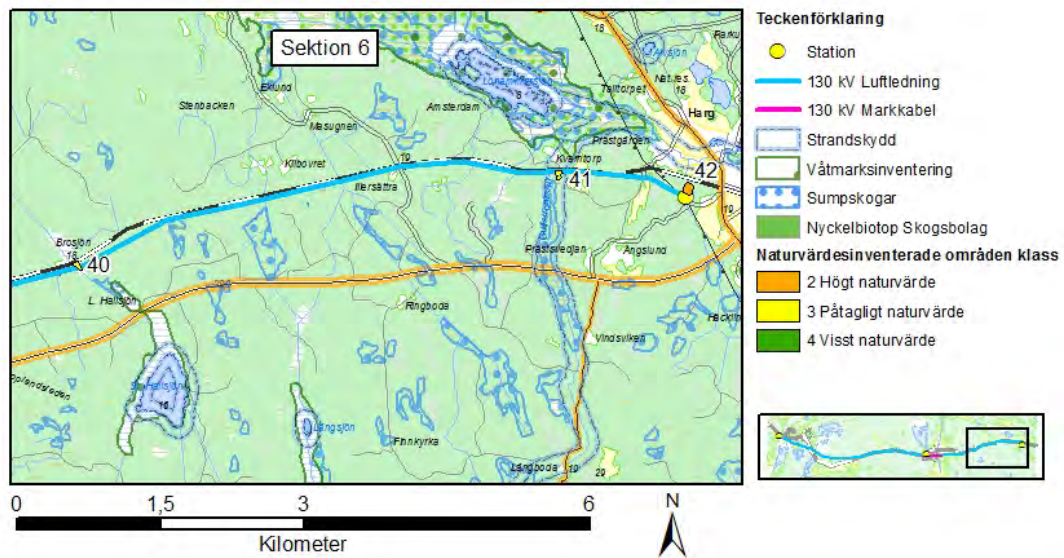
I sektion 6 har naturinventeringen identifierat åtta naturvärdesobjekt i eller i anslutning till ledningsgatan, se figur 38 och 39. Två av dessa områden (nr 33, 36) är klassade som högt naturvärde medan tre naturvärdesobjekt (nr 35, 40 och 41) är klassade som klass 3 – av påtagligt naturvärde. Två naturvärden (nr 32, 38) utgörs av åkerholmar och ett objekt med blandskog (nr 37) klass 4 – visst naturvärde.

Det naturvärde av klass 2, högt naturvärde, som berörs utgörs av objekt 36, en glest trädklädd betesmark. Betesmarken är ett stort sammanhängande område som enligt objektsbeskrivningen i naturinventeringen hyser ett stort antal naturvårdsarter samt ett glest trädskikt. Objekt nr 33 är en betesmark som håller på att växa igen och ligger i anslutning till utbyggnadsförslaget och kan påverkas marginellt. Ängs- och betesmarksarter förekommer.

De naturvärden av klass 3, påtagligt naturvärde, som berörs utgörs av objekt 35, 40 och 41. Objekt 35 utgörs av en instängslad mindre betesmark medan objekt 40 och 41 utgörs av en myr respektive en damm. Den senare ligger i anslutning till Gullströmsån, som rinner från Löhammarssjön och omfattas av strandskydd om 100 meter.

Figur 38. Naturmiljö i västra delen av sektion 6.

Figur 39. Naturmiljö i östra delen av sektion 6.

Miljökonsekvenser

Befintlig ledning korsar naturvärdesobjekt 36 vilket innebär en reell påverkan på naturvärdet. Ny ledning anläggs i anslutning till befintlig ledningsgata vilket minimerar nytt markanspråk.

Naturvärdesobjekt 35 korsas även denna av befintlig luftledning vars ledningsgata kommer att behöva breddas ca 10 meter.

Myrmarken i naturvärdesobjekt 40 korsas även denna av befintlig ledning. Biotopen är allmänt förekommande och hyser enstaka rödlistade arter, inkl. den rödlistade sumphönan (VU). Ledningsgatan berör utkanten av myren, befintlig ledningsgata upptas dock uteslutande av myrmarken.

Dammen i naturvärdesobjekt 41 korsas av befintlig ledning. Dammen har betydelse för främst groddjur. Inga rödlistade arter identifierades här i samband med naturinventeringen

För övriga naturvärdesobjekt kommer dessa att påverkas marginellt av den nya ledningen genom breddning av befintlig ledningsgata. I naturvårdsområde nr 37 kommer ledningsgatan att breddas 10 meter på en sträcka av ca 100 meter.

Försiktighetsåtgärder

Naturvärdesobjekt som riskerar att påverkas av anläggnings- och rivningsfas ska markeras i fält.

Hänsynstaganden enl. avsnitt 6.4.2. innebär att körskador ska förebyggas enl. beskriven teknik. Körning utanför befintliga vägar samt ledningsgata ska minimeras i naturvärdesobjekt, 40 och 41. Vid eventuell transport i sankare partier i ledningsgatan som berör naturvårdsobjekten ska tryckavlastande

metoder som nämns i avsnitt 6.4.2. användas. Fordonskörning i objekten bör undvikas eller minimeras.

För att undvika påverkan och skador på naturvärdesobjekt bör stolpplacering i möjligaste mån anpassas. Detta gäller särskilt för sankare partier som objekt 40 och 41. Risk för påverkan på åkerholmar omfattar ett minimerande av anspråkstagande, vilket i sig även motiverar att ledningsstolpar om möjligt placeras så att dessa undviks.

6.4.3 Samlad bedömning av konsekvenser på naturvärdesobjekt

Nr	Sektion	Klass	Beskrivning	Konsekvens-bedömning	Påverkan
1	1	2	Park	Liten/Måttlig	Beskärning av ekar
2	1	3	Mindre vattendrag	Liten	Ledning korsar
16	3	2	Fältgentiana	Liten	I ledningsgata
19	5	2	Öländskan	Liten	Korsar ån genom borrhning
23	5	3	Åkerholme/blandskog	Liten	Breddning av ledningsgata
24	5	4	Åkerholme/blandskog	Liten/Måttlig	Breddning av ledningsgata
25	5	3	Åkerholme	Liten	Breddning av ledningsgata
26	5	4	Åkerholmar	Liten	Breddning av ledningsgata
32	6	4	Åkerholme/triviallövskog	Liten	Breddning av ledningsgata
33	6	2	Äng-och betesmark	Liten	Tangerar
35	6	3	Betesmark	Måttlig	Korsar
36	6	2	Betesmark	Liten	Korsar
37	6	4	Blandskog	Måttlig	Breddning av ledningsgata
38	6	4	Åkerholme	Liten	Breddning av ledningsgata
40	6	3	Myr	Liten	Korsar
41	6	3	Damm	Liten	Korsar

6.5 **Kulturmiljö**

Uppland och Roslagen är rikt på historiska lämningar av olika slag och vittnar om att området varit bebott sedan lång tid. I samband med Vattenfalls arkeologiska utredning steg 1 identifierades 40 tidigare ej kända lämningar där merparten är klassade som övrig kulturhistorisk lämning, se bilaga 2. 32 stycken av dessa lämningar ligger i eller i direkt anslutning till utbyggnadsförslaget. Länsstyrelsen i Uppsala län har tagit del av den arkeologiska utredningen och föreslagit de försiktighetsåtgärder som redovisas i tabell 2.

Försiktighetsåtgärder som Vattenfall avser att vidta är främst markering av fornlämningar i fält inför rivning av befintlig samt byggnation av ny ledning. Ledningsstolpar lokaliseras i så stor omfattning som möjligt utanför fornminnesområden. Underhållsåtgärder av ledning och ledningsgata utförs med hänsyn till sektionernas fornminnesområden så att negativ påverkan från t.ex. fordon undviks. Med föreslagna försiktighetsåtgärder bedöms ingen betydande negativ påverkan uppstå på fornminnen.

I bilaga 7 redovisas en karta med identifierade fornlämningar längs med ledningssträckningen. En arkeologisk utredning steg 2 kommer att utföras inför planerad stolpplacering.

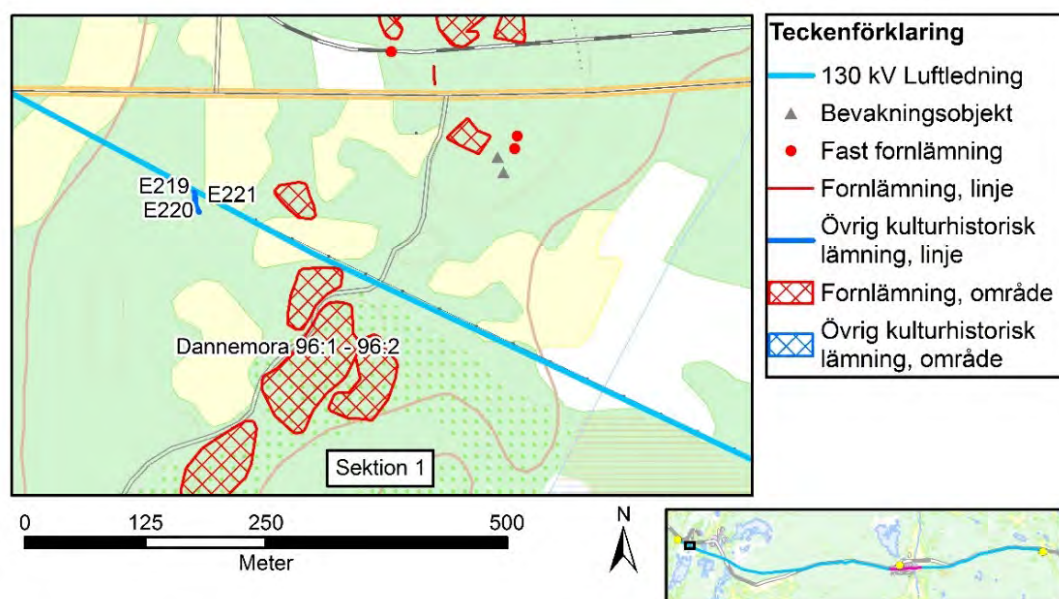
Sektion 1

Förutsättningar

Söder om utbyggnadsförslaget finns ett grav- och boplatssområde (Dannemora 96:1-2). Området sträcker sig delvis in i befintlig kraftledningsgata, däremot ligger områdets grav- och boplatser i huvudsak utanför kraftledningsgatan.

I befintlig ledningsgatan finns en övrig kulturhistorisk lämning (E219), som utgörs av en husgrund. se figur 40.

Bruksområdet i Dannemora omfattas av riksintresse för kulturmiljövård och omfattar hela sektion 1, se avsnitt 6.1.

Figur 40. Kulturmiljö sektion 1.

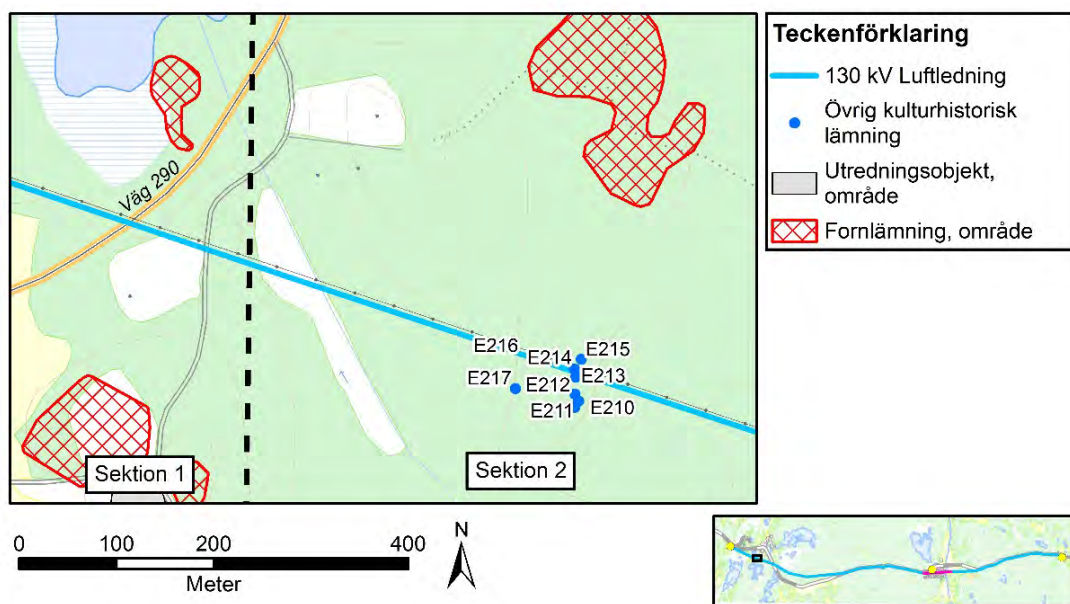
Miljökonsekvenser

Boplatsoområdet Dannemora 96:1-2 kan ha en utbredning som sträcker sig in i ledningsgatan. Området föreslås utredas närmare vid den arkeologiska utredningen steg 2. Övrig kulturhistorisk lämning E219 snitslas inför anläggning av den nya samt avveckling av den befintliga ledningen.

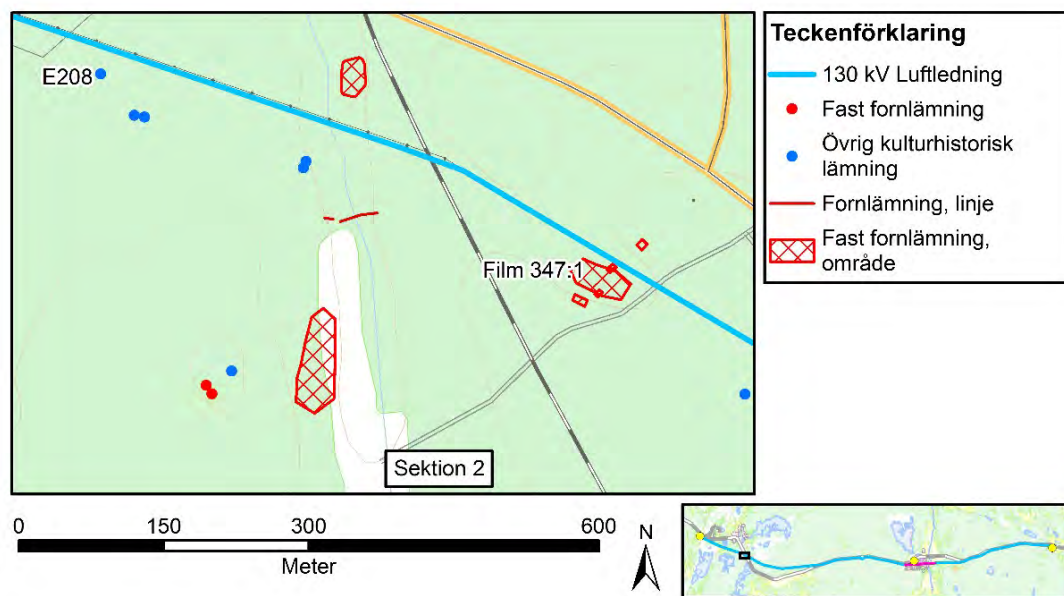
Sektion 2

Förutsättningar

I sektion 2 har elva övriga kulturhistoriska lämningar (E206-E208 samt E210-E217) identifierats inom ledningssträckningen. Dessa består av övermossade röjningsrösen i varierande storlekar. Ett fornminne i form av lägenhetsbebyggelse (Film 347:1), återfinns i anslutning till ledningsgatan, se figur 41 och 42.

Figur 41 Kulturmiljö i västra delen av sektion 2.

Figur 42. Kulturmiljö i östra delen av sektion 2.

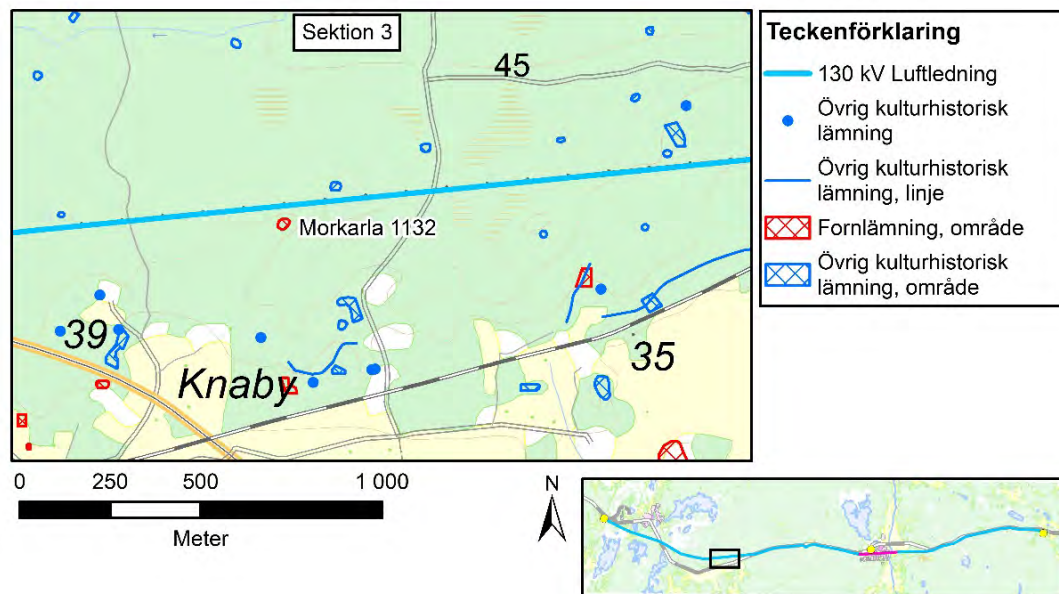
Miljökonsekvenser

Röjningsrösen samt lägenhetsbebyggelse återfinns inom och i direkt närhet till ledningsgatan. För att undvika negativ påverkan kommer lämningar att snitslas inför anläggnings- och rivningsfas.

Sektion 3

Förutsättningar

Inom sektion 3 återfinns husgrunden (Morkarla 1132) som är känd sedan tidigare och återfinns i anslutning till ledningsgatan, se figur 43. Inga tidigare okända lämningar har identifierats vid den arkeologiska utredningen.

Figur 43. Kulturmiljö sektion 3.

Miljökonsekvenser

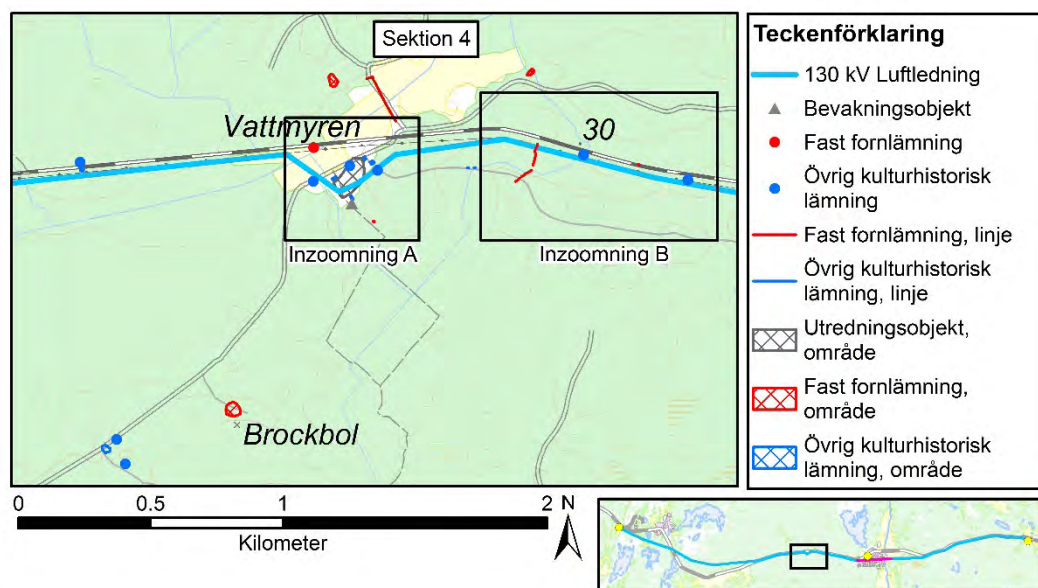
Husgrunden markeras i fält inför anläggnings- och rivningsfas.

Sektion 4

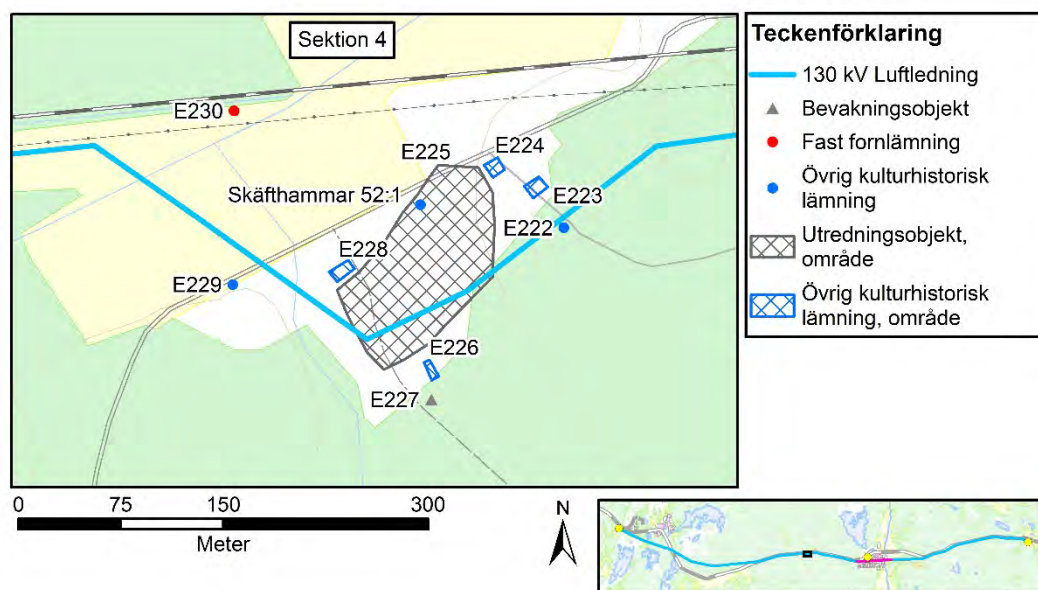
Förutsättningar

I Vattmyren har ett flertal fornlämningar identifierats vid inventeringen, bestående i huvudsak av husgrunder (E222-E224, E226, E228, E229) samt fyndplats för en skafthålsyxa (Skäfthammar 52:1). I kulturinventeringen har detta område pekats ut som ett sammantaget utredningsobjekt (E225), och omfattas därför av kommande arkeologisk utredning steg 2, se figur 44.

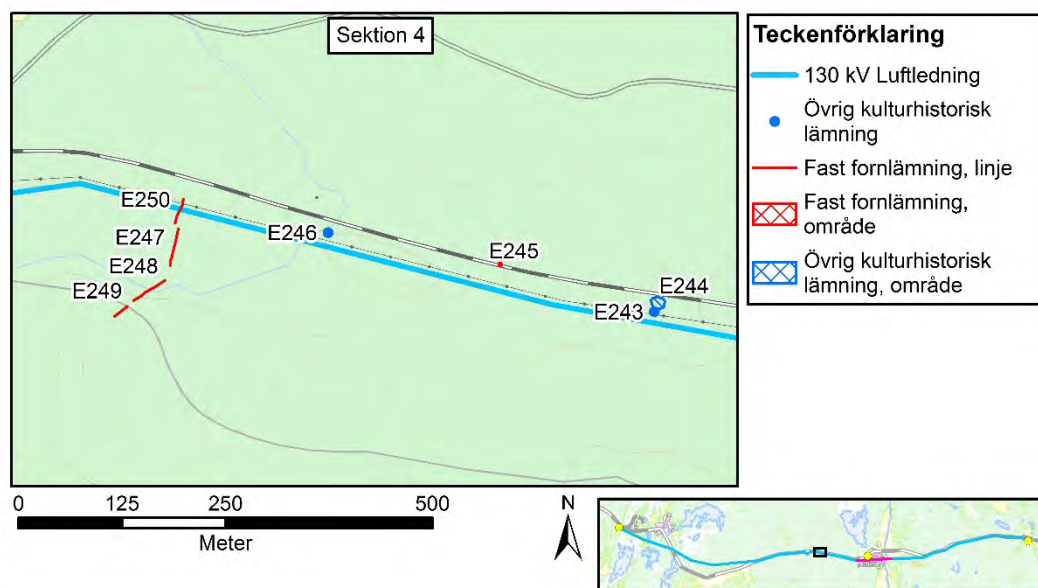
Öster om Vattmyren finns en dammvall (E247-E250) som ledningen passerar. Vidare finns även gränsmärke (E246), husgrunder (E243, E245) och en kolningsanläggning (E244) i befintlig ledningsgata, se figur 45.

Figur 44. Kulturmiljö i del av Sektion 4.

Figur 45. Kulturmiljö vid Vattmyren, inzoomning A, i sektion 4.

Figur 46. Kulturmiljö öster om Vattmyren, inzoomning B, i sektion 4.

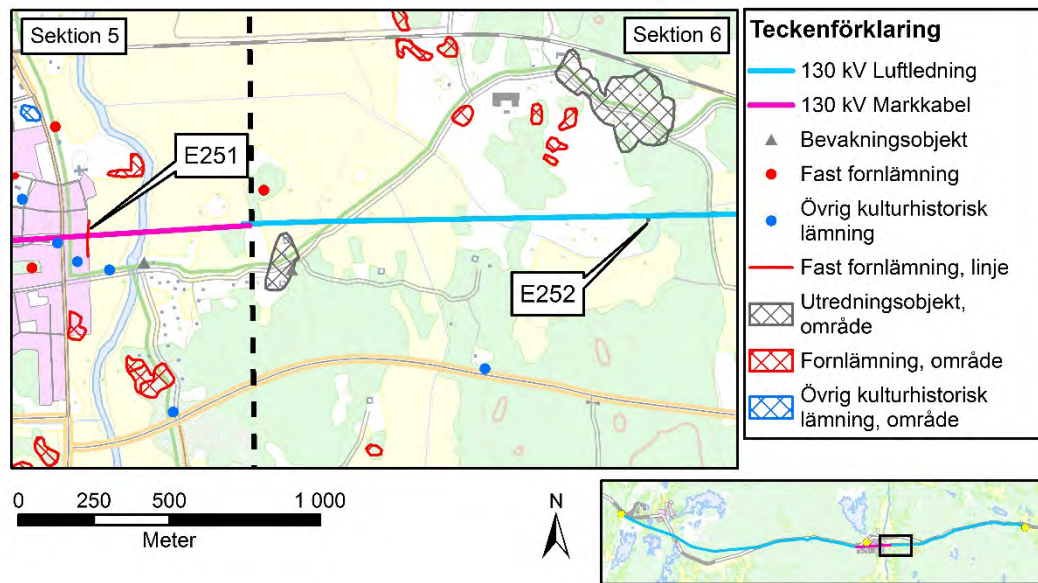
Miljökonsekvenser

I Vattmyren kommer utbyggnadsförslaget att justeras för att skapa avstånd till befintliga bostäder. I den nya ledningsgatan återfinns ett flertal husgrunder, och ett område är utpekat som utredningsområde. Lämningar kommer att snitslas inför anläggnings- och rivningsfas. En arkeologisk utredning steg 2 kommer att genomföras av utredningsområde E225 där stolpar och stag planeras.

Sektion 5

Förutsättningar

Öster om Gimo tätort, mellan bebyggelse och Olandsån har en färdväg identifierats i inventeringen som fornlämning (E251). Vägen fungerar idag som en enkel gångstig och leder mot norr till Skäfthammars kyrka.

Figur 47. Kulturmiljö sektion 5 och västra delen av sektion 6.

Miljökonsekvenser

I det fall det är möjligt att förlägga kabel under färdvägen genom borring är bedömningen att färdvägen inte påverkas. Om den geotekniska utredningen visar att detta inte är möjligt behöver ledningen förläggas med marschakt vilket medför att vägen kommer att skadas. I detta fall kommer en arkeologisk utredning steg 2 att genomföras.

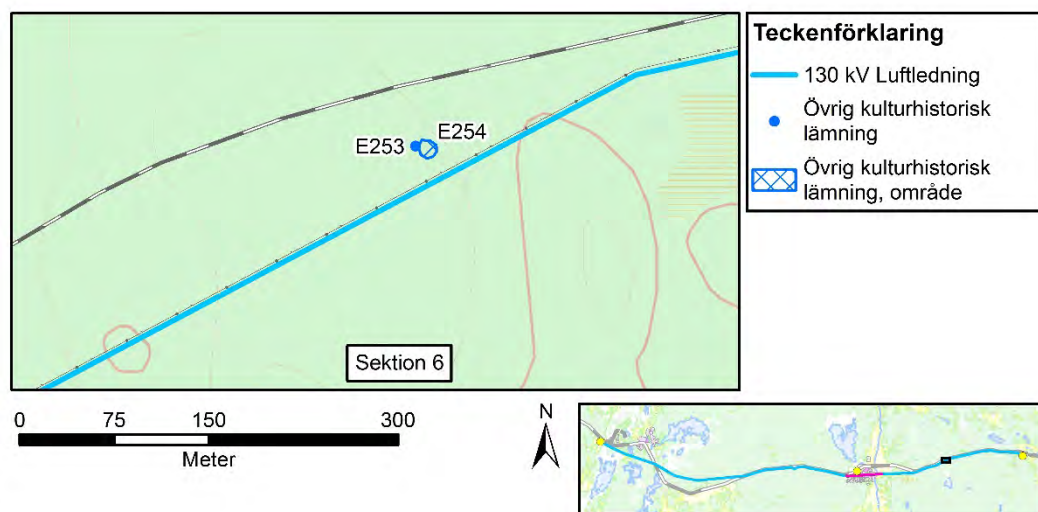
Sektion 6

Förutsättningar

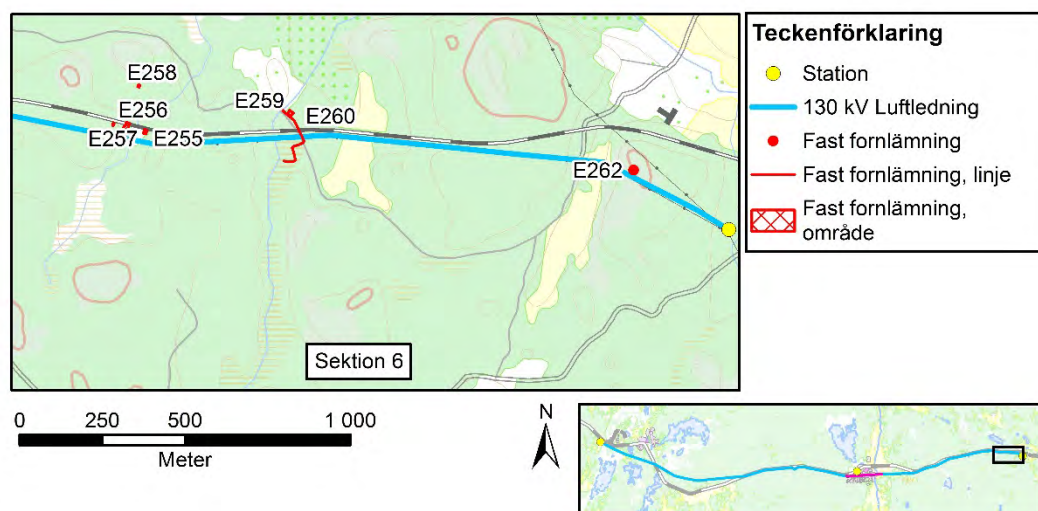
Längs med ledningen i sektion 6 har fyra lämningar identifierats, varav en som utredningsobjekt. Utredningsobjektet (E252) består av en husgrundsterrass. Två lämningar är klassade som övriga kulturhistoriska lämningar bestående av husgrund (E253) respektive kolningsanläggning (E254).

Vid våtmarksområdet i Gullströmsån finns en fornlämning identifierad i form av en dammvall uppbyggd av jord och sten (E260). Vägen till Kvarntorp går delvis på vällen.

Bruksområdet i Harg omfattas av riksintresse för kulturmiljövård, se avsnitt 6.1.

Figur 48. Kulturmiljö centrala delen av sektion 6.

Figur 49. Kulturmiljö östra delen av sektion 6.

Miljökonsekvenser

Med föreslagna försiktighetsåtgärder bedöms ingen påverkan på kulturmiljölämningar ske då stolpar placeras så att ingen lämning riskerar att bli skadad. Se avsnitt 6.10 för försiktighetsåtgärder under byggtiden.

Försiktighetsåtgärder

Generellt kommer fornlämningar att markeras med snitslar för att undvika skador vid anläggandet av ledningen. En sammanfattning av förslag till

försiktighetsåtgärder och bedömt behov av fortsatt utredning av inventerade objekt i eller i anslutning till ledningen redovisas i tabell 2.

Vid anläggandet av luftledningen kommer skog att avverkas för breddning av befintlig kraftledningsgata. Vid avverkning och transporter i ledningsgatan kommer stor hänsyn tas till fornlämningar och övriga historiska lämningar för att de inte ska riskera att skadas. Vid fynd av tidigare okända fornlämningar under anläggningsskedet avbryts arbetet och kontakt tas med länsstyrelsen.

Inför anläggningsfasen kommer en åtgärdsplan tas fram. Åtgärdsplanen beskriver vilken hänsyn som behöver tas för att t.ex. kulturhistoriskt värdefulla områden och fornlämningar inte ska riskera att skadas.

Tabell 2. Identifierade kulturhistoriska lämningar som finns i eller i direkt anslutning till den nya ledningsgatan med förslag till försiktighetsåtgärder.

Sektion	Nr på karta	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning	Försiktighetsåtgärder
1	E219	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
1	Dannemora 96:1-2	Gravfält	Fornlämning	Utredning steg 2 inför stolpplacering i ledningsgatan
2	E210	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
2	E211	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
2	E212	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
2	E213	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
2	E214	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
2	E215	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
2	E208	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
2	Film 347:1	Lägenhetsbebyggelse	Fornlämning	Snitslas
3	Morkarla 1132	Lägenhetsbebyggelse	Fornlämning	Snitslas
4	Morkarla 900	område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	Morkarla 905	område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E229	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E228	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E226	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E225	Utredningsobjekt	Utredningsobjekt	Utredning steg 2 vid stolpplaceringar.

Sektion	Nr på karta	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning	Försiktighetsåtgärder
4	Skäfthammar 52:1	Fyndplats	Fyndplats	Snitslas
4	E222	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E223	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E224	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E247-50	Dammvall	Fornlämning	Snitslas
4	E246	Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E245	Husgrund	Fornlämning	Snitslas
4	E243	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
4	E244	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
5	E251	Färdväg	Fornlämning	Snitslas
6	E252	Utredningsobjekt	Utredningsobjekt	Snitslas
6	E253	Husgrund	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
6	E254	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Snitslas
6	E255	Lägenhetsbebyggelse	Fornminne	Snitslas
6	E260	Dammvall	Fornlämning	Snitslas

6.6 **Rekreation och friluftsliv**

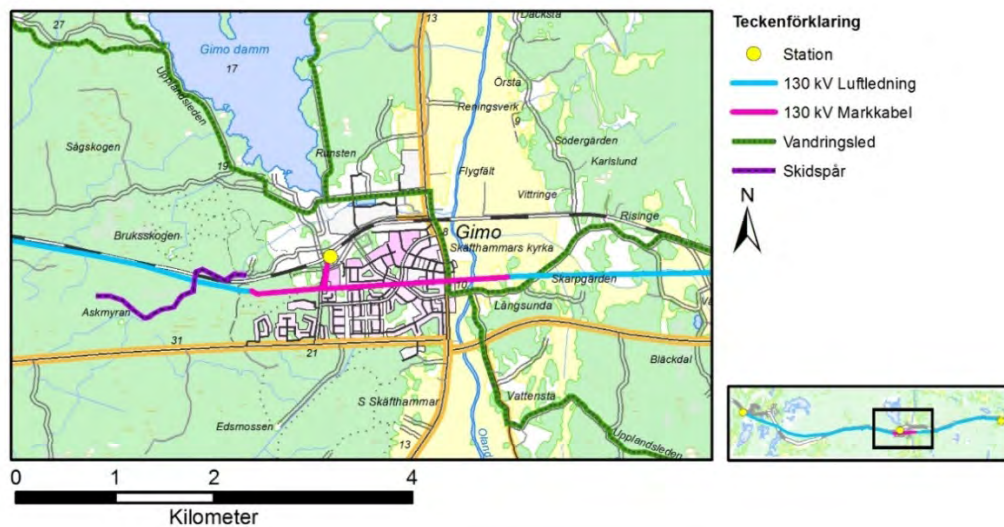
Förutsättningar

Den planerade kraftledningen går genom skogsmark som används till jakt, bärplockning och allmänt friluftsliv.

I sektion 2 finns en mindre motorbana belägen i huvudsak norr om och delvis i befintlig ledningsgata. För övrigt finns inga utpekade värden för rekreation och friluftsliv i sektion 1, 2, 3 och sektion 6.

I sektion 4, i anslutning till Gimo IP finns skogsväg som går till Askmyran, väster om Gimo tätort. Vintertid anläggs på denna väg skidspår som sköts av Gimo IF skidklubb.

I sektion 5 öster om Gimo korsas Upplandsleden som omfattar en ca 40 mil lång vandringsled uppdelad i fyra avsnitt, se figur 50. Den del som passerar Gimo sträcker sig mellan Knivsta i söder och Älvkarleby i norr, där leden ansluter till Gästrikeleden.

Figur 50. Rekreation och friluftslivsvärden i sektion 5.

Miljökonsekvenser

I sektion 2 finns en motorbana som tillfälligt berörs under byggskedet av ny ledning och rivning av befintlig. Under driftskedet kommer banan inte att påverkas. Konsekvenserna bedöms som liten.

Eftersom den nya ledningen i huvudsak kommer att gå i en befintlig ledningsgata innebär sträckningen en liten påverkan på friluftslivet. Anläggnings- och rivningsfasen kan tillfälligt medföra ökad bullernivå i området, denna påverkan är dock lokal och tillfällig.

Där utbyggnadsförslaget i sektion 5 korsar vandringsleden vid Uppsalavägen bedöms ingen betydande påverkan uppstå. Under anläggnings- och rivningsskedet kan vandringsleden påverkas till viss del då framkomligheten tillfälligt kan begränsas av arbetsmaskiner och öppna schakt. Denna påverkan är dock lokal och tillfällig.

Skidspåren i anslutning till Gimo IP bedöms påverkas av anläggningsarbeten i de fall som anläggningsarbeten utförs under snöperiod. Påverkan bedöms bli liten till måttlig då delar av spåren blir påverkade och framkomligheten begränsas. Under driftsfasen uppstår ingen påverkan på verksamheten från ledningen.

Försiktighetsåtgärder

Eventuella skador som uppstår på vägen som Gimo IF utnyttjar återställs till ursprungsskick. Uppstår negativ påverkan på skidspår vid rivning eller anläggning av ledning ska Vattenfall vara behjälplig med att hitta alternativ och lösningar till eventuella problem som verksamheten medför.

6.7 **Infrastruktur**

Förutsättningar

Från Örbyhus via Dannemora, Gimo och Hargshamn till Hallstavik går Hargshamnsbanan. Järnvägen är av betydelse för godstrafik som ansluter till hamnen i Hargshamn och är av riksintresse för kommunikation. Banan har till stor del använts av gruvan i Dannemora för transport av malm till hamnen i Harg. Den används även av Holmens bruk för att transportera timmer samt torv till Uppsala värmeverk. Utbyggnadsförslaget går parallellt med järnvägen till stor del av sträckan och korsar den vid två ställen.

I västra delen av utbyggnadsförslaget korsar ledningen Södernäsvägen och länsväg 292. Utbyggnadsförslaget korsar även länsväg 290 samt Svenska kraftnäts tre stycken 400 kV ledningar.

I Gimo tätort korsar ledningen ett antal lokalvägar, vatten- och avloppsledningar samt fiberkablar. Öster om tätorten korsas länsväg 288, Uppsalavägen.

Miljökonsekvenser

Utbyggnadsförslaget planeras till stor del följa befintlig ledning. Det innebär att ingen förändring mot dagens påverkan kommer att ske. Påverkan på infrastrukturen under driftfasen bedöms bli liten.

Utbyggnadsförslagets korsningar med ledningar i Gimo bedöms genomförbara men behöver studeras inom ramen för detaljprojekteringen.

Försiktighetsåtgärder

Inför anläggningsarbeten kommer tillstånd sökas hos Trafikverket där ledningsarbeten berör allmänna vägar resp. med kommunen för kommunala vägar.

Kontakt kommer att tas med berörda ledningsägare i detaljprojekteringen och inför byggstart. Utsättning av ledningar kommer att utföras för att undvika att ledningar skadas.

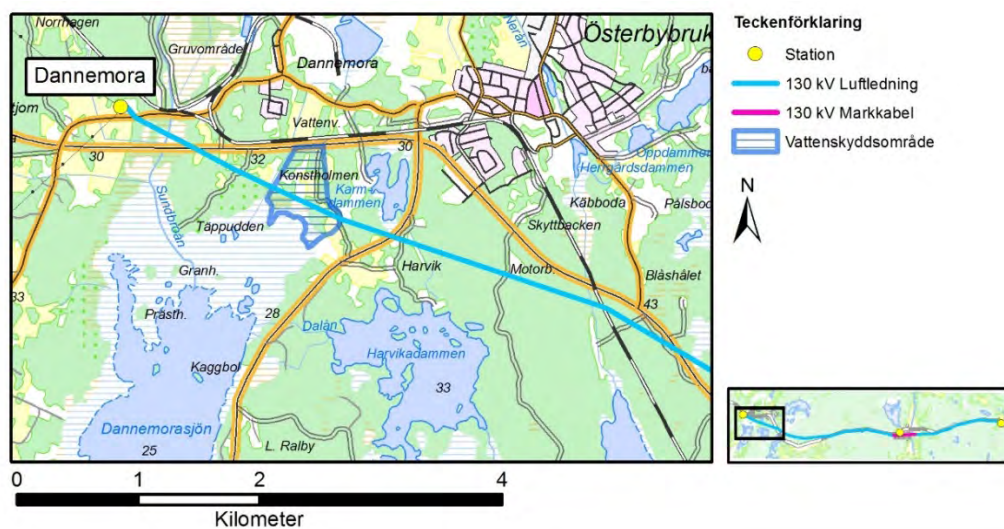
6.8 **Naturresurser**

Förutsättningar

Strax öster om stationen i Dannemora finns vattenskyddsområdet Kyrkholmen 74 som syftar till att skydda den vattentäkt som försörjer Dannemora med dricksvatten, se figur 51. Vattentäkten ligger norr om utbyggnadsförslaget i befintlig ledningsgata. Ledningen korsar vattenskyddsområdet på en sträcka av ca 650 meter. Vattenskyddsområdet är indelat i en inre och en yttre skyddszon. Det inre området berörs på en sträcka av ca 200 meter och det yttre ca 450 meter.

Kommunens vattenskyddsföreskrift nämner ej befintlig luftlednings sträckning genom inre och yttre skyddszon. Däremot regleras företag som kan bli aktuella vid anläggnings-, drifts- och rivningsfas:

- Tankning av maskiner, arbetsredskap och fordon är förbjuden inom båda skyddszoner.
- Permanenta upplag av timmer får inte förekomma inom båda skyddszonerna.
- Viss reglering kring hantering och lagring av kemikalier.
- Schaktning i samband med markarbeten kan kräva tillstånd från kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd.

Figur 51. Vattenskyddsområde Kyrkholmen.

Den planerade ledningen kommer att gå genom stora områden där ett aktivt skogsbruk bedrivs. Öster om Gimo tätort korsar planerad ledning ett jordbruksområde. Marken används främst till spannmålsodling, men även vall förekommer.

Miljökonsekvenser

Ledningen korsar vattenskyddsområdet Kyrkholmen 74 i sektion 1. I detaljprojekteringen kommer det eftersträvas att så få stolpar som möjligt placeras i vattenskyddsområdet. Uppskattningsvis kan ungefär tre stolpar behöva placeras inom området.

Hänsynstaganden vid anläggningsarbeten inom sektion 1 har beskrivits tidigare. Med dessa hänsynstaganden anser Vattenfall att anläggnings-, drifts- och rivningsverksamhet kan utföras utan risk för betydande negativ påverkan på vattentäkten.

Konsekvenserna för skogsbruket bedöms bli liten då befintlig ledningsgata används och behöver breddas endast ca 10 meter. Totalt på hela sträckan

mellan Dannemora och Harg kommer ca 16 ha skog att tas i anspråk genom breddningen.

Öster om Gimo där utbyggnadsförslaget korsar jordbruksmark kommer ledningen delvis att förläggas i markkabel. De skador som kan uppstå på täckdiken kommer att återställas. Där markkabel förläggs kan marken under driftskedet brukas som tidigare. Konsekvenserna bedöms bli liten.

Där ledningen går i luft över jordbruksmark kommer enbenta gitterstolpar utan stag att användas. Intrång i jordbruksmark kommer sammantaget minska i förhållande till befintlig lednings varför konsekvenserna blir positiv.

Försiktighetsåtgärder

Kommunens skyddsföreskrifter för vattenskyddsområdet kommer att följas. De föreskrifter som kan vara aktuella i projektet är bl.a. tankning av maskiner, transport av fordon och arbetsredskap, hantering och lagring av petroleumprodukter samt schaktning i samband med anläggningsarbeten. Dispens kommer att sökas hos miljö- och hälsoskyddsnämnden i Östhammars kommun för att uppföra ny ledning genom vattenskyddsområdet.

Hänsynstaganden vid körning i våtmark enligt avsnitt 6.4.2. kommer att efterlevas.

6.9 Planförhållanden

6.9.1 Översiktsplan

Den nya ledningen berör Östhammar kommun och omfattas av översiktsplanen, daterad 2016-12-13.

I kommunens översiktsplan 2016 nämns kraftledningars inverkan på landskapsbilden samt vikten av att försöka ansluta nya ledningar till landskapets naturliga uppbyggnad alternativt till redan befintliga ledningar för att minska deras dominans i landskapet.

I sektion 5 finns i översiktsplanen ett område öster om tätorten markerat som utvecklingsområde med särskilda villkor. Anledningen till de särskilda villkoren är delvis kopplade till den befintliga 70 kV ledningen som korsar området. Hänsyn vid exploatering måste tas till dessa intressen.

6.9.2 Detaljplan

I Gimo tätort berör ledningen flera detaljplaner. I gällande detaljplaner finns befintlig ledning angiven, och marken längs ledningsgatan är markerad som parkmark.

Den befintliga ledningen kommer att rivas genom Gimo tätort och den nya ledningen förläggas med kabel i mark. Då markkabel kommer att ersätta luftledning genom Gimo kommer kraftledningsgatan även minska vilket bedöms

ha en positiv påverkan på Gimo som tätort. Den nya ledningen bedöms vara förenlig med gällande detaljplan eftersom den förläggs i befintlig ledningsgata.

6.10 ***Tidsbegränsad påverkan under byggskedet***

Under byggtiden kan mark och framkomlighet komma att påverkas. Påverkan är tidsbegränsad till byggtiden.

Allmänt

Då utbyggnadsförslaget till stor del följer den befintliga ledningsgatan kommer den största påverkan som den nya ledningen totalt ger upphov till vara kopplat till anläggningsskedet. Under byggskedet kommer omgivningen att påverkas av arbetet i form av maskinbuller, eventuella sprängarbeten, begränsad framkomlighet och ökad trängsel på intilliggande vägar. I Gimo tätort kommer markarbeten att till viss del påverka framkomligheten på vägar och gång/cykelvägar då markkabel förläggs. Arbeten kommer att planeras så att trafik och närboende påverkas i så liten omfattning som möjligt.

Tillfälliga vägar

En stor del av påverkan är kopplad till åtkomst till ledningsgata och stolpplatser. Nya arbetsvägar kan komma att anläggas. Befintliga vägar kommer att nyttjas i första hand. Även upplagsplatser för material behövs. Vid lokaliseringen av dessa kommer hänsyn tas till motstående intressen för att minska intrånget och påverkan.

Odlingsmark

Jordbruksmark kommer att påverkas dels genom schakt för kabel dels genom stolpplatser. På den del av sträckan där markkabel förläggs i jordbruksmark kommer marken inte att vara brukbar under byggskedet. Se även kap 4.2.3, förläggning av markkabel.

Återställning

När anläggningsarbetet är avslutat kommer mark som påverkats temporärt av bygget att återställas i så stor utsträckning som möjligt. Befintliga vägar som skadats återställs till samma skick som innan arbetena påbörjades.

Försiktighetsåtgärder

För att minimera risken för att skador uppkommer dokumenteras alla försiktighetsåtgärder i en s.k. åtgärdsplan. I åtgärdsplanen preciseras försiktighetsåtgärderna per bevarandeintresse inom ramen för detaljprojekteringen. Vägar besiktas före och efter byggtid.

7 Samlad bedömning

7.1 Miljökonsekvenser

Eftersom den nya 130 kV ledningen planeras att ersätta befintlig ledning och i stort sett nyttja dess ledningsgata är den samlade bedömningen att miljökonsekvenserna kommer att bli liten. Bedömningen av miljökonsekvenserna är gjord enligt tabell 1 i avsnitt 1.5. En bedömning av konsekvenser, redovisas i tabell 3 nedan.

Tabell 3. Konsekvensbedömning.

Intresseområde	Bedömningskonsekvenser	Kommentar
Bebyggelse och boendemiljö	Liten till positiv	Luftledning ersätts med markkabel. Avståndet till närmaste bostadshus i Gimo ökar.
Landskapsbild	Liten	Utbyggnadsförslaget följer befintlig kraftledning som finns sedan länge i området idag. I sektion 5 markförläggs ledning.
Riksintressen	Liten	Utbyggnadsförslaget följer befintlig kraftledning som korsar två riksintresseområden idag. Kärnvärdet i RI påverkas ej.
Natur	Liten	Få nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt påverkas. Hänsyn tas vid anläggnings-, drifts- och rivningsfas.
Kulturmiljö	Liten	Hänsyn till objekt tas vid stolpplacering. Arkeologisk steg 2 undersökning kommer att utföras av identifierade utredningsområden.
Rekreation och Friluftsliv	Liten	Samlad bedömning av alla intressen.
Infrastruktur	Liten	Befintlig kraftledning korsar samma infrastruktur som den nya ledningen kommer att göra.
Naturresurser	Liten/måttlig	Vattenskyddsområdet Kyrkholmen passeras idag med kraftledning. Till största delen nyttjas befintlig ledningsgata varför lite skogsmark tas i anspråk.
Planförhållanden	Inga	Befintlig kraftledning är förenlig med gällande detaljplaner.

7.2 Miljömålsuppfyllelse

Anläggandet av ny 130 kV ledning Dannemora – Gimo – Harg bedöms beröra nedanstående miljömål. Motivering till varför verksamheten bedöms förenlig med miljömålen ges nedan.

Säker strålmiljö

Föreslagen ledningssträckning är i enlighet med Strålsäkerhetsmyndighetens formulerade försiktighetsprincip för elektromagnetiska fält lokaliserad på behörigt avstånd från bostadshus.

Levande sjöar och vattendrag

Genom att hänsyn tas vid stolpplacering kommer livsmiljöer i sjöar och vattendrag inte att påverkas.

Grundvatten av god kvalitet

En kortare sträcka i den västra delen av utbyggnadsförslaget går genom ett vattenskyddsområde. Med vald stolptyp och föreslagna försiktighetsåtgärder kommer vattenkvaliteten inte att påverkas.

Myllrande våtmarker

Utbyggnadsförslaget berör några våtmarker. I detaljprojekteringen kommer antalet stolpar att anpassas så att påverkan minimeras. Försiktighetsåtgärder kommer att vitas för att undvika körsador.

Levande skogar

Utbyggnadsförslaget kommer att ersätta och i huvudsak nyttja befintlig ledningsgata. Eftersom den befintliga 20 kV ledningen kommer att rivas behöver ledningsgatan i denna del inte breddas, vilket innebär att känsliga naturvärden kan undvikas. Biologiska värden kommer inte att påverkas.

Ett rikt odlingslandskap

Intrånget i odlingslandskapet kommer att minska med det nya utbyggnadsförslaget.

God bebyggd miljö

Utbyggnadsförslaget planeras med markförlagd kabel genom Gimo samt ändrad sträckning vid bostadshus i Vattmyren. Detta förbättrar den bebyggda miljön. Magnetfältnivån vid bostäder blir försumbar. Projektet bidrar till miljömålet.

8 Fortsatt arbete

Utbyggnadsförslaget berör få områden med natur- och kulturmiljöintressen. I det fortsatta arbetet kommer dock nödvändiga tillstånd och dispenser att sökas vid behov inför anläggnings- och rivningsfasen.

8.1 *Arkeologisk utredning steg 2*

Utbyggnadsförslaget berör några områden som den arkeologiska utredningen steg 1 identifierades som utredningsområden. På vissa platser där stolp-placeringar görs, kommer en arkeologisk utredning steg 2 att genomföras.

8.2 *Dispens från strandskydd*

Utbyggnadsförslaget går genom ett flertal områden som omfattas av strandskydd. Ansökan om dispens görs hos Östhammar kommun.

8.3 *Dispens från biotopskydd*

Utbyggnadsförslaget kan beröra några åkerholmar som redan är påverkade av befintlig ledning öster om Gimo. En bedömning av omfattningen av eventuell påverkan kan göras först i samband med detaljprojekteringen. Åkerholmar är biotopskyddade enligt kap 7 § 11 miljöbalken. Ansökan om dispens görs hos länsstyrelsen i Uppsala.

8.4 *Dispens från vattenskyddsområde*

Utbyggnadsförslaget passerar igenom ett vattenskyddsområde söder om Dannemora. Ansökan om dispens görs hos Östhammars kommun.

9 Rivning av befintlig ledning

9.1 *Ledningens sträckning*

När utförandet av den nya ledningen har färdigställts kommer befintlig 70 kV ledning att tas ur bruk och rivas. Ledningen är i huvudsak byggd med fackverksstolpar av stål och endast ett fåtal stolpar på en sträcka om ca 300 meter vid stationen i Gimo är byggda av trä.

Stolparna för ledningen är i huvudsak byggda med enbenta fackverksstolpar av stål som är målade med en rostskyddsfärg som innehåller blymönja, se figur 52. Portalstolpar av trä är få och förekommer företrädesvis vid passager av vägar. Portalstolparna är stagade med stålvaier.

9.2 *Teknisk beskrivning - rivning*

Linorna kommer att sänkas ner till marken, varefter de spolas in. I känslig mark, som t.ex. vattenskyddsområdet och vid våtmarker, spolas linorna in direkt från stolparna.

Rivning av stålstolpar sker genom att de sänks ner och kapas i delar på plats varefter de körs ut med lastbil. I vattenskyddsområdet används skyddsduk för att

undvika att färgflagor riskerar att spridas i naturen.

Fundamenten för stål stolparna består av betong. För att undvika konflikt med bevattnings- och dräneringssystem bilas betongfundamenten ner till ca 1-1,2 meter under markytan i jordbruksmark. Motsvarande djup i skogs-, ängs- betesmark och vattenskyddsområde uppgår till ca 0,6 meter. I samråd med kommunen kan betongfundament lämnas kvar inom vattenskyddsområde.

Trä stolpar tas upp i sin helhet med en grävmaskin och transporteras bort med lastbil till godkänd deponi. Jorden packas där stolpen har stått och eventuell stolpgrundläggning tas bort. Stagförankring kapas ca 0,6 meter under markytan. Dubb och öglor i berg tas bort eller slipas ner. Övrigt material lämnas till återvinning, alternativt till deponi.

Figur 52. Befintlig kraftledningsstolpe

9.3 **Transporter**

Transporter sker i första hand i befintlig ledningsgata och på befintliga vägar eller arbetsvägar som anlagts för byggandet av den nya ledningen. Markskydd används där det finns behov för att minimera risken för markskador.

9.4 **Miljöpåverkan**

Den miljöpåverkan som bedöms kunna uppkomma vid borttagande av luftledning är fysisk påverkan på marken och ytvatten från arbetsfordon samt spridning av luftföroreningar i form av avgaser från dessa. Vid återfyllning av massor finns risk för sättningar.

9.5 **Försiktighetsåtgärder**

Vid borttagande av stolpar, linor mm ställs krav på arbetsfordon och metod för att undvika/minska risk för packning och skador på marken. Vid känslig mark används markskydd, till exempel stockmattor. Känslig mark kan vara vattenskyddsområde, mark med dålig bärighet eller mark med höga naturvärden. Val av tidpunkt på året när rivningsarbetet ska genomföras, exempelvis då det är tjäle eller torra förhållanden, kan även minska risk för packning och körskador. Risken för packnings- och körskador ökar ju fler gånger man kör över samma markyta och ju tyngre fordonen är.

Snitsling och markering av kultur- och naturobjekt, se kapitel 6.4 och 6.5, kommer att utföras för att undvika skador.

För att undvika sättningar vid borttagna fundament, främst i åkermark, ska återförda massor vara av samma fraktion som omgivande massor och packas med grävskopa. En överhöjning av massor på några decimetrar kan behöva utföras.

10 Referenser

Skriftliga

Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten, 2009. Magnetfält och hälsorisker.

Östhammars kommun Översiktsplan. 2016. Översiktsplan för Östhammars kommun.

Digitala

Länsstyrelsens webbgis, 2014. <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/upsala/underlag/>. Besökt april 2016

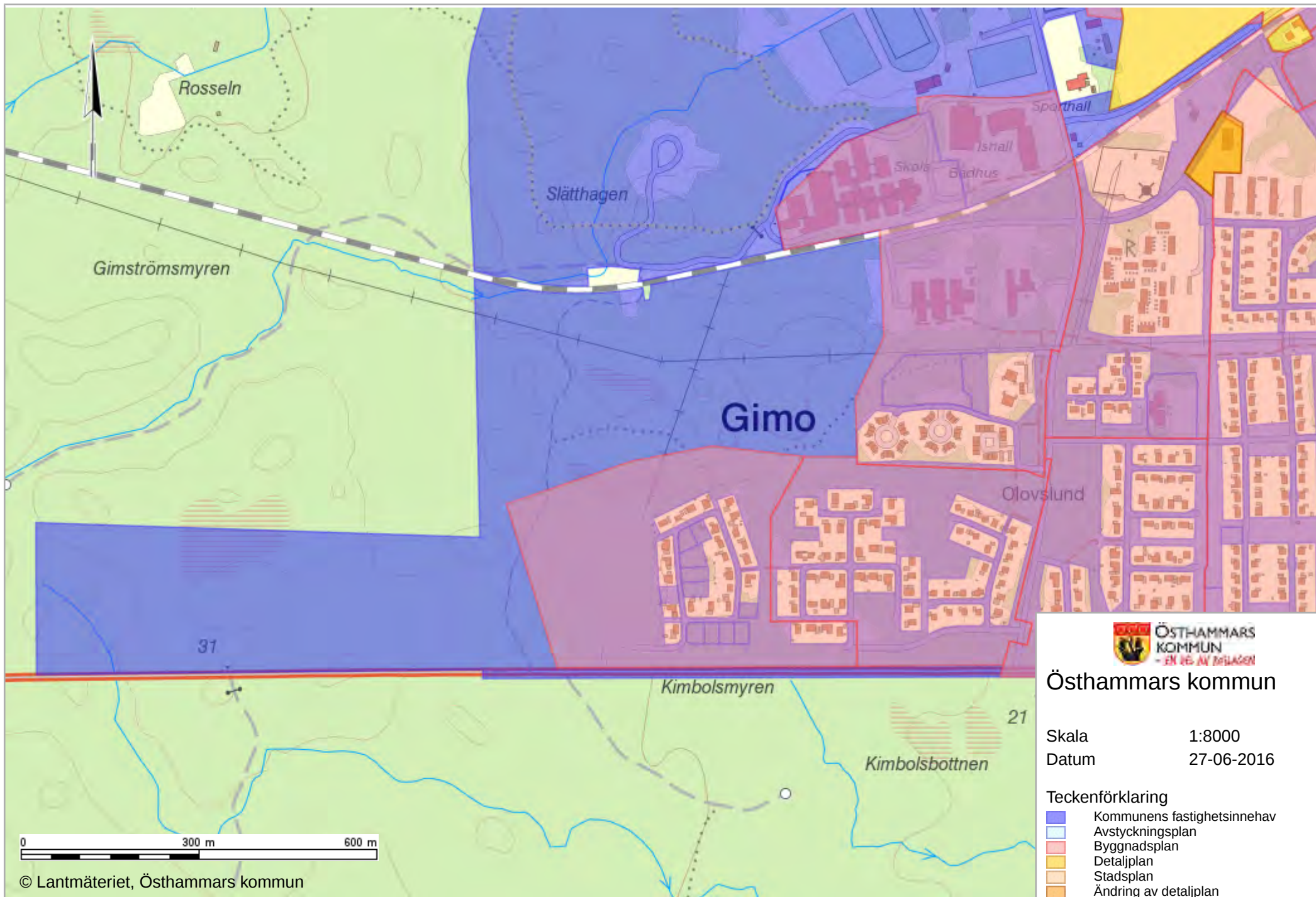
Riksantikvarieämbetet, 2014. FMIS, Fornminnesregistret. <http://www.fornsok.raa.se>. Besökt april 2016

Skogens pärlor, 2014. Skogsstyrelsen <http://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>. Besökt april 2016.

Muntliga

Östhammars kommun, 2014. Kingfeldt M. 2014-08-27.

Östhammars kommun, 2016. Kjell Sanfer. 2016-04-20

8) Länk till allt presenterat material (Inget som behöver gås igenom, utan bifogas om någon vill fördjupa sig i någon punkt)

Beskrivning: På länken nedan finns allt material samlat från Ei gällande ärendet. Det är inget som måste gås igenom, men bifogas om någon vill dubbelkolla eller säkerställa något kring exempelvis naturvärdesinventering eller liknande genomförd utredning.

Länken:

<https://www.ei.se/sv/for-energikonsument/el/Elnat/for-dig-som-berors-av-en-kraftledning/pagaende-arenden-om-att-fa-bygga-kraftledning/pagaende-arenden-2017/arende-2017-102434/>

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Yttrande om ansökan om nätkoncession för ny 145 kV kraftledning mellan Dannemora-Gimo-Harg

Ei:s Dnr: 2017-102434

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution AB (Vattenfall) har den 13 november 2017 ansökt om tillstånd (s.k. nätkoncession för linje) för rasering av befintlig 70 kV-ledning och byggnation av ny 130 kV-kraftledning mellan Dannemora-Gimo-Harg i Östhammars kommun. Den nya ledningssträckan för kraftledningen förväntas att förläggas som luftledning där nuvarande 70 kV är lokaliserad, förutom vid Gimo och Olandsån där ledningen förväntas att markförläggas på en sträcka på cirka 2,5 km. Då befintlig ledningsgata återanvänds, förutom vid Vattmyren, behövs ingen ny kraftledningsgata förläggas eller ny mark tas i anspråk.

Den ca 30 km långa befintliga 70 kV ledningen mellan Dannemora-Gimo-Harg ingår i regionnätet och är viktig för strömförsörjningen i närområdet men också för regionen som helhet, som reserv vid avbrott. Ledningen byggdes 1915 och är i behov av förnyelse. Vattenfall beskriver att ledningen måste raderas i sin helhet och byggas upp igen i nytt utförande. Samtidigt arbetar Vattenfall med att successivt bygga om 70 kV-nätet i Uppland till ett 130 kV-nät för att öka nätets kapacitet och för att använda en spänningsnivå som är av internationell standard. I samband med förnyelsen planerar därför Vattenfall att ersätta ledningen med en 130 kV ledning (145 Kv, men ledningen kommer köras på 130 Kv). Ledningen kommer dock att tas i drift med 70 kV. Det är idag oklart när en övergång till 130 kV kommer att ske eftersom övergången sker successivt i samband med att ledningar förnyas eller nätet behöver förstärkas.

Alternativa stråk och utformning

Vattenfall presenterade i samrådsunderlaget hösten 2015 ett antal alternativa stråk. Utgångspunkten var att om möjligt återanvända den befintliga ledningsgatan eller samordna med övrig infrastruktur, såsom vägar och järnväg i området. Utgångspunkten var att den planerade ledningen byggs som luftledning. I Gimo är markutrymmet mycket begränsat varför Vattenfall gjorde bedömningen att anslutning av transformatorstationen i Gimo planeras ske med markkabel. Detta har sedan Vattenfall valt att gå vidare med och nu ansökt om nätkoncession hos Energimarknadsinspektionen (Ei).

Kommunens tidigare inlämnade synpunkter

Östhammars kommun har under tidigt samråd 2014 lämnat synpunkter till Vattenfall, liksom vid samrådet gällande alternativa stråk hösten 2015. Under 2016 genomfördes ännu ett samråd där kommunen lämnade ytterligare synpunkter kring föreslagen mer preciserad sträckning.

Kommunens tidigare synpunkter i korthet;

- Kablifiering/markläggning bör göras i och i anslutning till Gimo tätort samt Olandsån med god marginal för att säkra boendemiljö och landskapsbild, gränsen österut minst till och med hela sektion 5 för att skydda och bevara det känsliga området runt Olandsån och respektera landskapsbilden kring ån
- Gränsen för markläggning västerut om Gimo samhälle bör sträcka sig hela sektion 5 samt fram till gränsen för det redan detaljplanlagda området i enlighet med kommunens bifogade bilaga (under samrådet 2016), ca 150 m av sektion 4. Detta innebär en längre sträcka av markläggning än den föreslagna i samrådshandlingarna.
- Betydelsen av att i alla etapper arbeta för minskad strålning/magnetfält kring bebyggelse,
- Använd befintlig ledningsgata i området kring Österbybruk för att skydda värdefulla natur-, kultur- och friluftsintressen,
- Utför markarbeten så de minimerar skador på natur- och kulturmiljöer, t.ex. vid utformning av körvägar och tidpunkt för markarbeten
- Vikten av samordning med kommunen gällande övrig infrastruktur som bredband, VA etc., särskilt inne i samhällen som Gimo och Österbybruk,
- Under projekttiden ska påverkan på framkomlighet och ev. störningar i boendemiljöer minimeras. Information om arbetet ska ges löpande till boende genom tydlig skyltning samt genom uppdateringar på hemsida.

FÖRSLAG TILL YTTRANDE

Östhammar kommun lämnar följande synpunkter på ansökan om nätkoncession, som senast den 29 januari 2018 ska vara inskickade:

Förslagets förenlighet med detaljplaner och områdesbestämmelser

Det slutgiltiga förslaget på ledningsgata som Vattenfall ansöker om tillstånd för följer befintlig ledningsgata, förutom vid Vattmyren, där den avviker i sydlig riktning för att öka avståndet till närliggande bostad. Kommunen ser i detta fall positivt på att ledningsgatan flyttas ur ett hälsoperspektiv för boende vid Vattmyren.

Östhammar kommun har noterat att *figur 6* och *figur 7* inte verkar följa vårt önskemål från tidigare samråd, vilket är att gränsen för markförläggningen bör sträcka sig hela sektion 5 samt fram till gränsen för det redan detaljplanlagda området i enlighet med kommunens bifogade bilaga (under samrådet 2016), ca 150 m av sektion 4. Detta innebär en längre sträcka av markläggning än den föreslagna i MKB:n. Kommunen vill att detta ska tas i beaktande i framtida projektering för att inte skapa konflikt med kommunens fastighetsinnehav och framtida möjligheter till utveckling av Gimo västerut

Genom Gimo tätort bör största möjliga hänsyn tas till att ledningsgatan inte gör anspråk på kommunens fastighetsinnehav eller antagna detaljplaner, detta för att inte begränsa framtida planer för Västra Gimo. Därför förespråkar kommunen att kabelgatan genom Gimo görs så liten som möjligt för att tillgängliggöra mark i tätorten.

Miljöpåverkan vid rasering av äldre ledning

I samband med raseringen av befintlig ledning har Vattenfall uppgett att betongfunda-

ment planeras att lämnas kvar i marken. Kommunens ställningstagande är att Vattenfall bör redogöra för ämnena i betongen och presentera om det finns material i betongen som släpps och vittrar ut i naturen över tid. Vid vattentäkter, vattenskyddsområden eller andra värdefulla och skyddsvärda miljöer önskar kommunen en nära dialog med Vattenfall och Gästrike vatten, efter att ämnesinnehållet i betongen presenterats, för att se vilka betongfundament som bör plockas bort, respektive behållas utifrån resultatet kring materialet och om något kan vittra ut.

För betongfundamenten som inte är lokaliserade i vattentäkter, i skog med högt naturvärde eller annat skyddsvärde vill kommunen föra en dialog kring vilka betongfundament som bör plockas bort för att inte riskera eventuella kostnader för en annan part i framtiden. Vårt generella ställningstagande är dock att betongfundamenten ska plockas bort i områden och platser utan utpekade värden, om det inte kräver allt för omfattande ingrepp. Därför måste samråds hållas med kommunen för att kunna fatta ett beslut kring vilka betongfundament som ska plockas bort, när mer information delgetts.

I samband med raseringen av gamla 70-Kv ledningen önskar kommunen att Vattenfall genomför stickprov i jorden vid trästolparna för att se om något ämne vittrat ut i naturen i närheten. Efter resultatet önskar kommunen samråd med Vattenfall kring eventuell sanering, om resultatet skulle visa på att förorening uppstått.

Skyddsåtgärder och övergripande syn på försiktighetsåtgärder

Utifrån ett vatten- och naturperspektiv vill kommunen poängtera att på det stora hela ses de skyddsåtgärder som Vattenfall presenterar uppfattas som motiverade och hänsynstagande för att göra minsta möjliga påverkan. Dock vill kommunen lämna synpunkter kring några delar:

Vid vattenskyddsområdet Kyrkholmen i Österbybruk, går den befintliga ledningen genom brunnsområdet, vilket kan ses som en primär skyddszon. Gästrike vatten, som är VA-huvudman, önskar få kännedom av Vattenfall när arbetena kommer utföras inom vattenskyddsområdet eftersom det är i brunnsområdet. De förmedlar en kontaktperson. Gästrike vatten kan kontaktas direkt av Vattenfall, men kommunen kan hjälpa till vid behov i kontakten.

Ur ett miljöskydds- och hälsoperspektiv ser kommunen det positivt att skyddsdukar används i vattenskyddsområdet. Utanför vattenskyddsområdet föreslår Vattenfall inga skyddsdukar, utan de befintliga stålstolparna kapas i delar på plats innan de förs bort med lastbil. Det mest önskvärda hade varit om skyddsdukar användes på flertalet ställen, men kommunen inser att det kan anses som för högt ställda krav. Däremot önskar kommunen att skyddsdukar eller andra försiktighetsåtgärder och städning genomförs extra noggrant inom Gimo tätort, vid skolområdet (Vallonskolan och Vretaskolan) samt området väster om skolorna då det är ett viktigt rekreationsområde och skolskog. Att kommunen trycker extra på dessa områden är för att många människor använder skogen vilket gör det extra viktigt att städa noggrant och säkerställa att färgflagor eller andra likvärdiga produkter och ämnen inte sprids eller har spridits i naturen. Kommunen vill att återställningen följs upp efter slutfört arbete för att säkerställa att ingen nedskräpning eller omotiverad åverkan skett.

Något kommunen uppfattar är att MKB:n inte berör är de potentiellt förorenade områden i närheten av ledningsgatan, bland annat vid Österbybruk, vid Vattmyren, inom Gimo tätort samt förutsättningar för skred (siltoförekomst) väster om Hargshamn i ledningsgatans absoluta närhet (Se Östhammar kommuns översiktsplan från 2016, s.112). Om de potentiellt förorenade områdena skulle påverkas ska provtagning ske. För de områden som har förutsättningar för skred vill Östhammar att extra försiktighet tas för att

inte körskador ska ske inom områdena.

Skolverksamhet i berört område

Kommunen vill poängtera att *skolverksamheten i Gimo*, vilka är Vretaskolan och Val-lonskolan, ligger i ledningsgatans närhet. Enligt samrådsmaterialet kommer magnetfältets utbredning vid markkabel minska väsentligt, samt att ledningen genom Gimo är placerad enligt Strålsäkerhetsmyndighetens formulerade försiktighetskrav. Vattenfall lyfter även att *en säker strålmiljö* och *god bebyggd miljö* uppnås. Kommunen kan konstatera att det håller sig enligt vad som anses vara acceptabla nivåer samt blir till en större förbättring, men vill försäkra sig om att magnetfältets nivåer håller sig inom rimliga ramar för skolverksamheten. Därför önskar kommunen att Strålsäkerhetsmyndigheten samt Arbetsmiljöverket ges möjlighet att yttra sig, om de inte redan fått möjligheten, om nivåerna.

Sektion 1 och 2: Dannemora till Söder om Österbybruk

Kommunen ställer sig positiv till att befintlig ledningsgata används, likt vi förordnat i tidigare yttrande (2015-09-01) genom sektionerna. Likaså ser kommunen positivt på att breddning försöker undvikas i sektionerna för att inte riskera påverka naturvärdesobjekt inom sträckningen.

Vid vattenskyddsområdet Kyrkholmen får inga arbeten riskera påverka vattentäkten, där grundläggningen av stolpar samt materialval kan påverka grundvattnet. Kommunen ser helst inga arbeten vid vattentäkten, men har uppfattat att tre stycken stolpar pekas ut behövas i vattenskyddsområdet. Om detta inte går att undvika, ska markarbetet utföras så att vattentäkten inte påverkas negativt.

Kommunen vill förordna att Vattenfall undviker breddning i nyckelbiotop och sumpskogar längs sträckan, om tekniska lösningar idag finns att tillgå som nämns att Vattenfall tittar på i MKB:n.

Området kring Österbybruk har många natur-, kultur- och friluftsvärden. Sträckningen berör flera av dessa bevarandevärden. Markarbetet ska utföras så att värdena påverkas i så liten utsträckning som möjligt. Det kan gälla minimerande av körskador vid tillfälliga skogsvägar, val av tidpunkt för markarbeten etc. Kommunen önskar att dessa åtgärder presenteras i åtgärdsplanen vi får ta del av innan arbetet drar igång.

Sektion 3: Öster om Österbybruk till Brännberget

Kommunen har noterat de försiktighetsåtgärder som presenteras och vill poängtera att körskador och stolparnas påverkan minimeras i största möjliga mån, specifikt inom sumpskogsområden inom sektionen. Likaså önskar kommunen att stolpar placeras på ömse sidor om naturvärdesobjekt nr 16, likt MKB:n presenterar. Annars har kommunen inget att kommentera utan hänvisar till tidigare yttrande.

Sektion 4: Brännberget till Gimo

Kommunen har noterat att omdragningen vid *Vattmyren* skett. Det ses positivt ur ett hälsoperspektiv för närliggande fastighet. Utöver omdragningen vid Vattmyren hänvisar kommunen till tidigare yttrande som lyfter att området används som rekreationsområde, där påverkan bör minimeras för att bevara skogspartiets sociala värden och naturvärden. Markarbetet ska utföras så att de bevarandevärden som finns i området påverkas i så liten utsträckning som möjligt och en allmän försiktighet för att minimera omotiverad påverkan längs sträckningen samt i närheten av Gimo.

Sektion 5: Gimo

Östhammar kommun ser positivt på att markförläggningen sker genom Gimo tätort och under Olandsån. Att markförläggningen följer åtminstone hela sektion 5 österut ser kommunen positivt på för att säkra boendemiljöer, landskapsbilden men också att bevara det känsliga området runt Olandsån och landskapsbilden kring ån. Vid Olandsån råder strandskydd på östra sidan samt västra sidan om ån utanför detaljplanelagt område, vilket betyder att Vattenfall behöver söka dispens hos bygg och miljöförvaltningen. Skulle inte borrning under Olandsån vara möjlig vill Östhammar kommun att samråd ska ske för att hitta en passande lösning med Gimos framtida utveckling och markanvändning.

Likt kommunen tidigare nämnt, så är området väster om Vallon- och Vretaskolan ett mycket viktigt rekreatjonsområde i Gimo och används dessutom som skolskog. Avvägningen av var markläggning av kabel ska påbörjas bör därför samrådaskas med Östhammars kommun så att det finns god marginal till den västra yttre gränsen för rekreatjonsområde. Åter igen vill då kommunen lyfta gränsdragningen för markläggning västerut om Gimo vi beskrivit i tidigare samråd.

Gällande de försiktighetsåtgärder som presenteras anser kommunen att de stämmer väl överens med kommunens syn och anses tillräckliga, så länge de genomförs som beskrivet, samt extra stor hänsyn tas till att minimera påverkan på åkerholmarna.

Sektion 6: Gimo till Harg

Längs med sista sträckan finns naturvärdesobjekt 36, med högt naturvärde där ledningsgatan går igenom området både idag, samt föreslås följa samma sträckning i fortsättningen. Objektet är en betesmark vid Risings gård öster om Gimo vars flora är artrik med flera rödlistade kärlväxter och flera värdefulla äldre träd.

Kommunen uppfattar att det saknas en djupare beskrivning kring hur naturvärdesobjekt 36 kommer påverkas, men också försiktighetsåtgärder för objektet. Några specifika försiktighetsåtgärder preciseras inte, samtidigt som objekt 36 klassas som högt naturvärde med biotop som är regionalt sällsynt. Därför vill kommunen att ett tydligare ställningstagande ska tas inom åtgärdsplanen för hur naturvärdesobjekt 36 ska skyddas mot körskador inom objektet. Kommunen anser att byggnationen i objektet ska följa naturvärdesinventeringens förslag som är att undvika stolpplacering i delarna med värdefull flora samt att utföra arbetet under vintertid när marken är frusen och snötäckt.

I objektet 36 bör också körning utanför befintliga vägar samt ledningsgata minimeras, likt försiktighetsåtgärder som presenteras för objekt 40 och 41. Detta för att minimera skador på de växter som gör att betesmarken har så höga värden. Förutom att naturvärdesobjekten som riskeras påverkas ska markeras ut, vill även kommunen att särskild hänsyn ska tas vid körning för att minimera påverkan på rödlistade arter och särskilt värdefulla naturvårdsarter i objekt 36.

Vidare ska åtgärder i objekt 40 och 41 genomföras under tid på året som inte stör djurlivets häckning och lek. Detta för att skydda fåglar som häckar och har ungar i våtmarken samt groddjur som spelar och leker i dammen. För naturvärdesobjekt 40 bör vägdragning och utökad dikning undvikas, om det är aktuellt för byggnationen. Detta för att undvika att avvattning/uttorkning uppstår. Kommunen uppfattar att naturvärdesobjekt 42 inte behandlas i MKB:n. Om objektet påverkas ska avverkning undvikas i största möjligaste mån.

Kommunen vill också poängtera att riksintresset Hargs bruk finns i området vilket gör det än viktigare att markarbete utförs så de minimerar skador på natur- och kulturmiljöer.

Övriga synpunkter

- Även om den nya kraftledning inte skulle öka tillgången till ström för Hargshamn, önskar kommunen att framtida ledningsdragningar i området tar i beaktande att öka strömtillförseln till Hargshamn för att möjliggöra för framtida utbyggnad.
- Kommunen ser positivt på återanvändningen av nuvarande ledningsgata sker i på den aktuella sträckan för att slippa ta stora mängder ny mark i anspråk. Att ledningen justeras vid Vattmyren ur ett hälsoperspektiv ser även kommunen som positivt.
- Kommunen önskar ta del av *åtgärdsplanen* där alla försiktighetsåtgärder presenteras per bevarandeintresse och ha möjlighet att samråda och tycka till kring de åtgärder som presenteras innan arbetet påbörjas.
- Kommunen vill att koordinering sker med Trafikverket kring frågor som kan påverka framtida arbete och påverkan på ombyggnation av sista delsträckan på väg 288.

Strategienheten har i sitt yttrande samordnat sina synpunkter med bygg- och miljönämnden gällande planering, miljö, teknisk försörjning, naturvärden där såväl sakkunniga, som tjänstemän inom respektive område, bygg- och miljöchef, chef för strategienheten samt miljöchef varit involverade i ärendet.

Eddie Lundgren
Översiktsplanerare

Protokoll från styrelsemöte

Protokoll avser Styrelsemöte Östhammar Vatten AB
Sammanträdesdatum 2017-12-13
Plats Ormön, kommunhuset Östhammar
Tid Kl 09:30-12:00
Övrig information

Sekreterare

Gunilla Boström

Ordförande

Jacob Spangenberg

Justerare

Pär-Olof Olsson

Ledamöter

Jacob Spangenberg, Ordförande
Margareta Widén Berggren, Vice ordförande
Pär-Olof Olsson, Ledamot
Jonas Svensson, Ledamot
Bertil Alm, Ersättare
Lena Blad, VD

Frånvarande

Tomas Bendiksen, Ledamot

Övriga närvarande

Anneli Westin, Chef Kund & verksamhetsservice
Gunilla Boström, Sekreterare

Frånvarande

Mötet öppnades

Ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§36

Val av justerare

Till justerare utsågs Pär-Olof Olsson.

§37

Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan faställdes med tillägg av två beslutspunkter, Taxejustering, bruksningsavgift samt Överföringsledning Alunda.

§38

Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

Informationsärenden

§39

Arvoden 2018 Östhammar Vatten AB

Lena Blad

Östhammar Vatten AB tillämpar arvodesreglementet (KF§51/2014) för Östhammars kommun, Ersättningar och förmåner till förtroendevalda i Östhammars kommun, enligt beslut KF 2017-04-25 §36.

Styrelsen informeras om

- att bolagsstämman föreslås att ersättning för styrelsen i anläggningsbolaget Östhammar Vatten AB följer samma arvodes principer som gäller Östhammars kommun.
- att bolagsstämman föreslås att arvoden utgår enligt beslutsunderlaget
- att arvoden utgår enligt detta underlag från det konstituerande mötet efter ordinarie bolagsstämma

§40

Vattenförsörjning Alunda

Lena Blad

Styrelsen fick en lägesinformation om vattenförsörjningen i Alunda.

Beslutsärenden

§41

Datum för styrelsemöten 2018 samt årsstämma 2018 Östhammar Vatten AB Ärendenr: 106287

Ärendebeskrivning

2016 beslutades att samtliga bolags styrelsemöten ska ligga på torsdagen den fjärde veckan i månaden och att Gästrik Vattens styrelsemöte ligger först. Samtliga ledamöter från dotterbolagen bjuds in att delta på Gästrik Vattens informationsärenden. Under 2018 görs undantag för Östhammar Vatten AB som kommer att ha styrelsemöten vid andra datum.

Föreslagna mötesdatum, tider för styrelsen Östhammar Vatten AB

- 19 februari	kl 09:30-11:00	Östhammar
- 28 maj	kl 09:30-11:00	Gävle
- 1 oktober	kl 09:30-11:00	Östhammar
- 26 november	kl 09:30-11:00	Gävle

Årsstämmorna för bolagen sker samma dag. De konstituerade styrelsemötena genomförs per capsulam, i anslutning till årsstämmorna, med justering av protokollen på stämman.

Årsstämma och konstituerande styrelsemöte: 26 april.

Beslut

Styrelsen beslutade:

- att godkänna föreslagna datum för styrelsen i Östhammar Vatten AB
- att godkänna föreslagna mötestider för styrelsen i Östhammar Vatten AB

§42

Attestförteckning och delegationsordning 2018 Östhammar Vatten AB

Ärendenr: 105126

Ärendebeskrivning

Syftet är att tillse att alla ekonomiska transaktioner hanteras av dem som av styrelse tilldelats ekonomiskt ansvar för bolagets ekonomi.

Beslut

Styrelsen beslutade:

- att för Östhammar Vatten AB anta bifogad delegationsordning att gälla från 2018-01-01
- att att för Östhammar Vatten AB anta bifogad attestförteckning att gälla från 2018-01-01
- att VD för Östhammar Vatten AB vid semester, sjukdom eller annan kortare frånvaro, äger vidaredelegera sin beslutanderätt till person i Gästrike Vatten AB.
- att till VD för Östhammar Vatten AB delegera rätten att göra smärre justeringar av den av styrelse fastställda delegationsordning, sådana förändringar ska anmälas till styrelse vid nästkommande styrelsemöte.

§43

Internkontrollplan 2018 Östhammar Vatten AB**Ärendenr: 105982****Ärendebeskrivning**

Syftet med internkontroll är att stödja och styra bolagets organisation i dess strävan att disponera tillgängliga resurser så effektivt som möjligt för uppnående av fastställda mål, upprätta en riktig och fullständig redovisning av ekonomiska transaktioner inom gällande regelverk samt säkerställa god ekonomisk hushållning.

Beslut

Styrelsen beslutade:

- att fastställa internkontrollplan 2018 för Östhammar Vatten AB enligt förslag.

§44

Internbudget 2018 Östhammar Vatten AB**Ärendenr: 106622****Ärendebeskrivning**

Internbudget 2018 utgår från den av styrelsen fastställda verksamhetsplanen och budget 2018 plan 2019-2021, vilken är kraftigt underfinansierad. Anpassningar har gjorts i internbudget 2018 så att utöver löpande verksamhet genomförs begränsade åtgärder. Dessa åtgärder är främst en följd av tidigare års föreläggande samt brister i en säker arbetsmiljö med fokus på brandskydd skalskydd och elsäkerhet. Även ökad kunskap om ledningsnät genom digitalisering av kartdata samt utredningar för att tillse att produktion av dricksvatten är möjlig har prioriterats.

Internbudgeten omfattar företagets planerade större underhållsinsatser och investeringar. Aktuella projekt har bedömts som de som är prioriterade att genomföra för att säkerställa uppdraget som VA-huvudman och samtidigt minimalt belasta bolagets ekonomi. Det medför att det stora behovet av åtgärder som finns för VA-verksamheten har förskjutits under planperioden. Trots anpassningarna är budgeten för 2018 underfinansierad och en taxejustering föreslås ske från 1 april, ger 15 % ökning år 2018.

Underfinansieringen redovisas delvis som en fordran mot taxekollektivet, vilket ska regleras inom 3 år genom överuttag från VA-kollektivet och delvis kommer tillfört aktieägartillskott att nyttjas. Kostnader för utförande av en överföringsledning från Örbyhus till Österbybruk och Alunda för att säkerställa vattenförsörjningen är inte inkluderat då beslut för genomförande ännu inte fattats.

Beslut

Styrelsen beslutade:

- att fastställa internbudget 2018 inklusive plan för investeringar.
- att VD inom beviljad budgetram och plan för investeringar för Östhammar Vatten AB har rätt att omdisponera medel för bolaget utifrån verksamhetens bästa
- att vid sådan omdisponering informera styrelsen därom
- att uppdra till Mattias Nilsson lednings- och verksamhetsstöd, Östhammar kommun alternativt Björn Lindvåg, Gästrike Vatten AB och Gunilla Alsén, Gästrike Vatten AB, alternativt Pernilla Sandin kommunledningskontoret Gävle kommun eller Maria Wallin kommunledningskontoret Gävle kommun som ersättare, att tillsvidare för Östhammar Vatten AB:s räkning omsätta befintliga lån, samt
- att vid behov uppta nya lån för finansiering av investeringar i enlighet med av styrelsen fastställd plan för investeringar 2018 för Östhammar Vatten AB inom den av Östhammar kommun aktuella fastställda borgensramen.

§45

Delges

KS/KF

Justering av VA-taxan, bruksavgift år 2018 och 2019

Ärendenr: 107188

Ärendebeskrivning

Gästrike Vatten AB tog över VA-verksamheten för Östhammars kommun från 1 maj 2017. Fortfarande pågår arbete med att dokumentera status inom samtliga delar i Östhammar Vatten AB samt identifiera nuvarande och kommande behov.

Under senhösten 2017 har en genomlysning av nu gällande taxenivå och intäkter från debiterade mängder genomförts som intäktsunderlag för budget 2018 och kommande år. I beräkningen har antagits att den försålda mängden ligger kvar på samma nivå som 2017. En översyn har även utförts av kostnader och behov av åtgärder samt att en tidplan för genomföranden upprättats. Utifrån detta arbete konstateras att brukningstaxan behöver höjas.

En taxejustering föreslås ske från 1 april, vilket medför en intäktsökning med 15 % år 2018. Även budgeten för 2019 är underfinansierad och därför föreslås en taxejustering från 1 januari som ger en intäktsökning med 10 % år 2019.

Beslut

Styrelsen beslutade:

- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 april 2018 höja VA-taxans bruksavgift från 28,25 kr/m³ till 32,49 kr/m³
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 april 2018 höja VA-taxans fasta avgift i enlighet med bilaga 1
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 januari 2019 höja VA-taxans bruksavgift från 32,49kr/m³ till 34,76 kr/m³
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 januari 2019 höja VA-taxans fasta avgift i enlighet med bilaga 2

Samtliga priser är exkl moms.

§46

Överföringsledning Alunda

Ärendenr: 107186

Ärendebeskrivning

För att kunna ansluta fler kunder och möjliggöra fortsatt tillväxt i Alunda i enlighet med den antagna översiktsplanen och den kommande fördjupade översiktsplanen både på kort sikt 3-5 år och på längre sikt behöver åtgärder vidtas. Inom en femårsperiod är ambitionen att ansluta 150-250 nya fastigheter. Alternativ till kortsiktiga och långsiktiga lösningar för vattenförsörjningen har utretts.

Utifrån alternativ för kortsiktiga och långsiktiga lösningar med tillräcklig vattenmängd, kostnader inklusive taxepåverkan och resursallokering förordas att en överföringsledning (Örbyhus-Österbybruk-Alunda) genomförs. Detta alternativ ger även förutsättningar för en långsiktig lösning för Österbybruks vattenförsörjning. En avsiktsförklaring mellan Östhammars kommun och Tierps kommun är en förutsättning för en långsiktig leverans av dricksvatten.

I samband med utredning och projektering under 2018 kommer även en långsiktig avloppshantering att utredas. Åtgärder behöver vidtas då även reningsverkets kapacitet nyttjas till fullo idag.

Beslut

Styrelsen beslutade:

- att genomföra utbyggnad av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda under 2018-2020. Finansieringen beslutas efter att projekteringen är klar.

Mötet avslutades

Nästa styrelsemöte:

Datum: 19 februari

Tid: kl 09:30-11:00

Plats: Ormön, kommunhuset Östhammar

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Justering av VA-taxan, bruksavgift år 2018 och 2019

Förslag på beslut

Styrelsen föreslås besluta

- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 april 2018 höja VA-taxans bruksavgift från 28,25 kr/m³ till 32,49 kr/m³
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 april 2018 höja VA-taxans fasta avgift i enlighet med bilaga 1
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 januari 2019 höja VA-taxans bruksavgift från 32,49kr/m³ till 34,76 kr/m³
- att föreslå kommunfullmäktige besluta att från 1 januari 2019 höja VA-taxans fasta avgift i enlighet med bilaga 2

Samtliga priser är exkl moms.

Ärendebeskrivning

Gästrike Vatten AB tog över VA-verksamheten för Östhammars kommun från 1 maj 2017.

Fortfarande pågår arbete med att dokumentera status inom samtliga delar i Östhammar Vatten AB samt identifiera nuvarande och kommande behov.

Under senhösten 2017 har en genomlysning av nu gällande taxenivå och intäkter från debiterade mängder genomförts som intäktsunderlag för budget 2018 och kommande år. I beräkningen har antagits att den försålda mängden ligger kvar på samma nivå som 2017. En översyn har även utförts av kostnader och behov av åtgärder samt att en tidplan för genomföranden upprättats. Utifrån detta arbete konstateras att brukningstaxan behöver höjas.

En taxejustering föreslås ske från 1 april, vilket medför en intäktsökning med 15 % år 2018. Även budgeten för 2019 är underfinansierad och därför föreslås en taxejustering från 1 januari som ger en intäktsökning med 10 % år 2019.

Höjningen för en villa med medelförbrukning på 150 kubikmeter per år som är ansluten till både vatten och avlopp (typhus A) är ca 120 kr per månad inklusive moms 2018 och ca 137 kr per månad inklusive moms 2019.

För ett flerfamiljshus med 15 lägenheter som förbrukar 2 000 kubik per år (typhus B) blir höjningen ca 950 kr per månad inklusive moms 2018 och ca 1 038 kr per månad inklusive moms 2019.

Beslutsunderlag

Att kostnaderna ökat i förhållande till tidigare år beror delvis på att kostnader för tex IT, administrativa resurser, underlagskartor och information tidigare var en del av hela kommunens administration och därmed inte belastade VA-verksamheten i samma omfattning. Genom ökad fokusering på VA-verksamheten har även åtgärder prioriterats upp för att uppfylla gällande lagkrav och ökad kvalitet.

Utöver den löpande verksamheten kommer enbart högt prioriterade åtgärder att genomföras. De prioriterade åtgärderna är främst en följd av tidigare års föreläggande samt för att avhjälpa brister i en säker arbetsmiljö med fokus på brandskydd, skalskydd och elsäkerhet. Dessutom genomförs åtgärder för ökad kunskap om ledningsnät genom digitalisering av kartdata samt utredningar för att tillse att produktionen av dricksvatten är möjlig.

Aktiviteter för kommande år har prioriterats för att säkerställa uppdraget som VA-huvudman och samtidigt minimalt belasta bolagets ekonomi. Det medför att det stora behovet av åtgärder som finns för VA-verksamheten har förskjutits under planperioden.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: OsVAAB avgifter 2018

Bilaga 2: OsVAAB avgifter 2019

Bilaga 3: Taxeunderlag Östhammar Vatten

Föredragandet i ärendet är Lena Blad, VD.

Lena Blad
VD

Justering av avgift för 2018**Höjningarna motsvarar en total intäktshöjning för året med 15% jfr 2017**

Priser exkl moms

Kategori	Fast avgift 2017	Fast avgift 2018	Justering i kr
Fast avgift renvatten och spillvatten, under 600 m ³	3 606,40	4 508,00	901,60
Fast avgift renvatten, , under 600 m ³	1 442,56	1 803,20	360,64
Fast avgift spillvatten, under 600 m ³	2 163,84	2 704,80	540,96
Fast avgift renvatten och spillvatten, över 600 m ³	14 620,80	18 276,00	3 655,20
Fast avgift renvatten, förbrukning över 600 m ³	5 848,32	7 310,40	1 462,08
Fast avgift spillvatten, förbrukning över 600 m ³	8 772,48	10 965,60	2193,12

Priser exkl moms

Kategori	Rörlig avgift 2017	Rörlig avgift 2018	Justering i kr
Renvatten och spillvatten, under 600 m ³	28,25	32,49	4,24
Renvatten, , under 600 m ³	11,31	13,01	1,70
Spillvatten, under 600 m ³	16,94	19,48	2,54

Justering av avgift för 2019**Höjningarna motsvarar en total intäktshöjning för året med 10% jfr 2018**

Priser exkl moms

Kategori	Fast avgift 2018	Fast avgift 2019	Justering i kr
Fast avgift renvatten och spillvatten, under 600 m ³	4 508,00	5 094,04	586,04
Fast avgift renvatten, under 600 m ³	1 803,20	2 037,62	234,42
Fast avgift spillvatten, under 600 m ³	2 704,80	3 056,42	351,62
Fast avgift renvatten och spillvatten, över 600 m ³	18 276,00	20 651,88	2 375,88
Fast avgift renvatten, förbrukning över 600 m ³	7 310,40	8 260,75	950,35
Fast avgift spillvatten, förbrukning över 600 m ³	10 965,60	12 391,13	1426,00

Priser exkl moms

Kategori	Rörlig avgift 2018	Rörlig avgift 2019	Justering i kr
Renvatten och spillvatten, under 600 m ³	32,49	34,76	2,27
Renvatten, , under 600 m ³	13,01	13,92	0,91
Spillvatten, under 600 m ³	19,48	20,84	1,36

Underlag för taxejustering

Grunderna för VA-taxa

Finansieringen av vattentjänster styrs av Lagen om allmänna vattentjänster, vilken anger att intäkterna för verksamheten inte får överstiga nödvändiga kostnader. Det kallas självkostnadsprincipen. Gästrike Vatten, på uppdrag av Östhammar Vatten AB, har med andra ord inget ekonomiskt vinstintresse, men ska vara kostnadseffektiva.

VA-verksamheten i en kommun finansieras genom VA-taxan. Taxorna ska täcka alla kostnader för att producera och leverera dricksvatten med hög leveranssäkerhet och avleda och rena avloppsvatten på ett ekonomiskt och hållbart sätt för framtiden. Det innefattar både drift- och underhåll av anläggningar och administrations- och personalkostnader. VA-taxan delas upp i anläggningsavgift, som är en engångskostnad som betalas av kunden när man ansluter sin fastighet till det kommunala VA-nätet, och brukningstaxa som är den avgift man betalar löpande för dricks- och avloppsvatten i sin kommun.

Varje fastighet som är ansluten till vatten- och/eller avloppsnätet i en kommun ingår i det som kallas kommunens VA-kollektiv. Inom Gästrike Vatten finns fem VA-kollektiv; Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar. Ett VA-kollektiv ska bära sina egna kostnader, vilket innebär att pengar inte kan föras över mellan Gästrike Vattens ägarkommuner. Som kund hos Gästrike Vatten betalar du alltså avgifterna för både vatten- och avloppshantering i just ditt VA-kollektiv, d.v.s. din kommun. Det kan innebära att du någon gång får betala för att laga en del av en ledning eller en investering i ett verk som du inte använder dagligen, och nästa gång är det något som påverkar dig direkt, som vi behöver investera pengar i.

Olika nivå på taxorna

Ju fler som delar på kostnaderna i kommunen, desto billigare blir det. I varje kommun är dessutom förutsättningarna för VA-försörjning olika avseende till exempel antal anslutna fastigheter, ledningarnas längd, ålder och skick, och antal vattenverk, vattentorn och andra anläggningar som behöver drift och underhåll. Det gör att det är olika nivå på både taxa och taxejusteringar i de kommuner som ingår i Gästrike Vatten.

Det är kommunfullmäktige i respektive kommun som beslutar om vilken nivå VA-taxan ska ligga på. Beslutet fattas utifrån underlag till beslut om taxeförändringar, som Gästrike Vatten på uppdrag av VA-kollektivet tar fram. Utgångspunkten är att budgetresultatet ska vara noll, vilket innebär att VA-verksamheten varken ska gå med vinst eller förlust. Exakt hur verksamheten kommer att se ut under ett år går dock inte att förutspå helt och hållet, vilket innebär att den kan gå med vinst vissa år, och med förlust andra år. Sådana så kallade över- eller underuttag ska justeras via budgetunderlagen för kommunen inom en treårsperiod.

Beslut

Datum

KF 2010-02-16

Beslut 2017-12-14

Bestämmelser och avgifter vid uthyrning av skol- och barnomsorgslokaler

Lokalbokning

Ort/Skola	Bokning och bedömning	Telefon
Östhammar		
Edsskolan	Uthyrning sker via skoladministratör	0173-863 22
Kristinelundsskolan	Uthyrning sker via skoladministratör	0173-863 22
Frösåkersskolan	Uthyrning sker via Frösåkersskolans exp.	0173-862 97
Snesslinge skola	Uthyrning sker via skoladministratör	0173-863 22
Kulturskolan	Uthyrning sker via Kulturskolans rektor	0173-861 64
Öregrund		
Öregrunds skola	All uthyrning sker via skoladministratör	0173-863 22
Skutans förskola		
Gräsö skola		
Tärnans förskola		
Alunda		
Ekeby skola	All uthyrning sker via Olandskolans exp.	0173-858 02
Olandskolan		
Österbybruk		
Österbyskolan	All uthyrning sker via Österbyskolans exp.	0173-856 01
Ekens förskola		
Granens förskola		
Gimo		
Hammarskolan	Uthyrning sker via Hammarskolans exp.	0173-867 05
Vallonskolan	Uthyrning sker via Vallonskolans exp.	0173-867 27
Vretaskolan	Uthyrning sker via Vallonskolans exp.	0173-867 27
Diamantens förskola	Uthyrning sker via Vallonskolans exp.	0173-867 27
Rubinens förskola	Uthyrning sker via Vallonskolans exp.	0173-867 27
Bruksgymnasiet	Uthyrning sker via Bruksgymnasiets exp.	0173-866 00

Tillgängliga lokaler är:

Gymnastiksal:	Ekeby, Gräsö, Hammar, Snesslinge
Matsal:	Ed, Ekeby, Frösåker, Hammar, Gräsö, Kristinelund, Oland, Vallon, Vreta, Österby och Öregrunds skola
Cafeteria:	Oland och Österbyskolan
Klassrum:	Oland, Vallon, Gräsö, Österby och Öregrunds skola
Lekhallen:	Edsskolan samt Eken och Skutans förskola
Specialsalar:	Frösåker, Gräsö, Öregrunds skola och Kulturskolans danssal
Bruksgymnasiet:	Zodiaken, klassrum och cafeteria.

Särskilda bestämmelser för gymnastiksalar:

- Gymnastiksalsgolvet får endast beträdas med rena gymnastikskor. Ytterskor lämnas i omklädningsrum/kapprum.
- Verksamheter som kan skada lokal eller inventarier får inte bedrivas.
- Gymnastikredskapen ska hanteras med största försiktighet. Om utrustningen trots detta skulle skadas ska detta meddelas till hyresvärden snarast.
- Skolans bollar och lekmateriel får inte användas.
- Omklädningsrum disponeras 30 minuter efter avslutad träning. Ledaren är skyldig att kontrollera att duschar stängs av efter avslutad duschning samt att lokalen lämnas i ursprungligt skick.

För samtliga ovan angivna lokaler gäller att ansvarig ledare före lokalupplåtelse tar kontakt med hyresvärden för närmare information om gällande regler och skyddsföreskrifter. För specialsalar gäller särskilda kompetenskrav.

Taxa för uthyrning av skol/barnomsorgslokaler

Avgifterna gäller från och med 2017-01-01.

Typ av lokal Ändamål	Städform	TAXA 1 Föreningar och studieförbund inom Östhammars kommun	TAXA 2 Föreningar inom kommunen med ekonomisk vinning av lokalupplåtelsen t ex bingo, lägerverksamhet, kulturarrangemang m.m.	TAXA 3 Föreningar utanför kommunen, privatpersoner , företag och statliga myndigheter
Skollokal				
Klassrum	Allmän städning	140 kr/tillfälle	280 kr/tillfälle	560 kr/tillfälle
Specialsal (ex. slöjd, HKK)	Allmän städning	390 kr/tillfälle	780 kr/tillfälle	1560 kr/tillfälle
Cafeteria/matsal kl.17.00-20.30	Allmän städning	190 kr/tillfälle	380 kr/tillfälle	760 kr/tillfälle
Bruksgymnasiet				
Klassrum	Allmän städning	140 kr/tillfälle	280 kr/tillfälle	560 kr/tillfälle
Bruks cafeteria	Allmän städning	390 kr/tillfälle	780 kr/tillfälle	1560 kr/tillfälle
Zodiaken:				
Dag kl. 08.00-17.00	Allmän städning	390 kr/tillfälle	780 kr/tillfälle	1560 kr/tillfälle
Kväll kl. 17.00-21.30	Allmän städning	190 kr/tillfälle	380 kr/tillfälle	760 kr/tillfälle
Dag/kväll kl. 08.00-21.30	Allmän städning	580 kr/tillfälle	1160 kr/tillfälle	2320 kr/tillfälle
Gymnastiksal				
Mindre än 150 kvm	Grovstäd	50 kr/timme	100 kr/timme	150 kr/timme
Större än 150 kvm	Grovstäd	60 kr/timme	120 kr/timme	240 kr/timme
Förskolor				
Lekhall	Allmän städning	140 kr/tillfälle	280 kr/tillfälle	560 kr/tillfälle
Fritidshem				
Fristående eller inte- grerat	Allmän städning	140 kr/tillfälle	280 kr/tillfälle	560 kr/tillfälle
Övernattning i tillgängliga lokaler NY				
Övernattningar/Läger- skolor eller liknande	Fullständig städning	700 kr/dygn	1400 kr/dygn	2800 kr/dygn

Anmärkningar till kategori 1 och 3

Vid uthyrning till elevråd, klasser etc. för insamling till välgörande ändamål, skolresor, klassresor och liknande debiteras ingen lokalavgift under förutsättning att fullständig städning utförs av hyresgästen.

Allmänna bestämmelser för upplåtelse av lokaler inom barn- och utbildning

1. Beträffande bokning av lokaler samt uthyrningstider, ta kontakt med respektive ansvarig uthyrare för att ta del av eventuella lokala bestämmelser. Uthyrningstider måste respekteras. Expeditionslokaler och personalutrymmen uthyrs inte.
2. Bokning måste göras 10 dagar före.
3. Om lokalerna behövs för skolan eller för tävlingsarrangemang kan tilldelad abonnemangstid återkallas. Detta måste meddelas till hyresgästen minst en vecka innan.
4. Hyresgästen ska alltid lämna uppgift om ansvarig ledare. Med ansvarig ledare menas den som leder gruppen.
5. Lokalhyra debiteras om hyresgästen inte avbeställt tilldelad tid senast 10 dagar före. Om särskilda skäl föreligger kan hyresgästen frias från debitering. Avbeställning görs till samma person som mottagit hyresbeställningen.
6. Ansvariga ledare svarar för att obehöriga personer inte uppehåller sig i lokalerna. Gäller korridorer, kapprum, entréer osv.
7. Rökning och förtäring av alkoholhaltiga drycker är inte tillåten i skolans lokaler eller på skolans uteområde/skolgård
8. Hyresgästen svarar för att lokalen lämnas i det skick den mottogs i. Se städanvisningar. Om hyresgästen inte följer dessa regler extradebiteras hyresgästen.
9. All skadegörelse som orsakas vid uthyrning ska ersättas av hyresgästen.
10. Hyresgäst som inte följer bestämmelser för lokalupplåtelse, avstängs från vidare abonnemang och det givna tillståndet anses vara förbrukat.
11. Hyresgästen anskaffar själv all för verksamheten nödvändigt materiel.
12. Hyresgästen kvitterar själv ut nyckel eller nyckeltaggar från respektive skolexpedition. Borttappad nyckel/tagg debiteras med 300 kr.
13. Hyresgästen är skyldig att följa de speciella anvisningar som gäller vid respektive skola.
14. Lokaldebitering görs två gånger per år alternativt efter varje tillfälle.

Städanvisningar:

Allmän städning	1. Rengöring av skriv- eller whiteboard tavlor. 2. Töm papperskorgar. 3. Återställ möblerna på rätt sätt. 4. Släck lampor, stäng fönster och dörrar. Maskiner, spisar, ugnar måste stängas av.
Grovstädning	1. Sopa eller moppa alla golv. 2. Våttorka bord, stolar, bänkar och fönsterbrädor. 3. Papperskorgarna och toalettpapperskorgar tömmer i sopsäckarna som sedan ställs på avsedd plats. 4. Rummen snyggas till!
Fullständig städning	1. Se allmän och grovstädning 2. Fukttorka alla golv. 3. Handfat, toalettstolar och golv ska alltid rengöras
Städmaterial	Vaktmästaren eller annan ansvarig person för lokalen påvisar var städmaterial förvaras. Allt städmaterial som används ska efteråt rengöras och återställas på anvisad plats.
Utomhus	Se till att papperskorgar töms och att det ser snyggt och städat ut.
Extradebitering	<i>Den hyresgäst som inte städat efter sig debiteras kommunens kostnad för rengöring av lokalen.</i>

Lokalbokning

Lokal och tid

Lokal (anläggning)		
Avser		Annan tid
HT 20	VT 20	fr o m t o m
Veckodag	Klockan	Verksamhet

Hyresgäst

Förening/Privatperson		Organisation-/personnummer
Namn på ansvarig ledare		
Adress		Tfn bostad
Postnummer och ort		Tfn arbete/mobil
E-post		

Faktura till (om annan än ovanstående)

Namn, adress	
Ledarens namn	Tfn

Underskrift – undertecknad har tagit del av gällande ordningsföreskrifter samt brandskyddsregler (se bilagor)

Datum	Underskrift
Namnförtydligande	

Hyreskostnad enligt gällande taxa

Lokalhyra debiteras om hyresgästen inte avbeställt tilldelad tid senast 10 dagar före. Om särskilda skäl föreligger kan hyresgästen frias från debitering. Avbeställning görs där lokalbokningen skett.

Nyckel-/taggkvittens

Datum	Namnteckning	Namnförtydligande	Tfn
Vid återlämnandet, kvittens av hyresvärden			

Borttappad nyckel/tagg debiteras med 300 kr

Tillfällig förläggning

Uppsala kommun har en positiv inställning till gäster som vill besöka vår kommun. Det är vanligt att övernattning av grupper sker tillfälligt i byggnader/lokaler som normalt inte är avsedda för detta. Det kan till exempel vara lektionssalar, idrottshallar eller församlingshem. De som övernattar är personer som inte kan förväntas ha kännedom om lokalernas utformning. Detta medför att lokalerna ska vara utformade som för hotellverksamhet med vissa modifikationer.

Det är ägarens ansvar att byggnaden är uppförd och utrustad på ett sådant sätt att de krav på brand och utrymningssäkerhet som samhället ställer är uppfyllda.

Den brandtekniska bedömningen av byggnaden har gjorts med utgångspunkt från vad byggnaden normalt är avsedd för - undervisning, fritidsverksamhet etc. Då byggnaden nyttjas för övernattning måste en ny brandteknisk bedömning göras i samverkan mellan brandförsvaret och fastighetsägaren. För att uppnå en god säkerhet är det av största vikt att ordinarie verksamhet under ledning av till exempel skolans rektor bedrivs med ett systematiskt brandskyddsarbete.

Detta PM har upprättats av Uppsala brandförsvaret för att ge en enhetlig syn på brandsäkerheten och vara en instruktion för fastighetsägare och arrangörer vid övernattning i tillfälliga lokaler.

Vid förläggning i byggnadens markplan gäller:

- De boende ska ha möjlighet att utrymma genom den gemensamma korridoren ut till annan brandcell eller direkt ut genom dörr eller fönster.
Kraven på fönster är att höjden mellan golv och fönsterkarmens underdel inte överstiger 1,2 meter och den utvändiga höjden mellan fönsterkarm och marken inte överstiger 2,0 meter. Dessutom skall fönstret vara minst 0,5 meter brett och 0,6 meter högt. Summan av fönstrets bredd och höjd skall vara minst 1,5 meter. Öppningshandtaget ska vara permanent monterat. Fönstren ska vara sidohängda.
- Minimikrav gällande brandlarm är att övernattningsrummen har brandvarnare installerade och att gemensamma korridorer och utrymningsvägar har automatiskt utrymningslarm enligt SBF 110:6.
- Vägledande markering ska monteras i lokalerna. Utrymningsskyltarna ska vara genomlysta eller belysta. Skyltarna ska vara nödströmsförsörjda. Funktionen ska kvarstå i minst 60 minuter vid spänningsbortfall. Skyltar ska utformas enligt AFS 2008:13.

Vid förläggning i annat våningsplan än markplan gäller:

Att byggnaden är utförd som brandsäker byggnad typ BR 1 och möjlighet finns att utrymma via korridor till två av varandra oberoende utrymningsvägar. Korridorer och trapphusen skall vara egna brandceller med krav enligt BBR.

- Vägledande markering ska monteras i lokalerna. Utrymningsskyltarna ska vara genomlysta eller belysta. Skyltarna ska vara nödströmsförsörjda. Funktionen ska kvarstå i minst 60 minuter vid spänningsbortfall. Skyltar ska utformas enligt AFS 2008:13.
- Samtliga boenderum, korridorer och utrymningsvägar ska vara utrustade med ett automatiskt brand och utrymningslarm utfört enligt SBF 110:6 styrt via rökdetektorer. Larmet ska kunna uppfattas i samtliga utrymmen som används till förläggning med en ljudstyrka på lägst 70 dB.
- Då det vanligen är ett stort antal personer i varje övernattningsrum kan det bli aktuellt att använda fönster och brandförsvarets stegutrustning i en nödsituation. Fönster som ska användas för nödutrymning ska vara öppningsbart utan nyckel eller annat redskap samt ha en fri, vertikal öppning med minst 0,5 meters bredd och minst 0,6 meters höjd. Summan av fönstrets bredd och höjd bör vara minst 1,5 meter. Öppningens underkant bör ligga högst 1,2 meter över golv. Fönstren ska vara sidohängda.

Personalantal

Antal personer som kan förläggas per brandcell är beroende av golvytan och utrymningsdörrarnas bredd. Ett lämpligt riktvärde är 3-4m² fri golvyta per person, vilket ger cirka 20 personer per klassrum. I större lokaler till exempel gymnastiksal ska enheter om 20 personer sektioneras med gångar om 5 meter. Dessa gångar ska leda till in- respektive utgångsdörrar.

Regler

1. Arrangören ska anmäla övernattningen till Uppsala brandförsvaret senast fem dagar innan övernattning sker. Anmälan ska innehålla uppgift om arrangör, ansvarig, förlägningsobjekt, adress, situationsplan över byggnaden och vilka lokaler som ska nyttjas, tiden för nyttjandet, antal personer samt kontaktuppgifter. Se anmälningsblankett.
2. Arrangören ska ansvara för att brandförsvarets föreskrifter och ordningsregler följs. Dessutom ska denne tillse att samtliga närvarande ges behövlig orientering och information om tillgängliga utrymningsvägar, brandberedskap, telefon, utrymningslarmets funktion och signal med mera.
3. För förläggningen ansvarig person eller av denne delegerad ansvarig person ska ständigt finnas närvarande inom förläggningen. Överstiger personantalet 100 personer krävs att lokalerna/byggnaden övervakas av minst två vakande brandvakter.
4. Förbud mot rökning ska råda i hela byggnaden.
5. Korridorer, trapphus eller andra utrymningsvägar får inte blockeras eller belamras med brännbart material.
6. Dörrar som står öppna med magnethållare ska ha en automatisk stängningsfunktion via rökdetektorer.
7. Belysning i korridorer och trapphus ska hållas tänd på kvälls- och nattetid.
8. Utrymningsplan ska finnas anslagen inom eller i anslutning till förlägningsrummen.
9. Brandfarlig vara får inte hanteras eller förvaras i lokalerna. De lokaler där gasol är i bruk får inte användas.
10. Släckutrustning ska finnas tillgänglig och väl markerad på högst 25 meters avstånd. Släckutrustning ska finnas på varje våningsplan.

11. När lokalerna används ska alltid någon av de kontaktpersoner som namngivits i anmälan finnas på plats och vara tillgänglig på det angivna telefonnumret.
I byggnaden ska finnas tillgång till telefon med 112 funktion.
 12. Matlagning, kaffeberggning och liknande är förbjudet i hela byggnaden utom i därför avsedda lokaler som till exempel kök, matsal och pentry.
 13. Uppställning av husvagn, container eller dylikt får inte ske närmare byggnaden än 6 meter. Uppställning får inte heller utgöra hinder för utryckningsfordon
-

Anmälan om tillfällig förläggning

Brandförsvaret vill få kännedom om det kommer att ske övernattning i byggnader/lokaler som inte är avsedda för detta.

Texta tydligt

Byggnaden/lokalens namn	
Adress	
Arrangör (namn på företag, förening etc.)	
Ansvarig för arrangemanget (namn och personnummer, fysisk person)	Telefonnummer
Förläggningen avser tiden (ååmmdd – ååmmdd):	

Kontaktpersoner som finns närvarande i byggnaden/lokalerna

Kontakt 1	Namn	Telefonnummer
Kontakt 2	Namn	Telefonnummer
Kontakt 3	Namn	Telefonnummer

Information om antal övernattande

Antal barn	Antal vuxna
------------	-------------

Anmälan och en situationsplan över byggnaden och vilka utrymmen som ska nyttjas postas eller faxas och ska vara Uppsala brandförsvare tillhanda senast fem dagar innan övernattningstillfället:

Uppsala kommun brandförsvaret
Räddningscentralen
753 75 UPPSALA

Vid eventuella frågor kontakta:

Förebyggande avdelningen 018-727 30 20 (måndag-fredag 9.00-16.00)
Räddningscentralen 018-727 30 70 (icke kontorstid)

Postadress: Uppsala kommun, brandförsvaret • 753 75 Uppsala
Besöksadress förvaltningsledning, Almungevägen 33 • Telefon: 018 - 727 30 00 • Fax: 018 - 727 30 19
E-post: brandforsvaret@uppsala.se
www.uppsala.se

§ 87

**Internkontrollplan 2017
RÄN-2016-0238**

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

att godkänna rapporteringen av bifogade kontrollmoment, samt

att ge brandchef i uppdrag att åtgärda de eventuella brister som framkommit i rapporten.

Sammanfattning

Rapportering av två kontrollmoment enligt den interna kontrollplanen för 2017. Nämnden antog den interna kontrollplanen för år 2017 vid sitt möte 2016-12-14. I den interna kontrollplanen finns åtta kontrollmoment. Tidigare under året har övriga sex kontrollmoment rapporterats till nämnden.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse 29 november 2017.

Rapportering av kontrollmoment utbetalning av lön.

Rapportering av kontrollmoment att fordon och materiel inte används för privata ändamål.

Delges

Kommunstyrelsen i Tierps kommun.

Kommunstyrelsen i Uppsala kommun.

Kommunstyrelsen i Östhammars kommun.

Handläggare:
Elisabeth Samuelsson

Datum:
2017-11-28

Diarienummer:
RÅN-2016-0238

Rapportering av kontrollmoment i den interna kontrollplanen.

Kontrollmoment

Att fordon och materiel inte används för privata ändamål.

Metod och urval

Intervjuer av anställda vid olika enheter.

Frågorna har varit avgränsade till fordon, verktyg och utrustning.

Resultat

Intervjuerna visar på att brandförsvarets fordon aldrig används för privata ändamål, och att lån av verktyg eller annan utrustning görs i betydligt mindre omfattning än tidigare. Det kan dock inte uteslutas att det förekommer vid enstaka tillfällen.

Den kultur som fanns tidigare, där individer tyckte det var naturligt att låna brandförsvarets fordon och utrustning för privat bruk, har förändrats. Idag finns en bättre kunskap och förståelse hos de flesta medarbetarna.

Kommentar

Denna granskning visar inte på behov av särskilda åtgärder, men arbetet för "ordning och reda" kommer att fortsätta på inslagen väg.

Elisabeth Samuelsson
Produktionschef

Handläggare:
Mikael Lundkvist

Datum:
2017-11-21

Diarienummer:
RÅN-2016-0238

Rapportering av kontrollmoment i den interna kontrollplanen.

Kontrollmoment

Att rätt lön utbetalas.

Metod och urval

Kontroll av att uttagen semester är registrerade i lönesystemet. De 22 anställda med lägst antal uttagna semesterdagar i lönesystemet 2017-01-01 tom 2017-10-31 har kontrollerats. Kontrollen har skett genom att kontrollera att semester som är registrerad i brandförsvarets verksamhetsystem Daedalos även har blivit registrerad i lönesystemet.

Resultat

21 anställda hade all semester i Daedalos även registrerad i lönesystemet.
1 anställd hade en semesterdag i Daedalos som inte var registrerad i lönesystemet.

Kommentar

Utifrån granskningen verkar rutinen att registrera uttagen semester i lönesystemet fungera. Det är dock av vikt att all semester registreras i lönesystemet och att rutiner finns så att ingen semester missas att registreras.

Mikael Lundkvist
Ekonomichef

§ 90

Internkontrollplan 2018 RÄN-2017-0151

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

att anta intern kontrollplan för år 2018.

Sammanfattning

Enligt Uppsala kommuns reglemente för intern kontroll ska nämnderna årligen anta en intern kontrollplan. Planen anger när de olika kontrollmomenten ska rapporteras till nämnden. I planen för 2018 ingår åtta kontrollmoment:

1. Att facklig samverkan fungerar och bidrar till verksamhetsutveckling.
2. Att personalförsörjningen fungerar på ett tillfredsställande sätt.
3. Att handläggnings-tiderna följer uppsatta mål.
4. Att lärdomar tas tillvara av genomförda räddningsinsatser.
5. Att räddningsinsatser registreras inom godtagbar tid.
6. Att rätt lön utbetalas.
7. Att insatsrapporterna för RVR registreras.
8. Att rekryteringar sker enligt regelverket.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse 20 november 2017.

Internkontrollplan 2018.

Delges

Kommunstyrelsen Tierps kommun

Kommunstyrelsen Uppsala kommun

Kommunstyrelsen Östhammars kommun

Internkontrollplan dnr RÄN-2017- 0151

År: 2018

Nämnd: Räddningsnämnden

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Verksamhetskontroll: Facklig samverkan.	Att facklig samverkan fungerar och bidrar till verksamhetsutveckling.	Risk för att facklig samverkan inte fungerar på ett bra sätt på grund av att ärenden inte förs mellan olika ledningsnivåer.	Intervjuer/ enkätundersökning.	██████████	Till nämnd 2018-03-14
Verksamhetskontroll: Personalförsörjning.	Att personalförsörjningen fungerar på ett tillfredsställande sätt.	Risk för att förlora bristkompetens inom kategorierna brandingenjörer och personal anställda som räddningsmän i beredskap på grund av saknad av strategi för kompetensförsörjning.	Intervjuer/ enkätundersökning.	██████████y	Till nämnd 2018-05-30
Kontroll av efterlevande av regler, policys och beslut: Handläggningstider.	Att handläggnings-tiderna följer uppsatta mål.	Risk för att byggärenden försenas på grund av för långa handläggningstider. Idag är målet en handläggningstid på max sju arbetsdagar efter att brandförsvaret mottagit fullständiga underlag.	Kontroll av handläggningstider.	██████████ant	Till nämnd 2018-04-25

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Verksamhetskontroll: Räddningsinsatser.	Att lärdomar tas tillvara av genomförda räddningsinsatser.	Risk för att brister i brandskydd inte åtgärdas och sämre räddningsinsatser på grund att lärdom från genomförda räddningsinsatser och olycksförlopp inte tas tillvara. De flesta görs där behovet av undersökning är stort för lärandet.	Kontroll av rutiner och att dessa rutiner följs.		Till nämnd 2018-08-29
Verksamhetskontroll: Registrering av räddningsinsatser.	Att räddningsinsatser registreras inom godtagbar tid.	Risk för vi inte kan lämna ut Insatsrapporter till olika myndigheter och allmänheten på grund av insatsrapporterna inte är klara. Målsättningen är att alla Insatsrapporter ska vara klara efter 4 dygn efter avslutad räddningsinsats.	Kontroll av rutiner och att dessa rutiner följs.		Till nämnd 2018-02-14
Finansiell kontroll: Utbetalning av löner.	Att rätt lön utbetalas.	Risk för att felaktig lön utbetalas på grund av att registrering av semester inte görs i lönesystemet på grund av att registrering av semester ska göras i två it-system (Daedalos och lönesystemet)	Kontroll att uttagen semester är registrerad i lönesystemet och överensstämmer med registrerad semester i Daedalos.		Till nämnd 2018-12-12

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll: Fakturering av genomförda RVR-uppdrag.	Att insatsrapporterna för RVR registreras.	Risk för att RVR-uppdrag inte blir fakturerade på grund av ej rätt ifyllda räddningsinsatser.	Kontroll av rutiner och att dessa rutiner följs.		Till nämnd 2018-09-26
Kontroll av efterlevande av regler, policys och beslut: Mutor och jäv.	Att rekryteringar sker enligt regelverket.	Att fel personer blir anställda på grund av att rekryteringsreglerna inte följs.	Kontroll av rutiner vid jävsituationer vid rekryteringar och att dessa följs.		Till nämnd 2018-11-07

§ 88

Verksamhetsplan och budget 2018 RÄN-2017-0159

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

att anta reviderad verksamhetsplan och budget 2018 med plan för 2019-2020.

Sammanfattning

Verksamhetsplanen utgår från det uppdrag och den budget nämnden har från de ingående kommunerna i den gemensamma nämnden; Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Övergripande målet i verksamhetsplanen är att Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner ska vara trygga och säkra kommuner för dem som bor, verkar och vistas där och att den enskilde har vilja och förmåga att aktivt ta ansvar för sin säkerhet.

Prioriterade områden är en jämställd räddningstjänst, en god arbetsmiljö och en god intern kontroll för att uppnå en så bra räddningstjänst som möjligt.

Under överläggningen beslutade nämnden att göra följande revideringar i verksamhetsplanen:

Under "Mål 2 Stärka förmågan till krisberedskap lägga till":

"Utveckla brandförsvarets att ta emot och utbilda frivilliga vid räddningsinsatser"

Under "Mål 3 Återuppta planering för civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap" stryka följande del i åtgärd 1: *"utifrån anvisningar från – och med stöd av – statliga myndigheter som MSB och länsstyrelsen."*

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse 29 november 2017

Verksamhetsplan och budget 2018.

Delges

Tierps kommun

Uppsala kommun

Östhammars kommun

Verksamhetsplan och budget 2018-2020

Ett aktiverande dokument som räddningsnämnden fattade beslut om 2017-12-13

VI SAMVERKAR I EN GEMENSAM RÄDDNINGSNÄMND

Postadress: Uppsala kommun, Räddningsnämnden • 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 00 00 (växel) • Fax: 018-727 30 19
E-post: raddningsnamnden@ uppsala.se
www. uppsala.se

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Räddningsnämndens uppdrag.....	3
Räddningsnämndens politiska plattform	4
Så här styrs den gemensamma räddningsnämnden	5
Räddningsnämndens verksamhet	6
Information och rådgivning	6
Tillsyn och tillstånd	6
Förbereda och genomföra räddningsinsatser	6
Åtgärder efter räddningsinsats	9
Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.....	9
Samverkan	9
Krishantering, befolkningsskydd och räddningstjänst under höjd beredskap.....	10
Inriktningsmål	11
1 Utveckla samarbeten med andra samhällsaktörer för att minska antalet och effekterna av bränder och andra olyckor.	12
2 Stärka förmågan till krisberedskap	13
3 Återuppta planering för civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap.	14
4 Stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd genom lokala aktörer.	15
5 Verka för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen.....	16
6 Stärka den enskildes förmåga till riskmedvetet beteende och kunskap att handla vid bränder och olyckor genom information, rådgivning och utbildning.	17
7 Bryta olycksförlopp i ett så tidigt skede som möjligt genom att tillgängligheten till och effektiviteten av räddningsinsatser ska förbättras.	18
8 Utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor.	19
Kommungemensamma inriktningsmål från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.	20
Uppsala kommuns inriktningsmål 1	20
Uppsala kommuns inriktningsmål 2	22
Uppsala kommuns inriktningsmål 3	23
Uppsala kommuns inriktningsmål 8	25
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9	27
Budget 2018 med plan för 2019-2020.....	29
Nämndens driftbudget.....	29
Nämndens investeringar.....	31
Resultat i tkr och i procent av kommunbidragen 2012-2016.....	31
Riskhantering	32
Bilaga 1 Styrdokument.....	37
Bilaga 2 Uppföljningsplan.....	39

Räddningsnämndens uppdrag

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd som ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor samt tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska även stödja andra nämnder inom sitt kompetensområde samt verka för att skapa trygghet i samhället.

Brandförsvaret är den tjänstemannaorganisation som stödjer räddningsnämnden i sitt uppdrag och genomför den verksamhet räddningsnämnden beslutar om och ansvarar för.

Omvärld och förutsättningar

Säkerhetsläget i världen har förändrats och påverkar det lokala sammanhanget. Återtagandet av förmåga i det civila försvarets alla delar innebär inom nämndens ansvarsområde att förmågan till räddningstjänst under höjd beredskap ska prioriteras.

Omvärldens förändringar inom politik och stora flyktingströmmar ger anledning till att de offentliga verksamheterna är tydliga i sitt demokratiska uppdrag. Inom nämndens ansvarsområde är de mänskliga rättigheterna, alla människors lika värde, öppenhet och transparens självklara grunder.

Behovet av att väl kunna svara mot högt ställda förväntningar, även vid större och sällan förekommande oönskade händelser, medför krav på god samverkan med andra aktörer. Det regionala samarbetet med andra räddningstjänster är ett sätt att uppnå en god förmåga. Samverkan med andra aktörer bidrar till samhällets samlade förmåga.

Räddningsnämndens politiska plattform

Räddningsnämndens vision är att Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner ska vara trygga och säkra kommuner för dem som bor, verkar och vistas där och att den enskilde har vilja och förmåga att aktivt ta ansvar för sin säkerhet.

Befolkningen i området växer och det ställer krav på en utveckling av räddningstjänstverksamhet för att fortsatt uppnå trygga och säkra kommuner. Samarbete med andra kommuner och myndigheter är en nödvändighet både för att få en god kvalitet på verksamheten och för att få en kostnadseffektiv verksamhet.

En stor del av befolkningen i kommunerna bor i mindre tätorter och på landsbygden och där är verksamheten med Räddningspersonal i beredskap (deltidsbrandmän) en vital del för att uppnå trygga och säkra kommuner. För landsbygdens utveckling behövs en fortsatt god räddningstjänst i dessa områden.

Syfte med nämndens verksamhetsplan och budget

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga det uppdrag nämnden fått av Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Det övergripande styrdokument för nämnden är handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och den budget de tre kommunerna kommits överens om för räddningsnämnden. Nämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats av kommunerna.

Värdkommunen Uppsala kommuns styrdokument Mål och budget anger ytterligare mål och uppdrag som nämnden hanterar i verksamhetsplanen.

I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget vid delårsuppföljningarna per april, per augusti och vid årsbokslutet.

Så här styrs den gemensamma räddningsnämnden

Den gemensamma räddningsnämnden bildades 2012 och organisationsformen möjliggörs genom kommunallagen där kommunerna ges möjlighet att samarbeta inom vissa områden i en gemensam nämnd. De kommuner som ingår i den gemensamma nämnden är Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner och Uppsala kommun är värdkommun för den gemensamma räddningsnämnden. Hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet.

Avtal mellan kommunerna

Kommunerna har skrivit ett avtal som reglerar vilken verksamhet den gemensamma nämnden ska ansvara för och hur kostnadsfördelningen mellan kommunerna ska vara.

Reglemente för den gemensamma räddningsnämnden

Respektive kommunfullmäktige har beslutat om ett gemensamt reglemente för den gemensamma räddningsnämnden där bland annat den politiska representationen från kommunerna regleras.

Handlingsprogram 2016-2019 för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Respektive kommunfullmäktige har beslutat om ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. I handlingsprogrammet beskrivs vilken nivå som kommunerna ska ha på den brandförebyggande verksamheten och räddningstjänstverksamheten. I handlingsprogrammet finns även åtta inriktningsmål som styr inriktningen av verksamheten. Handlingsprogrammet och dess mål är det som till största del styr räddningsnämnden.

Ägarsamråd

Kommunerna har minst två ägarsamråd per år där budget, mål och uppdrag för den gemensamma räddningsnämndens fastställs. Värdkommunen beslutar sedan formellt om budgeten för den gemensamma räddningsnämnden.

Kommungemensamma mål och uppdrag från de enskilda kommunerna

Kommungemensamma eller kommunövergripande mål och uppdrag som de tre kommunerna har kan den gemensamma nämnden ta hänsyn till där så är möjligt utifrån grunduppdraget. Dessa mål och uppdrag tar den gemensamma nämnden upp i sin verksamhetsplan.

Räddningsnämndens verksamhet

Information och rådgivning

I lagen om skydd mot olyckor framhålls den enskildes ansvar att skydda sig mot olyckor. En viktig uppgift för nämnden är att genom information och rådgivning öka kunskapen hos enskilda – såväl privatpersoner som förvaltningar, organisationer och företag. Informationsinsatser genomförs löpande i olika forum och brandförsvaret deltar i nationella kampanjer.

För att stärka den enskildes förmåga att själv hantera olyckor och bränder genomförs brandskyddsutbildningar för främst personal från vård- och omsorgsverksamheter i de tre kommunerna.

Tillsyn och tillstånd

Räddningsnämnden har en myndighetsroll utifrån både lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarlig och explosiv vara (LBE). Tillsyner görs dels enligt lagen om skydd mot olyckor och dels enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Vid vissa objekt görs tillsyn enligt båda lagstiftningarna. Räddningsnämnden handlägger också ansökningar om tillstånd för hantering av brandfarliga varor.

Samverkan och samarbete med Tierps, Uppsalas och Östhammars olika kommunala förvaltningar är en annan viktig uppgift då det är en förutsättning för att nå säkra och trygga kommuner att bo och vistas i.

Förbereda och genomföra räddningsinsatser

Räddningsinsatser förbereds genom utbildning, övning, objektsorienteringar, insatsplanering samt fordons- och materielunderhåll. I förberedelserna ingår också utveckling av metod och taktik, fysisk träning och fystester.

När räddningsinsatser ska genomföras hanterar Storstockholms räddningscentral (SSRC) utalarmering av resurser. SSRC hanterar larm och ledning för Uppsala brandförsvaret i samverkan med Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Norrtälje, Räddningstjänsten Sala-Heby och Storstockholms brandförsvaret.

Insatserna genomförs av de operativa styrkorna som är fördelade i brandförsvarets område enligt Räddningsnämndens beslut beredskap och övergripande förmåga, se bild nedan.

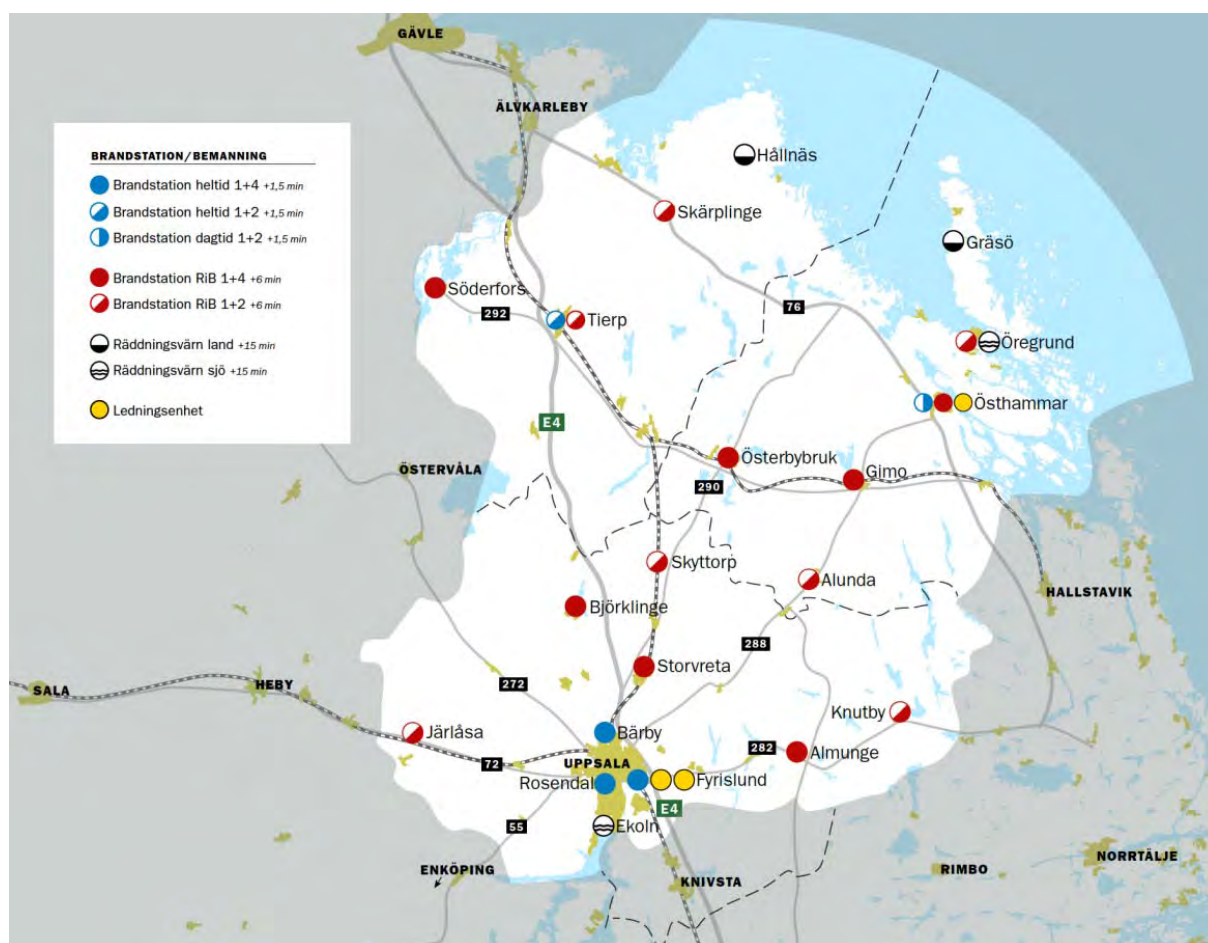

Bild 1. Resurser i jour och beredskap.

Samverkan vid räddningsinsatser sker med i första hand med polis och ambulans, men också med andra räddningstjänster. Räddningsnämnden har avtal om gränslös samverkan med alla angränsande räddningstjänstorganisationer och avtal om samverkan med Sjöräddningssällskapet. Exempel på andra avtal är samverkansavtalet med landstinget angående sjukvårdslarm och avtalet med Försäkringsbranschens Restvärderäddning om restvärderäddning. Brandförsvaret är också en del i Länsstyrelsens beredskap för kärnenergiolyckor.

Samverkan med andra funktioner i kommunerna är också viktig vid räddningsinsatser, till exempel för miljö- och informationsfrågor.

För verksamhetsåret 2018 ska räddningstjänstförmågan i nämndens geografiska område vara följande:

Lokalisering

- att** Uppsala brandförsvaret ska ha brandstationer i följande tätorter: Almunge, Alunda, Björklinge, Gimo, Järlåsa, Knutby, Skärplinge, Skyttorp, Storvreta, Söderfors, Tierp, Uppsala, Österbybruk, Öregrund och Östhammar
- att** Uppsala brandförsvaret ska ha räddningsvår vid Ekoln, på Gräsö, i Hållnäs, på Vassarö och i Öregrund

Beredskapsform

- att** bemanningen av brandstationerna i Almunge, Alunda, Björklinge, Gimo, Järlåsa, Knutby, Skärplinge, Skyttorp, Storvreta, Söderfors, Österbybruk och Öregrund ska ske med RiB-medarbetare
- att** bemanningen av brandstationerna i Tierp och Östammar ska ske med både heltidsanställda medarbetare och RiB-medarbetare
- att** bemanningen av brandstationerna i Uppsala tätort ska ske med heltidsanställda medarbetare

Utryckningsstyrkans numerär

- att** bemanningen av Uppsala brandförsvars RiB-brandstationer inte ska understiga en numerär om 50 medarbetare i beredskap
- att** bemanningen av Uppsala brandförsvars heltidsbrandstationer inte ska understiga en numerär om 18 medarbetare i jourtjänstgöring

Ledningsförmåga

- att** Uppsala brandförsvars operativa ledningsförmåga inte ska understiga en ledningsenhet nivå 2 och en ledningsenhet nivå 3, båda i jourtjänstgöring

Ambitionsnivå

För verksamhetsåret 2018 är ambitionsnivån beträffande räddningstjänstförmåga i nämndens geografiska område följande:

- att** Uppsala brandförsvär ska ha materieldepåer på följande orter: Fågelsundet, Länsö, Fälön, Ormön, Rävsten, Stora Risten, Örskär och Sundsveden
- att** Uppsala brandförsvars brandstationer ska vara bemannande enligt följande:

Station	Beredskaps- styrka heltid	Beredskaps- styrka RiB	Lednings- enhet	Frivilliga
Almunge brandstation		1+4		
Alunda brandstation		1+2		
Björklinge brandstation		1+4		
Bärby brandstation	1+4			
Ekolns räddningsvärn				●
Fyrislund brandstation	1+4			
Gimo brandstation		1+4		
Gräsö räddningsvärn				●
Hållnäs räddningsvärn				●
Järlåsa brandstation		1+2		
Knutby brandstation		1+2		
Rosendal brandstation	1+4			
Skyttorp brandstation		1+2		
Skärplinge brandstation		1+2		
Storvreta brandstation		1+4		

Station	Beredskaps- styrka heltid	Beredskaps- styrka RiB	Lednings- enhet	Frivilliga
Söderfors brandstation		1+4		
Tierp brandstation	1+2	1+2		
Viktoria			L2 & L3	
Vässarö räddningsvårn				●
Öregrund brandstation		1+2		
Öregrund räddningsvårn				●
Österbybruk brandstation		1+4		
Östhammar brandstation	1+2 (dagtid)	1+4	L2	
SUMMA	18 (21)	56	3	

Tabell. 1+4 anger att det är ett brandbefäl och fyra brandmän. L2 och L3 anger en ledningsnivå 2 respektive en ledningsnivå 3.

Åtgärder efter räddningsinsats

Efterföljande åtgärder omfattar att informera drabbade om behov av restvärdesräddning, sanering, bevakning eller andra åtgärder när räddningsinsatser avslutas. Det handlar också om att visa omtanke för de som drabbats och bistå dem genom kontakter med till exempel POSOM, försäkringsbolag och anhöriga, samt genomföra restvärdesinsatser enligt RVR-avtalet.

Undersökning av olycksorsak, olycksförlopp och utvärdering av räddningsinsatser är andra viktiga delar efter en insats. Lärande och erfarenhetsspridning efter insatser är mycket viktigt för att förbättra insatsförmågan.

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll utförs av de två entreprenörerna räddningsnämnden har avtal med. En del av sotningen bedrivs själv av fastighetsägare eller annan av brandförsvaret godkänd entreprenör, så kallad egenstötning.

Samverkan

Mycket av räddningsnämndens verksamhet bygger på samverkan och samordning med andra förvaltningsorgan, räddningstjänstorganisationer, myndigheter och frivilliga. Övning, utbildning och räddningsinsatser har tidigare nämnts.

Kommunerna har ansvar för att samordna skydd mot andra olyckor än brand. Huvudansvaret för samordningen finns i respektive kommun, inte hos den gemensamma nämnden. Genom att till exempel arbeta för att riskfrågor ska beaktas i samhällsbyggnadsprocesserna bidrar brandförsvaret i samordningen. Ett annat exempel är samarbetet mot anlagd brand.

Räddningsnämnden är också remissinstans för andra förvaltningsorgan, organisationer och myndigheter. Till exempel biträds polismyndigheten med utlåtanden inför publika sammankomster, sakkunnigutlåtanden om brand- och rökspridning lämnas till åklagare och polismyndighet, och remissvar lämnas till de som hanterar serveringstillstånd inom kommunerna.

Krishantering, befolkningsskydd och räddningstjänst under höjd beredskap

Kommunerna har ansvar för samordning av krishanteringsfrågor inom sitt geografiska område. Räddningsnämnden är en av många aktörer som berörs. Utveckling av krishanteringsförmågan ska ske genom samordnad planering och övning. Anställda inom brandförsvaret ska få den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser.

Förmågan till krishantering är en komponent som bidrar till det civila försvaret. Förmågan till befolkningsskydd och räddningstjänst under höjd beredskap är eftersatt och planeringen har i praktisk mening legat nere. Mot bakgrund av förändringar i omvärlden behöver den stärkas. Arbetet och planering för befolkningsskydd och räddningstjänst under höjd beredskap kommer att intensifieras under perioden.

Inriktningsmål

Inriktningsmålen är hämtade från de tre kommunernas gemensamma handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. I handlingsprogrammet finns åtta inriktningsmål.

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2016–2019 beslutades av Tierps, Uppsalas och Östhammars kommunfullmäktige vid årsskiftet 2015/16.

1. Utveckla samarbeten med andra samhällsaktörer för att minska antalet och effekterna av bränder och andra olyckor.
2. Stärka förmågan till krisberedskap.
3. Återuppta planering för civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap.
4. Stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd genom lokala aktörer.
5. Verka för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen.
6. Stärka den enskildes förmåga till riskmedvetet beteende och kunskap att handla vid bränder och olyckor genom information, rådgivning och utbildning.
7. Bryta olycksförlopp i ett så tidigt skede som möjligt genom att tillgängligheten till och effektiviteten av räddningsinsatser ska förbättras.
8. Utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor.

1 Utveckla samarbeten med andra samhällsaktörer för att minska antalet och effekterna av bränder och andra olyckor.

Nämndens strategi för att nå målet

Räddningsnämnden ska aktivt söka samarbeten med andra myndigheter, näringslivet och det civila samhället. Räddningsnämnden ska hjälpa dessa att se vilka möjligheter de har att minska risken för bränder och andra olyckor och minska konsekvenserna vid bränder och olyckor. Särskild vikt ska läggas på att tydliggöra vilka positiva effekter det har för deras egen verksamhet och säkerhet.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder
Utbildning av och information till andra aktörer i samhället som kan påverka brandskyddet i hemmiljön för att åstadkomma en bättre spridning av kunskap och ett mer medvetet agerande hos utsatta grupper.
Samarbeta med kommunernas grundskolor i syfte att ge skolelever kunskap om brandrisker och brandskydd.
Samarbeta med polis och ambulans om suicidprevention i syfte att minska antalet suicid.
Samarbeta med andra nämnder och förvaltningar i kommunerna i arbetet mot anlagd brand.
Samarbeta med andra nämnder och förvaltningar i kommunerna i arbetet med att ge äldre och personer med funktionsnedsättning ett bättre brandskydd i sina bostäder genom tekniska hjälpmedel.

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt			
1. Antal bostadsbränder 2013: 145 st / 2012: 137 st / 2011: 142 st	-	-	156 (2014)	Om det går.		↗
2. Antal bränder i allmänna byggnader T U Ö om det går	-	-	46		Ej öka	
3. Antal omkomna i bränder	2	3	5		Ej öka	
4. Antal skadade i brand Lindrigt skadade Svårt skadade			19 3		Ej öka Ej öka	

1. Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.
2. Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.
3. Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.
4. Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.

2 Stärka förmågan till krisberedskap

Nämndens strategi för att nå målet

Planera och öva olika scenarior tillsammans med kommunerna och andra samhällsaktörer för att vara väl förberedd om en kris inträffar.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder
Se över brandförsvarets krisberedskapsplanering och tydliggöra roller och förväntningar vid en kris.
Öva brandförsvarets krisberedskapsorganisation, utvärdera och justera brandförsvarets krisberedskapsplanering.
Delta vid samverkansövningar med andra samhällsaktörer.

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse

Indikatorer	Nuvärde	Jämför- värde	Målsättning	Trend
1. Kommunens förmåga till krishantering ska vara god. T U Ö	Delvis uppnått			

1. Källa: Öppna jämförelser SKL.

3 Återuppta planering för civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap.

Nämndens strategi för att nå målet

Planera och öva tillsammans med andra myndigheter och aktörer i samhället för att kunna hantera olika situationer under en höjd beredskap. Förmågan till civilt försvar är nära förknippad med förmågan till krishantering och ska bygga på denna.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder
Ta fram en långsiktig strategi för förmågeuppbyggnad av räddningstjänsten under höjd beredskap utifrån anvisningar från – och med stöd av – statliga myndigheter som MSB och länsstyrelsen.
Ta fram en översiktlig kontinuitetsplanering för personalförsörjning, i samråd med samverkande räddningstjänstorganisationer och med hänsyn tagen till inkallning av RiB-personal med stöd av tjänsteplikt.
Undersöka möjligheterna till att krigsplacera räddningsmän hos brandförsvaret och hur förmågeuppbyggnad för dessa kan utformas.

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt			
1. Antalet medarbetare som är krigsplacerade inom brandförsvaret.	-	-				=
2. Antal icke medarbetare som är krigsplacerade hos brandförsvaret.						

1. Källa: Egen uppföljning.

4 Stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd genom lokala aktörer.

Nämndens strategi för att nå målet

Samarbete och kontinuerlig kontakt med näringslivet och det civila samhället i deras egen närmiljö. Föra en dialog och ta vara på deras synpunkter om hur skyddet mot bränder och olyckor kan stärkas.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder
Riktade informationsinsatser om risker för bränder och andra olyckor och hur de kan hanteras till de som bor i landsbygd och glesbygd.
Undersöka nya möjligheter att med frivilliga resurser stärka skyddet mot bränder och olyckor i glesbygd.

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse

Indikatorer	Nuvärde			Jämför- värde	Målsättning	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt			
1. Antalet insatser där insatstiden överstiger 20 minuter för första enhet.	-	-	110		85	=

2. Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.

5 Verka för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen.

Nämndens strategi för att nå målet

Räddningsnämnden ska genom samarbete med andra aktörer som ansvarar för samhällsplaneringen minska riskerna för olyckor. Riskerna ska uppmärksammas så tidigt som möjligt i planprocesserna för på bästa sätt hantera dessa.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder
Samarbete med Tierps kommun i syfte att hantera risker i detaljplaneskedet
Samarbete med Uppsala kommun i syfte att hantera risker i detaljplaneskedet
Samarbete med Östhammars kommun i syfte att hantera risker i detaljplaneskedet
Dialog med länsstyrelsen om deras rekommendationer för bebyggelse vid farligt godsled och andra riskobjekt
Delta i regionalt och lokalt arbete beträffande riskhantering i samhällsplaneringen.

6 Stärka den enskildes förmåga till riskmedvetet beteende och kunskap att handla vid bränder och olyckor genom information, rådgivning och utbildning.

Nämndens strategi för att nå målet

Aktivt använda olika forum och kanaler för att nå ut med information om hur enskilda kan hantera risker och hur enskilda kan agera vid en brand eller annan olycka. Informationen ska anpassa till målgruppen för att få bästa effekt.

Särskilt ska de mest utsatta grupperna prioriteras. Information om hur man kan förebygga bostadsbränder och agera vid en bostadsbrand ska också prioriteras.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder
Informationsinsatser genom olika forum och kanaler samt delta i nationella kampanjer.
Ta fram en informationsplan, anpassad efter olika kategorier av mottagare, om hur den enskilde kan förbygga och hantera bränder och olyckor.
Färdigställa informationsplan för 2018. (Rapport till nämnden i februari)

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse

Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Antal matlagingsrelaterade bränder. -				+
2. Antal eldstadsrelaterade bränder 2013: 14 st / 2012: 17 st / 2011: 18 st	27 (2014)			+

1. Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.
2. Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.

7 Bryta olycksförlopp i ett så tidigt skede som möjligt genom att tillgängligheten till och effektiviteten av räddningsinsatser ska förbättras.

Nämndens strategi för att nå målet

Komma fram till olycksplatsen och påbörja räddningsinsats så fort som möjligt efter att larm inkommit. Det är i det tidiga skedet som störst möjlighet finns att minimera konsekvenserna av olyckan. Kvaliteten på räddningsinsatserna ska vara hög genom att både materiel och kunskap är ändamålsenlig och god.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder
Kartläggning och analys av responskedjans olika delar för att hitta möjligheter att minimera tiden till dess en nödställd får hjälp
Följa upp och påverka våra avtalsparter till att minska svarstider och larmhanteringstider.
Införa Första insatspersön, FIP, vid samtliga RiB-stationer
Utveckla förmåga att larma frivilliga till olycksplatser

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse

Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Larmbehandlingstid (från mottaget 112-samtal tills första styrka får larmet)				
- Tierp	02:46			-
- Uppsala	02:46			=
- Östhammar	03:19			+
2. Responstider (från mottaget 112-samtal till dess första styrka kommer till skadeplats)			Öka/minska	
- Tierp	14:28			+
- Uppsala	11:30			+
- Östhammar	14:46			+
Tierp: 2013: 13:45 / 2012:13:08 Uppsala: 2013: 10:01 / 2012: 9:33 Östhammar: 2013: 13:55 / 2012: 12:02				
Antal frivilliga utbildade och registrerade hos brandförsvaret				

1. Källa: Kolada.
2. Källa: Kolada.

8 Utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor.

Nämndens strategi för att nå målet

Genom samarbete med andra organisationer ta tillvara deras erfarenheter och kunskap för att utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor. Genom kontinuerligt lärande och utvärdering av genomförda räddningsinsatser utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor. Lärande och förbättring genom utvärdering och återföring av genomförda räddningsinsatser ska vara en grundläggande del i kulturen och arbetssättet.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder
Omvärldsbevaka och ta tillvara på erfarenheter och lärdomar från andra organisationer i syfte att tidigt fånga upp händelser/trender där det föreligger behov av förebyggande åtgärder.
Utveckla lärande och spridning av erfarenheter efter övningar och insatser.
Utveckla den operativa utbildnings- och övningsverksamheten.
Utveckla kvalitetssäkring av den operativa förmågan.
Utveckla rättsäker tillämpning av tillsynsärenden.
Tillsyn av privata bostäder utifrån riskbilden.
Genomföra pilotförsök med koncept motsvarande Förstärkt Medmänniska, Civil InsatsPerson eller motsvarande

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse

Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Andel bränder som inte växer efter första styrkans framkomst.	Saknas			-
2. Antal överklagade ärenden som resulterat i ändrade krav.				

1. Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.

Kommungemensamma inriktningsmål från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Uppsala kommuns inriktningsmål 1

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.

Tierps kommuns övergripande inriktningsmål

Tierp är en attraktiv, inkluderande och hållbar kommun med ekonomin i balans.

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområden

En hållbar kommun.

- Där vi har ett effektivt resursutnyttjande, ej skadar miljön, är långsiktiga och tar ansvar för kommande generationer.

Nämndens strategi för att nå målet:

En god kontroll och styrning av verksamhet och ekonomi. Kontinuerligt anpassa verksamheten utifrån tilldelade kommunbidrag från kommunerna.

Nämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
En god kontroll på vilket behov som kommunerna har inom nämndens ansvarsområde och en god uppföljning av verksamheten och ekonomin.	En god och jämställd service till kommuninvånarna och en ekonomi i balans.	Månadsuppföljningar, delårsuppföljningar och årsbokslut.

Uppdrag (från Uppsala kommun)

Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Jämställdhetsbudgetera skyddskläder	Bättre skydd	

Genomföra könskonsekvensbeskrivningar i samband med kommande investeringar.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Vid upphandlingar av fordon och materiel göra könskonsekvensbeskrivningar.	Att fordon och materiel är anpassade för både män och kvinnor.	Årsbokslut.

Ta fram en långsiktig investeringsplan.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Att i verksamhetsplanen ha en investeringsplan för kommande tio år.	Bättre framförhållning av investeringsbehovet.	

Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Undersöka möjligheterna att digitalisera delar av tillstånds- och tillsynsprocessen	Att verksamheten blir effektivare och robustare genom digitala lösningar.	Årsbokslut
Utveckla det tekniska ledningsstödet för räddningsinsatser	Effektivare insatser	Årsbokslut

Uppsala kommuns inriktningsmål 2

Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i.

Tierps kommuns övergripande inriktningsmål

Tierp är en attraktiv, inkluderande och hållbar kommun med ekonomin i balans.

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområden

En attraktiv och växande kommun

Nämndens strategi för att nå målet:

Till stor del återfinns dessa mål i kommunernas i handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Uppdrag (från Uppsala kommun)

Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Se HP Mål 2		Årsbokslut.

Ta fram ett förslag till Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner på ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor som ska gälla från och med 2020.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Revidera riskanalys för de tre kommunerna	Underlag inför arbete med förslag till nytt handlingsprogram	Q4 2018
Ta fram förslag på handlingsprogram	Underlag till kommunerna	Q2 2019

Uppsala kommuns inriktningsmål 3

Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart.

Tierps kommuns övergripande inriktningsmål

Successivt utveckla tätorterna med början i Tierp genom att verka för ökat antal bostäder med attraktiva miljöer.

Minska kommunens negativa klimatpåverkan genom att minska kommunens utsläpp av växthusgaser och att minska kommunens energiförbrukning.

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområden

En attraktiv och växande kommun

- Där människor vill bo och stanna kvar, dit besökare vill och där företagandet växer.
- Där bostadsbyggandet och befolkning ökar.

Nämndens strategi för att nå målet:

Till stor del återfinns dessa mål i kommunernas i handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Uppdrag (från Uppsala kommun)

Utveckla Uppsala till en Smart stad där innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete skapar möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Klimatanpassa fordonsparken		Årsbokslut.

Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Samarbete med kommunerna och andra myndigheter.	Trygga och säkra kommuner.	Årsbokslut.

Uppdrag (från Uppsala kommun): Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Samarbete med kommunerna och andra myndigheter.	Trygga och säkra kommuner.	Årsbokslut.

Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Energieffektivisera brandstationerna i samarbete med hyresvärd.	Mindre energibehov vid brandstationerna och större användning av förnybar energi.	Årsbokslut.

Uppsala kommuns inriktningsmål 8

Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället.

Tierps kommuns övergripande inriktningsmål

Tierp är en attraktiv, inkluderande och hållbar kommun med ekonomin i balans.

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområden

En öppen kommun

- Där vi uppfattas som transparenta, inkluderande, inbjudande, lyssnande och tillgängliga
- Där medborgare och företagare känner delaktighet samt möjlighet till påverkan och inflytande.

En kommun och organisation som är demokratisk, inbjudande, lyssnande och nyfiken.

- Vi omfamnar olikheter och tar tillvara olika perspektiv.

Nämndens strategi för att nå målet:

Öka dialogen och samverkan med invånarna och med olika organisationer i kommunen.

Uppdrag (från Uppsala kommun)

Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Medborgardialog beträffande riskanalys	Högre kvalitet på underlag	Årsbokslut
Medborgardialog beträffande handlingsprogram	Högre kvalitet på underlag	Årsbokslut 2019
Medborgardialog beträffande RiB-rekrytering	Positiva rekryteringseffekter	Årsbokslut

Utifrån framtagna handlingsplan stärka kommunens engagemang för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Utbildning i folkrätt för nämnd	Effektivare styrning av verksamheten	Årsbokslut.

Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättsäker och digital informationshantering.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Ta fram informationshanteringsplan		Årsbokslut.

Utifrån landsbygdsprogrammet öka delaktigheten och inflytande inom lämpliga områden med framtagna metod för medborgarbudget.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Se HP mål 4.		Årsbokslut.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.

Nämndens strategi för att nå målet:

Verka för inriktningsmålet genom nedanstående nämndmål.

Nämndmål: Nämnden ska ha en verksamhet där allas lika värde är självklart och som är fri från kränkningar och negativ särbehandling

Nämndens åtgärder för att uppnå målet:

Öka kunskap om mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald

Nämndens indikatorer:

Ökad andel kvinnliga medarbetare

Att kvinnliga medarbetare inte slutar i högre grad än manliga medarbetare

Index *Andra viktiga frågor* i Medarbetarundersökning

Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra och kan göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande

Nämndens åtgärder för att uppnå målet:

Motverka negativ stress

Verka för en hållbar arbetsbelastning

Nämndens indikatorer:

Ökat antal registrerade tillbudsanmälningar

Index *Arbetssituation* i Medarbetarundersökning

Nämndmål: Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig.

Nämndens åtgärder för att uppnå målet:

Benchmarka kompetensförsörjningen gentemot andra räddningstjänsters kompetensförsörjning

Nämndens indikatorer:

Ökad andel kvinnliga medarbetare

Nämndmål: Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbärare som kan leda medarbetare i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Nämndens åtgärder för att uppnå målet:

Fortsatt utveckling av chefer och ledare

Nämndens indikatorer:

Genomförda chefsutvecklingsinsatser med bra utvärderingsresultat

Genomförda utvecklingsinsatser för medarbetare med bra utvärderingsresultat
Index *Ledarskap* i Medarbetarundersökning

Uppdrag (från Uppsala kommun)

Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken.

Nämndens åtgärder för att genomföra uppdraget

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Uppföljning
Verka för hållbar rekrytering av räddningspersonal i beredskap	Full bemanning på samtliga RiB-brandstationer	Årsbokslut
Verka för att räddningspersonal i beredskap är kvar som medarbetare under längre tid	Minskat rekryterings- och utbildningsbehov	Årsbokslut

Budget 2018 med plan för 2019-2020

Nämndens driftbudget

Kommunbidrag från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Prisindex kommunal verksamhet (PKV)*		2,93%	3,19%	3,20%
Uppräknat kommunbidrag med PKV	191 478	197 088	205 181	214 688
Övriga justeringar:				
Ny brandstation i Gimo		500	500	
Ny brandstation i Tierp		1 250	1 250	
Ny brandstation i Almunge			1 100	
Summa kommunbidrag	191 478	198 838	208 031	214 688
Fördelning per kommun:				
Tierp	22 833	23 710	24 806	25 600
Uppsala	144 975	150 549	157 509	162 549
Östhammar	23 670	24 580	25 716	26 539
Summa kommunbidrag	191 478	198 838	208 031	214 688

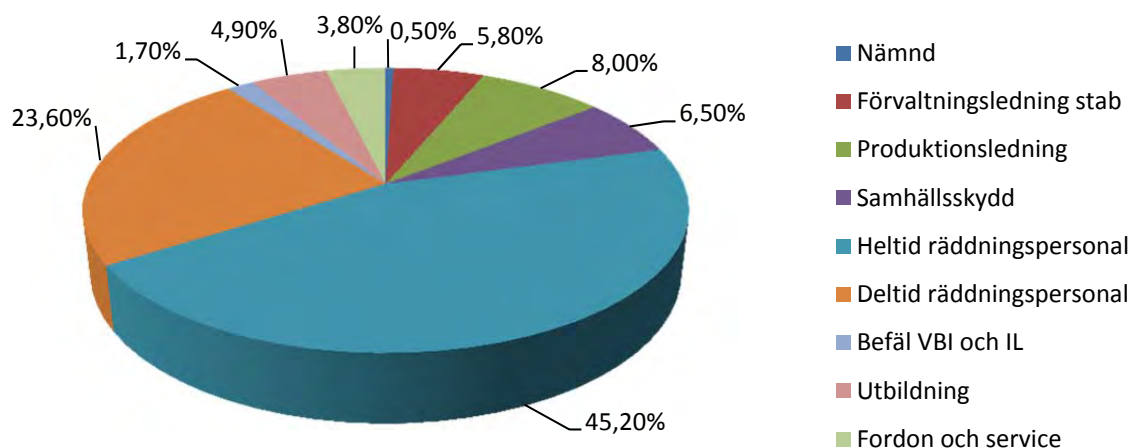
*Sveriges kommuner och landsting, datum 2017-02-16

Räddningsnämndens budget 2018 med planer 2019 -2020

<i>belopp i tkr</i>	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	14 386	13 454	14 173	14 456	14 746
Personalkostnader	117 606	119 498	125 291	130 215	135 090
Lokalhyror	33 886	32 155	33 354	38 788	39 835
Övriga kostnader	33 747	36 351	36 985	37 984	39 009
Ofördelat		3 928	1 482	1 200	1 200
Avskrivningar	11 703	11 850	12 900	13 000	13 000
Summa kostnader	196 942	203 782	210 012	221 187	228 134
Finansiella intäkter	2				
Finansiella kostnader	1 375	1 150	1 250	1 300	1 300
Nettokostnad	183 929	191 478	197 089	208 031	214 688
Kommunbidrag	185 360	191 478	198 839	208 031	214 688
Resultat	1 431	0	1 750	0	0

Personalkostnad per personalkategori i tkr och procent av den totala personalkostnaden

belopp i tkr	Budget 2018	Budget 2018 i procent	Plan 2019	Plan 2020
Nämnd	635	0,5%	660	685
Förvaltningsledning stab	7 309	5,8%	7 596	7 881
Produktionsledning	9 982	8,0%	10 374	10 763
Samhällsskydd	8 076	6,5%	8 394	8 707
Heltid räddningspersonal	56 647	45,2%	58 873	61 077
Deltid räddningspersonal	29 599	23,6%	30 762	31 914
Befäl VBI och IL	2 135	1,7%	2 219	2 302
Utbildning	6 159	4,9%	6 401	6 641
Fordon och service	4 749	3,8%	4 936	5 120
Summa lönekostnad	125 291	100,0%	130 215	135 090

Intäkter per kategori i tkr och procent av de totala intäkterna

Intäkter	Budget 2018	Budget 2018 i procent	Plan 2019	Plan 2020
Automatlarm	4 940	34,9%	5 039	5 140
Avtal SSRC	750	5,3%	765	780
Bidrag RiB utbildningar	86	0,6%	88	89
Brandutbildningar	2 862	20,2%	2 919	2 978
Restvärdesräddning	496	3,5%	506	516
Sjukvårdslarm (IVPA)	400	2,8%	408	416
Tillstånd	573	4,0%	584	596
Tillsyner	2 512	17,7%	2 562	2 614
Uthyrning av lokaler	1 190	8,4%	1 214	1 238
Övrigt	364	2,6%	371	379
Summa	14 173	100,0%	14 456	14 746

Nämndens investeringar

Investeringsbudget 2017-2020

Investeringar Belopp i miljoner kronor	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Investeringsram	15,5	14,0	14,0	12,0

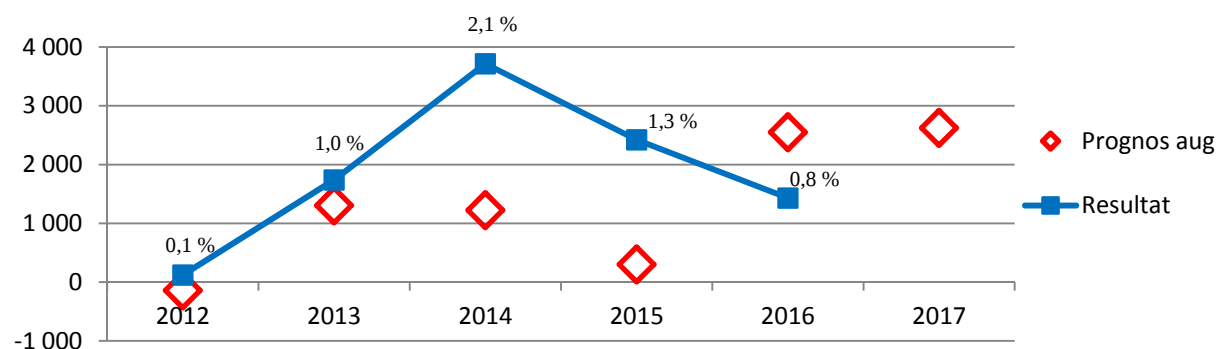
Räddningsnämndens investeringsplanering i tkr 2018-2020

Typ	Preliminär placering	2018	2019	2020
Släck/räddningsfordon typ bas 1	Heltidsstation	5 000	5 000	5 000
Släck/räddningsfordon typ bas 4	RIB-station		4 100	
FIP-fordon	RIB-station	570	570	570
Lastväxlare	Heltidsstation			1 200
Tankbil	RIB-station	3 000		
Ledningsfordon 1180		1 200		
Ledningsfordon 1080				1 200
Motorspruta klass II, 3 st	RIB-station	500		
Teknik ledningsstöd		300	300	300
Räddningsutrustning		1 200	1 000	1 000
Skyddskläder		950	950	950
Brage utbildningslokal	Viktoria	200		
Övningsfält markberedning	Övningsfältet	500		
Övningsfält tak kemplattan	Övningsfältet		200	
Gymutrustning		250	400	300
Möbler	Tierp		600	
Ej specificerat		330	880	1 480
Summa		14 000	14 000	12 000

Räddningsnämndens långsiktiga investeringsplanering i tkr 2021-2028

Typ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Fordon	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Övrigt	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Summa	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000

Resultat i tkr och i procent av kommunbidragen 2012-2016

Riskhantering

Riskhantering kan beskrivas som en systematisk process för identifiering och behandling av risker och som syftar till att verksamhetens uppdrag uppnås.

Enligt Uppsala kommuns reglemente för intern kontroll ska nämnder säkerställa att de har en tillfredställande intern kontroll d.v.s. de ska med rimlig grad av säkerhet se till att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, policys och riktlinjer

Nämnder ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt i enlighet med de föreskrifter som gäller för verksamheten (KL 6:7).

Räddningsnämnden genomför årligen en riskanalys inför framtagandet av sin verksamhetsplan och budget. Avdelningar vid brandförsvaret genomför en riskanalys där risker identifieras, värderas och vilka konsekvenser de kan få för verksamheten och måluppfyllelsen bedöms. Ledningsgruppen vid brandförsvaret och fyra utsedda ledamöter genomför en egen riskanalys och sammanställning och värdering av alla risker som framkommit för hela nämndens verksamhet samt hur dessa ska hanteras. Riskanalysen inför 2018 resulterade i att följande risker ska hanteras i verksamhetsplanen 2018, dessa risker kan sedan medföra aktiviteter eller åtgärder i genomförandeplanen.

	Kategori	Risk	Riskbeskrivning
1	Operativ risk	Att inrapporterade tillbud och olyckor inte följs upp inom rimlig tid.	Risk för att arbetsskador sker på grund av att åtgärder inte görs utifrån inrapporterade tillbud och olyckor.
2	Operativ risk	Att ärenden inte blir behandlade/åtgärdade.	Risk för att saker inte blir utförda på grund av att ärenden faller mellan stolarna/inte förs mellan olika ledningsnivåer.
3	Operativ risk	Att ledarskapet inte är tillräckligt bra.	Risk för att chefskapet inte är tillräckligt på grund av att inte tillräckligt med tid kan avdelas för ledarutveckling.
4	Operativ risk	Att fördelning av arbetsmiljöuppgifter inte fungerar.	Risk för att arbetsmiljöuppgifter inte genomförs på grund av att fördelningen inte är tydlig. Att dokumentet "Fördelning av arbetsmiljö-uppgifter vid Uppsala brandförsvär" inte är känt.
5	Efterlevnadsrisk	Att riktlinjer för brandförsvarets verksamhet inte följs.	Risk för att felaktiga beslut tas på grund av att inaktuella och motsägelsefulla riktlinjer finns på Insidan.
6	Efterlevnadsrisk	Att inkomna ärenden inte hanteras korrekt.	Risk för att ärenden inte hanteras korrekt på grund av dåliga rutiner, prioriteringar och okunskap.

7	Operativ risk	Att personal inte får tillräcklig dygnsvila.	Risk för brott mot arbetstidslagen och därmed även risk för bland annat arbetsskador på grund av arbetstiden överskrider totala sammanhängande arbetstiden (ej tillräcklig dygnsvila). Gäller personal med jour, beredskap och bilaga E.
8	Strategisk risk	Att tillsyner enligt LSO och LBE inte görs enligt fristider	Risk att brandskyddet brister på grund av att antal fristade tillsyner inte utförs.
9	Efterlevnadsrisk	Att tid för fackligt arbete registreras fel i lönesystemet.	Risk för att av facklig tid felaktigt registreras och attesteras i lönesystemet på grund av oklara regler och rutiner.
10	Efterlevnadsrisk	Att kundfakturerings blir fel utifrån fastställda taxor.	Risk för att taxor inte följs, till exempel felaktig verksamhetsklass, vid kundfakturerings på grund av bristande kunskap och bristande rutiner.
11	Efterlevnadsrisk	Att vi inte följer LOU.	Risk för att vi gör felaktiga inköp på grund av dålig planering och bristande rutiner.
12	Efterlevnadsrisk	Att vi utför uppdrag som ligger utanför nämndens verksamhetsområde.	Risk för att vi utför uppdrag som ligger utanför nämndens verksamhetsområde på grund av bristande rutiner och att vi har kapacitet att utföra många olika uppdrag och att det ibland kan förväntas av allmänheten att vi utför andra uppdrag än räddningstjänst. Det kan till exempel vara att fylla poler, spola ner fågelbon med mera.
13	Operativ risk	Att inkomna e-handlingar inte diarieförs korrekt.	Risk för att ärenden inte hanteras och registreras på ett korrekt sätt på grund av bristande rutiner om hur ärenden inkomna via e-post ska hanteras.
14	Efterlevnadsrisk	Att fordon och materiel används för privata ändamål.	Risk för privat utnyttjande av till exempel fordon och materiel på grund av rådande kultur, kontrollmiljö, att man inte skiljer på det privata och arbetet.
15	Strategisk risk	Att underhåll av VMA-anläggningar inte görs.	Risk för att varningssignaler inte når allmänheten på grund av att underhåll av VMA-anläggningar inte görs.

16	Finansiell risk	Att felaktig lön utbetalas.	Risk för att felaktiga löner utbetalas på grund av att arbetsledare inte har tillräcklig kontroll av utbetalningar av löner på grund av kunskapsbrist och/eller att lönesystemet Heroma inte är tillräckligt användarvänligt för arbetsledare.
17	Strategisk risk	Att inte kunna genomföra räddningsinsatser inom rimlig tid och med tillräcklig bemanning.	Risk för att inte kunna utföra räddningsinsatser inom rimlig tid och enligt handlingsprogrammet på grund av underbemanning vid RiB-brandstationer på grund av svårigheter att rekrytera RiB-personal.
18	Operativ risk	Att arbetsskador sker på grund av farliga ämnen.	Risk för arbetsskador och olyckor på grund av brister i egenkontrollen av farliga ämnen, till exempel farliga kemikalier vid övningsfältet och brandstationerna.
19	Efterlevnadsrisk	Att bränder uppstår på arbetsplatser.	Att bränder uppstår på grund av brister i det systematiska brandskyddsarbetet (SBA).
20	Strategisk risk	Att räddningsinsatser inte genomförs på ett så effektivt sätt som möjligt.	Risk för att räddningsinsatser inte genomförs så effektivt som möjligt på grund av avsaknad av korrekt riskbedömning enligt AFS 2007:7 avseende rök och kemdykning. Bedömning av risker av olika kategorier av insatsområden i alla tre kommuner ska göras enligt AFS. Lagstiftning om detta kom in i AFS 2007.
21	Operativ risk	Att arbetsskador sker på grund av ej besiktad utrustning.	Risk för arbetsskador på grund av missat besiktningsintervall på utrustning som används vid räddningsinsats, personlig skyddsutrustning och annan utrustning.
22	Finansiell risk	Att stöld sker av drivmedel.	Risk för stöld av drivmedel på grund av bristande kontroll av drivmedelshanteringen på grund av drivmedelsförsörjningen sker på flera olika sätt.
23	Strategisk risk	Att vi inte har tillräckligt med egna drivmedelsreserver.	Risk för att inte kunna utföra räddningsinsatser inom rimlig tid och enligt handlingsprogrammet på grund av brist på drivmedel vid en störning i samhället av drivmedelsförsörjningen.

24	Efterlevnadsrisk	Att delegationsordning och arbetsordning inte följs.	Risk för att delegationsordning och arbetsordning inte följs på grund av bristande kännedom och rutiner.
25	Efterlevnadsrisk	Att allmänna handlingar inte hanteras korrekt.	Risk för att allmänna handlingar inte hanteras korrekt och på ett enheligt sätt på grund av bristande rutiner och kunskap av Dokä.
26	Efterlevnadsrisk	Att arbetstagare blir bjudna på fester, middagar, evenemang och liknande av leverantörer.	Risk för jäv och mutor för personal i sin myndighetsroll på grund av att de deltar vid fester, middagar, evenemang eller dylikt där leverantörer står för kostnaden.
27	Strategisk risk	Att vi inte har tillräckligt med egen elreservkraft till brandstationerna.	Risk för störning av verksamheten vid elavbrott.
28	Strategisk risk	Att det operativa ledningssystemet inte fungerar.	Risk för till exempel dataavbrott av utalarmeringssystem.
29	Operativ risk	Att personalförsörjning under semesterperioden inte klaras utan att sänka den operativa förmågan.	Risk för att räddningsinsatser inte kan utföras på ett tillfredställande sätt.
30	Operativ risk	Att övningsanläggningarna inte klarar planerad verksamhet.	Risk för ej tillräcklig övad personal.
31	Operativ risk	Att framkörnings- och ledningsstöden i våra utryckningsfordon inte är kvalitetssäkrat	Risk för att räddningsinsatser inte kan utföras på ett tillfredställande sätt.
32	Strategisk risk	Att personal ligger på fel pa-team och ansvar i lönesystemet.	Risk för att arbetsledare inte har kontroll på lönehanteringen i lönesystemen vid byte av grupp.

33	Strategisk risk	Att det är otydliga arbets/ansvarsfördelning.	Risk för att dubbelarbete och rörig/otydlig information.
34	Strategisk risk	Att det hemsida och facebook inte sköts på ett tillfredställande sätt.	Risk för dålig och ej uppdaterad information.
35	Operativ risk	Att personal skadas.	Risk för att allvarlig personskada på grund av felaktig hantering av rökskyddet.
36	Efterlevnadsrisk	Att remisser inte handläggs i tid.	Risk för att byggnationer sker där brandskyddet inte är i enlighet med kraven i BBR och/eller byggnationen har negativ påverkan på brandförsvarets möjlighet till insats pga att byggärenden inte hinner handläggas i tid.
37	Efterlevnadsrisk	Att remisser inte handläggs i tid.	Risk att evenemang genomförs med låg säkerhet pga långa handläggningstider för remisser gällande ordningslagen. Evenemang hinner genomföras innan yttrande hinner lämnas.
38	Efterlevnadsrisk	Att remisser inte handläggs i tid.	Risk att alkoholtillstånd ges till verksamheter där brister i brandskyddet finns pga långa handläggningstider för remisser gällande alkohollagen.
39	Efterlevnadsrisk	Att tillsyner, tillstånd och remisser handläggs/bedöms olika.	Risk att bedömningar enligt LSO, LBE och PBL varierar mellan handläggare vid olika stationer.
40	Efterlevnadsrisk	Att handläggningstider för tillståndärenden tar för lång tid.	Risk att tillståndsärenden enligt LBE inte hanteras inom lagstadgad tid.

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade planer och program som innehåller åtgärder riktade till räddningsnämnden.

Arbetsgivarstadga (KF 2014)
Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012) och tillhörande riktlinjer (KS 2014-2015)
Arbetsmarknadspolitiskt program (KF 2010)
Attestreglemente (KF 2016)
Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2009)
Dagvattenprogram (KF 2014)
Drogpolitiskt program (KS 2013)
Ekologiskt ramverk för planer och program (KF 2014)
Energiplan (KF 2016)
Fördjupad översiktsplan för södra staden (KF 2016)
Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2013-2015 (KF 2013)
Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism (KS 2017)
Handlingsplan för mottagande av nyanlända och asylsökande (KS 2016)
Handlingsplan mot våld i nära relationer (KF 2016)
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (KF 2016)
Innerstadsstrategi (KF 2016)
Krisledningsplan (KS 2015)
Kommunikationspolicy (KF 2004)
Kvalitetspolicy (KF 2001)
Landsbygdsprogram (KF 2017)
Miljö- och klimatprogram (KF 2014)
Minoritetspolicy (KF 2011)
Naturvårdsprogram (KF 2006)
Näringslivsprogram (KF 2017)
Planprogram för Gottsundaområdet med fokus på social hållbarhet (KS 2015)¹³³
Policy för hållbar utveckling (KF 2017)
Policy för internationellt arbete (KF 2014)
Policy och riktlinjer för representation (KF 2014)
Policy och riktlinjer mot mutor (KF 2014)
Policy och strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering (KF 2015)
Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016)
Program för kommunalt finansierad verksamhet (KF 2016)
Reglemente för intern kontroll inom Uppsala kommun och dess helägda bolag (2000)
Reglemente för styrelser och nämnder (KF 2014)
Riktlinjer för bisyssla i Uppsala kommun (KS 2014)
Riktlinje för ekonomiskt stöd till lokala aktörer som tar ett övergripande ansvar för sin egen bygds utveckling (KS 2017)
Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö (KF 2015)
Riktlinjer för intern rörlighet, övertalighet samt bemanning i Uppsala kommun (KS 2015)
Riktlinjer för medborgardialog (KS 2017)
Riktlinjer för nämnder och bolagsstyrelser verksamhetsplanering och uppföljning samt interna kontroll (KS 2016)
Riktlinjer för premiering och priser i Uppsala kommun (KS 2016)

Riktlinjer för riskhantering (KS 2016)
Riktlinjer för skadeförebyggande arbete (KS 2016)
Riktlinjer för sociala investeringar (KS 2016)
Riktlinjer för styrdokument (KS 2015)
Riktlinje för Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR (KS 2017)
Strategi för besöksnäringen (KF 2014)
Säkerhetspolicy (KF 2012)
Trafikplan (KF 2006)
Upphandlingspolicy (KF 2014)
Uppsala kommuns regler för tjänstledighet för vård av barn (KS 2017)
Varumärkesplattform för varumärket Uppsala (KS 2016)
Vattenprogram (KF 2015)
Åtgärdsprogram för luft 2014-2021 (KF 2014)
Äldrepolitiskt program (KF 2009)
Översiktsplan (KF2016)

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Inledning

Uppföljningsarbetet är en del i nämndens systematiska arbete för att kontrollera och förbättra kvaliteten inom nämndens ansvarsområden. Aktiva åtgärder ska tas utifrån uppföljningarna och dessa ska sedan följas upp för att säkerställa att de får önskad effekt.

Förhållningssätt kring uppföljning

- Nyttan av uppföljningen ska överträffa kostnaderna för den, även om en strikt ekonomisk kalkyl inte kan tas fram.
- Uppföljningen ska utgå från tillförlitliga och dokumenterade källor.
- Uppföljningen ska sträva efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential. Skillnader mellan kvinnor och män ska, om möjligt, alltid synliggöras. Andra skillnader kan vara mellan barn, unga och vuxna, mellan geografiska områden.
- Uppföljningarna ska vara konkreta, det väsentligaste lyftas fram och tydligt framgå av analysen och så kortfattade som möjligt utifrån förutsättningarna.

Nämndens uppföljning

Vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga de mål och uppdrag som Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner satt upp för nämnden och nämndens egna mål. Denna bedömning baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder och – där det är möjligt och lämpligt – även med stöd av indikatorer.

Ekonomisk uppföljning

Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett periodiserat resultat månadsvis. Detta innebär att nämnden varje månad (februari-december) jämför det ackumulerade resultatet med budget och gör en helårsprognos. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska läge.

En fördjupad uppföljning per verksamhetsområde och delverksamhet sker vid delårsuppföljningarna per april, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder för att få en ekonomi i balans.

§ 91

**Lokalförsörjningsplan för räddningsnämnden
RÄN-2017-0150**

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

att anta lokalförsörjningsplan för nämndens verksamhet.

Sammanfattning

Räddningsnämnden fick i uppdrag av Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner att under 2017 ta fram en lokalförsörjningsplan för nämndens verksamhet. Uppdraget kom från ägarsamrådet som kommunerna hade 2016-05-09. Planeringsperioden omfattar åren 2017- 2020. Planen bör revideras årligen för att materialet ska kunna vara ett pålitligt underlag i planeringsprocessen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse 21 november 2017.

Lokalförsörjningsplan räddningsnämnden.

Delges

Tierps kommun

Uppsala kommun

Östhammars kommun

RÄDDNINGSNÄMNDEN

Akt:
Dnr:

RÄN-2017-0150

Datum 2017-12-13

Lokalförsörjningsplan räddningsnämnden

Lokalförsörjningsplan räddningsnämnden	1
Inledning	2
Behovsanalys	2
Framtida behov	2
Sammanfattning lokalbehov	4
Kostnadsutveckling	4
Bilaga 1; Befolknings-, infrastruktur- och bostadsutveckling	5
Bilaga 2; Lokalresurser	6
Bilaga 3; Karta över brandstationernas placering	7
Bilaga 4; Avtalslängd och status	8
Bilaga 5; Större pågående lokalförändringar	9
Bilaga 6; Processbeskrivning, förändringar i lokalbeståndet	10
Bilaga 7; Kostnadsutveckling	11
Bilaga 8; Lokalernas standard	12
Bilaga 9; Generella inriktningar för utformning av lokaler	13

VI SAMVERKAR I EN GEMENSAM RÄDDNINGSNÄMND

TIERPS
KOMMUN

Uppsala
KOMMUN

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Postadress: Uppsala kommun, Räddningsnämnden • 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 00 00 (växel) • Fax: 018-727 30 19
E-post: raddningsnamnden@uppsala.se
www.uppsala.se

Inledning

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner, där Uppsala kommun är värdkommun. Räddningsnämnden styrs av alla tre kommuner främst genom ett avtal mellan kommunerna, ett reglemente och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.

Kommunstyrelserna i alla tre kommuner har en uppsyningsplikt över den gemensamma nämnden och hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet.

Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor. Nämndens verksamhet omfattar också tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska stödja andra nämnder i alla tre kommuner inom sitt kompetensområde.

Lokalförsörjningsplanen är ett verktyg för nämnden att planera det långsiktiga behovet av lokaler. Planeringsperioden omfattar åren 2017-2020. Planen bör revideras årligen för att materialet ska kunna vara ett pålitligt underlag i planeringsprocessen.

Behovsanalys

Målet med denna analys är att beskriva det prognostiserade behovet av brandstationer och andra lokaler och dess utformning.

Underlag för bedömning

Analysen grundar sig på Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst för tidsperioden 2016-2019¹ samt den riskanalys² som ligger till grund för programmet.

Kompletterade bedömningar har gjorts angående utvecklingen av den fysiska arbetsmiljön samt förutsättningarna för en jämställd och likvärdig arbetsplats.

Framtida behov

Utryckningsverksamhet

Ingen större förändring av utryckningsstyrkan väntas inom närtid inom någon av kommunerna. Omdisponering och optimering av tekniska resurser som fordon och utrustning sker kontinuerligt. Eventuellt kan det införas någon ny beredskapsresurs samt eventuellt förändringar föranledda av personalbrist i RIB-organisationen. Förändringarna föranledda av personalbrist i RIB-organisationen kan komma påverka lokalbehovet.

Dagens lokalresurser avseende placering och storlek motsvarar behovet utifrån gällande handlingsprogram för räddningstjänst. Vissa lokaler behöver dock renoveras eller ersättas med nya lokaler inom 1-4 år, se tabell "Avtalslängd och status".

¹ Tierps, Uppsala och Östhammars kommuners handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst för tidsperioden 2016-2019 enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

² Riskanalys underlag för handlingsprogram 2013-2015 120904

Osäkerhetsfaktorer

När ett nytt handlingsprogram för räddningstjänst tas fram eller om förändring i lagar och förordningar sker kan behovet av lokalresurser förändras.

Kontor och administrativa lokaler

Nästan all personal vid brandförsvaret arbetar i operativ verksamhet på något sätt. De flesta har någon form av jour eller beredskapstjänst antingen under hela arbetstiden eller en viss del av arbetstiden. Kontorslokalerna behöver därför vara belägna vid brandstationerna för att möjliggöra denna operativa roll som kräver omedelbar tillgång till materiel och fordon. Det totala behovet av kontorsplatser är cirka 70 och behovet bedöms inte förändras inom de närmaste åren.

Lager och förråd

Brandförsvaret har behov av lager och förråd för materiel främst för den uttryckande verksamheten såsom kläder, andningsutrustning, brandslang och övrigt brandmateriel. Lokalerna behöver till största del vara belägna vid brandstationerna för snabb tillgänglighet och underhåll av materielen. Behovet av lager och förråd är idag tillgodosett genom de lokaler nämnden hyr.

Förutsättningar för övningsverksamhet

Det årliga behovet för personal som tjänstgör som rökdykare regleras i Arbetsmiljöverkets föreskrift *AFS 2007:7 Rök och kemdykning*. I föreskriften styrs antalet övningstillfällen till minst 4 gånger per år/person. 2 av dessa tillfällen måste vara med värmetillsats, vilket innebär riktig brand eller motsvarande. Uppsala brandförsvaret har ca 280 medarbetare som tjänstgör som rökdykare vilket medför ungefär 300 övningstillfällen per år då det eldas i brandförsvarets övningsanläggningar vid Viktoria.

Övningsområde Viktoria

Brandförsvaret utbildar återkommande all rökdykande insatspersonal på övningsfältet Viktoria. Övningsfältets framtid avgörs delvis av omkringsliggande bebyggelse och på vilket sätt vi påverkar omgivningen och miljön. Övningsfältets placering idag bedöms vara idealisk för brandförsvaret och merparten av den aktivitet som pågår där. Dels är tillgängligheten till brandförsvarets externutbildningar god, och ett övningsfält i anslutning till en brandstation ger flera mervärden och en möjlighet att öva under beredskap med minimal beredskapspåverkan, vilket är en förutsättning för den omfattning som är nödvändig.

En anpassning av övningsverksamheten för en minskad påverkan på miljö och bebyggelse runt Viktoria pågår, men behöver på sikt ökas ytterligare. Det finns behov av fortsatt utveckling av området för att tillgodose behovet av utbildningar i syfte att bibehålla lagstadgad kompetens samt för att öva nya insatsmetoder och ny teknik.

Under senare år har utvecklingen på övningsfält runt om i världen gått mot en kombination av gasolldrivna brandövningshus, och hus där brandmän kan öva mot en riktig brand. Av många räddningstjänster bedöms detta som nödvändigt för att förbereda personalen på ett realistiskt sätt. Dessa övningshus har efterförbränning av brandgaserna vilket ger minimal miljöpåverkan samt möjlighet att placera anläggningar i närheten av annan verksamhet eller till och med inne i

bostadsområden. Övningsfältet på Viktoria bör på sikt utrustas med en motsvarande anläggning, kostnaden för en sådan anläggning bedöms till mellan 20 och 30 miljoner kronor.

Övningsområden vid andra stationer

Ett ökat behov av övningsplatser ses. Någon mindre kompletterande anläggning på annan plats behövs för att underlätta för beredskapsanställd personal att öva närmare sin arbetsplats och för att undvika långa resor till och från Viktoria. En övningsplats i anslutning till Tierps nya brandstation planeras och kan vara en lämplig plats för en sådan mindre anläggning.

Räddningscentral

Räddningsnämnden hyr även en räddningscentral (RC90). En del av räddningscentralen hyrs ut till SOS-Alarm AB. Behovet bedöms inte förändras under perioden.

Museum

Brandförsvaret hyr en brandstation i Gamla Uppsala för museiverksamhet. Brandstation kan besökas av allmänheten efter önskemål och det hålls öppet hus vid vissa tillfällen för allmänheten. Vid diverse andra arrangemang på andra platser deltar brandförsvaret med veteranfordon som är placerade i brandstationen. Verksamheten sköts främst av föreningen Röde Hanen, en förening för före detta anställda vid brandförsvaret.

Sammanfattning lokalbehov

Behovet av lokaler för utryckningsverksamhet, kontor och administrativa lokaler, lager och förråd, räddningscentral samt museiverksamhet bedöms oförändrat under perioden.

Behovet av antalet övningsplatser bedöms öka.

Behovet av utveckling av befintlig övningsplats, Viktoria, bedöms nödvändigt under perioden.

Kostnadsutveckling

Hyreskostnaderna under perioden bedöms totalt öka med anledning av behovet att ersätta äldre brandstationer med nybyggnationer, omfattande renoveringar samt anpassning till mer miljövänliga övningsanordningar.

Parallellt bör lokalhyreskostnaderna kunna minskas genom omförhandling av hyresavtalen i Uppsala kommun.

Lokalhyreskostnaden 2016 var 33 741 tkr vilket motsvarar 18,2 procent av nämndens kommunbidrag.

Bilaga 1; Befolknings-, infrastruktur- och bostadsutveckling

Varje mandatperiod antar kommunerna ett nytt handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet föregås av en riskanalys som tar hänsyn till befolknings-, infrastruktur- och bostadsutvecklingen i alla tre kommuner. Handlingsprogrammet tar även hänsyn till andra faktorer såsom förändrad lagstiftning, klimatförändringar, allmänna hotläget i samhället för att bedöma risker och dimensionera räddningstjänsten. Handlingsprogrammet som beskriver vilken kapacitet räddningstjänsten ska ha är sedan styrande för detta dokument.

Bilaga 2; Lokalresurser

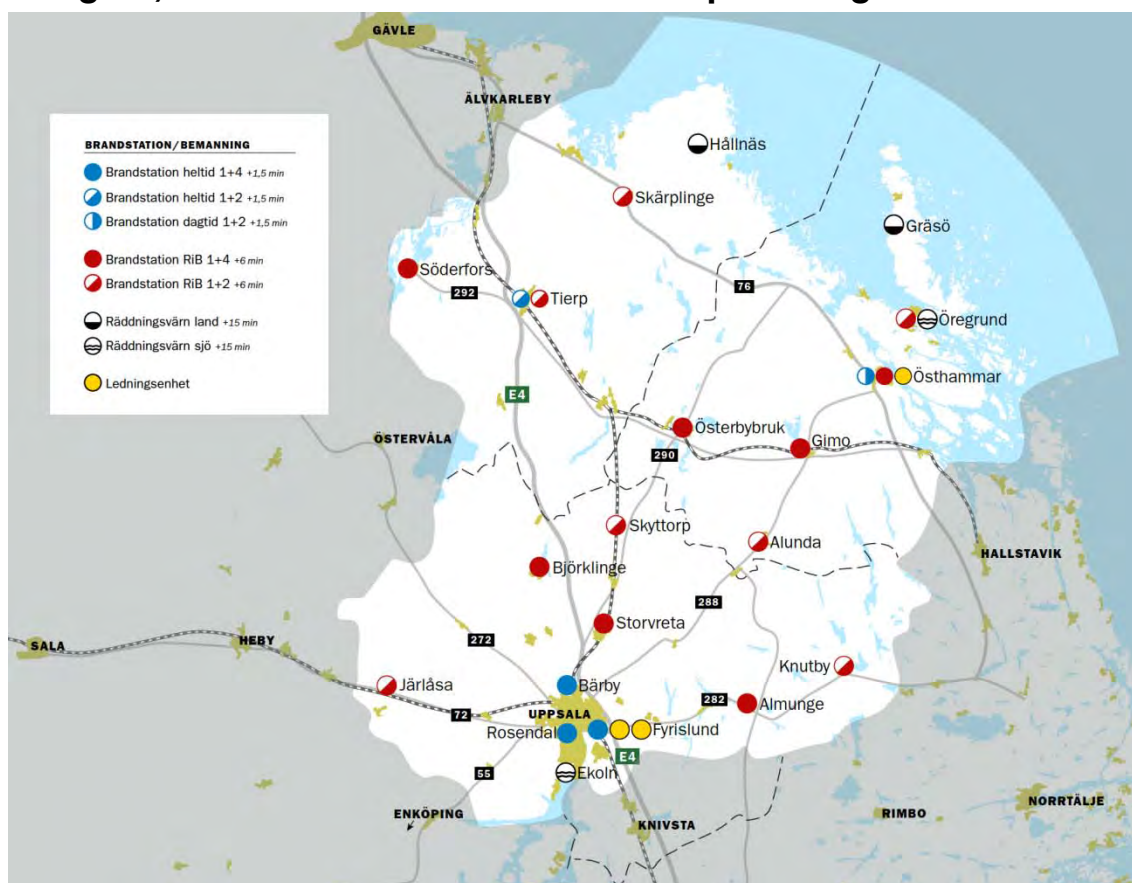
Räddningsnämnden hyr sina lokaler av den kommun där lokalen fysiskt är belägen. Det är respektive kommuns ansvar att det finns ändamålsenliga lokaler i sin egen kommun för räddningsnämndens verksamhet enligt det avtal om gemensam räddningsnämnd som Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner tecknat. Vid ett upphörande av avtalet om gemensam räddningsnämnd upphör även alla hyresavtal att gälla mellan den gemensamma nämnden och respektive kommun.

Lokalerna består till största del av brandstationer. Räddningsnämnden hyr även administrativa lokaler, ett övningsfält, ett förråd, ett brandstationsmuseum och en räddningscentral (RC90). En del av räddningscentralen hyrs ut till SOS-Alarm AB.

Förteckning av hyresobjekt/hyresavtal:

Placering	Typ	Area	Kommun
Almunge	Brandstation	347	Uppsala
Alunda	Brandstation	322	Östhammar
Björklinge	Brandstation	332	Uppsala
Bärby	Brandstation	2 370	Uppsala
	Kontor		
Fyrislund	Brandstation	5 595	Uppsala
	Övningsfält		
	Kontor		
Fyrislund	Räddningscentral	854	Uppsala
	Kontor		
Gamla Uppsala	Brandstationsmuseum	194	Uppsala
Gimo	Brandstation	248	Östhammar
Hållnäs	Brandstation	200	Tierp
Järlåsa	Brandstation	325	Uppsala
Knutby	Brandstation	316	Uppsala
Rosendal	Brandstation	2 400	Uppsala
	Kontor		
Skyttorp	Brandstation	253	Uppsala
Skärplinge	Brandstation	234	Tierp
Storvreta	Brandstation	325	Uppsala
Söderfors	Brandstation	605	Tierp
Tierp	Brandstation	2 390	Tierp
	Kontor		
Vänge	Förråd	1 490	Uppsala
Öregrund	Brandstation	240	Östhammar
Österbybruk	Brandstation	496	Östhammar
Östhammar	Brandstation	1 445	Östhammar
	Kontor		
Summa kvm		20 665	

Bilaga 3; Karta över brandstationernas placering

Totalt hyrs 19 brandstationer. Tre brandstationer har heltidspersonal, två stationer har både heltidspersonal och RiB-anställd personal och 12 har RiB-anställd personal. En station är ett räddningsvårn. Förutom de hyrda lokalerna äger brandförsvaret ett räddningsvårn på Gräsö (mindre garage för ett fordon).

Kapaciteten av antal kontorsarbetsplatser bedöms till 74 i lokalerna belägna i Tierp, Uppsala och Östhammars tätorter. Arbetsplatserna används av brandförsvarets gemensamma administration, den förebyggande verksamheten, räddningstjänstverksamheten och av servicepersonal.

Bilaga 4; Avtalslängd och status

Placering	Typ	Avtal löper ut	Förlängs sedan med	Status 1-3	Kommun
Almunge	Brandstation			3	Uppsala
Alunda	Brandstation	2017-12-31	3 år	1	Östhammar
Björklinge	Brandstation			1	Uppsala
Bärby	Brandstation Kontor	2028-03-31	3 år	1	Uppsala
Fyrislund	Brandstation			1	
	Övningsfält	2025-12-31	3 år	2	Uppsala
	Kontor			1	
Fyrislund	Räddningscentral Kontor	2025-12-31	3 år	1	Uppsala
Gamla Uppsala	Brandstations- museum				Uppsala
Gimo	Brandstation	2017-12-31	3 år	3	Östhammar
Hållnäs	Brandstation	2017-12-31	3 år	2	Tierp
Järlåsa	Brandstation			1	Uppsala
Knutby	Brandstation			2	Uppsala
Rosendal	Brandstation Kontor	2025-12-31	3 år	1	Uppsala
Skyttorp	Brandstation			1	Uppsala
Skärplinge	Brandstation	2017-12-31	3 år	3	Tierp
Storvreta	Brandstation			1	Uppsala
Söderfors	Brandstation	2017-12-31	3 år	2	Tierp
Tierp	Brandstation Kontor	2017-12-31	3 år	3	Tierp
Vänge	Förråd				Uppsala
Öregrund	Brandstation	2017-12-31	3 år	1	Östhammar
Österbybruk	Brandstation	2017-12-31	3 år	1-2	Östhammar
Östhammar	Brandstation Kontor	2017-12-31	3 år	2	Östhammar

Status:

1 God status. Inga större renoveringar behövs inom 15 år.

2 Medelgod status. Större renoveringar/ny station behövs från 5 till 15 år.

3 Dålig status. Större renoveringar/ny station behövs från 0 till 4 år.

Bilaga 5; Större pågående lokalförändringar

Almunge brandstation

Avtal om att ersätta befintlig brandstation med en ny brandstation tecknades mellan kommunerna 2016. Byggprocessen pågår och brandstationen beräknas vara inflyttningsklar 2020.

Gimo brandstation

Avtal om att ersätta befintlig brandstation med en ny brandstation är tecknades mellan kommunerna 2014. Planeringsprocessen pågår och brandstationen beräknas vara inflyttningsklar kring årsskiftet 2018/2019.

Tierps brandstation

Avtal om att ersätta befintlig brandstation med en ny brandstation är tecknades mellan kommunerna 2015. Byggprocessen pågår och brandstationen beräknas vara inflyttningsklar våren 2019. Stationen är ett samarbete med Region Uppsala och blir en kombinerad ambulans- och brandstation.

Bilaga 6; Processbeskrivning, förändringar i lokalbeståndet

Planeringsprocessen

Brandförsvaret långsiktiga planering utgår huvudsakligen från de tre kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst och kommunernas befolkningsprognoser.

Vid behov av att ersätta befintliga brandstationer, utökning av antalet brandstationer eller omfattande renoveringar skriver de tre ingående kommunerna ett tilläggsavtal till samarbetsavtalet där det framgår bedömd investeringskostnad, ökad hyreskostnad och hur hyreskostnaden ska fördelas mellan kommunerna. Kommunerna har valt att behålla den kostnadsfördelning som ligger i samarbetsavtalet för de kommande hyresökningar för planerade nybyggnationer för att få en enkel hantering av kostnadsfördelningen och att det över tid blir en tillräcklig rättvis kostnadsfördelning mellan kommunerna. Vid nybyggnation eller större renovering ansvarar sedan den kommun där brandstationen är belägen i för själva investeringen och handläggningen av nybyggnationen/renoveringen.

Genomförandeprocessen

Processen för genomförande av ny-, om- och tillbyggnadsprojekt delas upp i tre skeden: utredningsskede, beslutsskede och genomförandeskede. Utredningsskedet avslutas med beslut i räddningsnämnden om behovet av ny-, om- eller tillbyggnad.

Vid behov av ny-, om- eller tillbyggnad till större belopp föreslår räddningsnämnden de tre ingående kommunerna att besluta om ny-, om- eller tillbyggnaden. Beslutsskedet avslutas med beslut i de tre kommunerna genom att kommunerna tecknar ett tilläggsavtal.

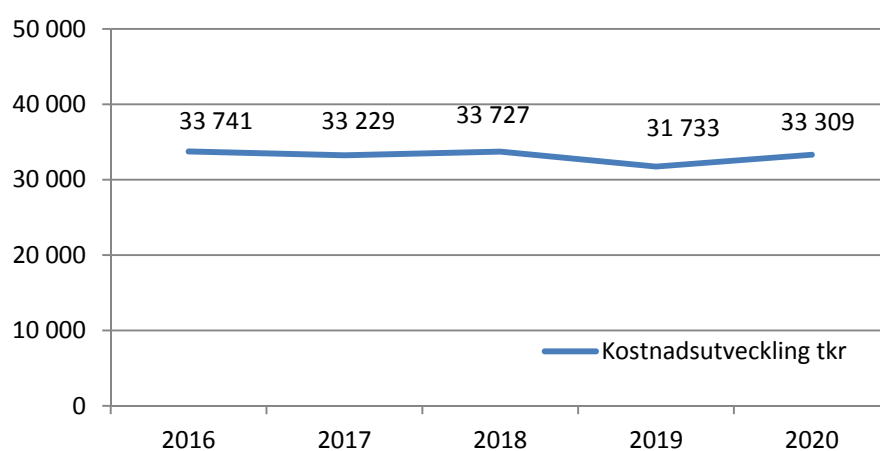
Genomförandeskedet ansvarar sedan den kommun där lokalen är fysiskt belägen i för, med bistånd av brandförsvaret.

Bilaga 7; Kostnadsutveckling

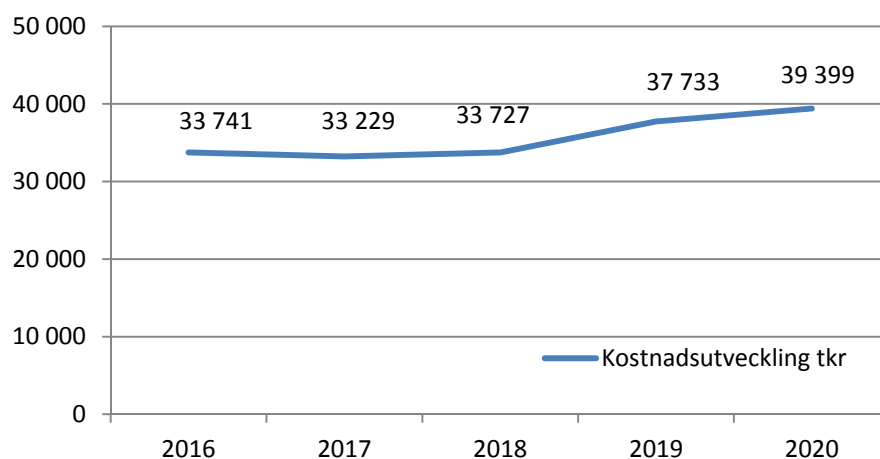
Hyreskostnaderna beräknas öka på grund av behovet att ersätta äldre brandstationer med nybyggnationer och behovet av omfattande renoveringar. Anpassning till mer miljövänliga övningsanordningar medför också en kostnadsökning, dessa anpassningar beräknas dock ske efter 2020. Samtidigt bör lokalhyreskostnaderna kunna minskas genom omförhandling av hyresavtalen i Uppsala kommun.

Lokalhyreskostnaden 2016 var 33 741 tkr vilket motsvarar 18,2 procent av nämndens kommunbidrag.

Kostnadsutveckling i tkr, omförhandlade hyror i Uppsala kommun

Kostnadsutveckling i tkr utan omförhandling av hyror i Uppsala kommun

Bilaga 8; Lokalernas standard

Vissa lokaler bedöms behöva underhållas eller ersättas med nya lokaler inom 1-4 år, se tabell "Avtalslängd och status".

Bilaga 9; Generella inriktningar för utformning av lokaler

Huvudprincipen är att lokalerna ska underlätta för personalen att utföra sina arbetsuppgifter. Vid ombyggnad, nybyggnad och övriga anpassningar av fastigheter där brandförsvaret bedriver verksamhet gäller, förutom gällande lag- och myndighetskrav, följande övergripande inriktningar:

- Brandstationerna ska i sitt utförande signalera öppenhet, såväl exteriört som interiört, och vara inbjudande för besök.
- Möjligheten till sambruk med andra myndigheter och annan offentlig verksamhet ska beaktas vid alla ny/om och tillbyggnationer, och sambruk är något som brandförsvaret generellt är positiv till.
- Brandstationerna ska endast dimensioneras för att tillgodose verksamhetens krav och behov.
- Lokalerna ska byggas så de optimerar en jämställd arbetsplats.
- En bra arbetsmiljö som minimerar risk för arbetsskador och ohälsa.
- Minimera lokalytorna och byggkostnaderna.
- Stationerna ska i möjligaste mån byggas så att framtida expansion är möjlig, till exempel med en ny port.
- Den fysiska placeringen ska bedömas utifrån nuvarande infrastruktur och hur infrastrukturen i framtiden kan se ut.

Brandstationernas och verksamhetslokalernas placering

RIB-stationers placering avgörs av riskbild, anspänningstid samt rekryteringsmöjligheter.

Heltidsstationernas placering avgörs primärt av riskbild.

Kontorslokalerna behöver vara belägna vid brandstationerna för att möjliggöra den operativa roll som de flesta anställda har och som kräver omedelbar tillgång till materiel och fordon.

Lokaler avsedda för förråd och utryckningsmateriel behöver till största del vara belägna vid brandstationerna för snabb tillgänglighet och underhåll av materielen.

Uppmärkning och skyltning och utvändig miljö

Skyltning

Brandstationerna ska normalt enbart utmärkas med brandförsvarets logga (bakgrundsbelyst brandkårsstjärna på röd botten), samt i förekommande fall separat skylt med texten "BRANDSTATION".

Ingen skyltning med Ortsnamn eller annan lokal anknytning eftersom brandförsvaret vill signalera delaktigheten i hela Uppsala brandförsvaret och att ingen station tillhör någon ort eller plats. Respektive kommuns skyltning kan vara ett komplement.

Flaggor

Flaggstång ska finnas på heltidsstationer, och flaggning görs normalt med brandförsvarets flagga som är utformad med brandförsvarets stjärna på röd botten. Personal på respektive station ansvarar för att flaggning sker på officiella flaggdagar eller annan beslutad anledning. På RIB-stationer ska det inte finnas flaggstänger.

Trafikreglering

Rödljus för trafikreglering av utryckningsutfart ska finnas där behov föreligger och bedöms från fall till fall. Trafikregleringen sker normalt med manuell knapptryckning (drag i snöre) eller liknande. Tidsintervall bedöms för varje enskild plats.

Parkeringsplatser

Parkeringsmöjligheter ska finnas uppmärkt för besökande samt personal. På arbetsplatser för heltidsanställd personal finns elplintar för motorvärmare. Elplintar för laddning av elbilar ska eftersträvas där så är möjligt.

Skalskydd och övervakning

Skyddsklass

Skyddsklass 1 gäller normalt på alla brandstationer (nybyggen).

Inbrottslarm

RiB-brandstationerna ska förse med inbrottslarm.

Inpasseringssystem

Succesiv övergång till inpassering med personlig tagg sker på samtliga stationer. På RiB-stationer förse dörrlås med enbart kod utan tagg i samband med larm under anspänningstiden.

Entré

I de fall det är möjligt ska entré vara öppen dagtid mellan 08-17 under förutsättning att finns slusslösning förbesökare. Fjärröppning av entré förekommer.

Stängsel

Behov av stängsel avgörs från fall till fall.

Jämställdhet

Att öka jämställdhet och mångfald har i många år varit en målsättning för brandförsvaret. Antalet anställda kvinnor ökar inom brandförsvaret och förutspås öka. Likvärdiga förutsättningar för kvinnor och män är en självklarhet. Principen för fysisk planering är att det ska vara likvärdiga förutsättningar för alla.

Toaletter

Samtliga toaletter ska vara tillgängliga för kvinnor och män (könsneutrala) exklusive toaletter i omklädningsrum. Det betyder att det ska finnas nödvändig utrustning för personlig hygien på alla toaletter.

Omklädningsrum och dusch

Separata omklädningsrum för kvinnor och män ska finnas. Skåp för kläder ska finnas i separata utrymmen, gemensamma utrymmen eller i omklädningsrum. Duschbås för enskild omklädnad och dusch kan förekomma.

Bastu

Där förutsättningar finns inom befintliga lokaler ska det finnas bastu för värmeträning och rengöring. Gemensam bastu för kvinnor och män kan förekomma men lokala förhållningsregler ska finnas. Ingång till gemensam bastu ska ske från gemensamt utrymme alternativt från både kvinnor och mäns omklädnad.

Fysisk arbetsmiljö

Forskning visar att gruppen brandmän löper ökad risk att drabbas av allvarliga sjukdomar i jämförelse med den övriga befolkningen. Brandmän utsätts för obekanta kemiska föreningar i samband med bränder vilket också gör att kläder och utrustning blir kontaminerade. Anpassningar av tvättmöjligheter för kläder och materiel kan tillsammans med nya rutiner minska riskerna. Samtliga brandstationer med heltidsanställd personal ska på sikt ha möjligheten till separat hantering av kontaminerade larmställ, vilket i nuläget betyder att stationerna utrustas med så kallade barriärtvättmaskiner³. Denna utveckling är klar i och med att den nya stationen i Tierp byggs, samt att den pågående projekteringen av grovtvättstugan i Bärby realiseras. För stationer med beredskapspersonal hänvisas larmställstvätt till någon heltidsstation. För att förbättra arbetsmiljön behöver lokalerna kontinuerlig anpassas när ny förbättrad teknik finns för hantering av utrustning och materiel som exempelvis slang och rökskydd.

För den fysiska arbetsmiljön eftersträvas alltid att följa de standarder/krav/normer som gäller för arbetslivet. Avgasutsug eller motsvarande anordning från fordon ska finnas i vagnhall, av modell plåtkåpor, om inte fordon föranleder andra lösningar.

Temperatur

En så jämn innetemperatur som möjligt eftersträvas i våra lokaler, oavsett årstid. Riktmarke är en minitemperatur på 20 grader C och maxtemperatur på 25 grader C för lokaler med stadigvarande vistelse. Periodvisa temperaturavvikelser kan accepteras.

Tvättstugor för kläder

Som utgångspunkt gäller konceptet Friska Brandmän. I dagsläget arbetas det för att heltidsstationerna ska ha tillgång till barriärtvättmaskiner, med separata utrymmen för smutsig respektive ren tvätt. På RiB-stationerna ska det finnas traditionell tvättstuga som kombineras med larmställ i reserv. Kontaminerad utrustning (kläder) skickas till någon heltidsstation för tvätt.

³ Barriärtvättmaskiner är tvättmaskiner som placeras inbyggd i vägg med ena sidan för inmatning av kontaminerade kläder, och andra sidan uttag av rena kläder.

Riktlinjer för IT-utrustning till förtroendevalda i Östhammars kommun

Lednings- och verksamhetsstöd
Kersti Ingemarsson

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för IT-utrustning - förtroendevalda

Syfte

Förtroendevalda i kommunen har möjlighet att rekquirera ut en bärbar dator. Syftet med utrustningen är att förtroendevald ska kunna ta del av information, främst i form av kallelser och handlingar till sammanträden genom PDF dokument som publiceras digitalt i nämndens arbetsrum på webben, stället för att få handlingarna utskickade på papper. Uppkoppling krävs för nedladdning av handlingen.

Allmän information

Varje rekvirerad utrustning är knuten till person, vilket innebär att innehavaren får använda den så länge politiska uppdrag inom Östhammars kommun sker.

Utrustningen är för personligt bruk och får inte disponeras av andra. Filer och program som förtroendevald anses nödvändiga i sitt arbete får installeras på utrustningen, så länge det inte strider mot några upphovsrättsregler och att licenser finns för programvaran. Kommunen tar inte ansvar för fel som uppkommer via handhavande, exempelvis egna installationer av program på datorn. Vid sådana fel återställs utrustningen till sin ursprungskonfiguration. IT-enheten har således rätt att vid behov rensa hårddisken och/eller ominstallera datorn. Det är därför viktigt att innehavaren tar säkerhetskopior på de filer och dokument som sparas på hårddisken.

Utrustningen tillhandahålls endast i form av bärbar dator. IT-enheten bestämmer vilken mjukvara som ska ingå. Politiska gruppleddare har möjlighet att få tillgång till Office. Huvudprincipen är att utrustningen levereras utan mobilabonnemang (3G/4G). För nedladdning av handlingar används eget nätverk eller trådlöst nätverk inom kommunens lokaler (kommunkontoret, socialförvaltningen, skolor, sporthallar, Storbrunn och bibliotek).

Livslängden på utrustning beräknas till 4 år och följer mandatperioden. Efter avslutat uppdrag eller avslutad mandatperiod återlämnas utrustningen. Möjlighet till köp av utrustning medges ej. Förtroendevalda som fortsätter med politiska uppdrag inom Östhammars kommun efter mandatskiftet erhåller ny utrustning.

Förtroendevalda som under slutet av pågående mandatperiod erhållit utrustning, behåller densamma tills nästa mandatskifte.

Rutiner och genomförande

Utrustning till förtroendevalda finns iordningställda och leverensklara i slutet av augusti för kommunfullmäktige och december för styrelse och nämnder, samma år som det allmänna valet sker.

IT-enheten tillsammans med politikersamordnare arrangerar utbildningstillfällen och tillhandahåller ett utbildningspaket till förtroendevalda.

Utrustning till förtroendevalda levereras i samband med utbildningstillfälle under september månad för kommunfullmäktige, samma år som det allmänna valet sker. För styrelse och nämnder sker leverans och utbildningstillfälle under januari månad, året efter.

Ansvarsförbindelse tecknas i samband med utbildnings- och leveranstillfället.

Vad är landsbygdssatsningen?

För att ytterligare främja den regionala tillväxten och goda levnadsvillkor på Sveriges landsbygd föreslår regeringen en utökning av den satsning på kollektivtrafik i landsbygd som aviserades 2016. Det innebär att avsätta medel för hela landet 2018-2020 utökas med 167 miljoner kr. Planupprättare och RKM spelar in genomförbara åtgärder som prioriteras i en tregradig skala. Region Uppsala kommer att hantera arbetet gemensamt mellan förvaltningarna.

Trafikverket använder sig av jordbruksverkets definition av landsbygdskommun vilket innebär att endast fyra kommuner är utpekade i länet att kvala in. Dessa är Tierp, Heby, Östhammar och Enköping. Det kan vara möjligt för andra kommuner att få in objekt om det tydligt kan argumenteras att det gäller landsbygd enligt Trafikverkets syn.

Inspelade åtgärder prioriteras i en tregradig skala. Förbättringsåtgärder kan vara för järnvägar i landsbygd, samt investeringar som främjar ökat kollektivtrafikresande med buss. Avsatta medel för hela landet är:

2018: 85 miljoner kronor

2019: 40 miljoner kronor

2020: 42 miljoner kronor

Den totala summan är 167 miljoner kronor. Det är en mindre satsning än föregående gång (2016-2019), där det då avsattes 850 miljoner kronor.

Åtgärderna bekostas inte av kommunen själva. Det är sedan region Uppsala och Trafikverket som genomför åtgärderna.

Syfte

Syftet är att skapa åtgärder som syftar till att stärka möjligheterna till kollektivt resande på landsbygden. Vidare är syftet att:

- Medlen ska gå till fysiska infrastrukturåtgärder i landsbygd
- Åtgärderna ska resultera i en anläggningstillgång för Trafikverket dvs. det ska inte röra sig om en anläggning som efter färdigställande övertas av kommun etc.
- Åtgärder är möjliga att genomföra längs hela det statliga väg- och järnvägsnätet
- Åtgärderna ska vara genomförbara inom den aktuella tidsperioden (2018-2020).

Vilka objekt föreslås till landsbygdssatsningen?

Nedan presenteras fyra stycken förslag på hållplatser som skulle kunna förbättras. Dessa togs fram tillsammans med tekniska kontoret. Senast den 12 januari 2018 kan vi presentera åtgärder, vilket gör att vi innan kan tycka till om förslagen, ändra, plocka bort något eller lägga till ett annat.

1) Marmavägen, *Alunda* (Mellan Idrottsvägen & Akademivägen)

Föreslagna åtgärder: Tillgänglighetsanpassning, allmän uppfräschning, modern busskur, sittplatser så som bänk eller liknande

Länk till google maps:

<https://www.google.se/maps/@60.0686629,18.0841631,3a,75y,4.82h,79.44t/data=!3m6!1e1!3m4!1sxZJp-4MtqEWdK7DvBMp46w!2e0!7i13312!8i6656>

2) Hummelvägen, *Öregrund* (Busshållplatsen är precis i början av Hummelvägen ute på Västergatan)

Föreslagna åtgärder: Tillgänglighetsanpassning, allmän uppfräschning, tillgång till GC-väg för att slippa gå i väggrenen, om möjligt.

Länk till google maps:

<https://www.google.se/maps/place/%C3%96regrund+Hummelv%C3%A4gen/@60.3337363,18.4317939,3a,75y,238.75h,82.13t/data=!3m6!1e1!3m4!1sr35z7zdyELEucDSu4X8ZDQ!2e0!7i13312!8i6656!4m5!3m4!1s0x46606b840904d8d1:0xdafd511dcbf5623c!8m2!3d60.3338826!4d18.4319036?hl=sv>

3) Hargshamn Störvägen, *Hargshamn* (I korsningen Hargsvägen/Störvägen)

Föreslagna åtgärder: Tillgänglighetsanpassning, allmän uppfräschning, eventuell förtydlig av hållplatsläget så som att flytta busskuren,

Länk till google maps:

https://www.google.se/maps/@60.1705417,18.462594,3a,75y,280.79h,80.2t/data=!3m6!1e1!3m4!1sMgyfzuX_uIqkV1b1Tkth6A!2e0!7i13312!8i6656?hl=sv

4) Hargshamn, Gimovägen, *Hargshamn* (I korsningen Hargshamn/Gimovägen)

Föreslagna åtgärder: Tillgänglighetsanpassning, allmän uppfräschning,

Länk till google maps:

<https://www.google.se/maps/place/Hargshamn+Gimov%C3%A4gen/@60.1706525,18.4588884,3a,75y,244.52h,79.75t/data=!3m6!1e1!3m4!1s4g5BGqZG6PpCTWk3BGXBGQ!2e0!7i13312!8i6656!4m5!3m4!1s0x46600ce44793f05b:0x4f4abf29d540f101!8m2!3d60.1708423!4d18.4584193?hl=sv>

Bolagisering Östhammarshem

Östhammars kommun står inför stora utmaningar för att kunna möta efterfrågan av nya bostäder. För att detta skall vara möjligt måste kommunen agera utifrån de förändrade förutsättningar som råder på bostadsmarknaden. Historiskt har Östhammars kommun inte varit attraktiv för privat ägande av hyresfastigheter, detta har på senare tid förändrats. Idag finns ett tydligt intresse för att etablera sig som fastighetsägare i Östhammars kommun. Förutsättningen för detta är att man ges möjlighet att förvärva ett större fastighetsbestånd.

En bolagisering skulle underlätta för en mer aktiv bostadspolitik.

Kommunen kan med ägardirektiv styra bolaget.

Stiftelseformen är inte ändamålsenlig för en aktiv part på en hyresrättsmarknad under stora förändringar.

För att bolaget skall kunna utvecklas och leverera nya bostäder är en förändring nödvändig. Bolaget skall snarast söka en privat fastighetsägare som är villig att köpa en större del av beståndet. Detta skulle frigöra kapital för att kunna producera nya lägenheter samt att finansiera bolagiseringen.

En bolagisering och utförsäljning av delar av beståndet ger kommunen bättre möjligheter att snabbt möta behovet av nya bostäder för de målgrupper som har svårt att köpa sin bostad.

Moderaterna yrkar

- **Att en utredning startas snarast med ett uttalat syfte att bolagisera Östhammarshem.**
- **Att försälja delar av beståndet för att snabbt möta behovet av nya bostäder för de målgrupper som har svårt att köpa sin bostad.**

Moderata fullmäktigegruppen genom

Pär-Olof Olsson Gruppledare (M)

ÖSTHAMMARSHEM

Östhammars kommun
Kommunstyrelsen
Box 66,
742 21 Östhammar

Gimo onsdag den 13 december 2017

Yttrande angående: Dnr KS-2017-871

"Motion från Moderaterna angående bolagisering av Östhammarshem"

Moderaterna har framställt en motion till fullmäktige att en utredning skall startas med syfte att bolagisera Stiftelsen Östhammarshem.

I januari månad 2015 anordnades ett seminarium av Stiftelsen Östhammarshem där Östhammars kommunledning deltog i en genomgång av nuvarande lagstiftning och regler för stiftelser. Under en övergångsperiod fram till och med 1996 fanns möjligheter till prövning av en sådan ombildning. Östhammars kommun valde vid denna tidpunkt att behålla stiftelseformen för det allmännyttiga bostadsföretaget, Stiftelsen Östhammarshems, verksamhet.

En ombildning av stiftelser likt Östhammarshem med dess stadgar till aktiebolag är inte längre möjlig.

Stiftelsen verkar på ekonomiskt affärsmässiga grunder där styrelsens medlemmar är personligt ansvariga för att dess verksamhet och resultat skall överensstämma med stadgarna.

De senaste 5 åren har stiftelsen fördubblat sin soliditet, från 9 till 18 % och samtidigt investerat ca 200 miljoner i fastigheter. Någon försäljning av lägenheter för att Stiftelsen ska kunna producera nya i en takt som är försvarbar är därför varken motiverad eller ens möjlig. Totalt ett 100 tal nya hyresbostäder har tillkommit. Hyresmarknaden i regionen och lokalt i kommunen är väl känd av stiftelsen och utgör en viktig styrfaktor för dess agerande.

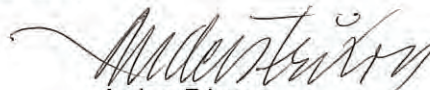
När det gäller Stiftelsens ändamål och syfte så sammanfaller de enligt dess stadgar med kommunens ambitioner att bereda bostäder för tillväxt. Ett nära samarbete med kommunen är väl etablerat och ledningarna möts regelbundet under året för överläggningar.

Enligt stiftelsens stadgar och stiftelselagen är det inte möjligt att försälja affärsmässigt lönsamma fastigheter.

Till detta remissyttrande bifogas en bilaga¹ med bakgrund och förtydliganden som ger en bild av dagsläget gällande stiftelsen Östhammarshems juridiska status.

En ytterligare utredning enligt motionen är därför inte erforderlig.

Örjan Mattsson
Stiftelsen Östhammarshem
Ordförande

Anders Erixon
VD

¹ Bilaga A: "Juridiska aspekter på förslag om bolagisering av Stiftelsen Östhammarshem" / Granholm Konsultation AB

Granholm Konsultation AB

Juridiska aspekter på förslag om bolagisering av Stiftelsen Östhammarshem

Bakgrund

När Östhammars kommunfullmäktige beslöt att bilda ett allmännyttigt bostadsföretag, bedömdes det vara en fördel att en stiftelse inte ansågs som lika kommersiell som ett aktiebolag. Men framför allt gav den skydd mot återtagande och ändrad inriktning i framtiden, eftersom det inte finns någon ägare till den när startkapitalet väl är donerat och stiftelsens stadgar är skrivna. Den styr sig själv enligt bestämmelserna i stadgarna. Stiftelsens högsta beslutande organ är nämligen styrelsen. På det sättet skulle bostadsföretaget skyddas mot ändrade politiska vindar i framtiden.

Att kommunfullmäktige har Stiftelsens uppdrag att utse styrelseledamöter ger inte kommunen rätt att i övrigt förfoga över eller styra Stiftelsen.

Stiftelser har funnits i Sverige ända sedan 1000-talet – en av de äldsta är den som fortfarande äger och underhåller Lunds domkyrka. Ändå dröjde det ända till 1929 innan den första lagen kom för att på något sätt reglera länsstyrelsernas tillsyn över vissa stiftelser, och sedan till 1972 när den s.k. permutationslagen reglerade hur man kunde förändra eller upplösa en stiftelse. Först 1996 trädde en mer generell stiftelselag (1994:1220) i kraft.

Eftersom stiftelselagen innehöll en del regleringar, som var nya, antog riksdagen då också lagen (1994:1221) om införande av stiftelselagen. I 1 § preciserades, att stiftelselagen (1994:1220) skulle gälla från och med den 1 januari 1996, men undantag gjordes för sådana bestämmelser om ändring av stadgar och ändamål, som fastställts av regeringen, Kammarkollegiet eller länsstyrelsen, som i exempelvis Stiftelsen Östhammarshem, i § 11 i införandelagen (1994:1221). För sådana bestämmelser skulle den nya lagen träda i kraft först den 1 januari 1997, dvs man fick ett års frist att förändra eller upplösa sådana stiftelser, som man inte ville låta gå in under den nya lagen.

Det sista tåget för ombildning av en kommunal stiftelse till aktiebolag enligt införandelagens §§ 1 och 11 gick på nyårsaftonen 1996.

Vad gäller när stadgarna inte stämmer överens med stiftelselagen?

Enligt 6 kap. 1 § stiftelselagen (1994:1220) får styrelsen inte utan tillstånd av Kammarkollegiet ändra eller upphäva eller i särskilt fall åsidosätta föreskrifter i stiftelseförordnandet som avser

1. stiftelsens ändamål,
2. hur stiftelsens förmögenhet ska vara placerad,
3. huruvida stiftelsen ska ha egen eller anknuten förvaltning,
4. av vem en styrelseledamot eller förvaltaren entledigas eller utses eller hur styrelsen ska vara sammansatt,
5. styrelsens beslutförhet eller omröstningsförfarande,
6. arvode till styrelsens ledamöter eller förvaltaren,
7. räkenskaper eller årsredovisning för stiftelsen,
8. revision, eller
9. rätt att föra talan om skadestånd till stiftelsen eller att ansöka om entledigande av styrelseledamot eller förvaltare.

Frågor om tillstånd prövas av tillsynsmyndigheten på ansökan av styrelsen och tillstånd ska medges om styrelsens beslut inte strider mot stiftelselagen (1994:1220). I Stiftelsens stadgar från 1979 står att stadgarna får ändras efter kommunens medgivande och, så länge Stiftelsens verksamhet finansieras med statliga byggnadslån, också länsbostadsnämndens medgivande. Eftersom länsbostadsnämndens lånebeslut inte gäller längre och stadgeändringar regleras i stiftelselagen, har kommunfullmäktiges medgivande enligt 22 § i stadgarna nu enbart betydelse som rekommendation till Kammarkollegiet.

I de fall en bestämmelse i Stiftelsens stadgar strider mot stiftelselagen gäller lagen. I sådana fall, där både stadgarna och lagen reglerar samma företeelse men med olika stränghet, gäller den som är strängast. Exempelvis ska styrelsen kallas till möte om bara en ledamot begär det, i enlighet med lagen, fastän stadgarna anger att det krävs två ledamöters begäran, medan protokoll skall justeras av både ordföranden och ytterligare en ledamot i enlighet med stadgarnas krav, fastän lagen kräver justering enbart av ordföranden.

Varken styrelsen eller Kammarkollegiet kan lägga till nya föreskrifter i stiftelsens stadgar.

Samtliga stiftelser som bedriver näringsverksamhet, däribland Stiftelsen Östhammarshem, står under tillsyn av Länsstyrelsen i Stockholms län i Stockholm, oavsett vad som står i stadgarna 1 §.

Många kommunala bostadsstiftelser har ombildats till aktiebolag

Ett stort antal bostadsstiftelser i Sverige ombildades under 1996 till aktiebolag i enlighet med regleringen i införandelagens §§ 1 och 11 – men inte alla som ville det.

När andra bostadsstiftelser har ansökt om stadgeförändring eller upplösning, så kallad permutation, har Kammarkollegiet hänvisat till, att praxis i beslut om ändringar av stadgar eller upplösning av stiftelser före permutationslagens tillkomst

Granholm Konsultation AB

förutsatte, att det fanns ett villkor i stiftelsens stadgar som gjorde, att stiftelsen inte längre kunde tjäna sitt syfte, och att denna praxis skulle följas även framgent.

I ett beslut i Kammarkollegiet (1997-07-07 Dnr 430-512-97) avslogs således en ansökan om ombildning till eller överlåtelse av bostadsbeståndet till aktiebolag även under 1996, eftersom stadgarna var skrivna så, att det inte fanns något villkor i dem, som gjorde, att stiftelsen inte längre kunde verka för sitt syfte: "Sett ur stiftelsens perspektiv har styrelsen inte visat att sådana ändrade förhållanden inträtt att förordnandet inte längre kan följas eller blivit uppenbart onyttigt eller uppenbart stridande mot stiftarens avsikter", skrev Kammarkollegiet i sitt avslag 1997. Beslutet överklagades, men regeringen avslag överklagandet den 25 juni 1998.

I ett liknande beslut 2000 förklarade Kammarkollegiet (2000-02-15 Dnr 430-5033-99) återigen, att praxis i beslut om ändringar av stadgar eller upplösning av stiftelser även före permutationslagens tillkomst förutsatte, att det fanns ett villkor i stiftelsens stadgar om vad som skulle inträffa i omvärlden så att stiftelsen inte längre kunde tjäna sitt syfte, och att det i så fall måste ligga utanför styrelsens egen kontroll. Eftersom det inte finns något sådant villkor preciserat, och det kommer att finnas behov av bostäder i Östhammar under överskådlig tid i framtiden, har Stiftelsen Östhammarshem varken kunnat ändra sina stadgar i något väsentligt avseende eller upplösas under 1996 eller senare, och kommer inte att kunna göra det i framtiden heller med nuvarande lagreglering.

Vidare konstaterade Kammarkollegiet, att när kommunen fastslagit ändamålet med verksamheten i samband med bildandet av stiftelsen och utser samtliga styrelseledamöter, gäller därefter samma regler som för andra stiftelser. Kommunen måste visserligen enligt kommunallagen få tillfälle att yttra sig inför köp och försäljning av fast egendom, men "saknar formella möjligheter att styra stiftelsen, som är en helt självständig juridisk person" (2000-02-15).

Uppdraget att utse styrelseledamöter till Stiftelsen för fyra år i taget innebär inte att Stiftelsen är underställd kommunstyrelsen eller fullmäktige i Östhammars kommun. Det leder inte heller till ändrad styrelsesammansättning i händelse av omval, extra val eller annars ändrade maktförhållanden i kommunen under mandatperioden, eftersom ledamöterna inte är förtroendevalda enligt kommunallagen 4 kap.

Stiftelsens kapital och avkastningen av det

I stiftelselagens 2 kapitel, Förvaltning, regleras styrelsens roll och skyldigheter.

1 § Föreskrifterna i stiftelseförordnandet skall följas vid förvaltningen av stiftelsens angelägenheter, om inte föreskrifterna strider mot någon bestämmelse i denna lag.

...

3 § Styrelsen eller förvaltaren svarar för att föreskrifterna i stiftelseförordnandet följs.

4 § I den mån det inte följer av stiftelseförordnandet hur stiftelsens förmögenhet skall vara placerad, svarar styrelsen eller förvaltaren för att förmögenheten är placerad på ett godtagbart sätt.

och i 5 kapitlet, Skadestånd, regleras styrelsens ansvarighet:

1 § En styrelseledamot eller förvaltare som vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligt eller av oaktsamhet orsakar skada för stiftelsen ska ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom åsidosättande av föreskrifterna i stiftelseförordnandet, denna lag eller årsredovisningslagen (1995:1554). Lag (2009:244).

...

Som skada för Stiftelsen betraktas varje minskning av Stiftelsens tillgångar, som inte är affärsmässigt motiverad utifrån Stiftelsens eget syfte enligt stiftelseförordnandet. Eftersom § 2 i Stf Östhammarshems stadgar tydligt preciserar att syftet är att "förvärva fastigheter eller tomträtter för att därå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande affärslägenheter och kollektiva anordningar", är följaktligen kontanter inte fullgod ersättning för fast egendom enligt stiftelselagen 2 kap 4 §, om inte ett fortsatt ägande av fastigheten skulle ha varit en större belastning för Stiftelsen.

I en dom 1979 har Regeringsrätten, numera Högsta förvaltningsdomstolen, vidare slagit fast, att i avvägningen mellan säkerhet och avkastning ska säkerhetsaspekten väga tyngst om inte annat framgår av stiftelseförordnandet, RÅ 1979 ref 2:9.

En försäljning av någon eller några av Stiftelsens fastigheter för att bereda andra fastighetsägare möjlighet att agera inom kommunen måste därmed anses skada Stiftelsen och vara förbjudet.

Inte ens om Stiftelsens styrelse och kommunfullmäktige/kommunstyrelsen var överens om en sådan försäljning i strid med stiftelseförordnandet, är detta tillräckligt för att göra avsteg från stadgarna. För även om kommunfullmäktige varje år beslutar om ansvarsfrihet för Stiftelsens styrelseledamöter och VD, innebär detta inte att ansvaret upphör. I stiftelselagens 5 kap 4 § står:

4 § Talan om skadestånd till stiftelsen enligt 1 eller 2 § kan väckas, förutom av styrelsen eller förvaltaren, av

1. stiftaren eller, om stiftaren är avliden, dennes efterlevande make eller sambo, arvinge, arvinges avkomling, universell testamentstagare, boutredningsman eller testamentsexekutor i dödsboet efter stiftaren,
2. en styrelseledamot,
3. den som enligt stiftelsens ändamål kan komma att få förmån av stiftelsen,
4. den som genom stiftelseförordnandet har rätt att föra sådan talan, samt
5. tillsynsmyndigheten.

Talan om skadestånd till stiftelsen enligt 1 eller 2 § kan även väckas av stiftelsens konkursbo.

Den som har väckt talan med stöd av första stycket 1—5 eller andra stycket svarar för rättegångskostnaderna men har rätt till ersättning av stiftelsen för den kostnad som täcks av vad som har kommit stiftelsen till godo genom rättegången.

Bestämmelsen i första stycket 5 gäller inte i fråga om en sådan stiftelse som avses i 9 kap. 10 § första stycket.

5 § Sådan talan för stiftelsens räkning enligt 1 eller 2 § som inte grundas på brott kan inte väckas mot

Granholm Konsultation AB

1. en styrelseledamot eller förvaltaren sedan tre år har förflutit från utgången av det räkenskapsår då det beslut eller den åtgärd som ligger till grund för talan fattades eller vidtogs,

Både en enskild styrelseledamot, Länsstyrelsen i Stockholms län, som är tillsynsmyndighet, och var och en som skulle vara intresserad av att hyra en lägenhet av Stiftelsen, dvs inte ens bara den som nu är hyresgäst, har därmed rätten att väcka talan om skadestånd till stiftelsen under tre år, även efter att kommunfullmäktige i egenskap av stiftare beslutat att inte göra det.

Stadgarnas 17 § är inte heller någon grund för att flytta över förfoganderätten över Stiftelsens fastigheter till kommunstyrelsen. Inte ens ursprungligen är paragrafen avsedd att ge något annat än rätten att godkänna ett styrelsebeslut och, som Kammarrätten påpekade i citatet från 2000 ovan, efter stiftelselagens reglering av ansvaret för Stiftelsen, kan den här paragrafen enbart läsas som möjligheten för kommunfullmäktige att yttra sig utan bindande verkan, eftersom stiftelselagen förutsätter, att stiftaren inte kan göra några anspråk på att förfoga över Stiftelsens tillgångar enligt 1 kap 2 §:

En stiftelse bildas genom att egendom enligt förordnande av en eller flera stiftare avskiljs för att varaktigt förvaltas som en självständig förmögenhet för ett bestämt ändamål.

Kan Stf Östhammarshem gå i likvidation?

Eftersom Stiftelsen inte kan upplösas genom beslut i styrelsen – eller kommunen, för den delen – kan inte heller Stiftelsen Östhammarshems tillgångar tillfalla Östhammars kommun, oavsett vad de skulle komma att användas till. I 7 kap. stiftelselagen finns tvingande bestämmelser angivna om likvidationsskyldighet för näringsdrivande stiftelser, som Stf Östhammarshem, när hela stiftelsens kapital är förbrukat. Om det visar sig, att det finns tillgångar sedan Stiftelsen har upplösts efter en likvidation, ska likvidationen – eller stiftelsen – drivas vidare. Om det ändå finns några tillgångar kvar, kan något kapital inte återgå till någon av stiftarna, dvs Östhammars kommun, så som det står i stadgarna. Om inte staten eller någon annan liknande har övertagit ansvaret för bostadsförsörjningen inom kommunen och kan ta emot tillgångarna, ska resten tillfalla Allmänna arvsfonden, enligt 7 kap. 11 § stiftelselagen (1994:1220), eftersom de inte kan återgå till en stiftare ens för samma ändamål.

Avkastningen av Stiftelsens verksamhet och kapital får endast användas i Stiftelsens egen verksamhet till det ändamål, som står i stadgarna, och styrelseledamöterna ansvarar personligen både för att inga andra värdeöverföringar görs från Stiftelsen än de som finns inskrivna i Stiftelsens ändamålsparagraf och för att kapitalet inte minskas på något annat sätt. Någon ägare, som kan göra anspråk på kapitalet, finns ju inte heller. Den formulering i Stiftelsen Östhammarshems stadgar, som föreskriver att "tillskjutet kapital" ska räknas av från tillgångarna vid en likvidation är, som vi har noterat ovan, inte längre tillämplig, eftersom stiftaren överhuvudtaget inte kan göra anspråk på den eller de tillskjutna donationerna till Stiftelsen enligt 1 kap 2 § stiftelselagen.

Stiftelsen i den kommunala redovisningen

Mot bakgrund av det som nämns här ovanför om en stiftelses självständighet i förhållande till donatorn, innebär lagen (1997:614) om kommunal redovisning en logisk utmaning. Där föreskrivs, att stiftelsens resultat, tillgångar och skulder ska redovisas i en sammanställning i kommunens egen årsredovisning tillsammans med kommunens samlade investeringar, trots att en stiftelse inte kan ingå i någon annan koncern än en, där den själv är moderföretag. Den har ju inte någon ägare och dess egen styrelse är högsta beslutande organ. Stiftelsen kan alltså inte heller ingå i en kommunal koncern.

I samband med ändringen 2012 av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, 1 kap 10 a §, ansåg regeringen inte att det var möjligt för en kommun att utöva en sådan styrning och kontroll över en stiftelse att styrningen motsvarar den som den utövar över sin egen förvaltning så, att den kan köpa varor eller tjänster från en stiftelse enligt Teckal-undantagen i lagen om offentlig upphandling i prop. 2011/12:106, *Offentlig upphandling från eget företag*, sidorna 32 och 43. Kommunal stiftelser undantogs därför från förslaget.

Inte heller omfattas Stiftelsen Östhammarshem av den så kallade Allvill-lagen, det vill säga Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, eftersom EU är väl införstådd med stiftelsernas självständiga ställning i förhållande till stiftaren.

Slutsatser

Utrymme för en ombildning av Stiftelsen Östhammarshem eller överlåtelse av bostadsbeståndet till aktiebolag, antingen det skulle vara ett kommunalt bolag eller något annat, saknas i såväl stiftelselagen (1994:1220) som lagen (1994:1221) om införande av stiftelselagen.

Inte heller medger stiftelselagen att Stiftelsen Östhammarshems tillgångar helt eller delvis, eller någon form av avkastning av dem, tillfaller stiftaren, Östhammars kommun, vare sig under pågående verksamhet eller efter en eventuell likvidation.

Stf Östhammarshem är däremot oförhindrad och beredd att utvärdera förslag till såväl nya, egna, satsningar på bostadsområdet i kommunen som att diskutera uppdrag från Östhammars kommun mot skälig ersättning.

Skövde den 13 december 2017

Gunnar Granholm

SVAR PÅ MOTION GÄLLANDE BOLAGISERING AV STIFTELSEN ÖSTHAMMARSHEM

Per Olov Olsson (M) har i en motion föreslagit att förutsättningarna för en bolagisering av Stiftelsen Östhammarshem utreds. Delar av Stiftelsens bostadsbestånd bör enligt motionären redan nu säljas, för att frigöra kapital för nybyggnation. Stiftelsen har beretts möjlighet att avge sina synpunkter på motionen vilka bifogas till svaret. Fastighetsjurist Gunnar Granholm, som enligt uppgift har lång erfarenhet av dessa frågor, har beretts tillfälle att kommentera motionen. Nedan följer ytterligare svar på motionen:

- Granholm menar att **möjligheten till upplösning –permutation – i praktiken inte existerar**. Att upplösa Stiftelsen, bilda ett "Aktiebolaget Östhammarshem" och överföra tillgångarna till Östhammars Kommun är ett stadge- och lagbrott, vilket gör det omöjligt att ta tillvara egendomen för skattebetalarna som idag via stiftelsen äger tillgångarna. Det finns stor risk att tillgångarna överförs till Allmänna Arvsfonden.
- En försäljning av delar av Stiftelsens bestånd är, enligt Granholm, **ett stadgebrott** då det skulle kunna gynna en konkurrent.
- Om Olsson och hans parti fortsatt kräver att Stiftelsen ändå ska sälja delar av bostadsbeståndet, återstår inget annat än att **kräva att hans partikamrat, tillika vice ordförande driver detta i styrelsens förvaltning av Östhammarshem**.

Det förtjänar att framhålla att kommunledningen och ledningen för Stiftelsen har en bra dialog i strategiska utvecklingsfrågor vilket gynnar båda parter. Dessutom är kommunen en stor hyresgäst hos Stiftelsen, vilket förväntas fortsätta under överskådlig tid.

Föreslås att motionen avslås i sin helhet.

Jacob Spangenberg (C)

Ordförande i kommunstyrelsen

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -11- 28	
Dnr: KS-2017-111	Dpl: 913

Sammanställning yttranden m.a.a. motion KS2017-111

Allan Krukka (M) inkom tidigare med en motion om kommunens service och regeltillämpning. Motionen yrkade på en utredning och förslag på konkreta åtgärder.

Något senare inkom P-O Olsson (M) med en motion på samma tema, med bl.a. förslag på förändringar i Tillväxtkontorets uppdrag.

Motionerna och förslagen har debatteras i olika sammanhang – nu senast i Kommunfullmäktige 14 november.

Olika delar av kommunens verksamhet har inkommit med yttranden med anledning av motionerna. Vid sidan av mitt eget yttrande har jag tagit del av Strategi-enhetens-, Räddningstjänstens-, Bygg- och miljöförvaltningens- och Tekniska förvaltningens yttranden.

Alla förvaltningar pekar på vikten att utveckla kommunens service och företagsklimatarbete. Några av de insatser som lyfts fram i yttrandena berör förändringar i organisation, förstärkt dialog och uppföljning i kontakten mellan myndighet och företag, enkla e-tjänster där det är möjligt samt satsningar för att säkerställa professionella kundmöten.

Under hösten bjöd också näringslivet in till en konferens på temat Företagsklimat. Vid den konferensen definierades sex insatsområden (myndighetsutövning, branschträffar, referensgrupper, uppsökande kontakter, kommunikation och upphandling).

Sammanfattningsvis saknas nu inte förslag på vad som ska göras. Det som krävs nu är ledarskap, beslutsamhet och samlat fokus för att få till stånd en förändring.

Med vänliga hälsningar

Ulf Andersson
Chef Tillväxtkontoret

ÖSTHAMMARS KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2017 -01- 30	
Dnr:	Dpt.
KS-2017-111	915

Till: Kommunfullmäktige,
Östhammars kommun

2016.21.15

Ärende: **Motion, Kommunens service och regeltillämpning**

Företag är mer eller mindre beroende av kommunen, men kommunen är också i hög grad beroende av företag och företagsamma människor. Två av tre företag har kontakt med kommunen under ett år, främst tillståndsärenden, men kontaktytorna är många.

Vad är det som symboliserar framgångsrika kommuner

- de har alltid företagstänket med sig
- de välkomnar utmaningsinitiativ från företag
- de (nämnderna) genomlyser förvaltningarna
- de har bra branschkunskap för upphandlingar och inköp
- de säkrar kommunens och företagens kompetensbehov
- de har uppdaterade långsiktiga översiktsplaner

Den av Svenskt näringsliv årliga genomförda rankingen av Företagsklimatet visar ju som bekant att resultatet för Östhammars kommun har försämrats kraftigt relativt andra kommuner. Vi är i den mätningen överlägset sämsta kommun i Uppsala län.

Två av de mest besvärande parametrarna som dessutom försämrats är

- kommunens service.....2016 = 238 (2014=151)
- tillämpning av lagar och regler.....2016 = 253 (2014=178)

Vi yrkar

- att det utreds varför resultatet för dessa parametrar är så dåligt och sjunkande
- att återkomma med konkreta åtgärder för en radikal förbättring

Allan Kruukka (m)

Till kommunstyrelsen@osthammar.se

Dnr KS-2017-111

Yttrande med anledning av

Ärende: Motion, Kommunens service och regeltillämpning

Bakgrund

Den 4 oktober 2016 fattade Östhammars kommun (KS) beslut om ett "samlat arbete för att utveckla NKI" i gentemot företag i kommunens myndighetsutövning.

Beslutet tog sin utgångspunkt i resultatet av mätningarna, som genomfördes av de myndighetskontakter företag haft med Östhammars kommun under 2015. Resultatet pekade i en oönskad riktning och de beslutade insatserna hade tagits fram i en gemensam workshop mellan lokalt näringsliv, myndighetsförvaltning och berörda förtroendevalda från både kommunstyrelsen och bygg- & miljönämnden.

NKI mäter det sökande företags upplevelse av tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, effektivitet och rättsäkerhet inom områdena brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- & hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. Förenklat uttryckt täcker detta in en betydande del i det som skulle kunna inrymmas under "kommunens service" resp "tillämpning av lagar och regler"*) .

Analysen och vad som gjorts

Under sommaren 2016 genomförde Företagarrådet i Östhammars kommun en workshop med syfte att gemensamt analysera resultatet av NKI-mätningen och resultatet av Svenskt Näringslivs företagsklimatenkät (rankingen). Till flera delar var resultaten samstämmiga och några av slutsatserna blev att

- Stärka den muntliga dialogen med företagen
- Ha ett konstruktivt förhållningssätt i svaren till de sökande företagen
- Fokusera förtroendeskapande insatser på de mindre företagen inom bl.a. de areella näringarna och företag inom besöksnäringen
- Stärka kommunens dialog kring upphandlingar (ny inköspolicy är på gång under 2017, där ett av syftena har varit att också inhämta kunskap från näringslivet)
- Öka förståelsen hos både politiker och tjänstemän för näringslivets villkor

Dessa slutsatser – och ytterligare några – har varit den naturliga utgångspunkten i det beslut om ett "samlat arbete för att utveckla NKI" i gentemot företag som kommunen alltså fattade i höstas.

*) ett område som inte täcks in av NKI men som skulle kunna påverka Svenskt Näringslivs ranking är "kommunens upphandling". I slutet på detta dokument berörs detta område separat.

Hur har det gått sedan dess med det beslut som tagits?

Ja, till delar har de definierade insatserna i "det samlade arbetet" genomförts såsom planerat.

De som bidragit i detta arbete är de myndighetsutövande förvaltningarna (Bygg- & Miljöförvaltningen resp. Räddningstjänsten). Därutöver har insatser även utförts inom Kommunledningsförvaltningens verksamheter (Företagsbesök, Frukostmöten, Lärseminarier och Fokusgrupper).

Samtidigt är det viktigt att också lägga till att flera av insatserna sedan dess inte påbörjats eller fått mycket litet genomslag.

Den 25:e april släpptes också NKI för 2016. Utvecklingen av det som mäts i NKI är – generellt sett – långt ifrån den nivå företagare i Östhammars kommun har skäl att förvänta sig.

Vi behöver därför **öka både målmedvetenheten** och **hastigheten i genomförandet**.

Det är inte rimligt att anta att synbara resultat på det "samlade arbetet" ska kunna fås även om genomförandet hade varit 100%igt. För detta är tiden för knapp och de samlade företagskontakterna alltför få.

Men – min samlade erfarenhet av detta arbete säger mig ändå att – det föreligger en påtaglig risk att vårt interna arbete inte har förutsättningar för att nå resultaten om ett bra företagsklimat. Vi hamnar alltför ofta i överväganden där rådgivningen ställs mot myndighetsutövningen. Följden av detta är att vårt mål inte alltid och först är att få den sökande att lyckas.

Vad gör vi åt detta?

Det är min bedömning att målmedvetenhet och hastighet i genomförandet också hänger ihop med hur vi organiserar vårt arbete. En del i detta är t.ex. att NKI-målet och myndighetsutövningen som påverkar NKI-resultatet organisatoriskt också ska ha samma hemvist. Idag samordnas insatser och rapportering genom Tillväxtkontoret, samtidigt som det (i allt väsentligt) är en annan förvaltning (och nämnd) som arbetar med företagskontakterna där resultatet skapas.

Detta bidrar i bästa fall till otydlighet och ineffektivitet – i värsta fall, genererar detta både intern frustration och "dubbla budskap" i våra externa kontakter.

Jag föreslår därför att vi överväger en organisatorisk översyn där frågan om kommunens företagsklimatambition också kommer närmare de som äger verktygen för att påverka företagens upplevelser.

Utöver detta föreslår jag att de redan beslutade åtgärderna tidssätts omedelbart och att vi lägger till en repetition av den utbildningsinsats för handläggare, som genomfördes hösten 2013. I det arbetet var även det lokala näringslivet engagerat – och det är min uppfattning att det lokala näringslivet är beredda att delta även nu.

Vad säger rankingen om kommunens upphandlingsarbete?

Företagarnas betyg på kommunernas upphandlingsarbete är nedåtgående, men inte lika brant som de andra siffrorna. På politiker-sidan är betyget på kommunens upphandlingar rekordlångt.

Om man ska spekulera i vad det beror på kan det ju många faktorer spela in, kan det bero på bristande insyn i organisationens inköpsarbete, bristande kontroll på genomförda upphandlingar och inköp?

Det är viktigt att en utredning sker kring orsakerna till det sjunkande betyget.

Vilka förbättringsåtgärder kan man tänka sig?

Vi behöver veta varför politikerna är missnöjda med kommunens upphandlingsarbete för att kunna lägga in rätt åtgärder.

Tänkbara åtgärder kan vara t.ex.:

Ökad kommunikation främst mellan upphandlare och näringsliv

En ökad förståelse för varandras situation och förbättrade relationer kan göra mycket för attityden om offentlig upphandling.

Ökad insyn i upphandlingsarbetet

Upphandlingar och inköpsarbete är resurskrävande, är det något man behöver informera politiken om på ett bättre sätt? Och hur vårt inköps-arbete ser ut jämfört med andra kommuner och privata aktörer?

Ökad kontroll av upphandlingsverksamheten

Upphandling och kravställning blir tandlösa verktyg utan uppföljning av avtalet på leverantörssidan, samt uppföljning av kommunens leverantörstrohet och köp utanför ramavtal. Uppföljning har hittills inte bedrivits på ett systematiskt sätt utan bara vid behov, t.ex. vid reklamationer. I dialog med näringslivet har också företagare påpekat att bristen på uppföljning av avtalen ger ett oseriöst intryck. Vi behöver därför följa upp mer för att få ut bättre resultat och ökad trovärdighet.

Ökad kompetens på upphandlingsområdet

Offentlig upphandling är ett rättsområde som utvecklas i rasande takt, varför det är svårt att hålla sig uppdaterad om man inte arbetar med det dagligen. En omorganisation av kommunens inköpsarbete med en central inköpsenhet har diskuterats och behandlas just nu på tjänstemannanivå.

I tjänsten,

Ulf Andersson

Näringslivschef

Emmelie Rova

Upphandlingsstrateg

Handläggare:
Göran Carlsson

Datum:
2017-04-27

Diarienummer:
RÅN-2017-0070

Kommunstyrelsen

Östhammar

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -05- 06	
Dnr: KS2017-111	Dpl. 913

Yttrande – Motion från Allan Kruuka (M) om kommunens service och regeltillämpning, dnr KS-2017-111

Uppsala brandförsvaret har tagit del av motion från Allan Kruuka (M) om kommunens service och regeltillämpning, dnr KS-2017-111, och lämnar följande yttrande.

Uppdraget från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner till den gemensamma räddningsnämnden fastställs främst genom det gemensamma handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Utöver det tar räddningsnämnden de tre kommunernas inriktningsmål i beaktande vid fastställande av sin verksamhetsplan.

Räddningsnämnden beskriver i sin verksamhetsplan att tillsyns- och tillståndsverksamheten och samarbetet med kommunernas förvaltningar är en viktig del i att nå säkra och trygga kommuner att bo och vistas i.

Uppsala brandförsvaret har under flera år arbetat aktivt med att utveckla tillsynsverksamheten. I det arbetet har NKI (Nöjd Kund Index) varit den viktigaste faktorn för att utvärdera genomförda aktiviteter och åtgärder. Följande aktiviteter och åtgärder har genomförts:

- Samtliga tillsynsför rättare har genomfört MSB:s (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) utbildning i tillsynshandboken
- Kallelser och protokoll har utvecklats för ökad tydlighet och rättsäkerhet
- Vid varje tillsynsbesök säkerställs att det finns korrekt kontaktinformation till aktuell tillsynsför rättare
- Tillsynsför rättare följer regelbundet med på varandras tillsynsbesök och lämnar därefter feedback på genomförd tillsyn

- Vid Förebyggandeavdelningens interna möten redovisas aktuella ärenden och kvalitetssäkring av de enskilda tillsynsförrättarnas bedömningar genomförs
- Samtliga förelägganden kvalitetsgranskas av chef innan fastställande
- Förebyggandeavdelningens interna möten har en stående punkt om arbetet med att utveckla tillsynsverksamheten, aktuella NKI-mätningar samt betydelsen av dessa för kommunerna
- En kontinuerlig omvärldsbevakning beträffande tillsynsverksamhetens område
- Avdelningschefen har aktivt deltagit i de regelbundna möten haft som utgjort värdkommunens bas för ett flerårigt, och pågående, arbete med att utveckla verksamheterna för att nå ett bättre NKI
- Deltagande i regionala och nationella konferenser för lärande och erfarenhetsutbyte
- Ett ambitiöst deltagande i kurser inom området
- Ett riktat och särskilt erfarenhetsutbyte med jämförbara räddningstjänster
- Deltagande i företagardialoger och liknande på förfrågan

Arbetet har övergripande utvärderats utifrån två indikatorer. Den ena indikatorn är utfallen av överklagade förelägganden från brandförsvaret. Dessa kan överklagas till länsstyrelsen som första instans. Ingen instans har gett den överklagande rätt utan i samtliga fall har brandförsvarets tillämpning av lagar och regler lämnats oförändrade.

Den andra indikatorn är NKI-värdena i Uppsala och Östhammars kommuner. Värdena för brandförsvarets tillsynsverksamhet skiljer sig markant mellan kommunerna. Enär de värden i Östhammars kommun som föranleder motionen inte svarar mot de mål som räddningsnämnden satt upp för tillsynsverksamheten så får samma verksamhet och förhållningssätt mycket goda NKI-värden i Uppsala kommun.

Arbetet med att uppnå målet från räddningsnämnden kommer således att fortsätta. Fler av de aktiviteter och åtgärder som listats ovan kommer att fortgå och fler att sökas. I närtid är ett företagarmöte i Östhammar bokat till den 15 maj 2017.

I tjänsten, dag som ovan

Anders Ahlström, brandchef

Kommunstyrelsen

Yttrande med anledning av:

Ärende: motion, kommunens service och regeltillämpning

Inkommen motion om kommunens sjunkande ranking av företagsklimatet med yrkande om att:

- Det utreds varför resultatet för dessa parametrar är så dåliga och sjunkande.
- Återkomma med konkreta förslag för en radikal förbättring.

Analys

Arbetet med att leverera myndighetsutövning och service, *dvs tillsyn och rådgivning*, till rätt kvalitet och omfattning, är beroende av de resurser vi har att tillgå och hur de nyttjas; både av oss och av verksamhetsutövaren.

Kommunens utmaning är att rekrytera och behålla personalen för att er-hålla en **stabil personalgrupp**. Syftet med detta är att myndigheten under långsiktigt arbete kan bygga upp **relationer och samspelet** med verksamhetsutövaren och få **god lokalkännedom** om företagens villkor i Östhammars kommun.

Bygg- och miljöförvaltningen brottas, liksom majoriteten av landets kommuner, med återkommande hög personalomsättning. Vi är ofta i upplärningsskede och det speglar naturligtvis av sig i resultatet i Företagsklimat och NKI. Det påverkar även det utrymme vi har för att kunna ge extra stöd och råd. Vår ambition är att öka tillgängligheten för rådgivning genom de föreslagna åtgärderna kopplade till budget 2018.

Vårt uppdrag är att ge råd och stöd inför uppstart eller förändring av verksamheten, t ex genom lotsfunktionen och FLIP-möten. Dessa möjligheter nyttjas alldeles för lite idag och här finns en stor vinst att hämta hem hos verksamhetsutövarna.

Vår roll är uppdelad i två steg. Rådgivning och tillsyn. Om vi får chansen att ge råd innan uppstart eller förändring kommer det ge färre förelägganden, extra kontroller eller stängningar vid tillsynsarbetet. Viktigt att belysa är att det alltid är verksamhetsutövarens ansvar att sätta sig in i aktuella lagar och regler som gäller för det specifika området.

Pågående arbete på förvaltningen för att förbättra för verksamhetsutövaren har fokus mot **bemötande och information**. Just momentet bemötande är viktigt. Det vet vi, och vi kommer att arbeta mer med det. Inte minst pga att vi återkommande anställer ny personal. Några förbättringsområden inom information arbetar vi med: vår hemsida, uppstart av e-tjänster, checklistor och instruktionsfilmer. Till sommaren återupptar vi drop in i Östhammar Direkt.

Förslag på konkreta åtgärder:

- Öka förvaltningens möjlighet till **stabil personalgrupp**; bibehålla och utveckla erfarenhetsnivån hos personalen. Budget 2018 visar på behovet av ökad ram motsvarande en tjänst (dvs ej taxefinansierad).
- Öka samarbetet mellan Bygg- och miljöförvaltningen och Kommunikation med fokus på att bistå i arbetet med att förbättra kommunens **information** till verksamhetsutövarna.
- Snabba på kommunens arbete med **e-tjänster**. Gör det lätt att göra rätt med digitala ansökningar och checklistor samt erbjud möjligheten till support via chat efter kundtjänsten stängt för dagen.
- Kontinuerligt arbeta med **bemötande**.

Det är min uppfattning att lyckosamt arbete med att förbättra ranking på Företagsklimat och NKI sker metodiskt och över lång tid.

Charlotte Köhler
Bygg- och miljöchef

Yttrande över motion, Kommunens service och regeltillämpning

Vi delar uppfattning att företagsklimatet är viktigt för kommunen och att det är otillfredsställande att kommunens ranking sjunker i Svensk näringslivs årliga undersökning. Nedanstående områden kommer tekniska förvaltningen att arbeta med för att bidra till ett förbättrat företagsklimat.

Kommunens upphandlingar pekas ut som ett område som är viktigt för företagarna i kommunen. Tekniska förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att ha dialogmöten med företagare inför de upphandlingar som ska göras. I möjligaste mån anpassas också förfrågningsunderlagen så att lokala företagare ska ha möjlighet att lämna anbud. Under 2016 lämnade lokala företag in anbud i 51 % av de upphandlingar som tekniska förvaltningen gjorde under året. I de upphandlingar där lokala företag lämnade anbud var det i snitt 3,8 företag som lämnade anbud.

Tillgången på bostäder är viktigt för ett gott företagande för att säkra tillgången på arbetskraft. Tekniska förvaltningen arbetar tillsammans med flera andra förvaltningar för att tillgängliggöra mer mark för bostadbyggnation och attrahera exploatörer att bygga bostäder inom kommunen. Kommunen deltar i ett projekt kallat "Stärkt lokal attraktionskraft" som är finansierat av Tillväxtverket. Syftet med projektet är att stärka kommunens arbete i mark- och exploateringsprocessen vilket också bör medverka till ett förbättrat företagsklimat.

För att underlätta för sökande av marktillstånd och tillfälliga trafikavstängningar kommer tekniska kontoret i samråd med polisen att samordna tillstånden för detta.

Kommunens värdegrund ska genomsyra allt arbete och också arbetet med att förbättra företagsklimatet. Genom fortsatt arbete med kommunens värdegrund fås en större förståelse för bland annat företagarnas behov och förståelse för de förväntningar som finns.

Tekniska kontoret

Annika Bexelius
Teknisk chef

SVAR PÅ MOTION FRÅN ALLAN KRUUKA GÄLLANDE KOMMUNENS REGELTILLÄMPNING

Östhammar 2018.01.02

Allan Kruuka pekar i sin motion på viktiga utmaningar när det gäller kommunens tillämpning av lagar och regler i sin myndighetsutövning. Som beskrivs i de bifogade tjänstemannasvaren pågår ett omfattande arbete för att förbättra detta. Skrivelserna visar komplexiteten i arbetet för Östhammars kommun, vilken vi tyvärr delar med många andra kommuner. I bilagorna finner motionären beskrivningar och svar som talar för sig själva. Jag vill dock nedan i några punkter tydliggöra majoritetens ambitioner:

- **Ett förbättrat näringslivsklimat är mycket prioriterat.** Vi har vid några tillfällen debatterat detta i kommunfullmäktige och att mäta näringslivsklimatet är mycket svårt. Det mest publika sättet att mäta detta är via Svenskt Näringslivs företagsranking. Mätningen innehåller flera svagheter och måste kompletteras med andra indikatorer såsom; nystartade företag, arbetslöshet, Nöjd kund index mfl. Dessa måtetal ger en delvis annan bild jämfört med rankingen. Kommunen måste dock bli betydligt bättre i framtiden.
- I kommunledningen har vi flera gånger diskuterat att utgångspunkten för all myndighetsutövning ska vara att **”få sökanden/brukaren/kunden att lyckas med sitt projekt”**. Denna ambition finns även i de beslutande politiska församlingarna.
- Kommunstyrelsen har givit kommundirektören **ett uppdrag att föreslå en ny tjänstemannaorganisation** för det samlade tillväxtarbetet, där även myndighetsutövningen skall vara en delmängd. Avsikten är att genomföra en sådan under första halvåret 2018, något som kommer att effektivisera verksamheten och skapa ökad ”kundnytta”.

Föreslås att motionen anses besvarad

Jacob Spangenberg (C)

Ordförande i kommunstyrelsen

Landsbygdsriksdag 2020

Hela Sverige ska leva är en obunden ideell riksorganisation i Sverige som finansieras genom medlemsavgifter, sponsring och anslag.

Föreningen arbetar för "balans mellan stad och land" och på deras hemsida ges en bild av några av föreningens kärnfrågor:

- Att det är nära till mataffären, bankomaten och apoteket. Att det finns skola, dagis och sjukvård på nära håll.
- Att affärsägaren kan sätta in dagens kontanter på ett säkert ställe.
- Att entreprenören och företaget har tillgång till en bank som känner de lokala förhållandena och som därför kan göra en rättvis lånebedömning.
- Att det finns bredband och telefoni, fungerande vägar, kollektivtrafik och mackar.
- Att polisen kommer när man ringer, liksom ambulans och brandkår.

Det är inte säkert att lösningarna ska se ut som i staden, utan de bör anpassas efter de villkor som råder på landsbygden.

Sedan 1988 arrangerar föreningen Landsbygdsriksdagen, som utvecklats till en av Europas största mötesplatser för landsbygdsutveckling.

Länsavdelningen i Uppsala har tillskrivit Östhammars kommun, med en förfrågan om kommunen står bakom en ansökan om att få arrangera Landsbygdsriksdagen 2020 i Uppsala.

Landsbygdsutveckling är en av de profilområden som Östhammars kommuns näringslivsarbete prioriterat högst de senaste åren. Det har givit resultat. Några exempel:

- Vi har en starkt och vitalt föreningsliv i kommunen,
- Vi har kommit långt när det gäller fiberutbyggnad på landsbygden och
- Vi är aktiva inom Landsbygdsprogrammet – med flera goda exempel på bl.a. leader-projekt.

För Östhammars kommun är det därför naturligt och närmast självklart att stötta länsavdelningens ansökan. Kostnader kopplat till om föreningen får evenemanget, föreslås anslås separat vid 2019 års budgetberedning.

I tjänsten

Ulf Andersson
Chef Tillväxtkontoret

**Kommunstyrelsens ordförande eller kommunalråd med ansvar för landsbygdsutveckling.
Samt tjänsteman ansvarig för landsbygdsfrågor.**

Den 14 – 17 maj 2020 har Uppsala Konsert och Kongress preliminärbokats för Landsbygdsriksdagen i Uppsala län.

I ett första skede har Hela Sverige ska leva Uppsala län bjudit in till ett första möte. Där deltog Uppsala kommun, Heby kommun, Tierps kommun, Älvkarleby kommun, Destination Uppsala och Sveriges lantbruksuniversitet SLU, för att diskutera förutsättningarna för att få hit Landsbygdsriksdagen till 2020. Beslut om vem som får arrangera Landsbygdsriksdagen 2020 tas av riksorganisationen Hela Sverige ska leva under våren 2018. En intresseanmälan ska därför skickas in under ledning av Hela Sverige ska leva Uppsala län.

För att få en så stark ansökan som möjligt är det en fördel om så många kommuner, myndigheter och organisationer ställer sig bakom ansökan och antar en avsiktsförklaring. Från kommunerna ska avsiktsförklaringen helst vara förankrad politiskt. Sista dag att skicka in avsiktsförklaringen är 31 januari 2018, adress till vårt kansli.

Avsiktsförklaringen ska svara på frågan: Står Ni bakom ansökan om att få arrangera Landsbygdsriksdagen 2020 i Uppsala?

Bakgrund

1988 var första gången Landsbygdsriksdagen anordnades, sedan dess har den genomförts vartannat år runt om i Sverige. Varje konferens har olika teman och vanligtvis brukar det komma cirka 1000-1200 deltagare. Landsbygdsriksdagen är ett tillfälle för alla landsbygdens aktörer att träffas och diskutera utvecklingsfrågor som är viktiga för att hela Sverige ska leva. Under Landsbygdsriksdagen möts politiker på nationell, regional och lokal nivå tillsammans med tjänstemän från olika myndigheter och organisationer, lokala utvecklingsgrupper och föreningar med olika kunskap och bakgrund.

Landsbygdsriksdagen kommer att ge oss en möjlighet att tillsammans visa upp Upplands landsbygd från sin bästa sida. Många goda lokala utvecklingsgrupper och ett starkt föreningsliv och bra samarbetsprojekt ger oss stora möjligheter att visa upp många goda exempel. Den uppländska landsbygden erbjuder olika typer av förutsättningar som bjuder in till diskussioner som man på många håll i Sverige kan känna sig delaktiga i och identifiera sig med. Arrangemanget ska vara en mötesplats för människor med intresse för lokal utveckling och ge utrymme för dialog, erfarenhetsutbyte och inspiration mellan deltagarna.

Vid ansökningstillfället ska vi redovisa ett förslag till organisation, samt en grov uppskattning av finansieringen. Om vi får uppdraget att arrangera Landsbygdsriksdagen 2020 kommer vi att presentera en preciserad budget.

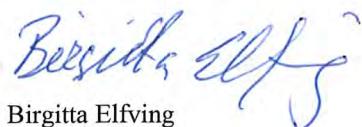
Förväntningarna på det offentliga om vi får Landsbygdsriksdagen 2020

Vi förstår att ni undrar vilka förväntningar som kommer finnas på er, förutom ert stöd för en Landsbygdsriksdag i vårt län. Om vi skulle få Landsbygdsriksdagen så åter kommer vi till er med mer praktiska förväntningar

Så som t.ex.

- Skapa mötesplatser för träffar med grupper som kan vara utflyktsmål
- Stöd som kan gälla rent ekonomiska eller t.ex. Köpa utställningsplats, stå för vissa kostnader så som resor, luncher etc.
-

Med vänliga hälsningar

Birgitta Elfving

/Ordförande/

Håkan Lindholm

/Ordförande/

Hela Sverige ska leva Uppsala län